Teknologiateollisuuden / Suomen talousnäkymät

Kesäkuu 2021

Jukka Palokangas
Johtava ekonomisti
jukka.palokangas@teknologiateollisuus.fi

Maailmantalous elpyy koronapandemian aiheuttamasta taantumasta

BKT-konsensus-ennusteita vuodelle 2021

Bkt:n kehitys 2021 / 2020, %

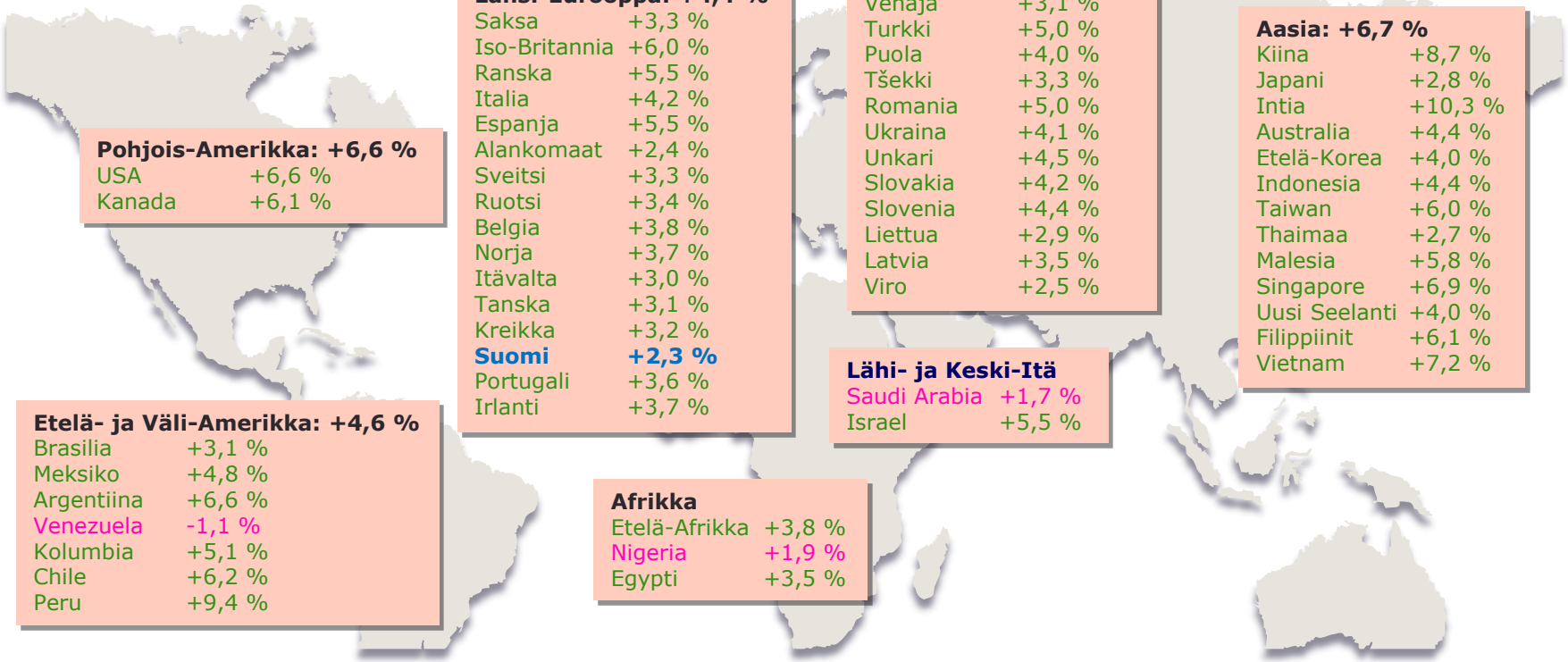

Pohjois-Amerikka: +6,6 %

USA	+6,6 %
Kanada	+6,1 %

Länsi-Eurooppa: +4,4 %

Saksa	+3,3 %
Iso-Britannia	+6,0 %
Ranska	+5,5 %
Italia	+4,2 %
Espanja	+5,5 %
Alankomaat	+2,4 %
Sveitsi	+3,3 %
Ruotsi	+3,4 %
Belgia	+3,8 %
Norja	+3,7 %
Itävalta	+3,0 %
Tanska	+3,1 %
Kreikka	+3,2 %
Suomi	**+2,3 %**
Portugali	+3,6 %
Irlanti	+3,7 %

Keski- ja Itä-Eurooppa: +3,8 %

Venäjä	+3,1 %
Turkki	+5,0 %
Puola	+4,0 %
Tšekki	+3,3 %
Romania	+5,0 %
Ukraina	+4,1 %
Unkari	+4,5 %
Slovakia	+4,2 %
Slovenia	+4,4 %
Liettua	+2,9 %
Latvia	+3,5 %
Viro	+2,5 %

Aasia: +6,7 %

Kiina	+8,7 %
Japani	+2,8 %
Intia	+10,3 %
Australia	+4,4 %
Etelä-Korea	+4,0 %
Indonesia	+4,4 %
Taiwan	+6,0 %
Thaimaa	+2,7 %
Malesia	+5,8 %
Singapore	+6,9 %
Uusi Seelanti	+4,0 %
Filippiinit	+6,1 %
Vietnam	+7,2 %

Lähi- ja Keski-Itä

Saudi Arabia	+1,7 %
Israel	+5,5 %

Etelä- ja Väli-Amerikka: +4,6 %

Brasilia	+3,1 %
Meksiko	+4,8 %
Argentiina	+6,6 %
Venezuela	-1,1 %
Kolumbia	+5,1 %
Chile	+6,2 %
Peru	+9,4 %

Afrikka

Etelä-Afrikka	+3,8 %
Nigeria	+1,9 %
Egypti	+3,5 %

Lähde: Consensus Forecasts, May or April 2021

Euromaissa BKT:n elpyminen pysähtyi loppuvuonna 2020 ja alkuvuonna 2021

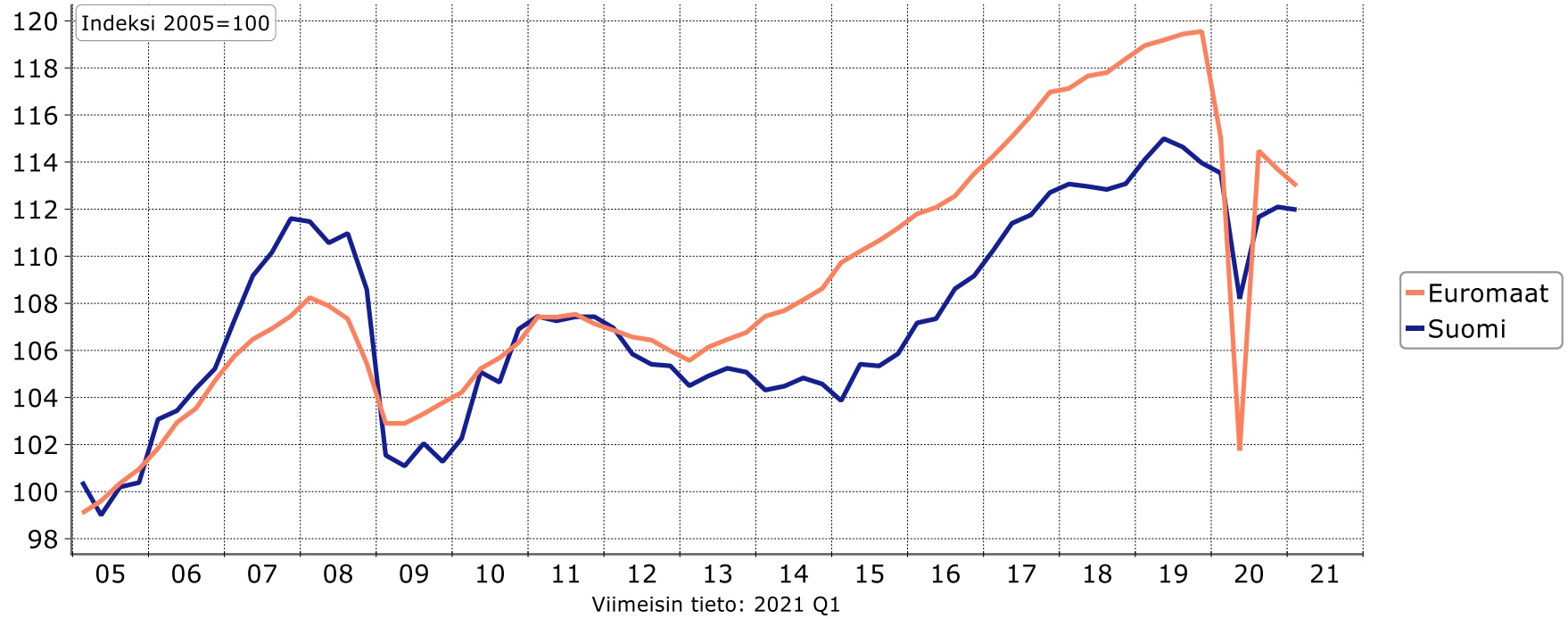

Monissa maissa BKT:n elpyminen pysähtyi loppuvuonna 2020 ja alkuvuonna 2021

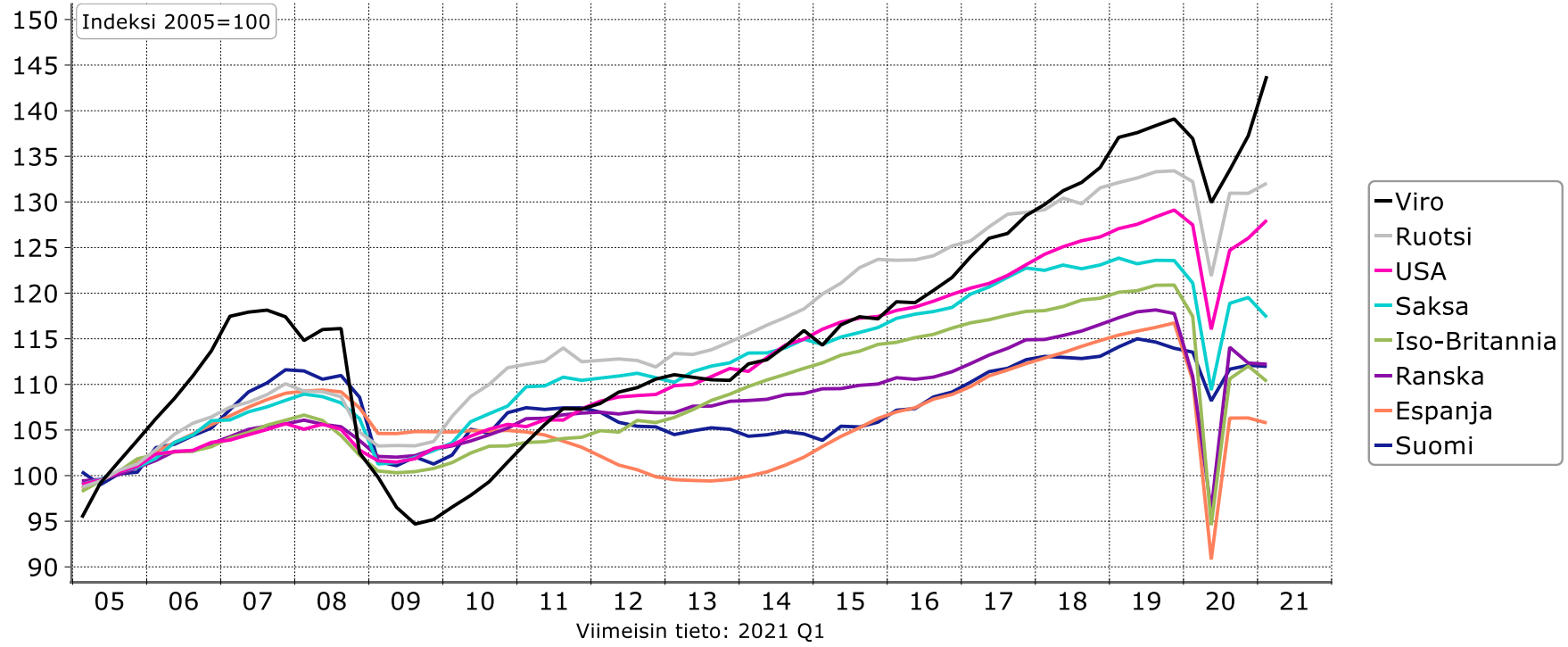

Kehittyvissä maissa talouden elpyminen on ollut ripeää erityisesti Kiinassa

Kiinan, Intian, Brasilian ja Venäjän osuus maailmantaloudesta on ostovoimakorjattuna 31 %

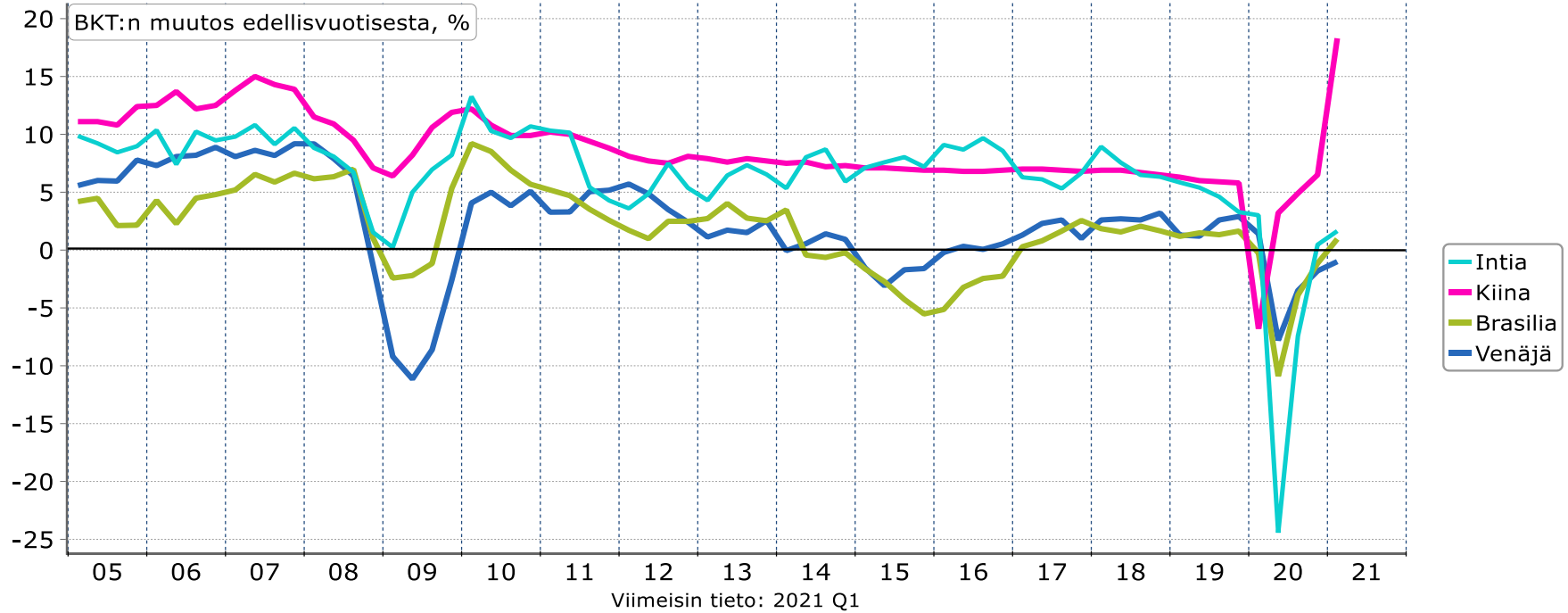

Suomella on selkeä takamatka viennin kasvussa suhteessa euromaihin

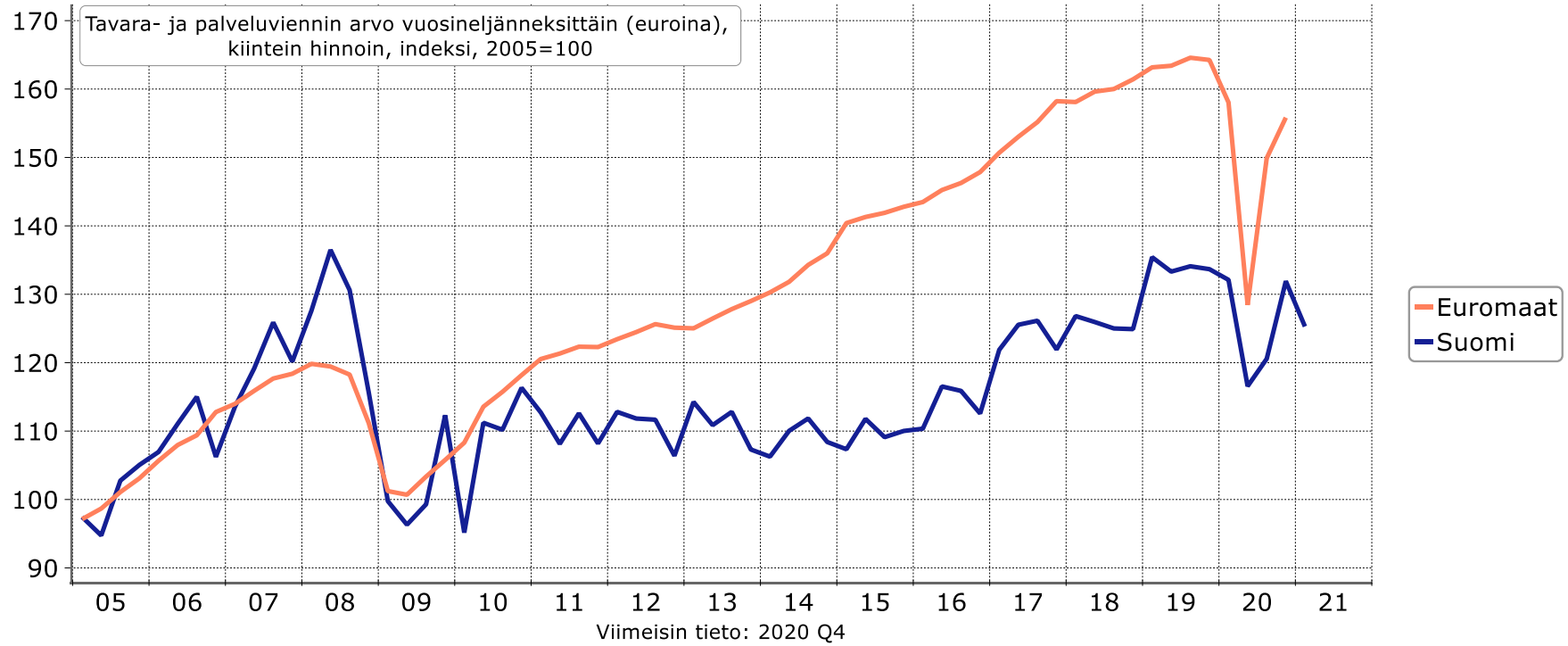

Suomen BKT:n elpymistä ovat hidastaneet erityisesti yksityinen kulutus ja rakentaminen

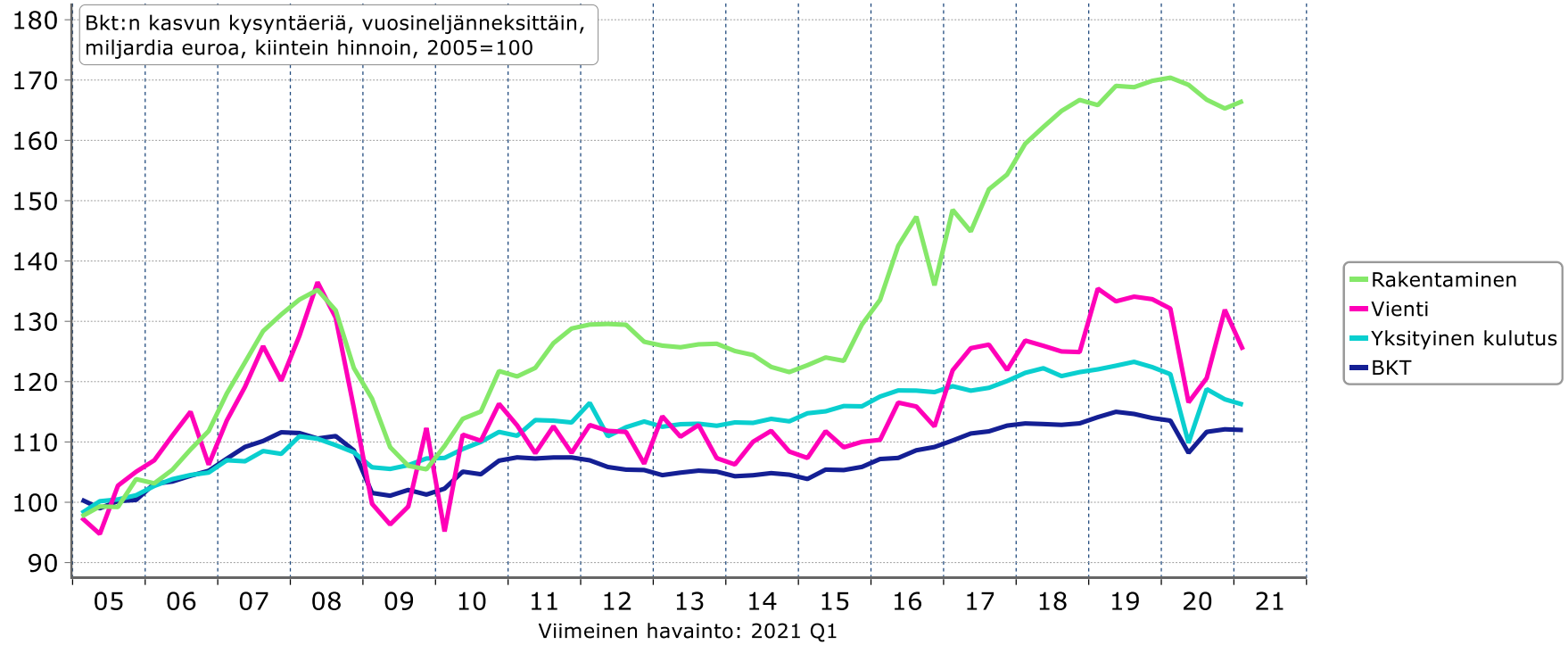

Euroalueen BKT-kasvussa oli hengähdystauko, mutta maaliskuusta alkaen oltiin taas kasvussa

Ostopäällikköindeksi teollisuuden, rakentamisen ja palveluyritysten tuotannosta, 50 = kasvun raja

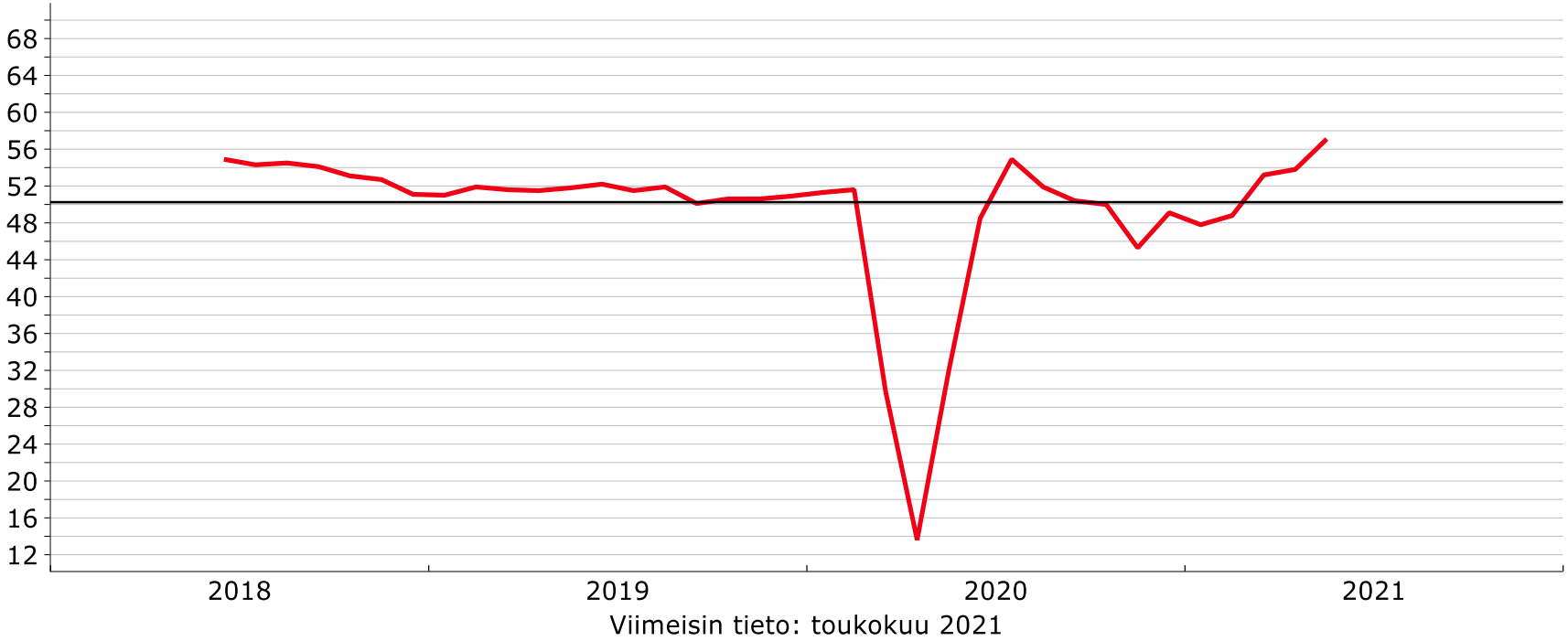

Teollisuustuotanto on elpynyt maailmanlaajuisesti

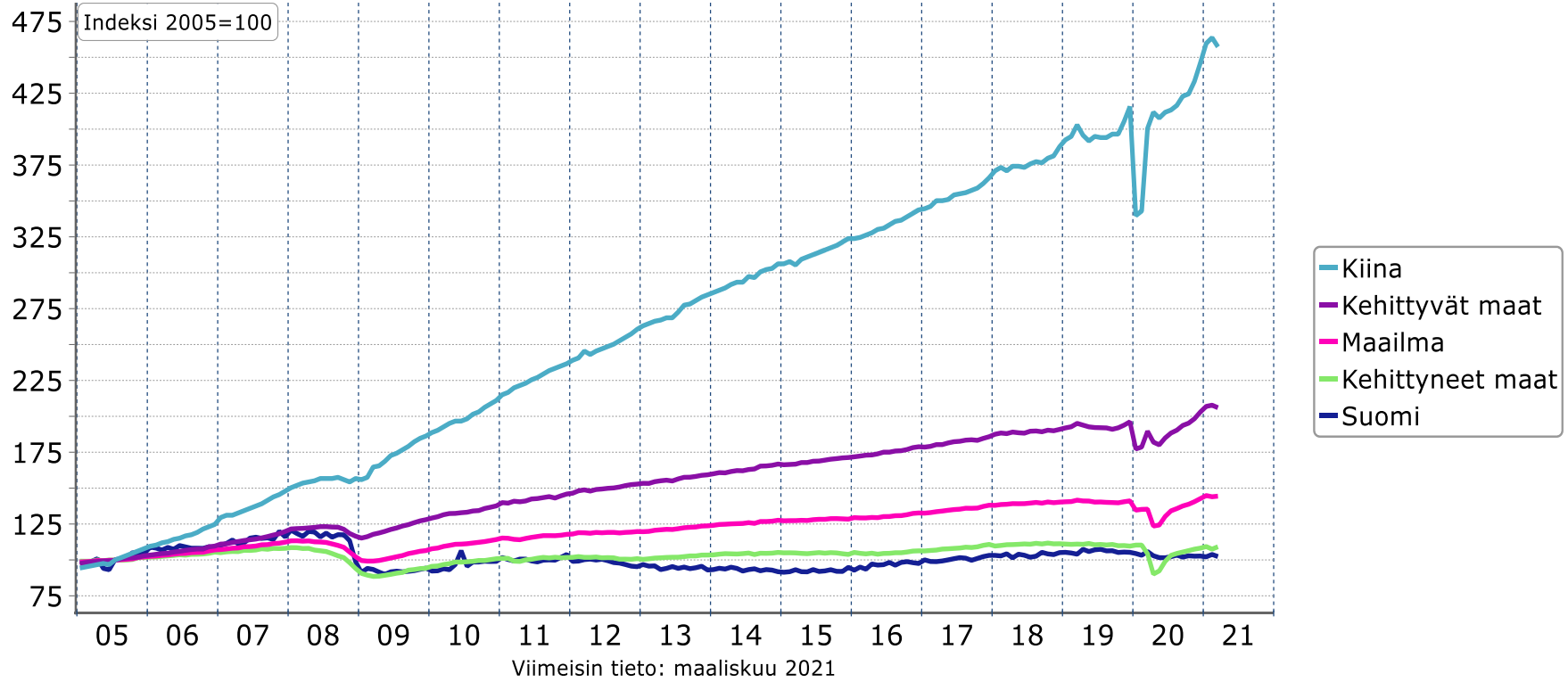

 Lähde: Macrobond, The CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

Teollisuustuotanto on palautumassa koronapandemiaa edeltävälle tasolle

Teollisuustuotanto on palautumassa useissa maissa

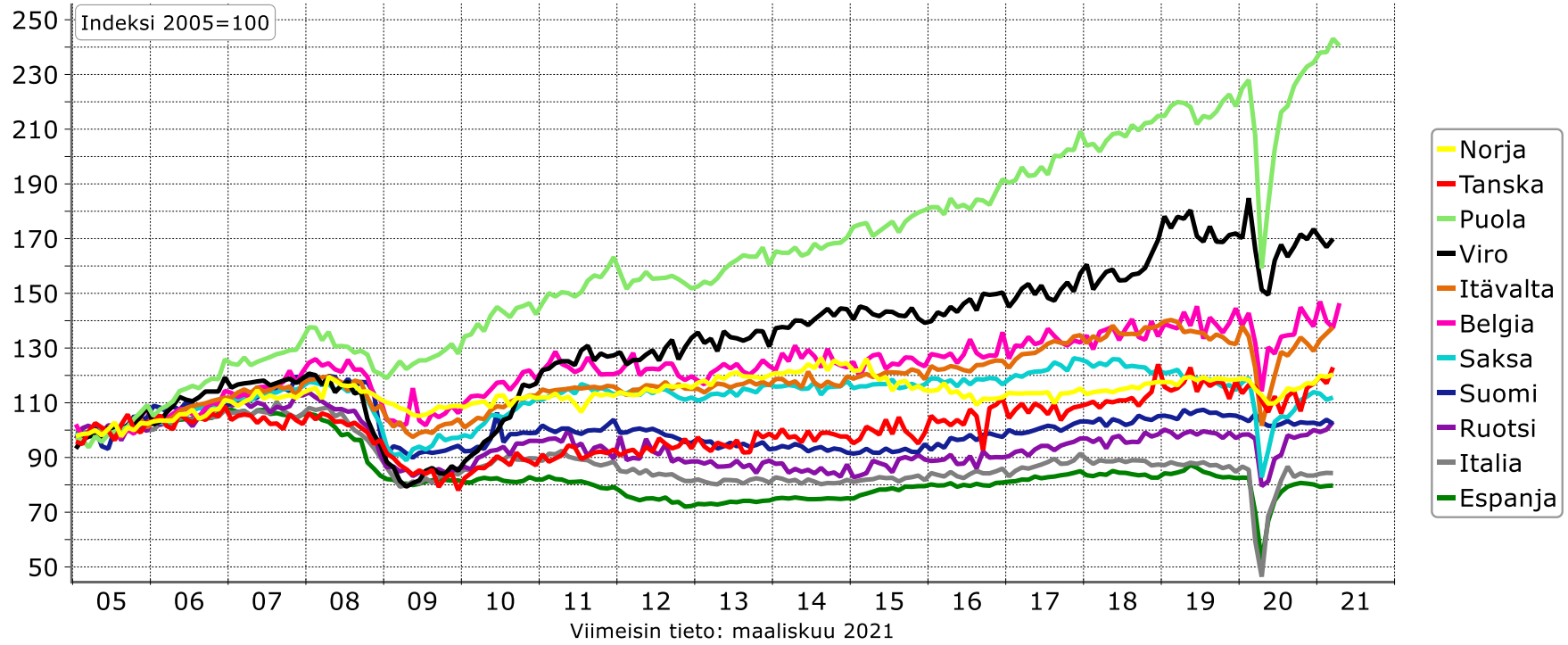

Teollisuuden ostopäällikköindeksit kertovat vahvasta kasvusta useissa maissa

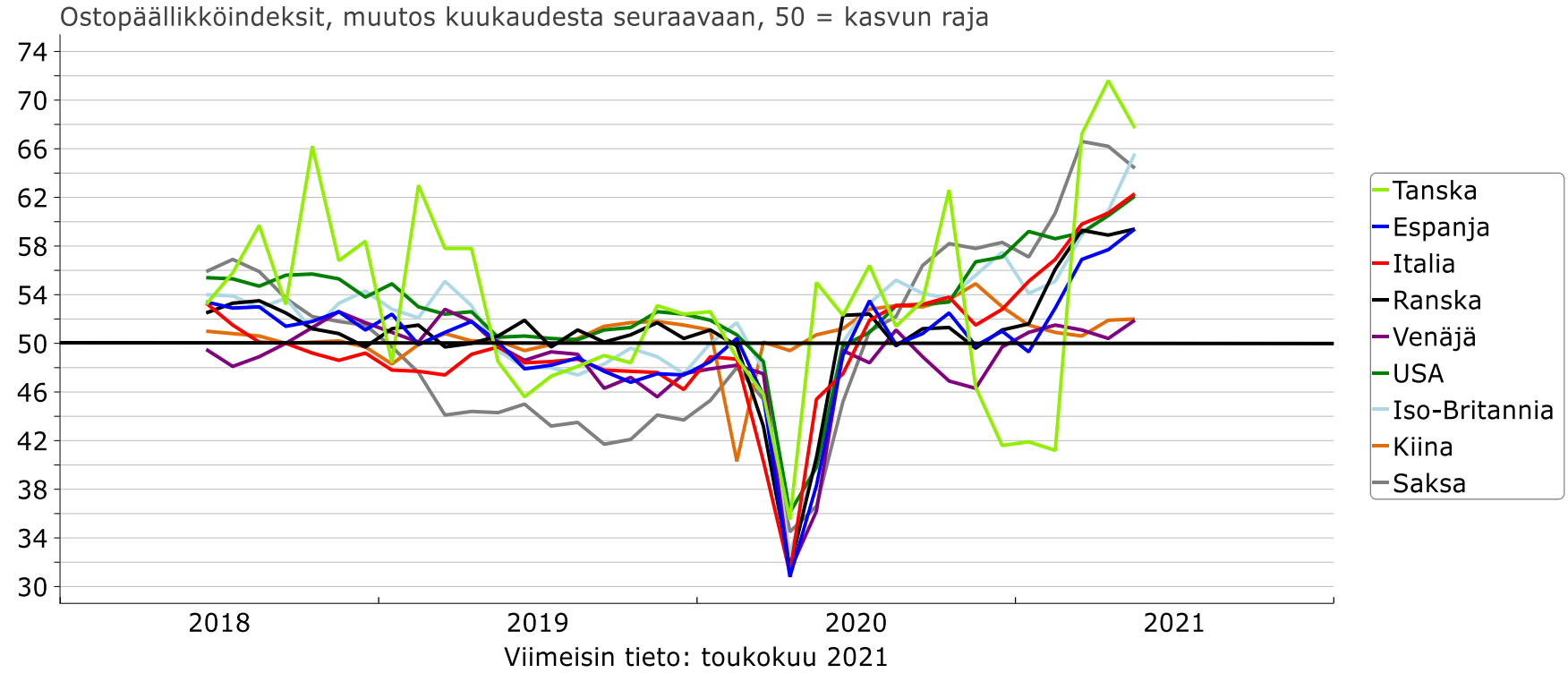

Yhdysvaltain teollisuudessa tuotanto on päässyt uuteen reippaaseen kasvuun

Teollisuuden ostopäällikköindeksi, 50 = ei muutosta edelliskuukaudesta

Teollisuustuotanto globaalisti on päässyt uuteen kasvuun

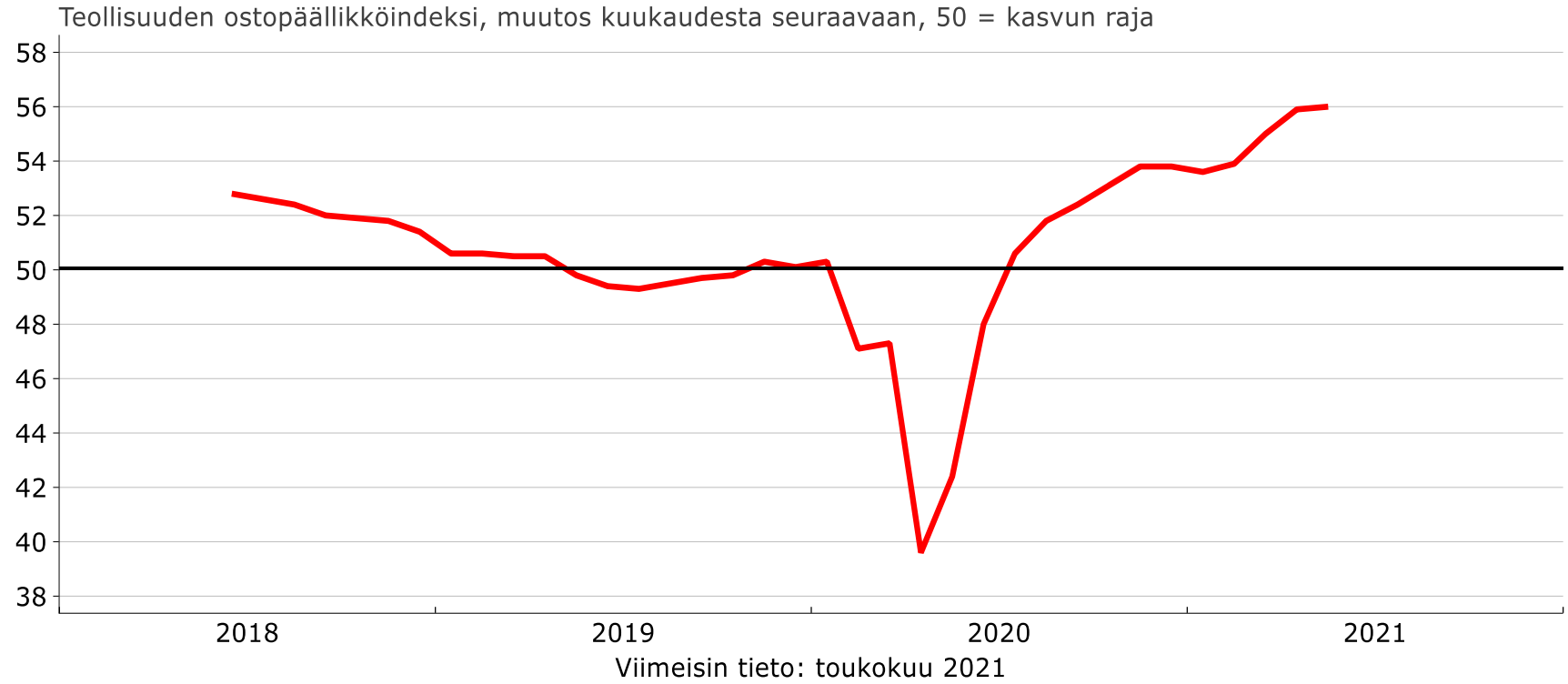

Teollisuustuotanto kasvoi toukokuussa kaikissa suurissa kehittyvissä maissa

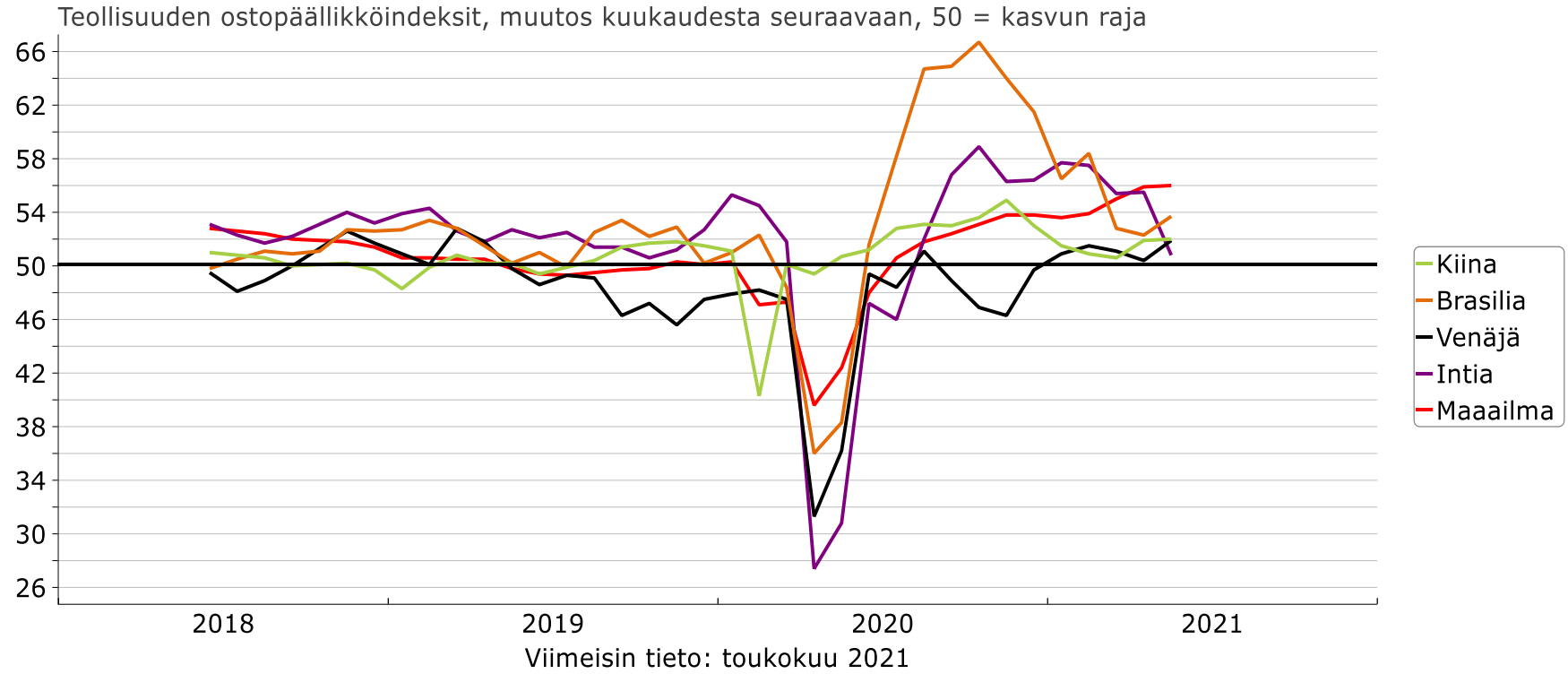

Palvelualojen yrityksissä liikevaihto sai uutta vauhtia toukokuussa

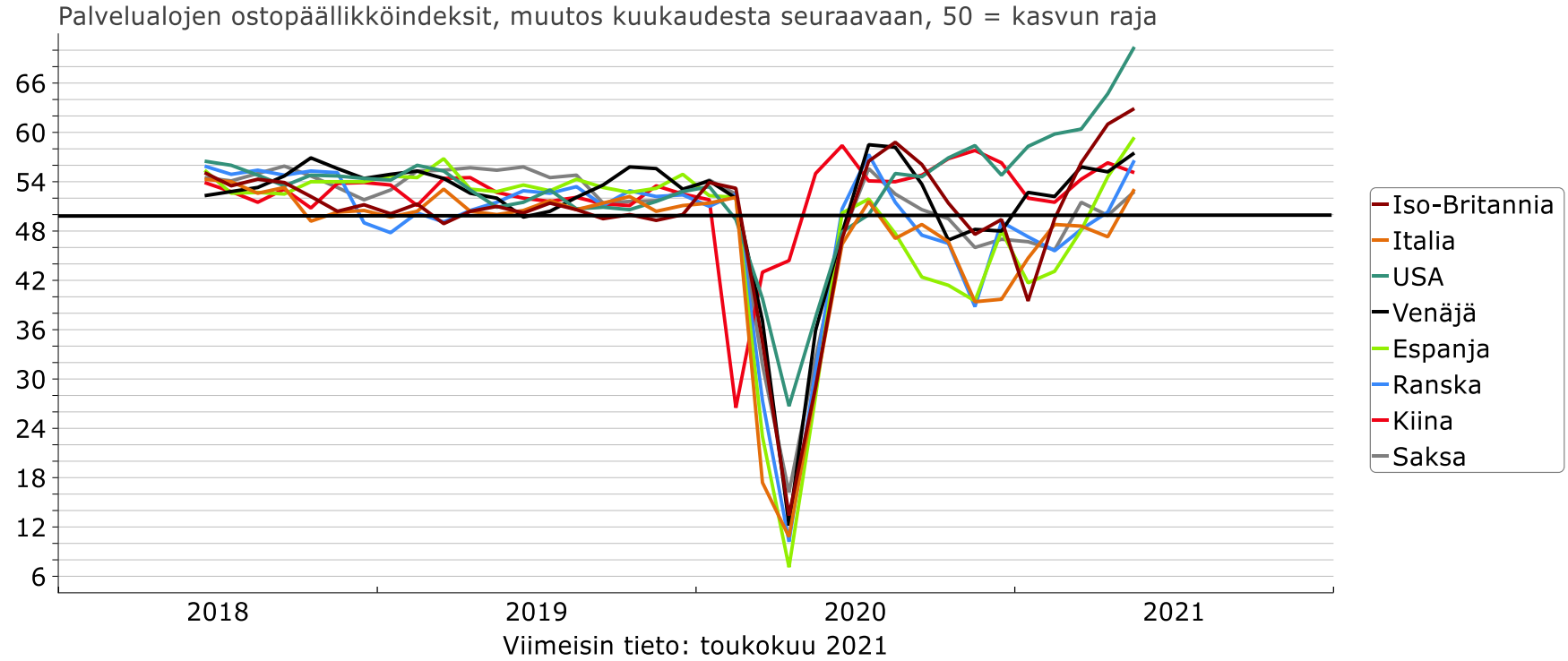

Rakennusalan yrityksissä liikevaihto kasvoi huhtikuussa Italiassa ja Isossa-Britanniassa

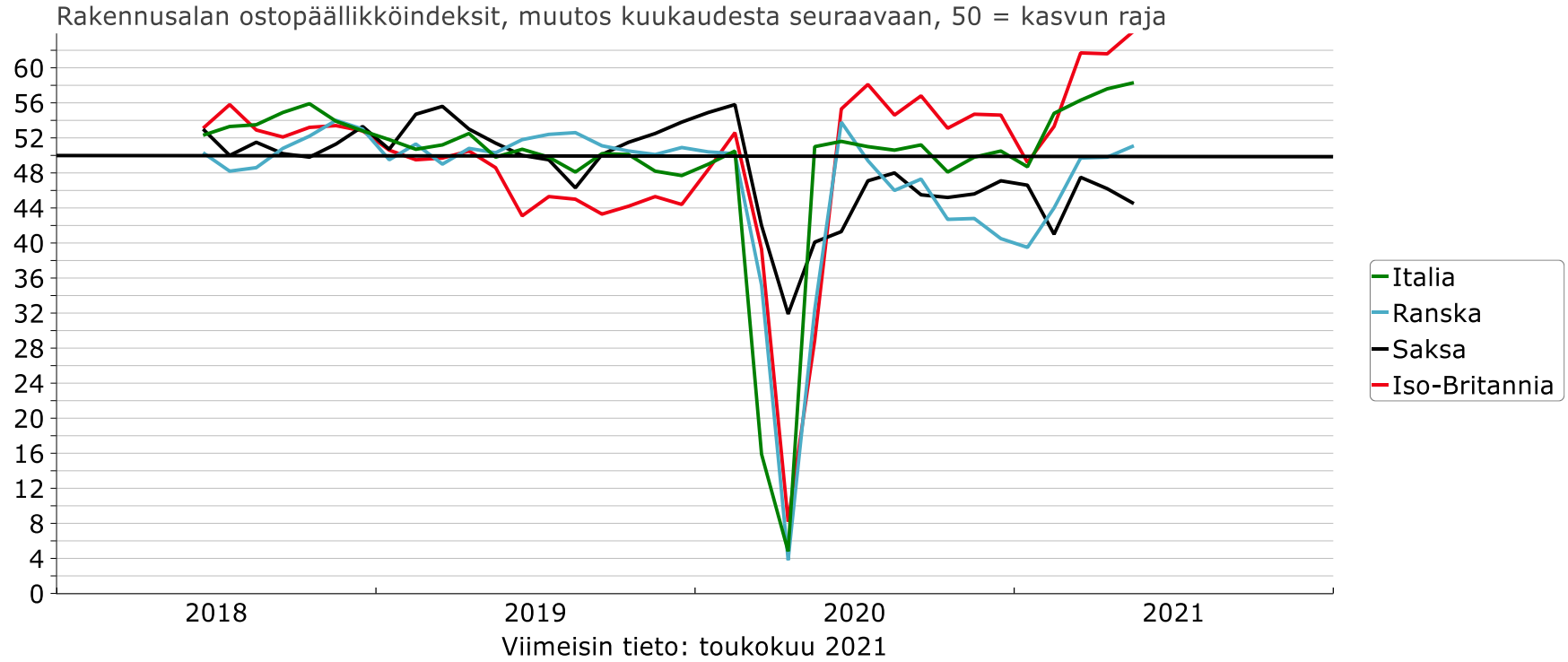

Suomen tärkeimmissä vientimaissa yrityssektorin kasvu on jatkunut ripeänä

Koko elinkeinoelämän ostopäällikköindeksit teollisuuden ja palveluyritysten tuotannosta, 50 = kasvun raja

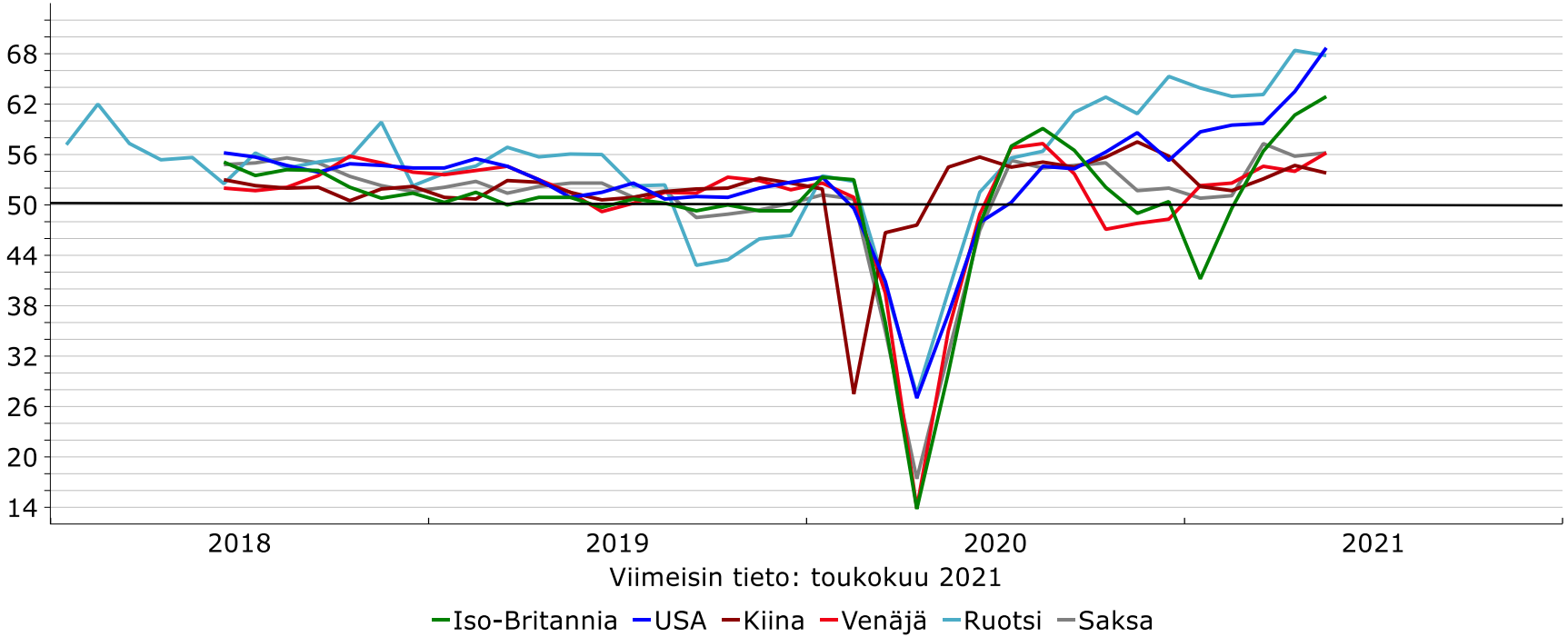

Euroalueella kuluttajien luottamus romahti keväällä 2020, mutta on palautunut hyvälle tasolle

Kuluttajien luottamusindeksit ovat sahanneet koronapandemian tahtiin

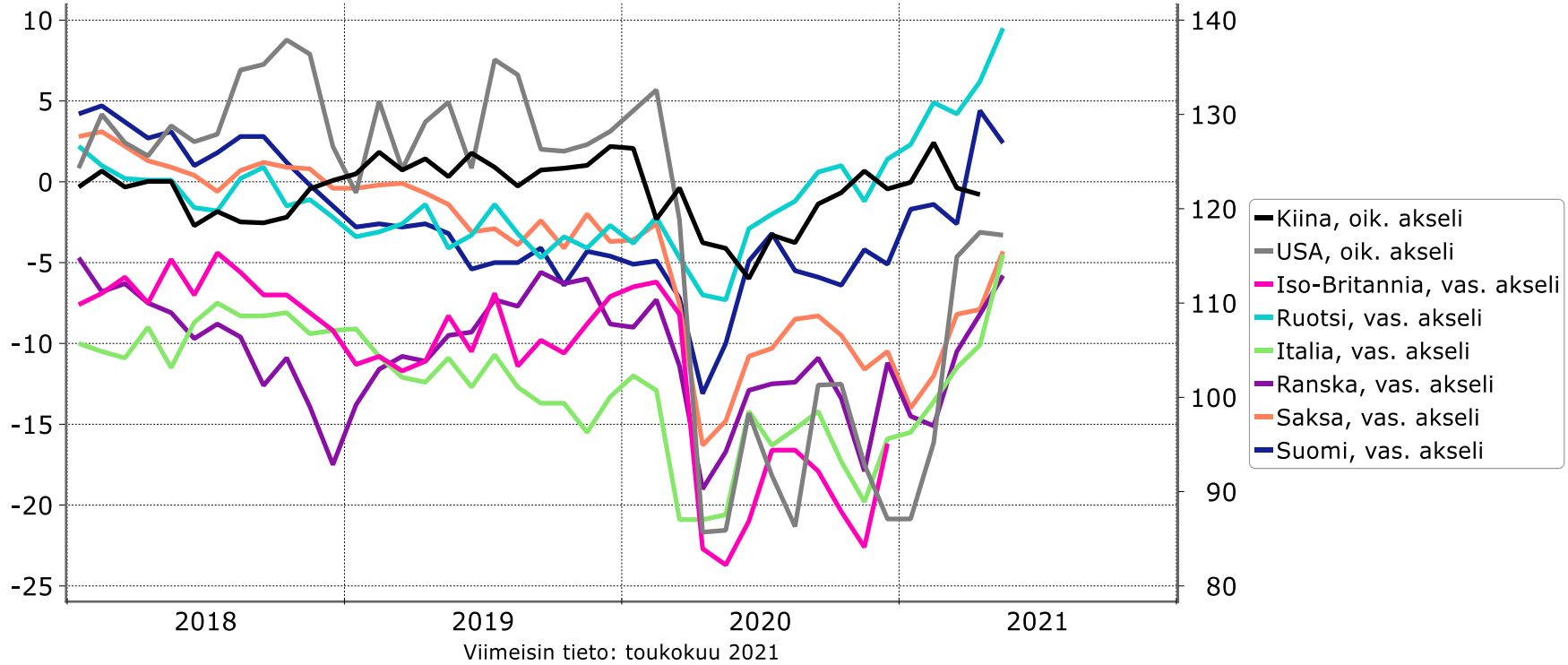

Viimeisin tieto: toukokuu 2021

Maailmankauppa koki kovia keväällä 2020, mutta on ollut kasvusuunnassa sen jälkeen

Viennin määrän kehitys

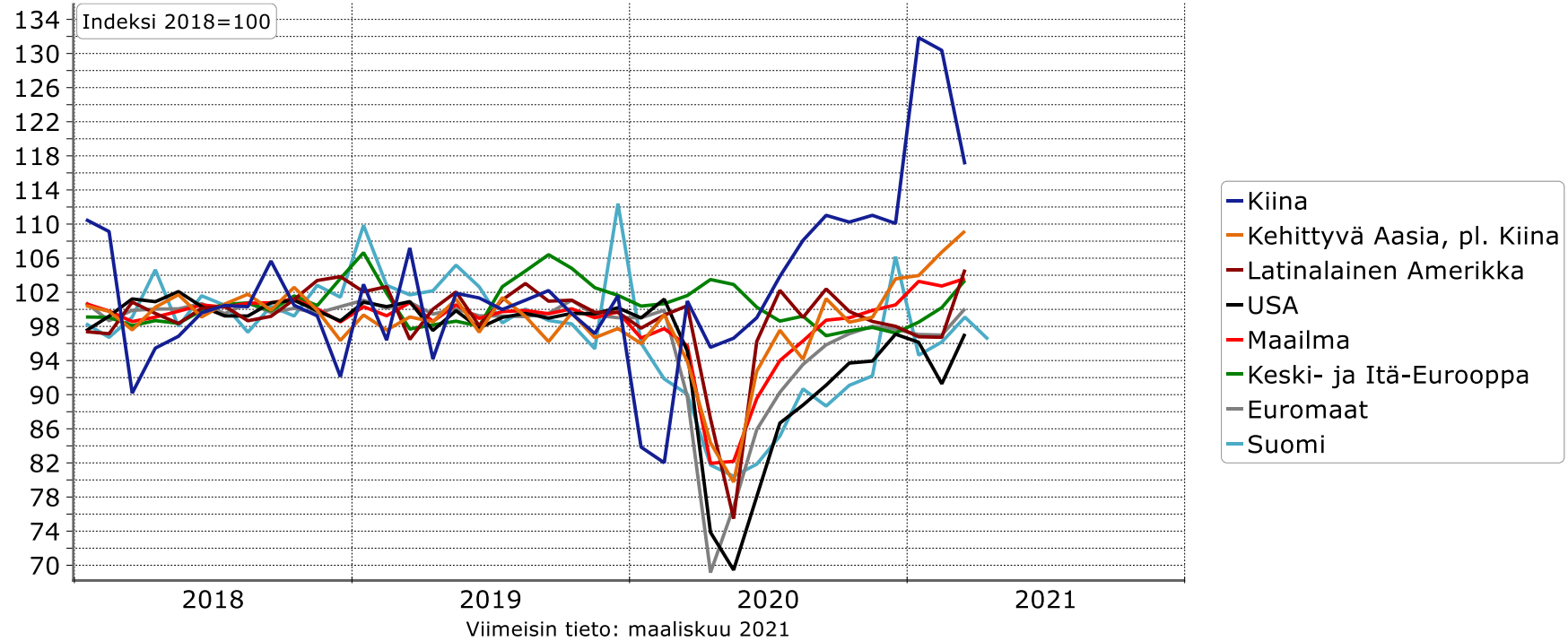

 Lähde: Macrobond, The CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

Kiinan tuonti on kasvanut reippaasti alkuvuodesta 2020

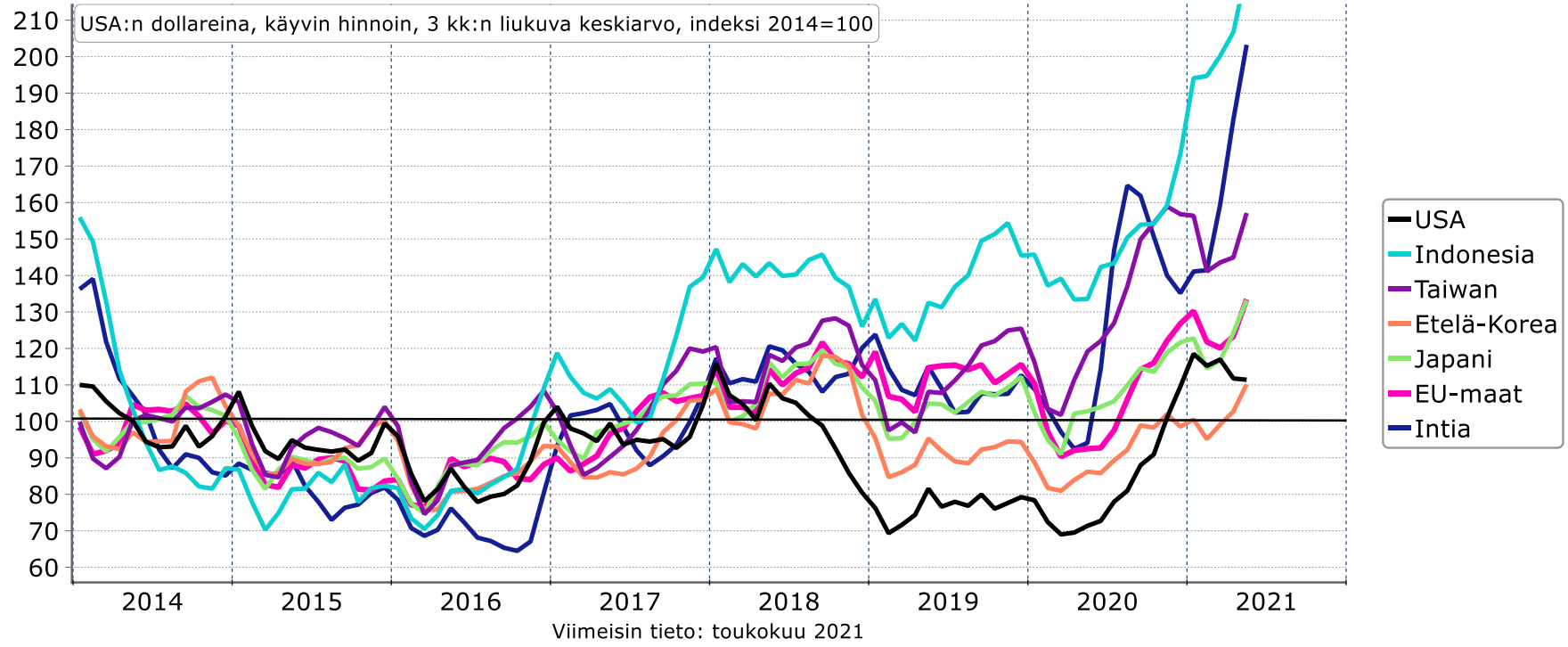

Kiinan ja USA:n välinen kauppa on elpynyt uudelleen

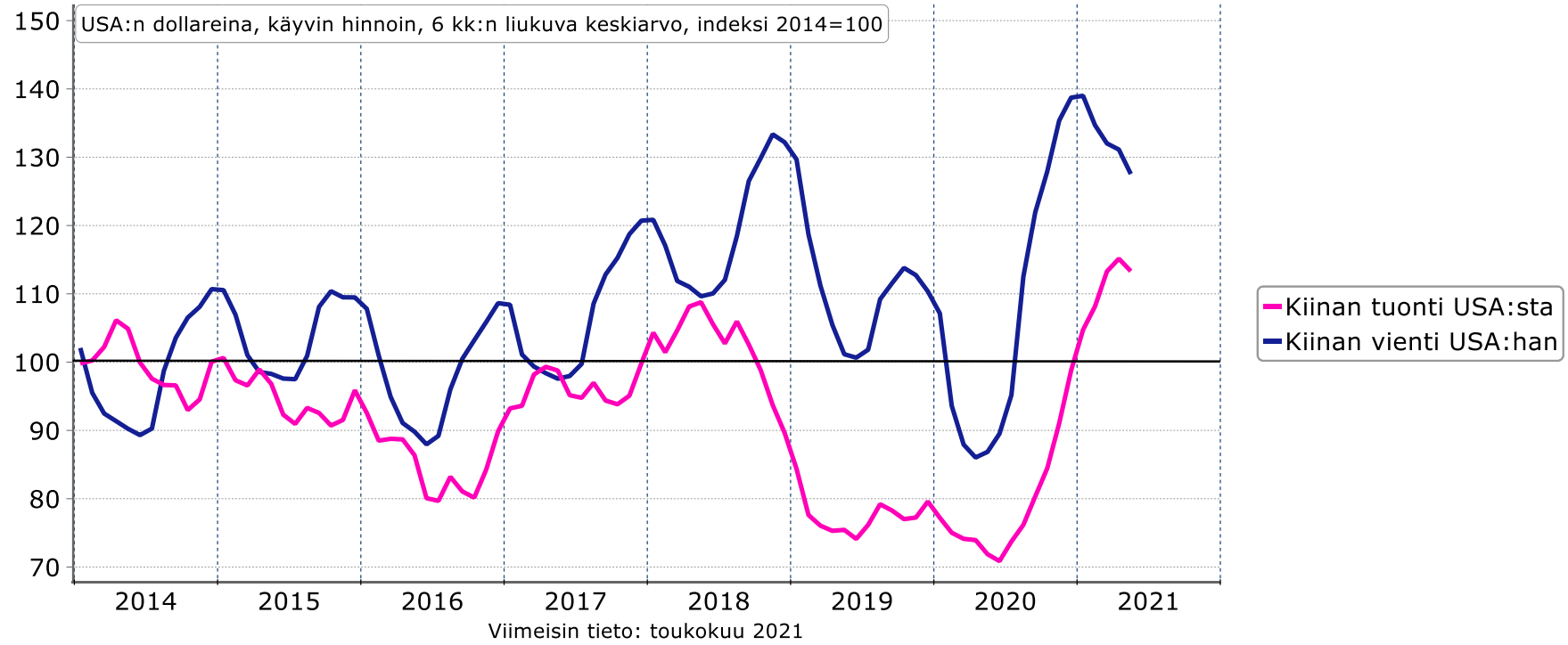

Rakentaminen romahti Kiinassa helmikuussa 2020, mutta on toipunut uudelleen sen jälkeen

Kiinan osuus Aasian bkt:sta on ostovoimakorjattuna 42 %

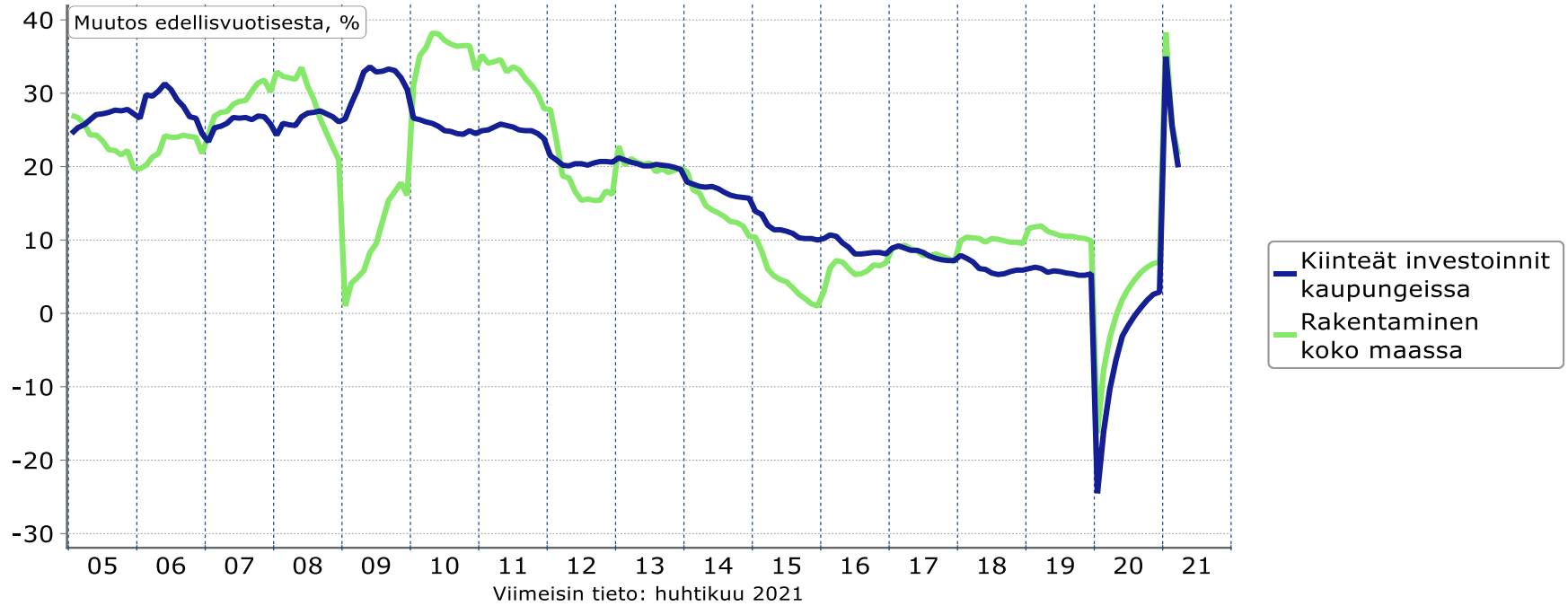

Kiinteät investoinnit Brasiliassa ovat kasvaneet uudelleen

Venäjän osuus Euroopan bkt:sta on ostovoimakorjattuna 13 %
Brasilian osuus Keski- ja Etelä-Amerikan bkt:sta on ostovoimakorjattuna 35 %

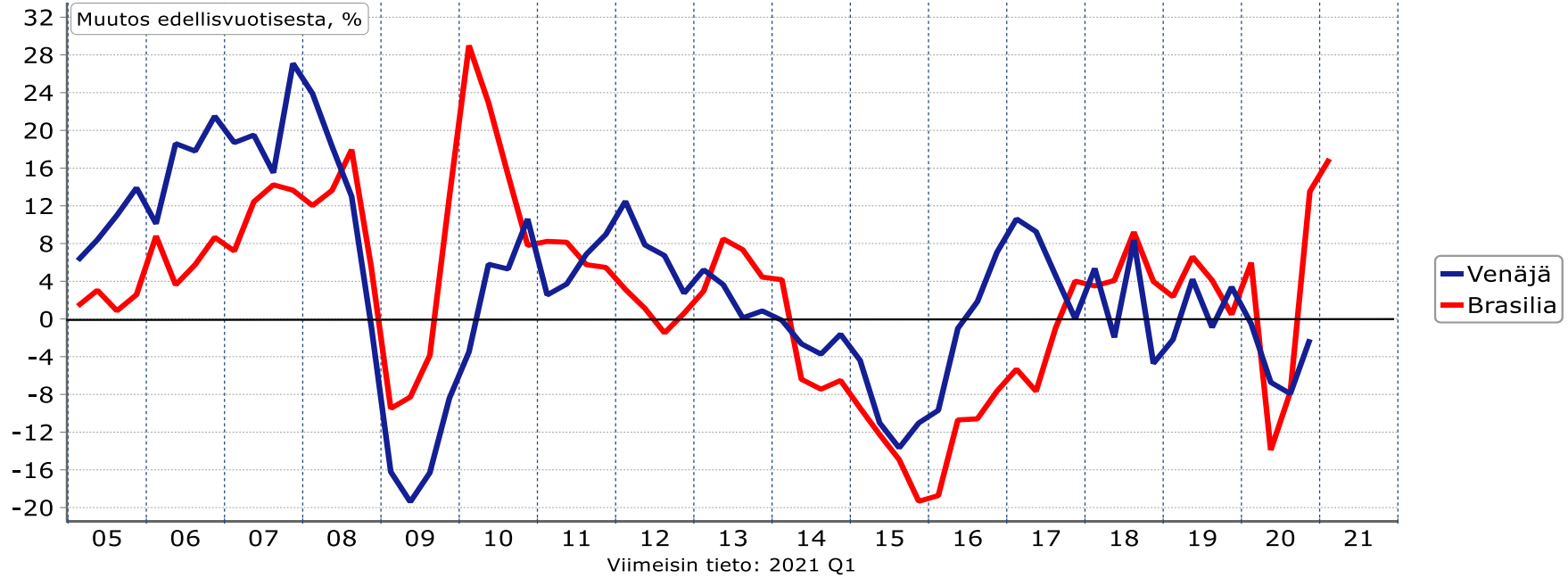

EU-maiden vienti Venäjälle polkee paikallaan

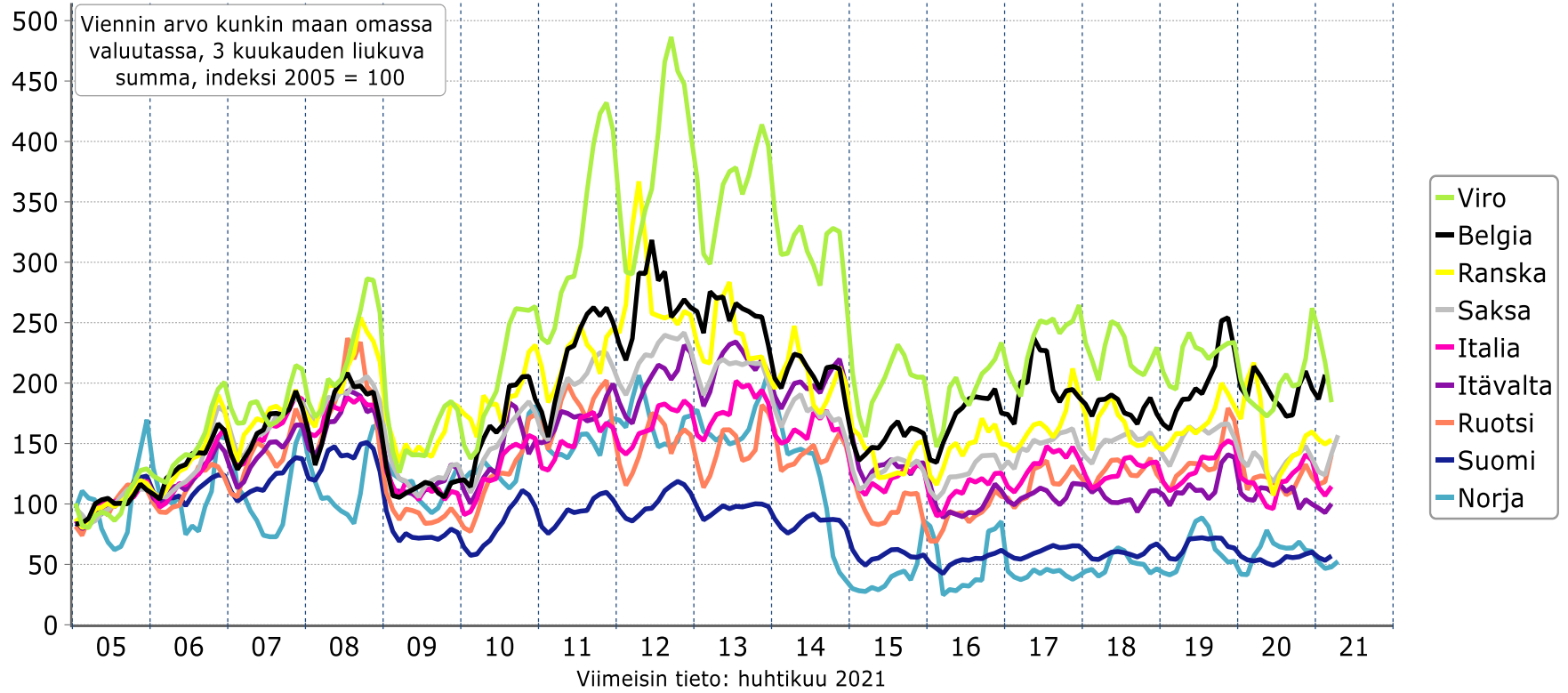

Venäjän* osuus teknologiateollisuuden Suomen viennistä on pudonnut noin 5 prosenttiin

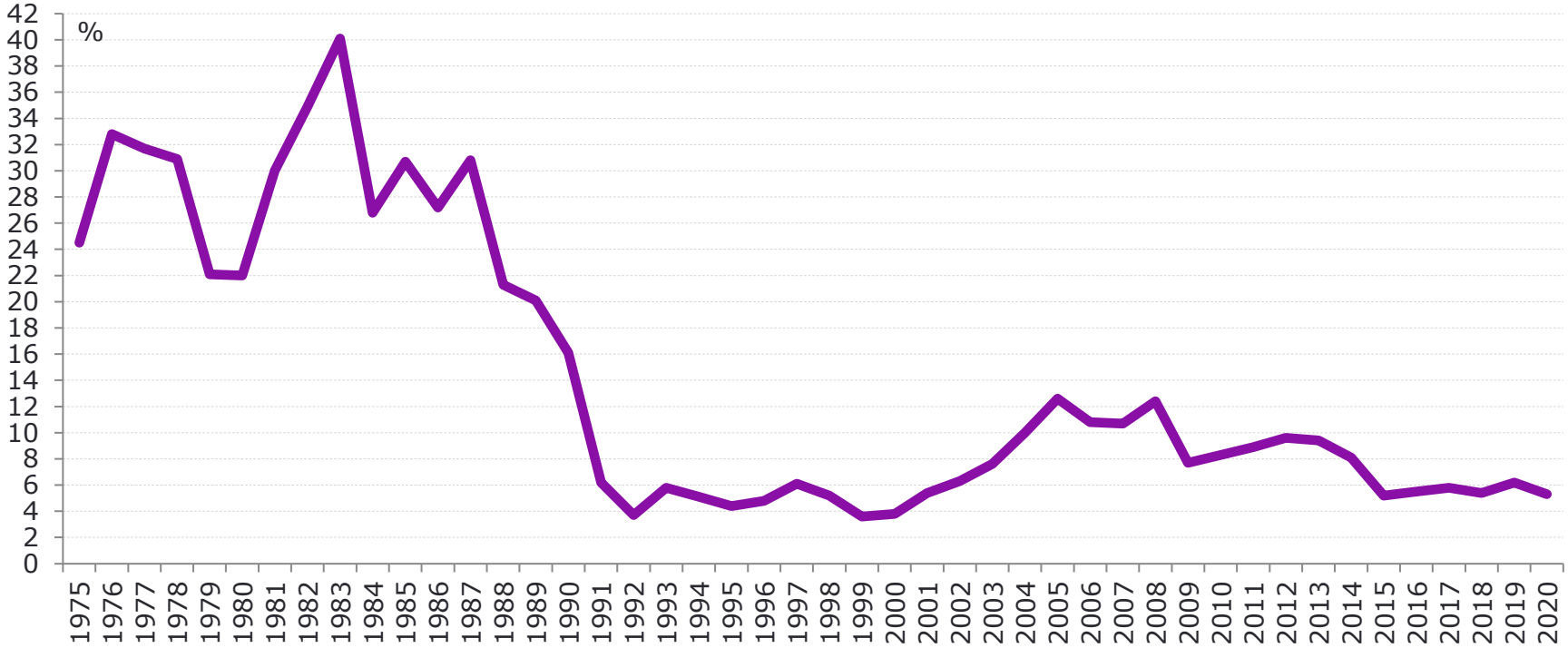

*) Neuvostoliitto vuoteen 1991 asti.
Lähde: Tulli

Asuntomarkkinat USA:ssa ovat sinnitelleet koronakriisin aikana

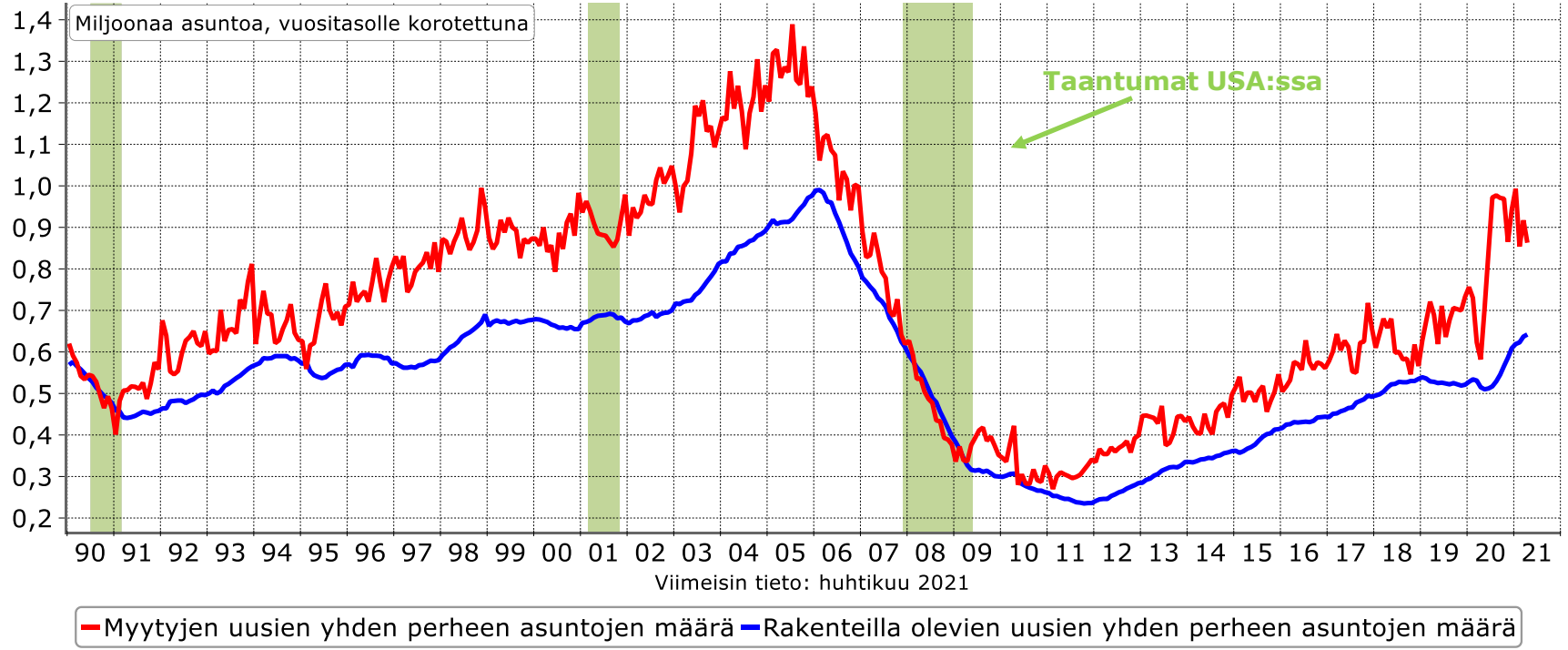

Valuuttakursseja (kun käyrä nousee, euron arvo vahvistuu suhteessa ko. valuuttaan)

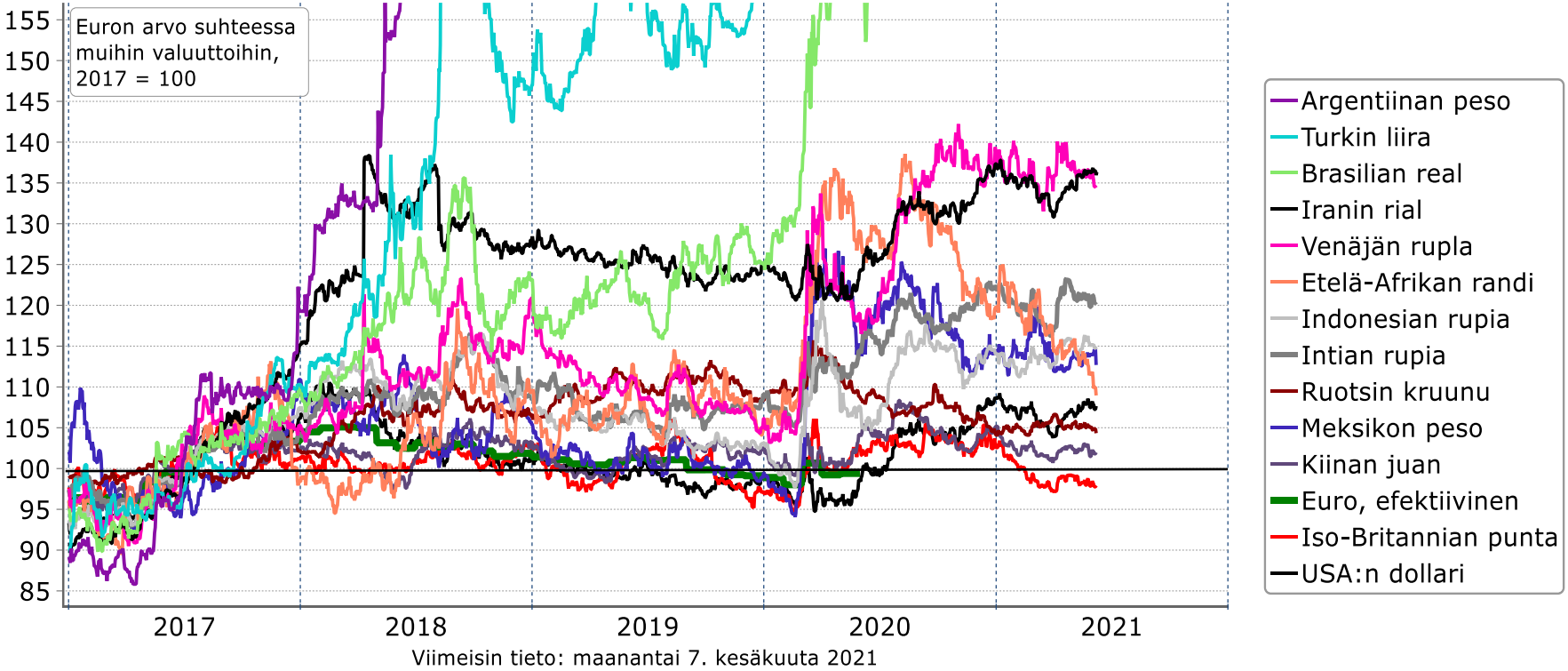

Valuuttakursseja (kun käyrä nousee, euron arvo vahvistuu suhteessa ko. valuuttaan)

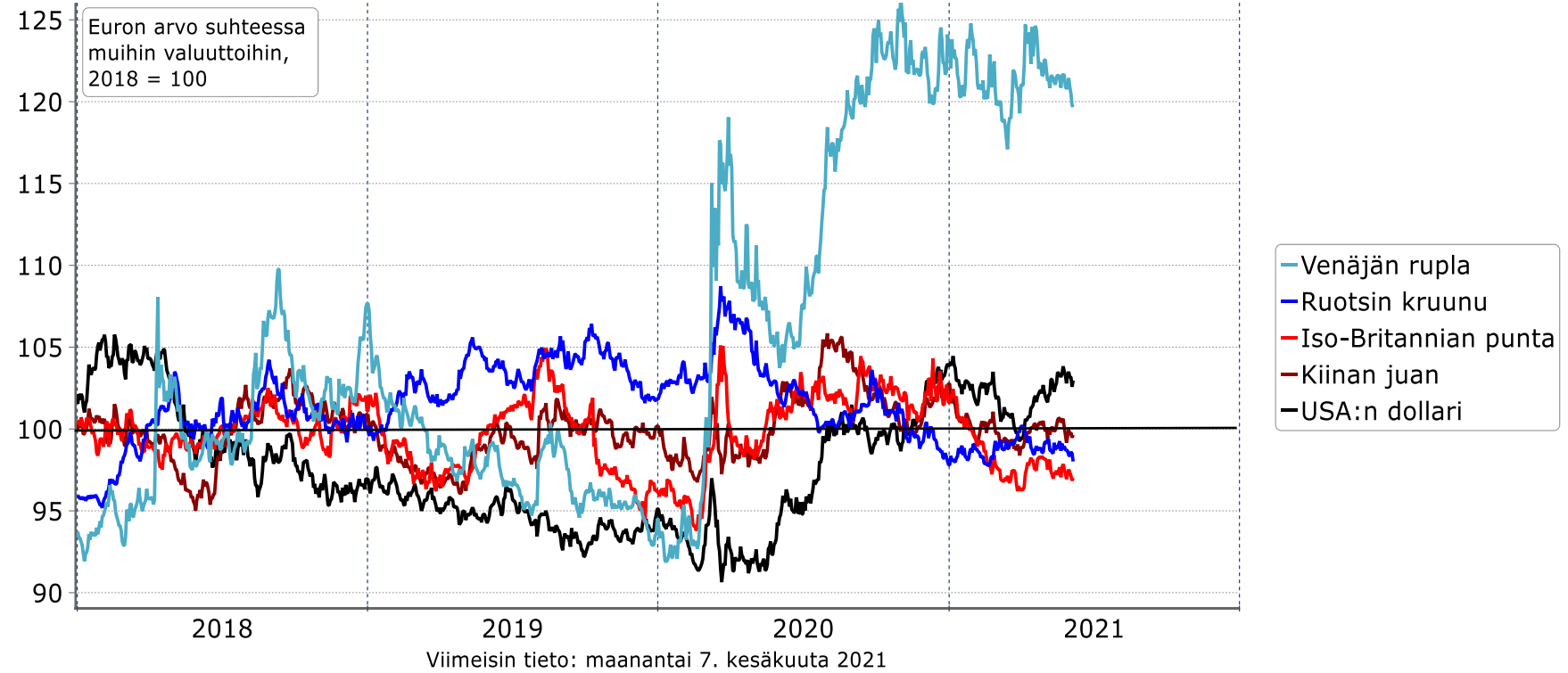

Viimeisin tieto: maanantai 7. kesäkuuta 2021

Öljyn ja maakaasun hinta ovat nousseet

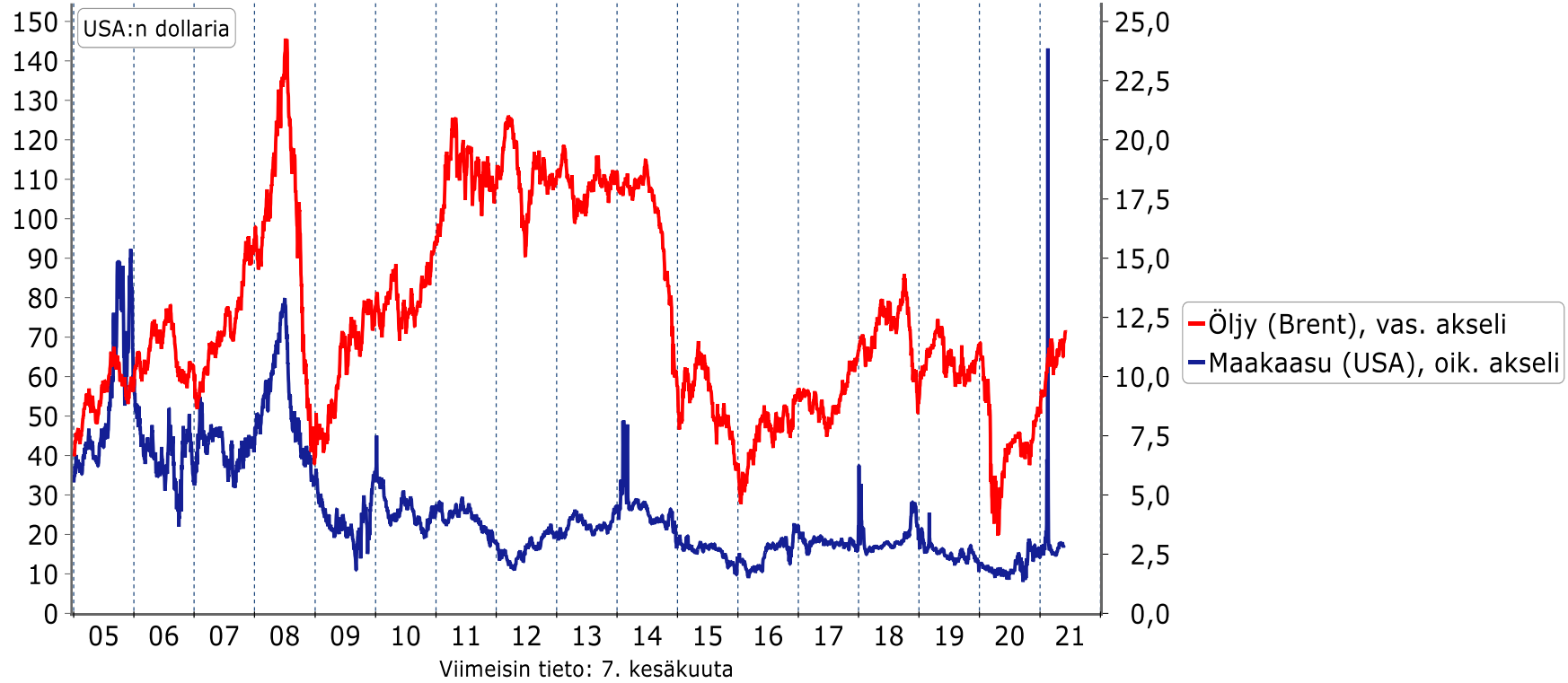

Osakesijoittajat uskovat maailmantalouden elpymisen jatkumiseen

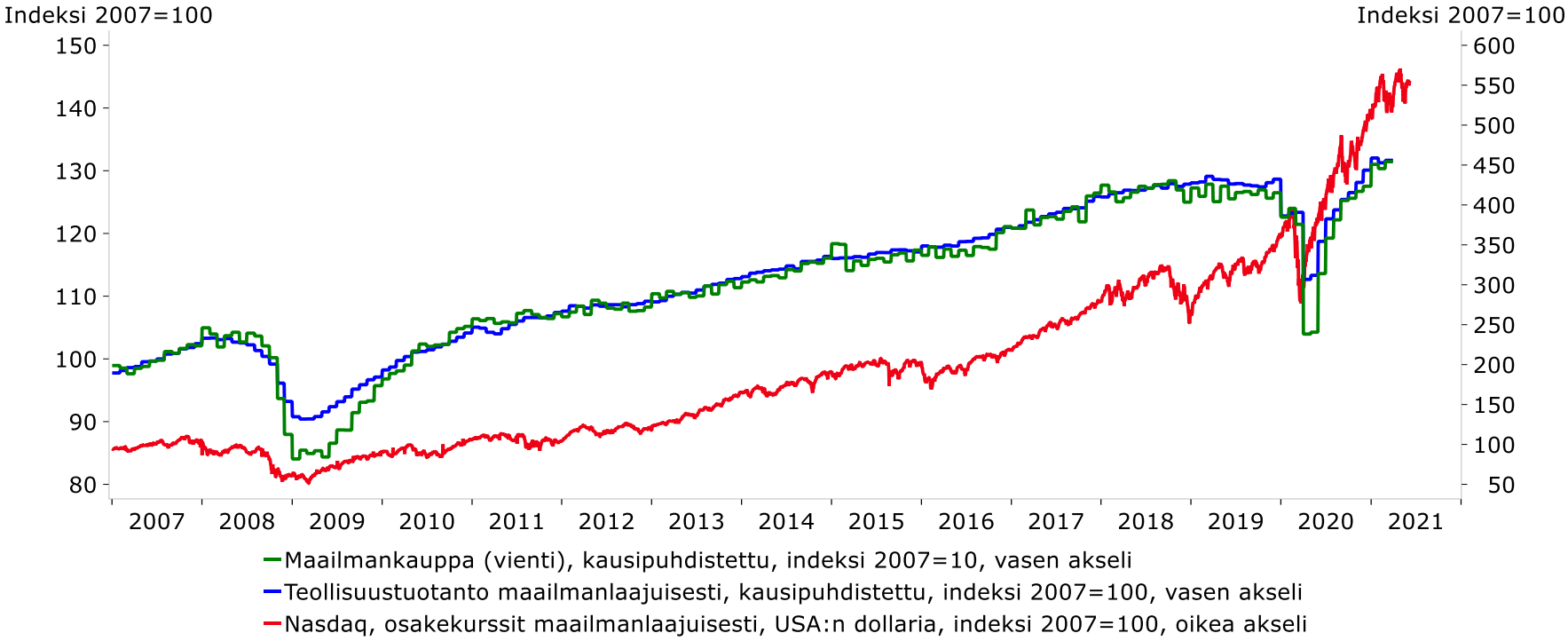

Maailmantalouden ennustetaan kasvavan 6 % vuonna 2021, kun se supistui 3,3 % vuonna 2020

Bkt:n kasvu 2021/2020, %

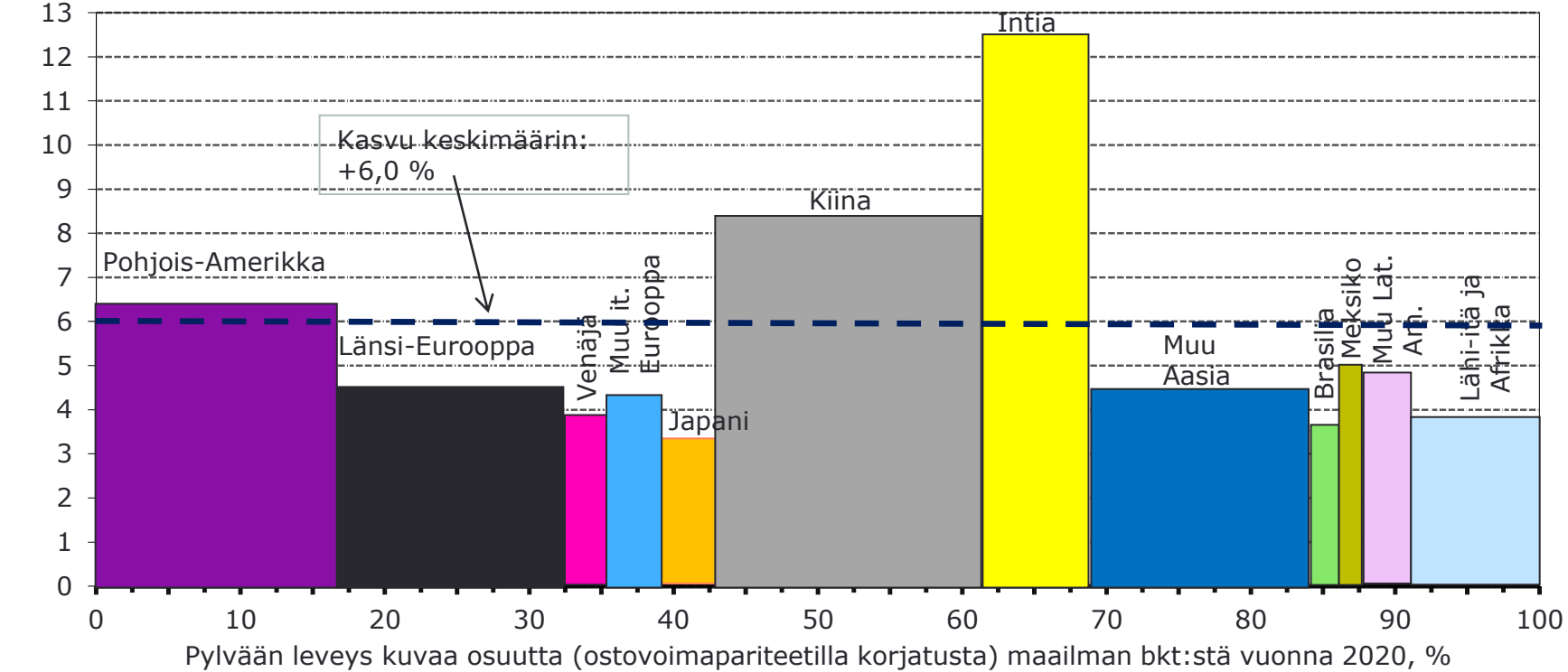

Teknologiateollisuuden vientimarkkinoilla kysyntä kasvaa 4,9 % vuonna 2021

Bkt:n kasvu 2021/2020, %

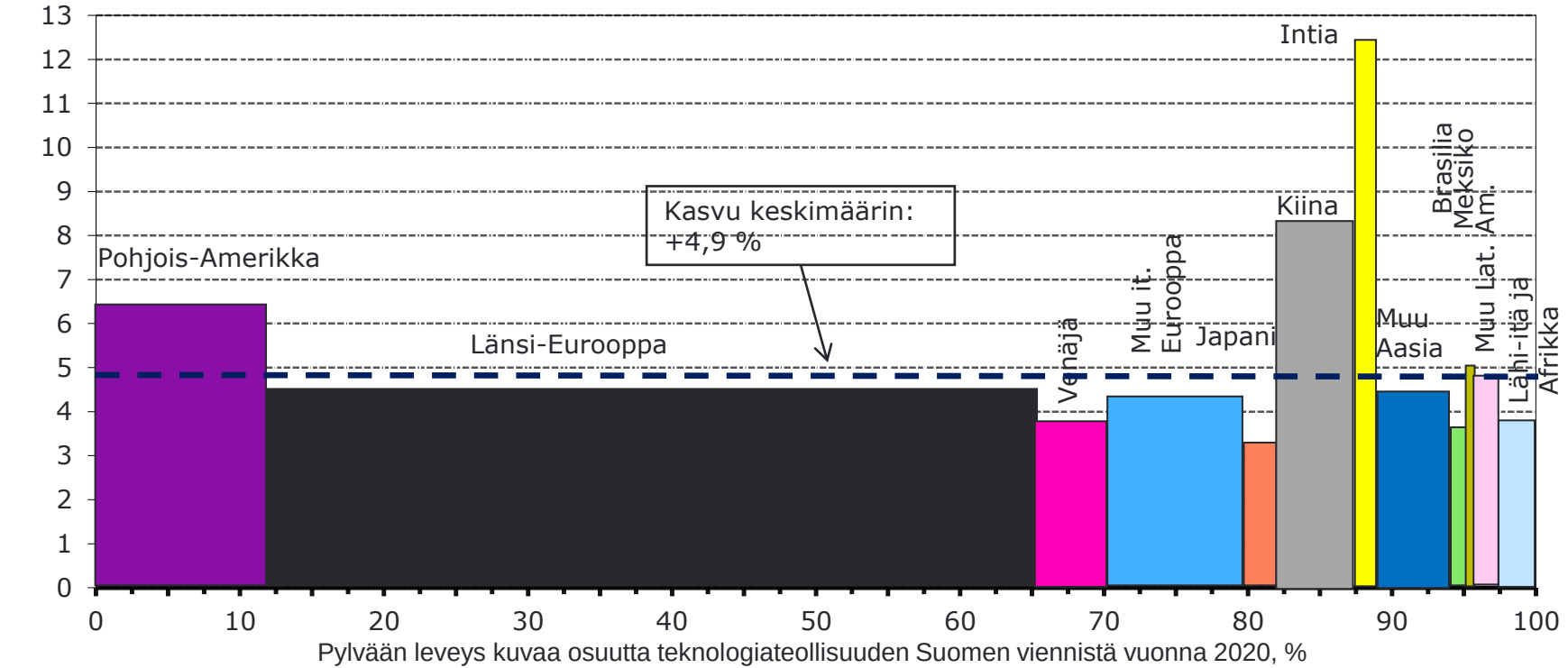

Teknologiateollisuus Suomessa

- Tilauksissa merkittävää kasvua
- Liikevaihto kääntynyt kasvuun

Teknologiateollisuuden liikevaihto Suomessa kasvoi 1 % vuonna 2020 ja oli 82 miljardia euroa

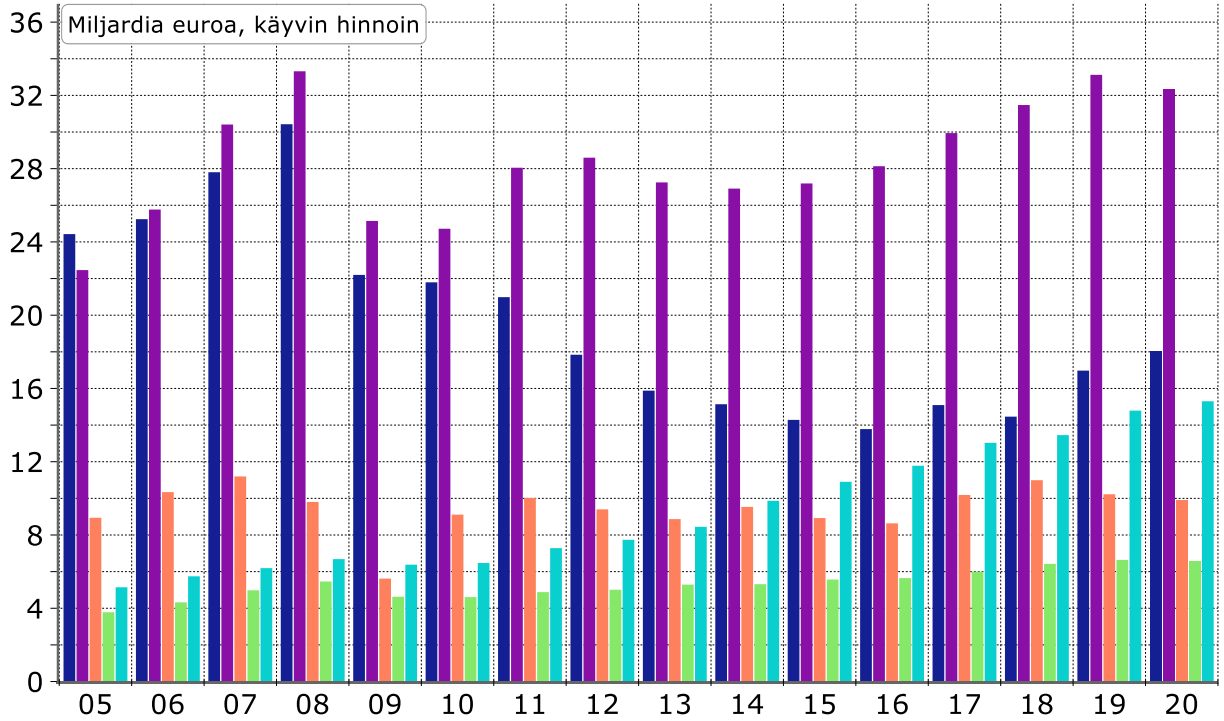

Liikevaihdon kasvu 2020, %:

Kone- ja metallituoteteollisuus	-2 %
Elektroniikka- ja sähköteollisuus	+6 %
Metallien jalostus	-3 %
Suunnittelu- ja konsultointi	-1 %
Tietotekniikka	+4 %

Lähde: Macrobond, Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito, Teknologiateollisuus ry

Teknologiateollisuuden ja koko teollisuuden (tol c) liikevaihto Suomessa

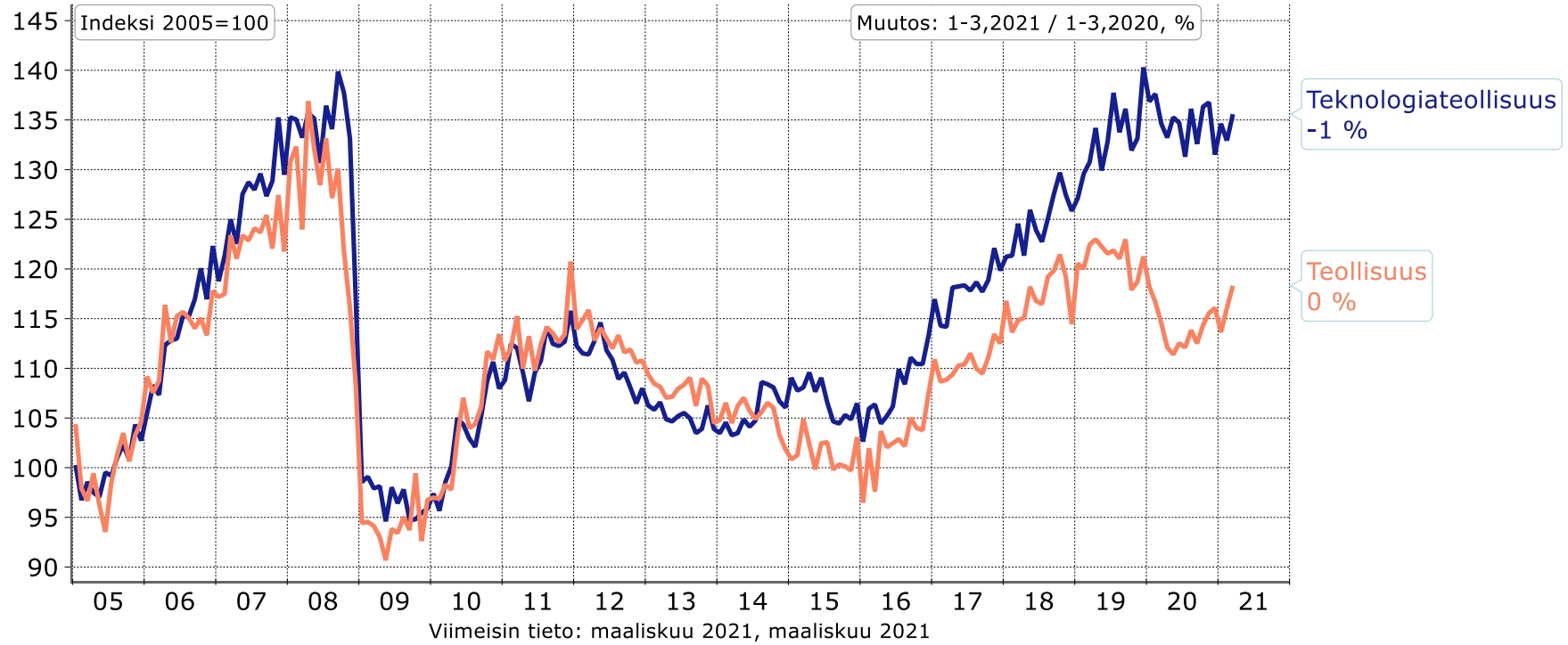

Kausipuhdistetut teollisuuden ja palveluiden liikevaihtokuvaajat
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Teknologiateollisuuden liikevaihto Suomessa päätoimialoittain

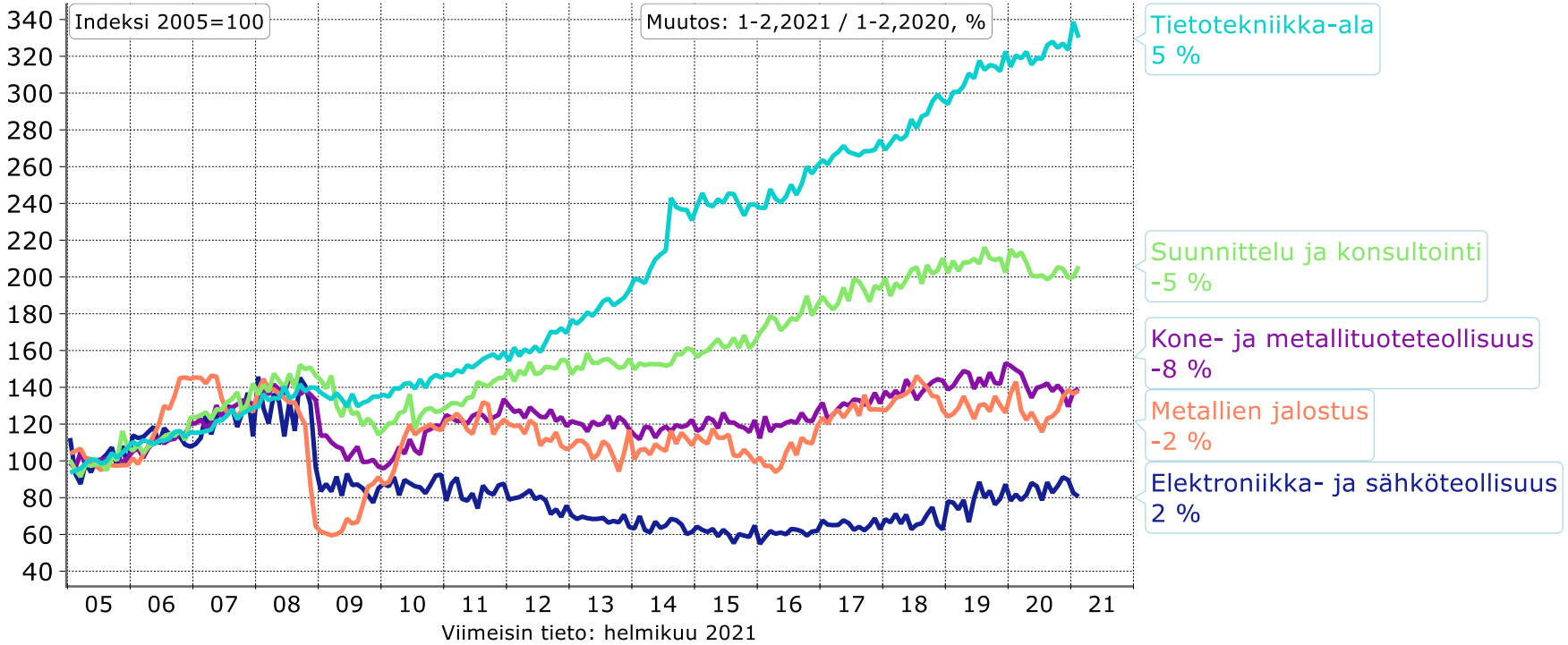

Kausipuhdistetut teollisuuden ja palveluiden liikevaihtokuvaajat
Osuudet liikevaihdosta 2019: kone- ja metallituoteteollisuus 40 %, elektroniikka- ja sähköteollisuus 21 %, tietotekniikka-ala 18 %, metallien jalostus 13 %, suunnittelu ja konsultointi 8 %
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Tuottajahinnat teollisuudessa ovat nousseet

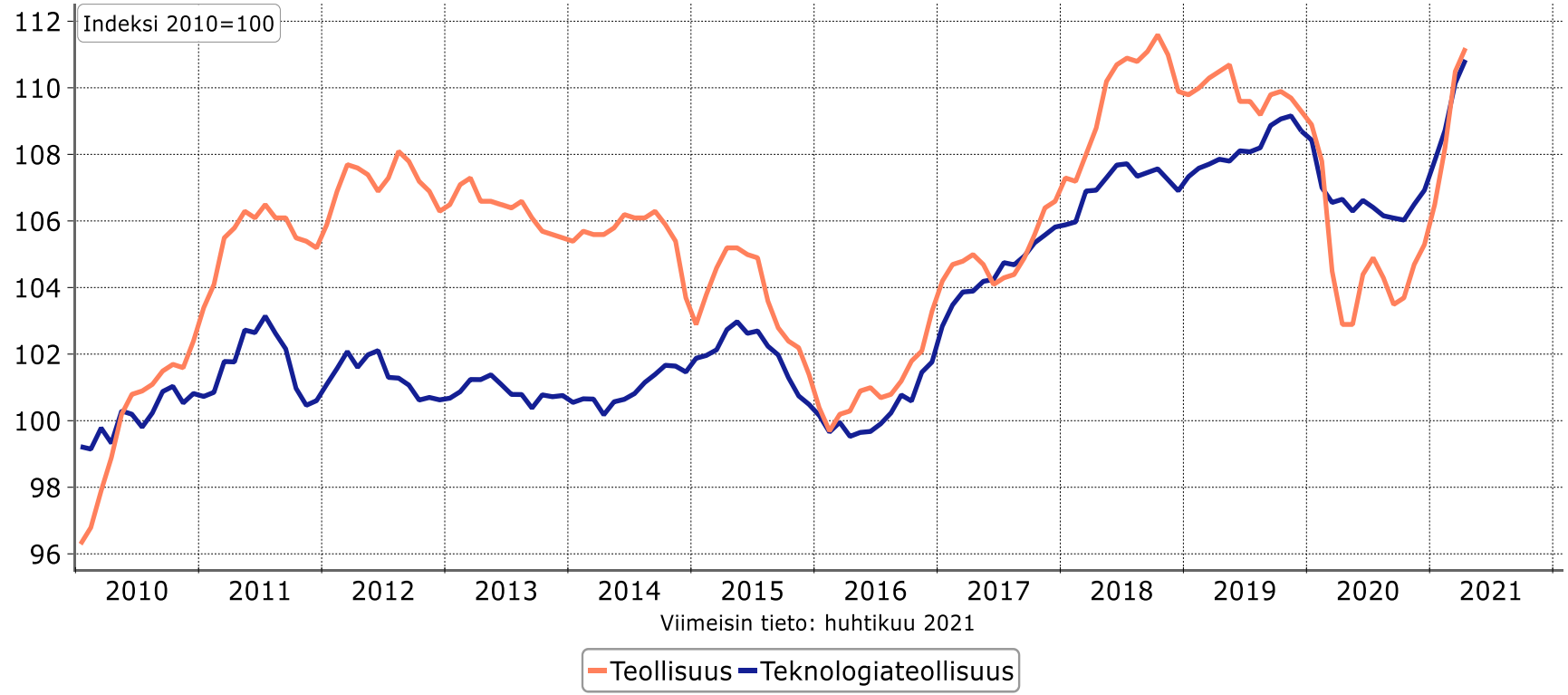

Teknologiateollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

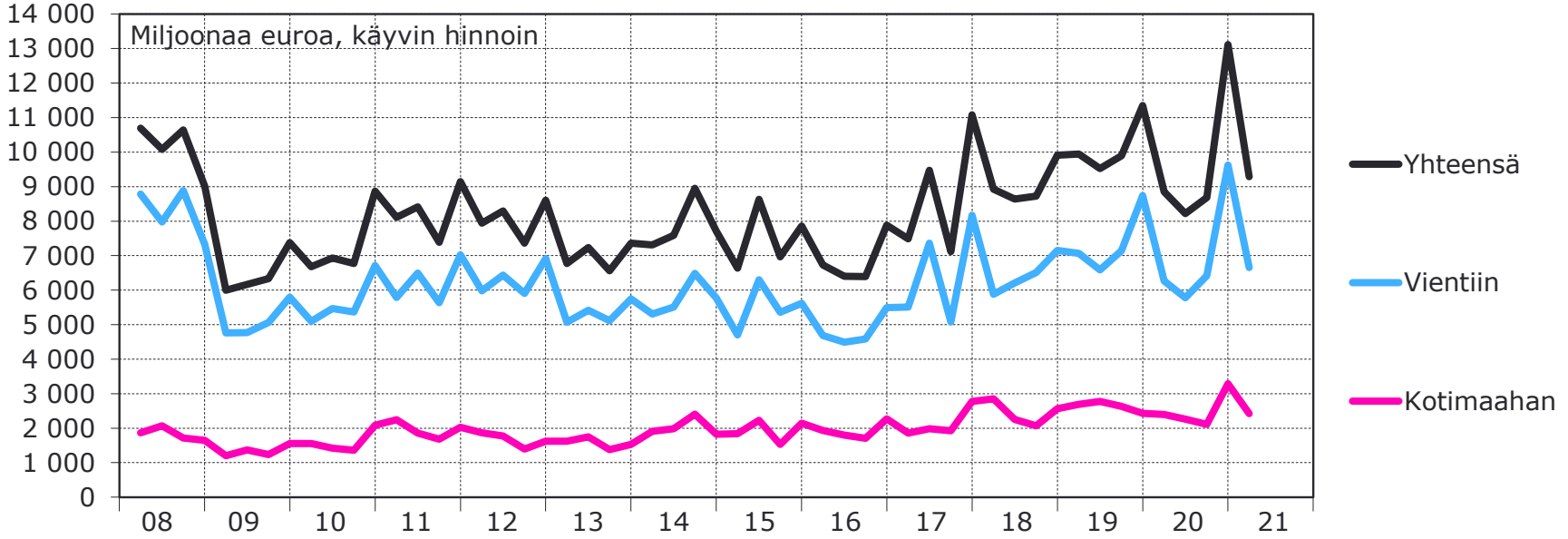

Muutos:	I/2021 / I,2021	I,2021 / IV,2020
Vientiin:	+6 %	-31 %
Kotimaahan:	+1 %	-26 %
Yhteensä:	+5 %	-29 %

*) Pl. metallien jalostus, pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2021.

Teknologiateollisuuden* tilauskanta Suomessa

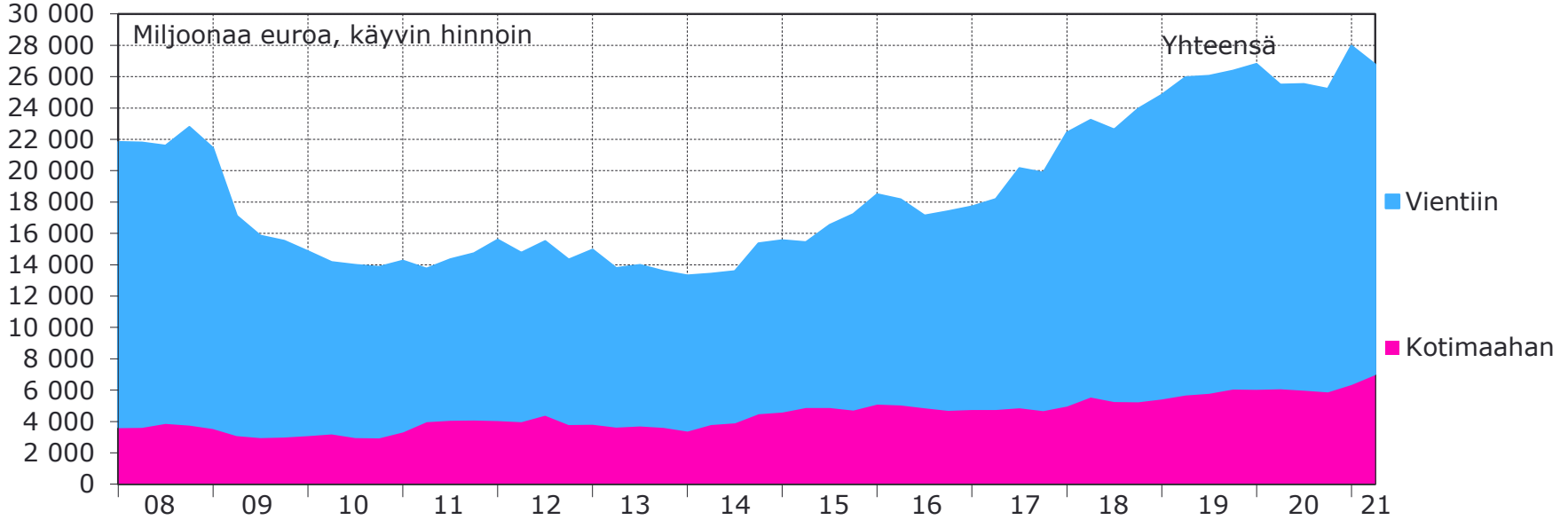

Muutos:	31.3.2021 / 31.3.2020	31.3.2021 / 31.12.2020
Vientiin:	+2 %	-8 %
Kotimaahan:	+15 %	+10 %
Yhteensä:	+5 %	-4 %

*) Pl. metallien jalostus, pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2021.

Teknologiateollisuuden* uusien tilausten arvon kehitys taantumissa

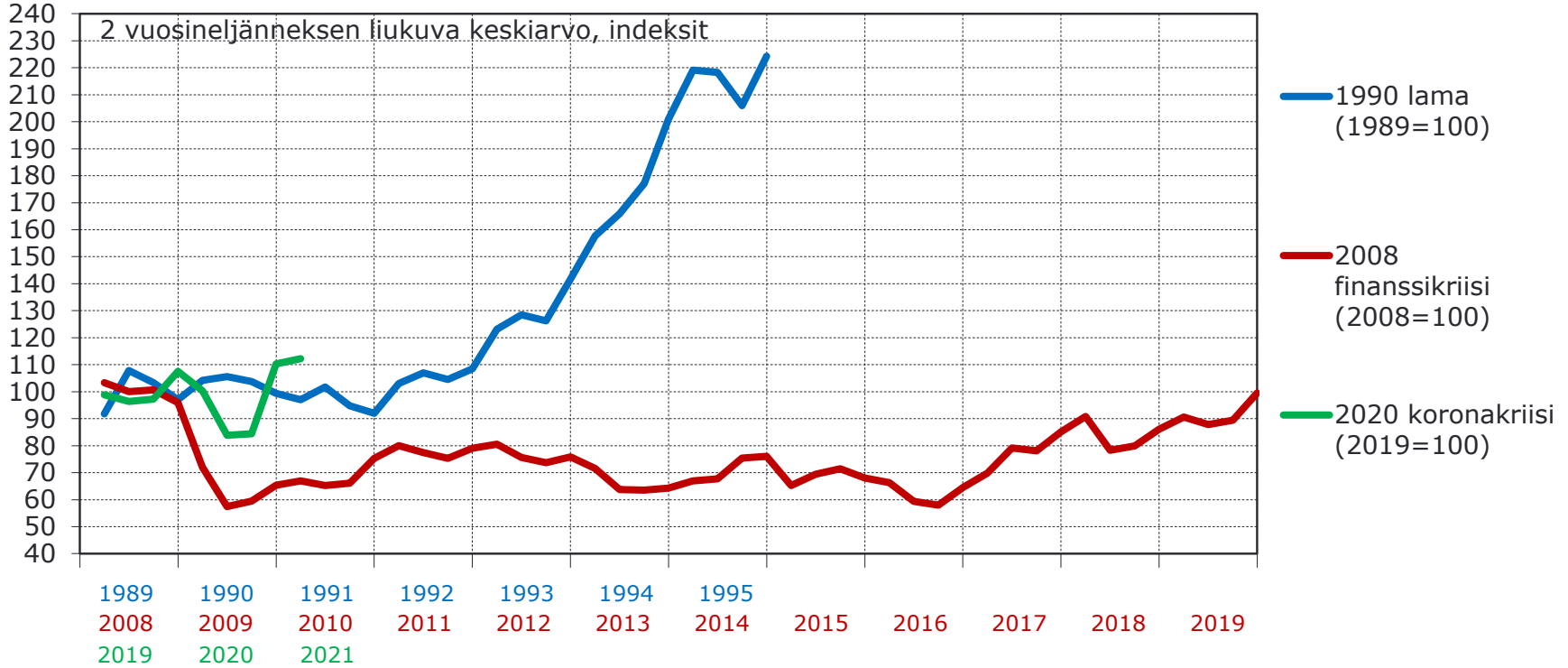

*) Mukana toimialat: kone- ja metallituoteteollisuus, elektroniikka- ja sähköteollisuus
Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset

Teknologiateollisuuden* tilauskannan arvon kehitys taantumissa

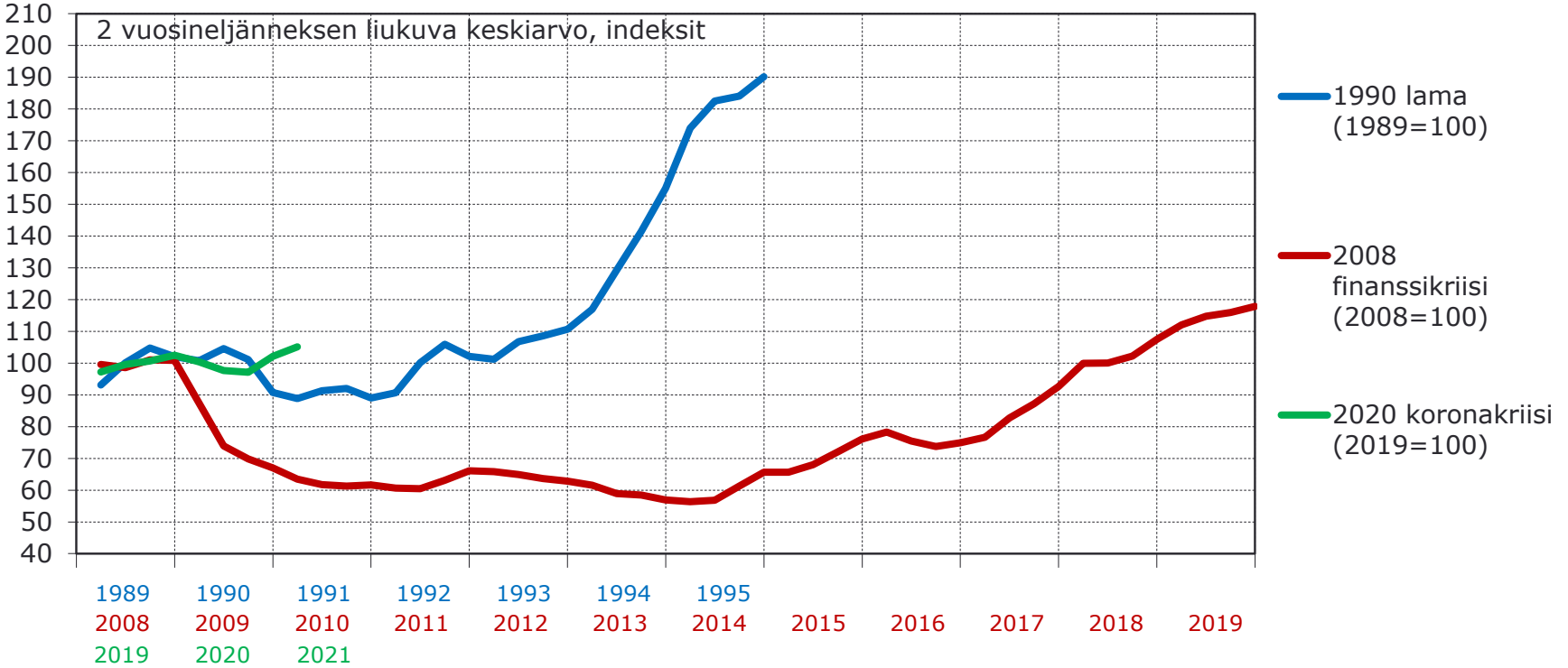

*) Mukana toimialat: kone- ja metallituoteteollisuus, elektroniikka- ja sähköteollisuus
Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset

Teknologiateollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

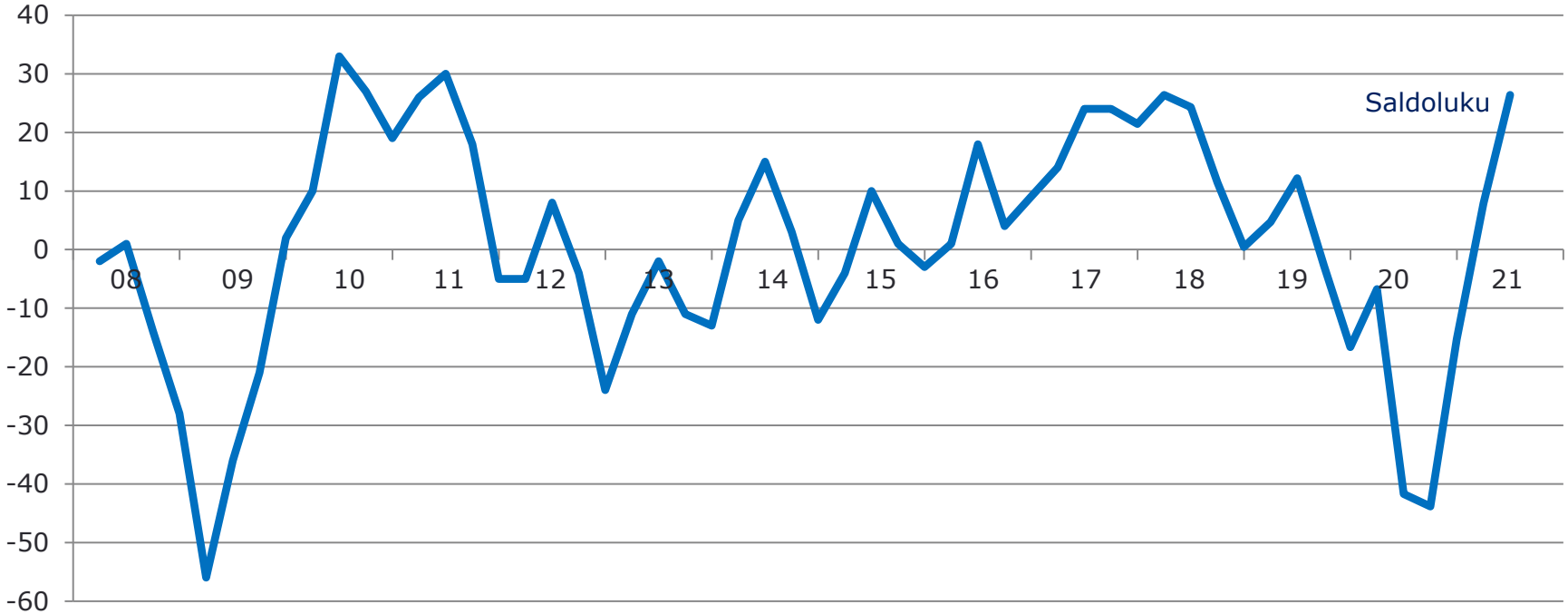

*) ”Onko tarjouspyyntöjen määrässä viime viikkoina näkyvissä oleellista vähenemistä tai lisääntymistä, kun verrataan tilannetta noin kolme kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen”. Saldoluku = niiden yritysten osuus, joissa tarjouspyyntöjen määrä on lisääntynyt – niiden yritysten määrä, joissa tarjouspyyntöjen määrä on vähentynyt.

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelu, viimeisin kyselyajankohta huhtikuu 2021.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

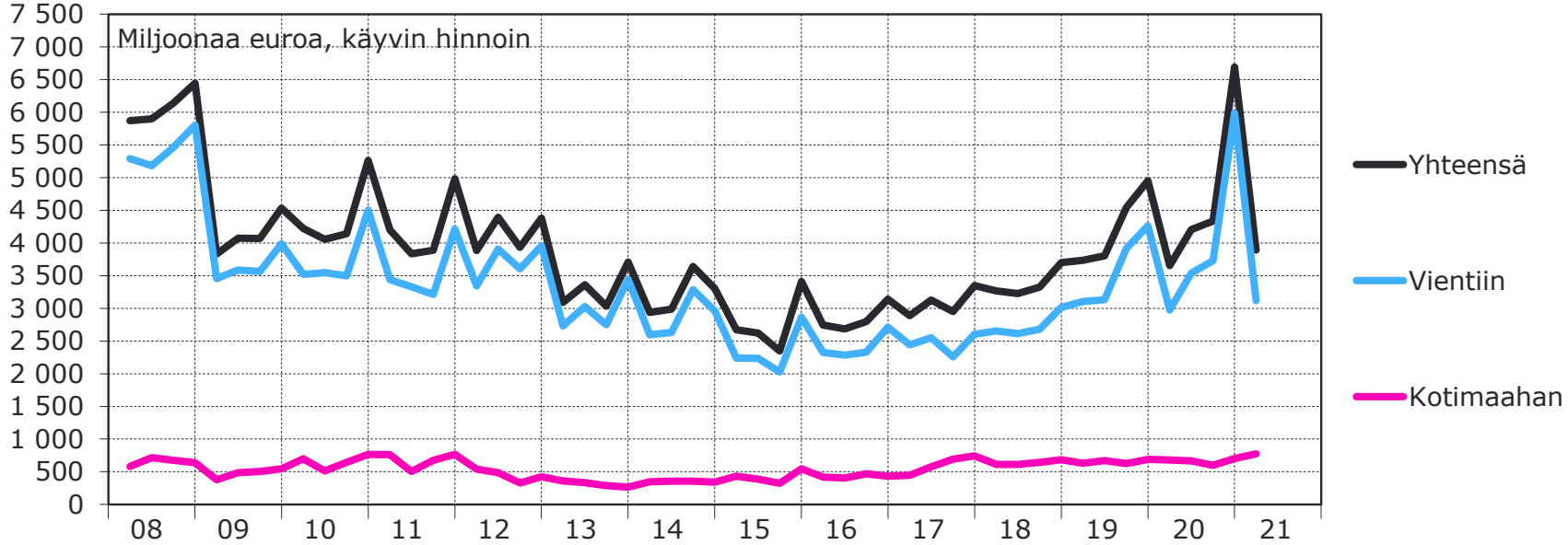

Muutos:	I,2021 / I,2020	I,2021 / IV,2020
Vientiin:	+5 %	-48 %
Kotimaahan:	+14 %	+10 %
Yhteensä:	+7 %	-42 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2021.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

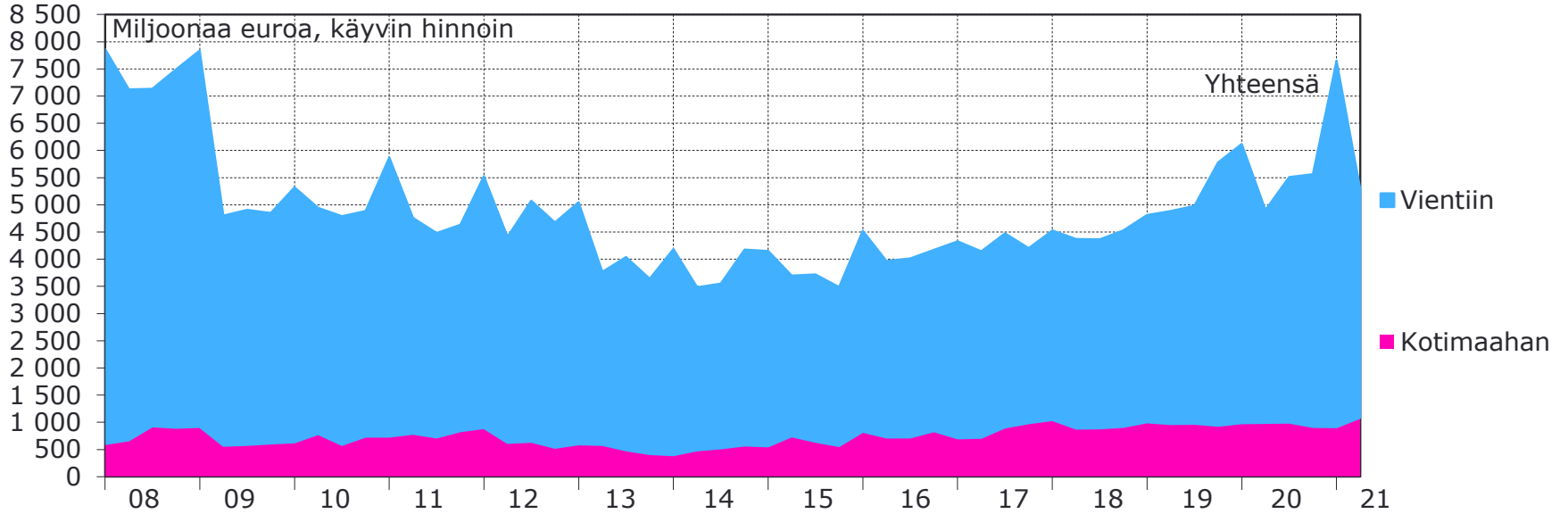

Muutos:	31.3.2021 / 31.3.2020	31.3.2021 / 31.12.2020
Vientiin:	+8 %	-38 %
Kotimaahan:	+10 %	+19 %
Yhteensä:	+8 %	-31 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2021.

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

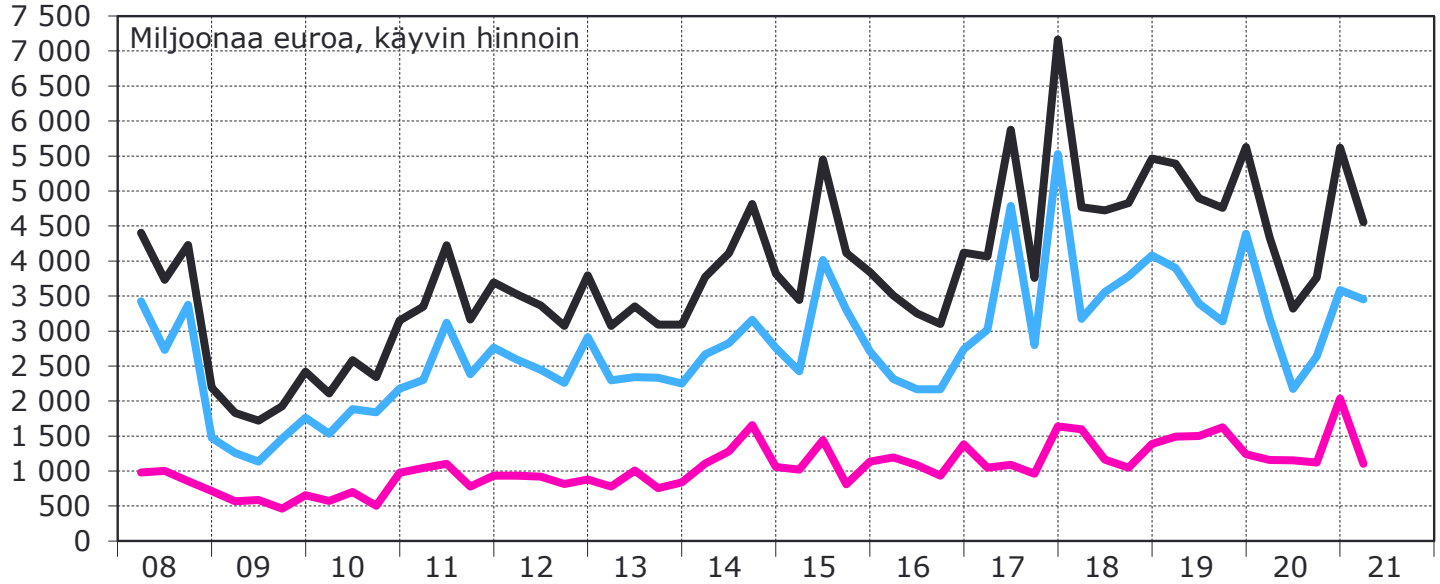

Muutos:	I,2021 / I,2020	I,2021 / IV,2020
Vientiin:	+9 %	-4 %
Kotimaahan:	-5 %	-46 %
Yhteensä:	+5 %	-19 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2021.

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

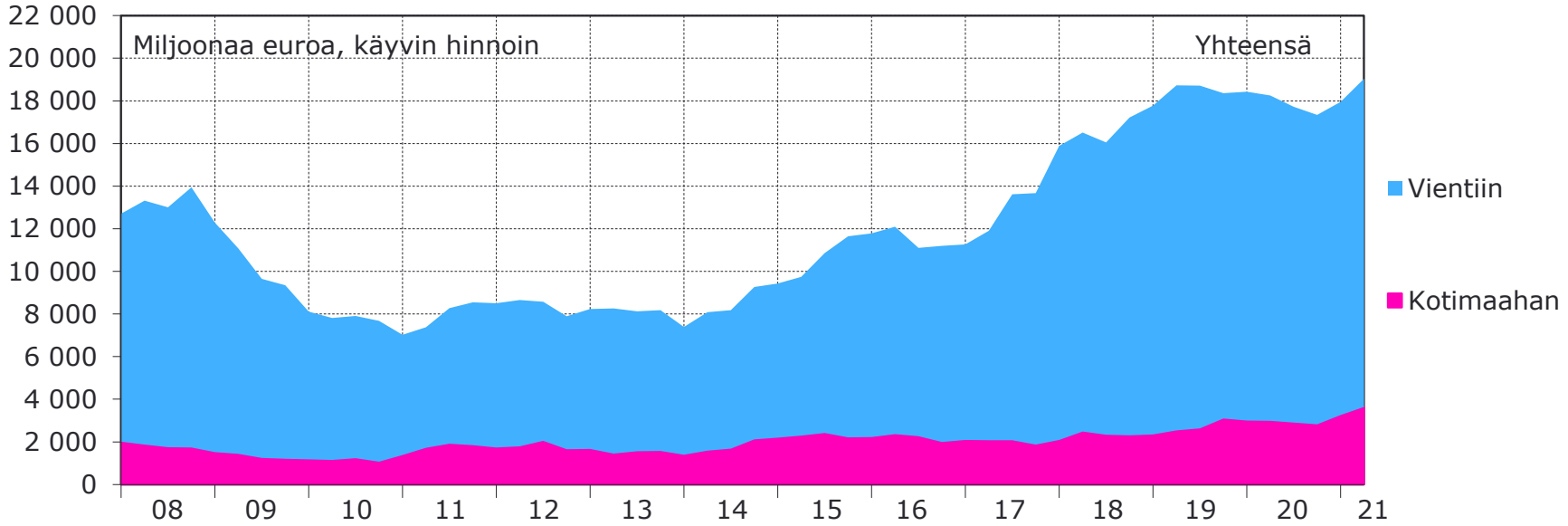

Muutos:	31.3.2021 / 31.3.2020	31.3.2021 / 31.12.2020
Vientiin:	+1 %	+5 %
Kotimaahan:	+22 %	+12 %
Yhteensä:	+4 %	+6 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2021.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

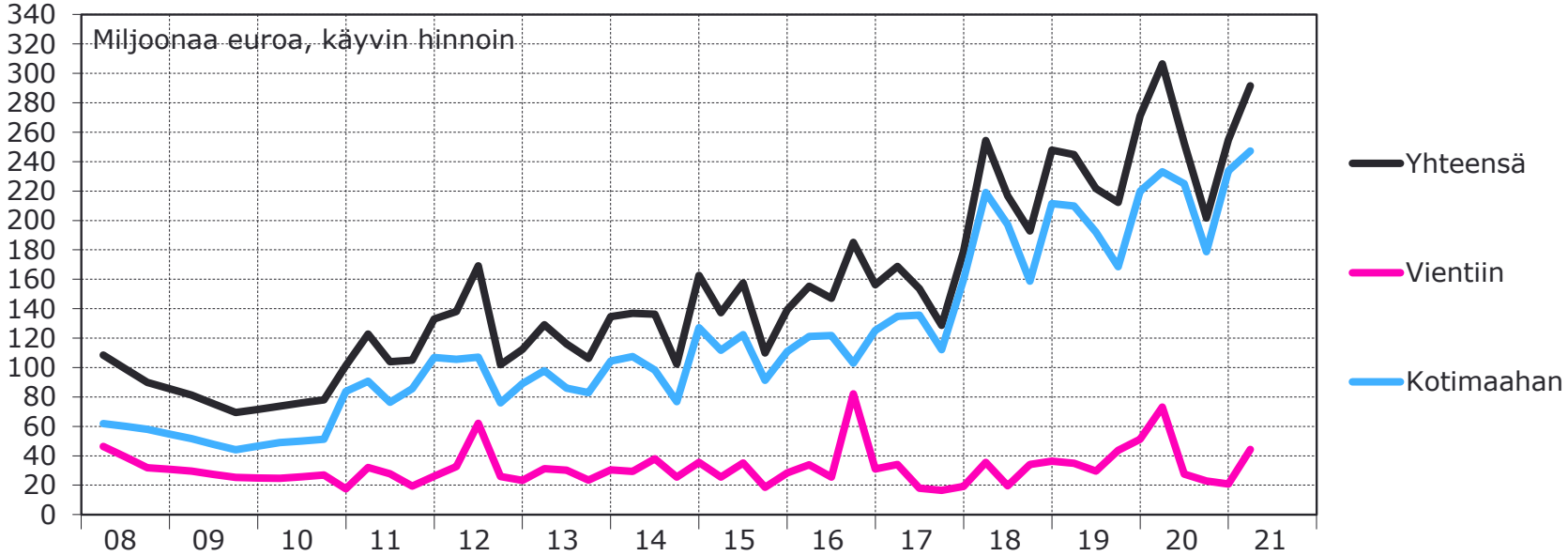

Muutos:	I,2021 / I,2020	I,2021 / IV,2020
Vientiin:	-39 %	+112 %
Kotimaahan:	+6 %	+6 %
Yhteensä:	-5 %	+14 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2021.

Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

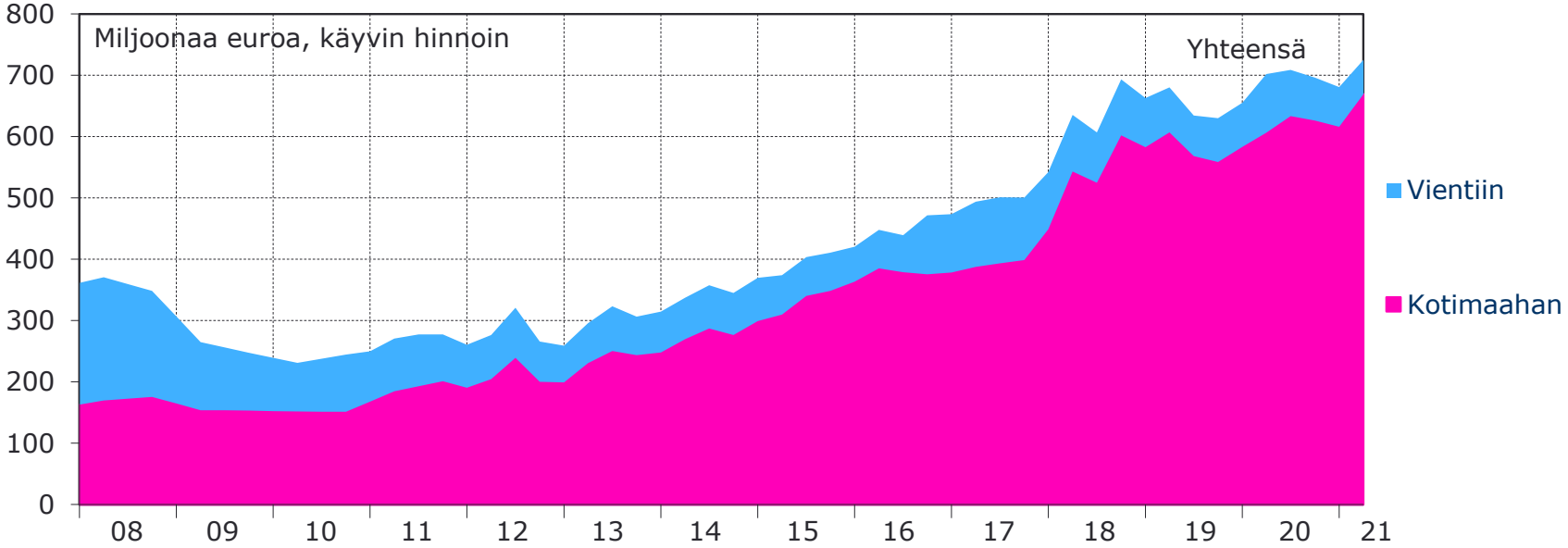

Muutos:	31.3.2021 / 31.3.2020	31.3.2021 / 31.12.2020
Vientiin:	-41 %	-14 %
Kotimaahan:	+10 %	+9 %
Yhteensä:	+3 %	+7 %

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2021.

Tietotekniikka-alan uudet tilaukset Suomessa

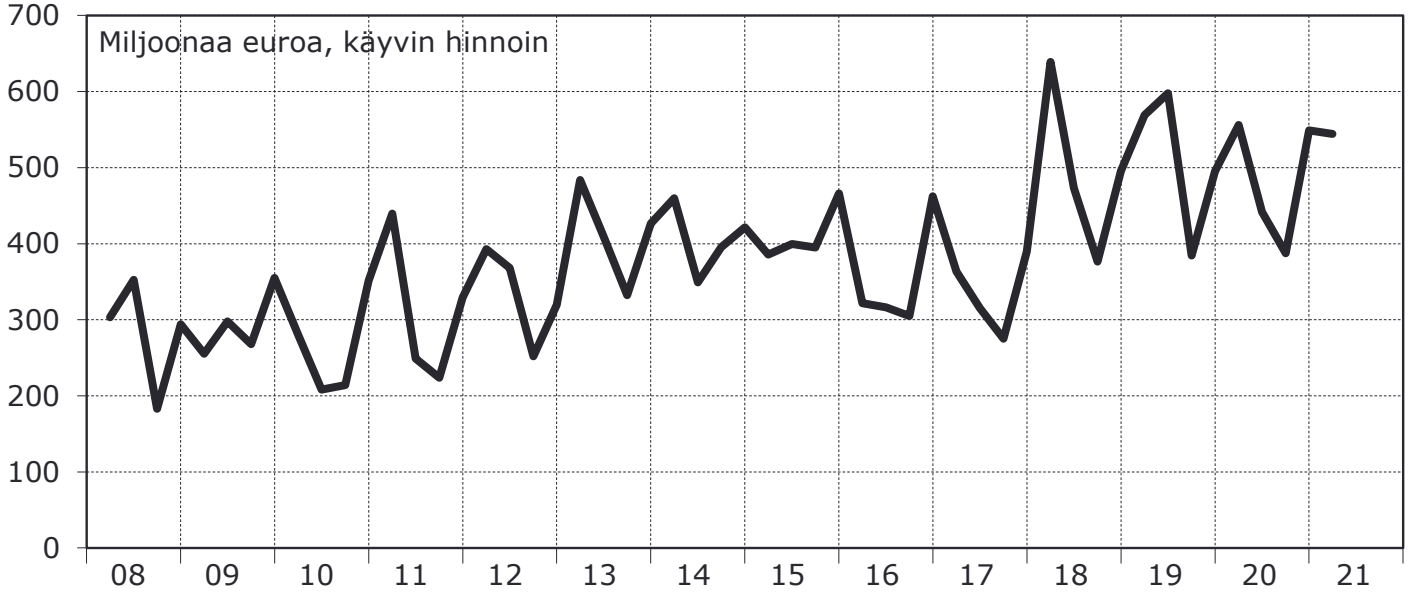

Muutos:	I,2021 / I,2020	I,2021 / IV,2020
Yhteensä:	-2 %	-1 %

*) Pl. pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto tammi-maaliskuu 2021.

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

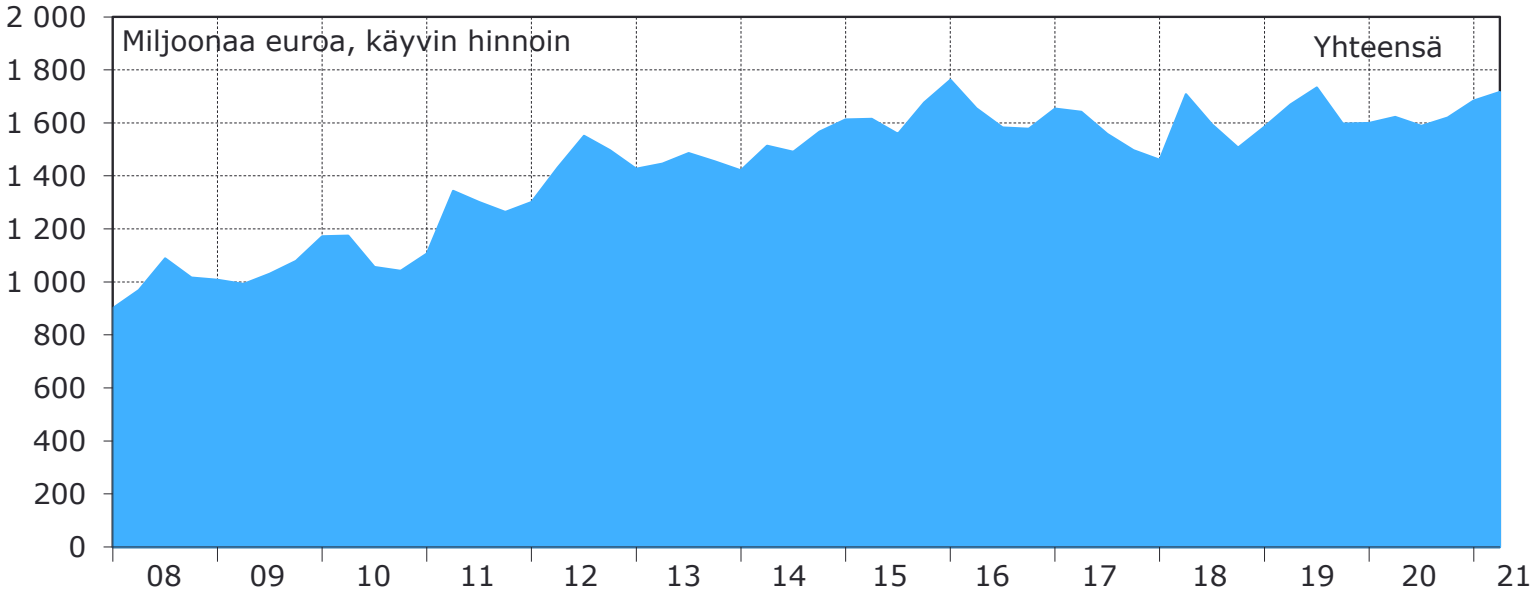

Muutos:	31.3.2021 / 31.3.2020	31.3.2021 / 31.12.2020
Yhteensä:	+6 %	+2 %

*) Pl. pelialan ohjelmistoyritykset ja datakeskukset

Lähde: Teknologiateollisuus ry:n tilauskantatiedustelun vastaajayritykset, viimeisin tieto 31.3.2021.

Teknologiateollisuuden henkilöstö Suomessa ja tytäryrityksissä ulkomailla

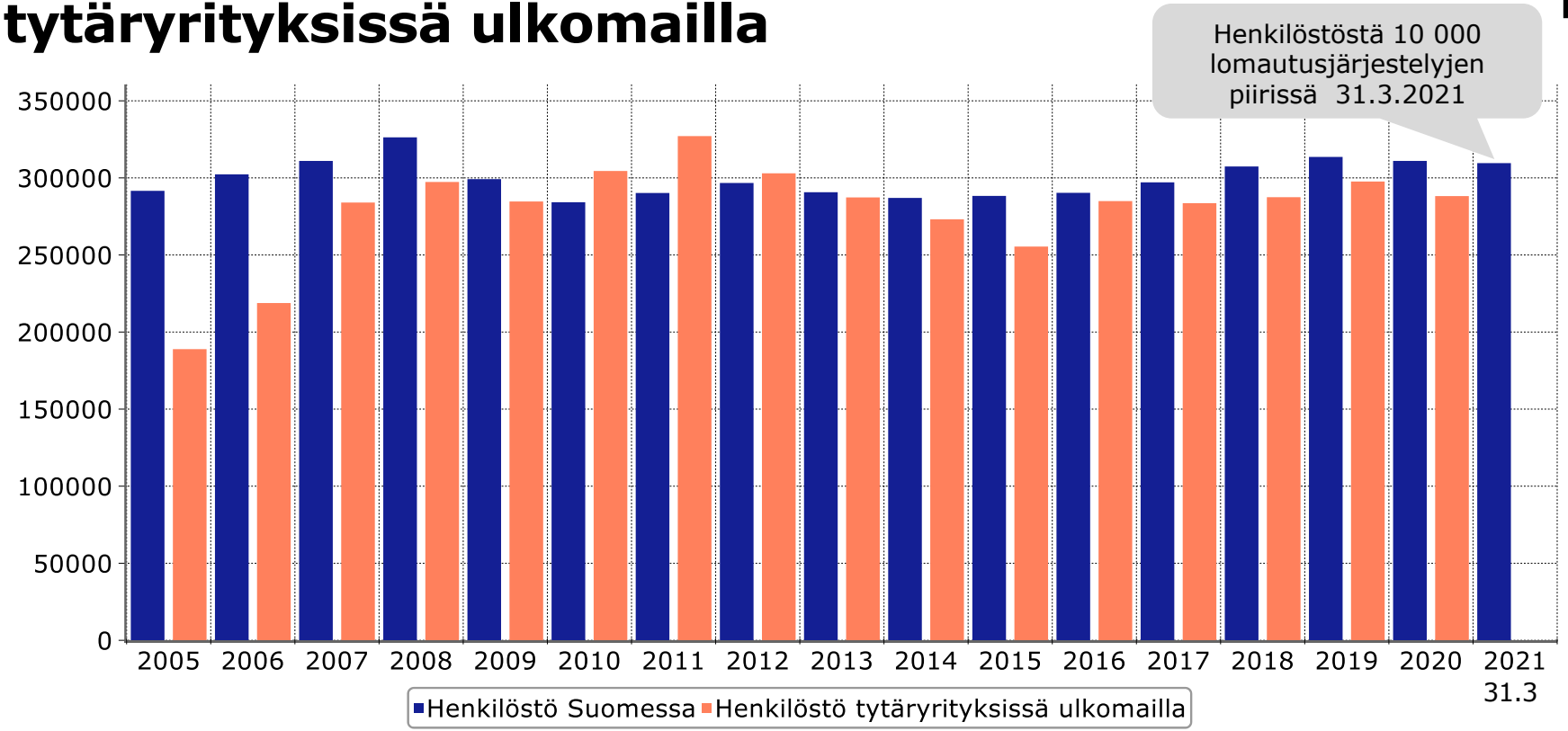

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Teknologiateollisuuden rekrytoinnit ja henkilöstömäärän muutos vuosineljänneksittäin

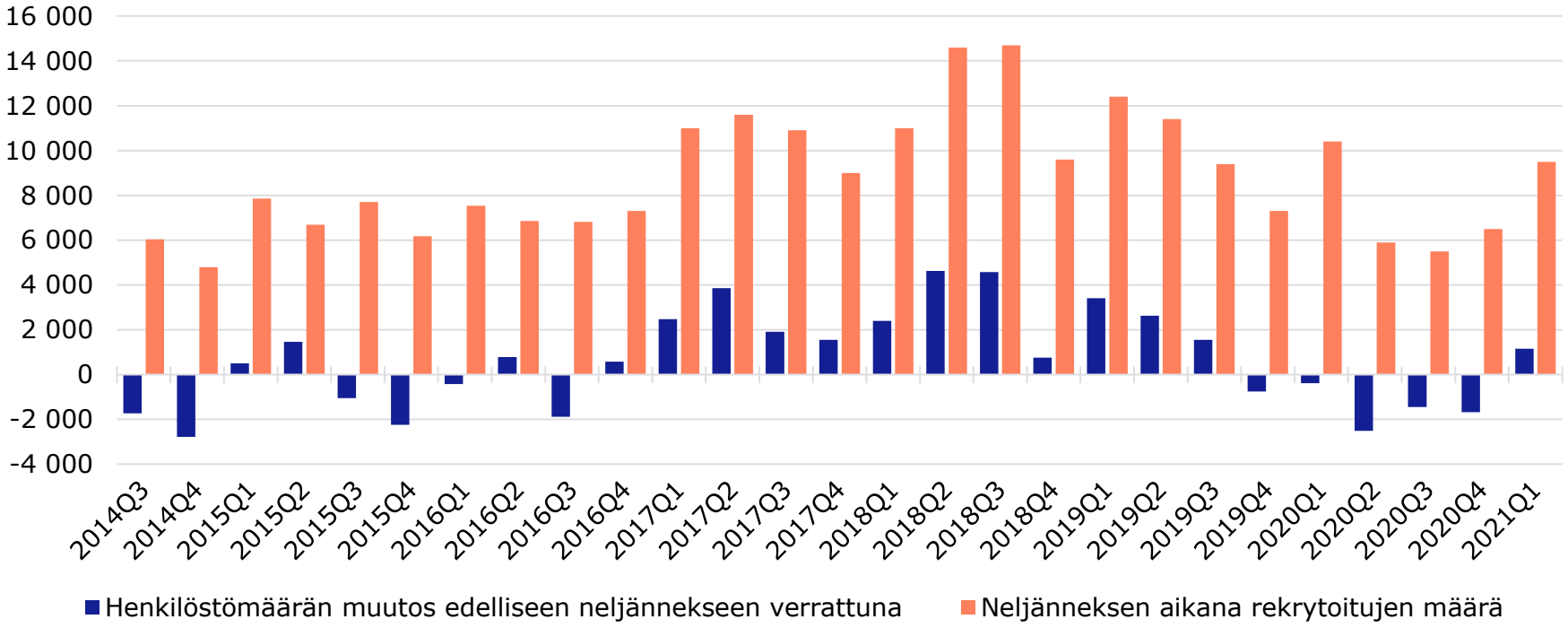

Yhteenveto teknologiateollisuuden tilanteesta ja kesän 2021 näkymistä Suomessa

- Liikevaihto Suomessa oli yhteensä noin 82 miljardia euroa vuonna 2020. Kasvua edellisvuotisesta oli koko vuoden ajalta noin prosentin verran.
- Alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia tammi-maaliskuussa euromääräisesti 29 prosenttia vähemmän kuin loka-joulukuussa, mutta 5 prosenttia enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan.
- Tilauskannan arvo oli maaliskuun lopussa 4 prosenttia pienempi kuin joulukuun lopussa, mutta 5 prosenttia suurempi kuin vuoden 2020 maaliskuussa.
- Teknologiateollisuuden liikevaihdon Suomessa arvioidaan olevan kesällä 2021 suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.
- Henkilöstömäärä Suomessa oli maaliskuun 2021 lopussa hieman pienempi kuin vuonna 2020 keskimäärin, mutta kasvoi verrattuna loka-joulukuuhun 2020. Henkilöstöä oli noin 309 600 eli 1 400 vähemmän kuin viime vuonna keskimäärin.
- Uuden henkilöstön rekrytoinnit olivat uudelleen kasvusuunnassa tammi-maaliskuun aikana. Rekrytointeja oli yhteensä 9 500, kun vuonna 2020 niitä oli yhteensä reilut 28 000.

Teknologiateollisuuden yritysten kannattavuus Suomessa parani ennen koronakriisiä, mutta ei yltänyt 2006-2008 tasolle

Kannattavuus (mediaani) teknologiateollisuuden yrityksissä Suomessa parani korkeasuhdanteessa 2015 jälkeen

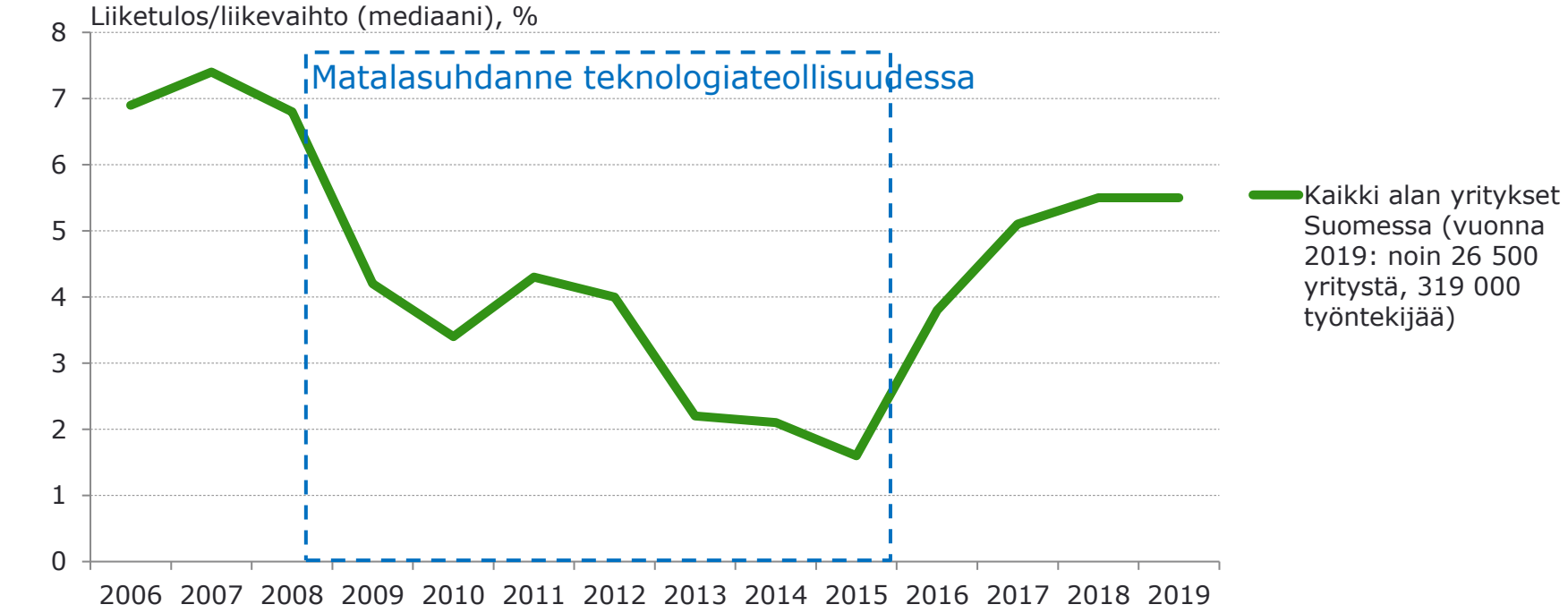

 Lähde: Tilastokeskuksen tilinpäätösaineisto, Teknologiateollisuus ry:n jäsenrekisteri

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritysten liiketulos Suomessa 2019

Liiketulos-% = liiketulos / liikevaihto *100

Kuvaa varsinaisen toiminnan tulosta ennen veroja sekä rahoitustuottoja ja -kuluja

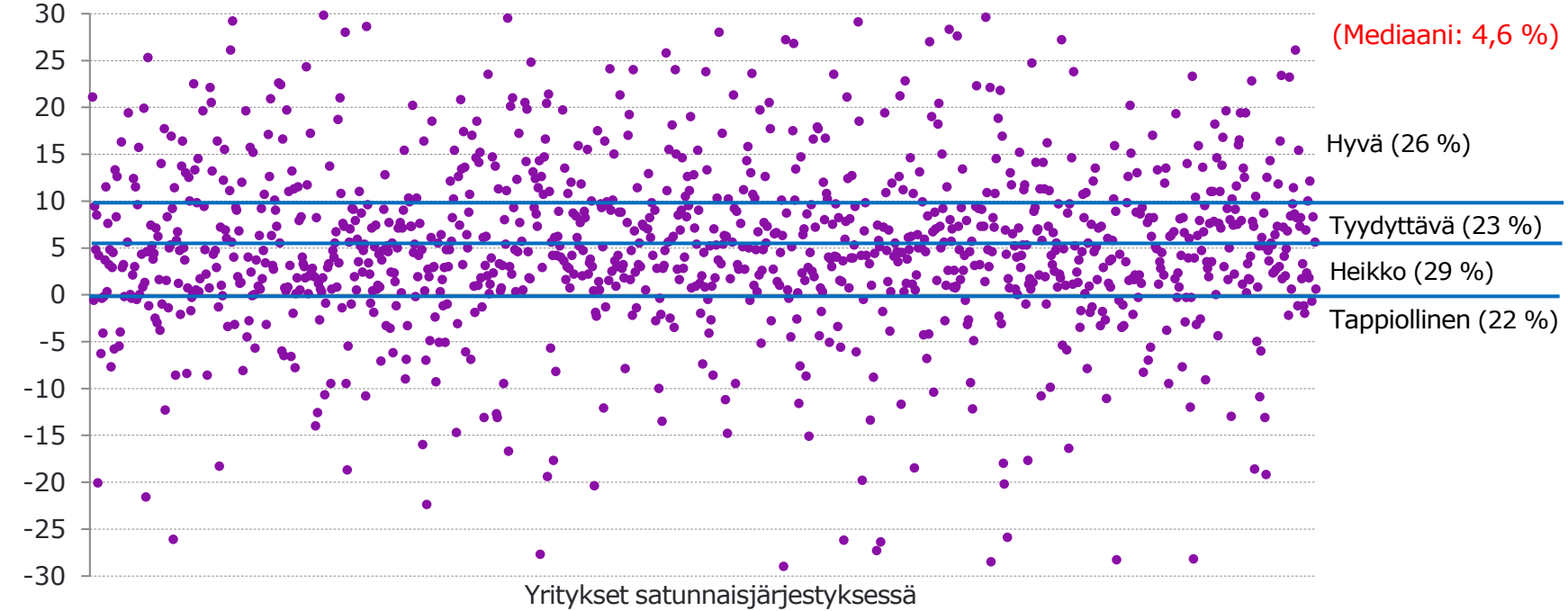

Lähde: Tilastokeskuksen tilinpäätösaineisto, Teknologiateollisuus ry:n jäsenrekisteri

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritysten nettotulos Suomessa 2019

Nettotulos -% = nettotulos / liikevaihto *100 (verojen sekä rahoitustuottojen ja –kulujen jälkeen)

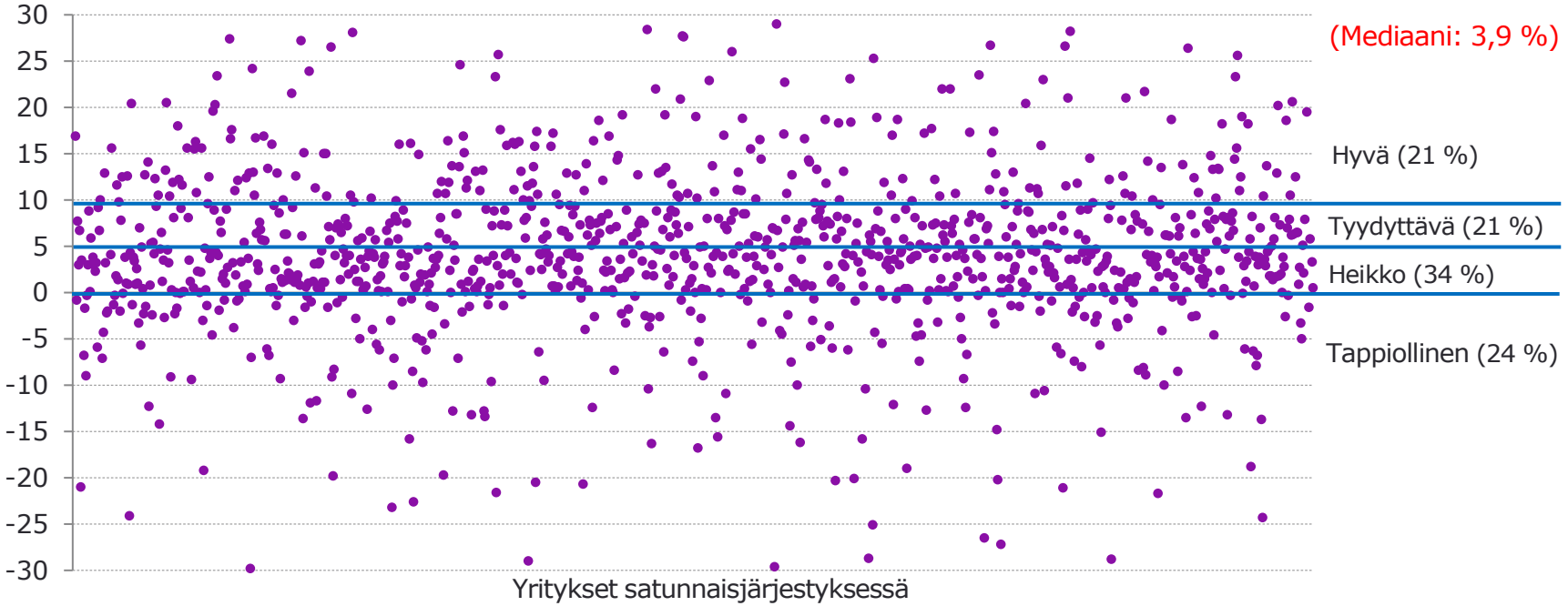

Lähde: Tilastokeskuksen tilinpäätösaineisto, Teknologiateollisuus ry:n jäsenrekisteri

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritysten sijoitetun pääoman tuotto Suomessa 2019

Sijoitetun pääoman tuotto -% = (nettotulos+rahoituskulut+verot) / (sijoitettu pääoma tilikaudella) *100

Mittaa yrityksen tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle

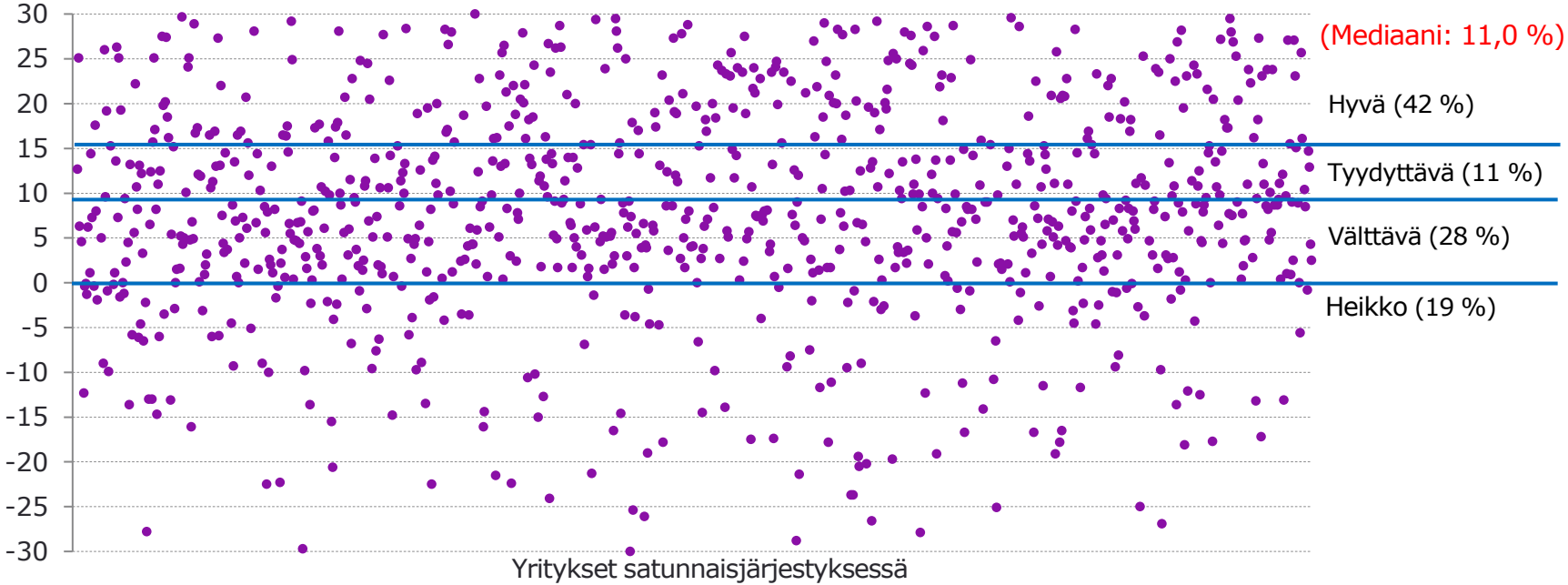

Lähde: Tilastokeskuksen tilinpäätösaineisto, Teknologiateollisuus ry:n jäsenrekisteri

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritysten omavaraisuusaste Suomessa 2019

Omavaraisuusaste -% = (oma pääoma yhteensä + tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä) / oikaistu tase *100

Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan

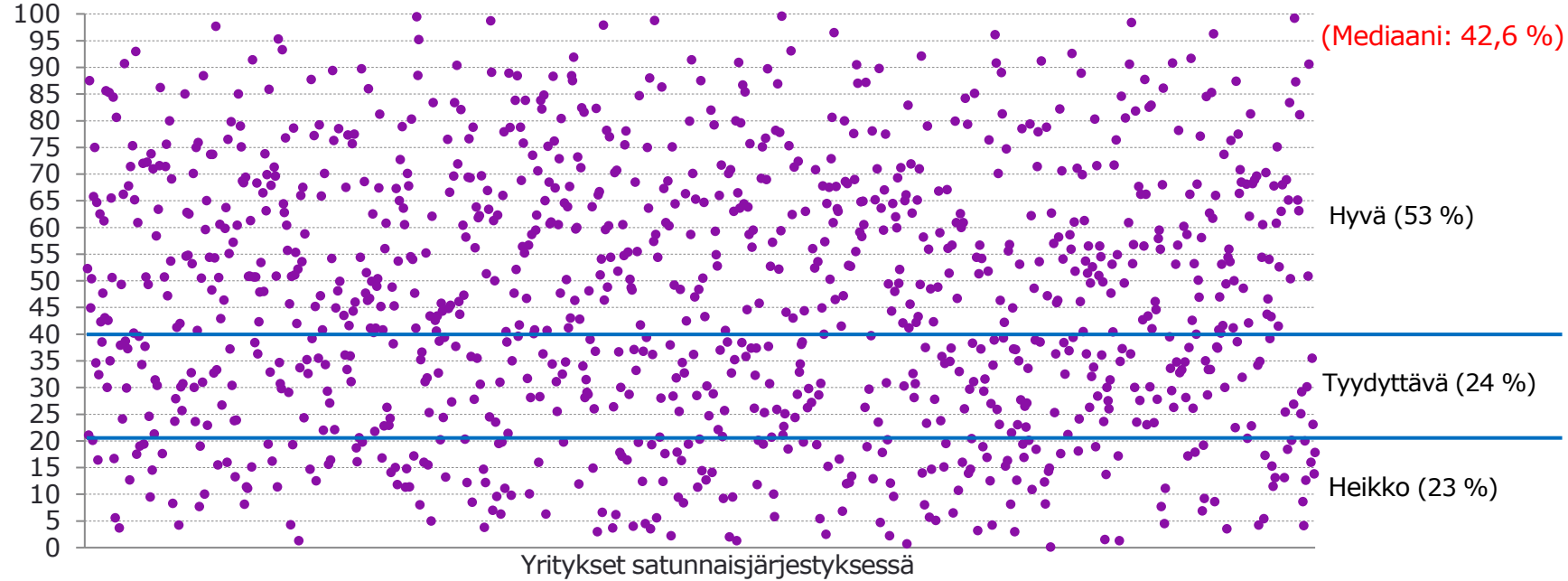

Lähde: Tilastokeskuksen tilinpäätösaineisto, Teknologiateollisuus ry:n jäsenrekisteri

Teknologiateollisuuden tuotteita ja palveluja käytetään paljon välituotteina* eri toimialoilla

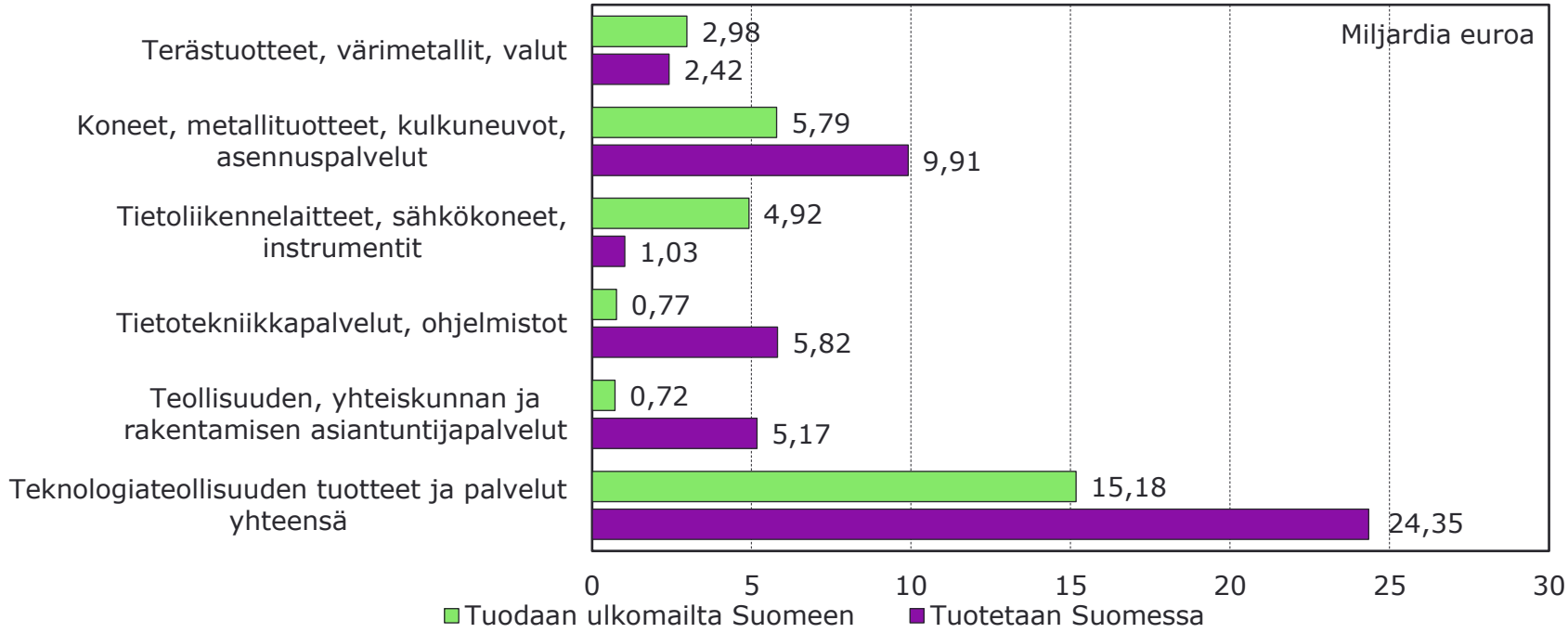

*) Välituotekäyttö koostuu tuotantoprosessissa panoksina kulutettavien tavaroiden ja palveluiden arvosta, pl. kiinteät varat.
Lähde: Tilastokeskus, Panos-tuotos –laskelmat 2014

Teknologiateollisuuden työpaikoista Suomessa puolet suuntautuu alihankintaan

Suomessa valmistettujen välituotteiden* tuomat välittömät työpaikat Suomessa

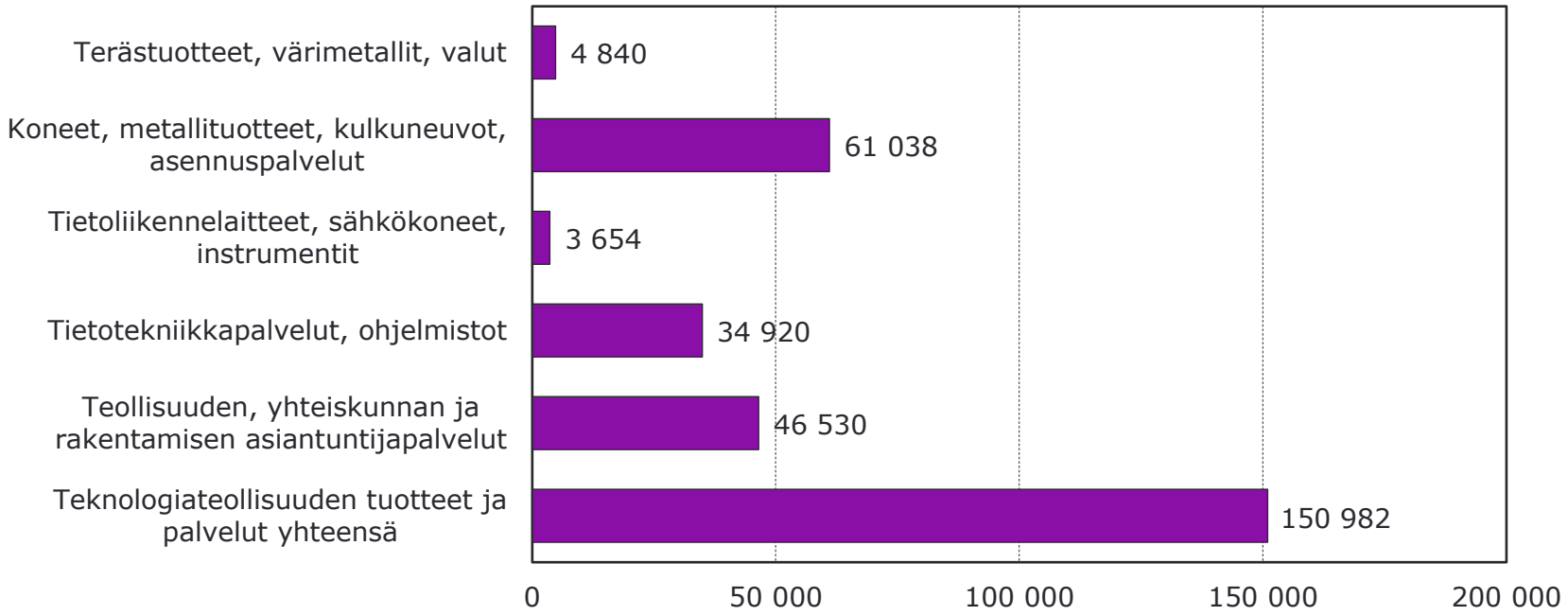

*) Välituotekäyttö koostuu tuotantoprosessissa panoksina kulutettavien tavaroiden ja palveluiden arvosta, pl. kiinteät varat.
Lähde: Tilastokeskus, Panos-tuotos –laskelmat 2014

Teknologiateollisuuden henkilöstökehitys Suomessa ja maailmalla

Teknologiateollisuuden henkilöstö Suomessa ja tytäryrityksissä ulkomailla

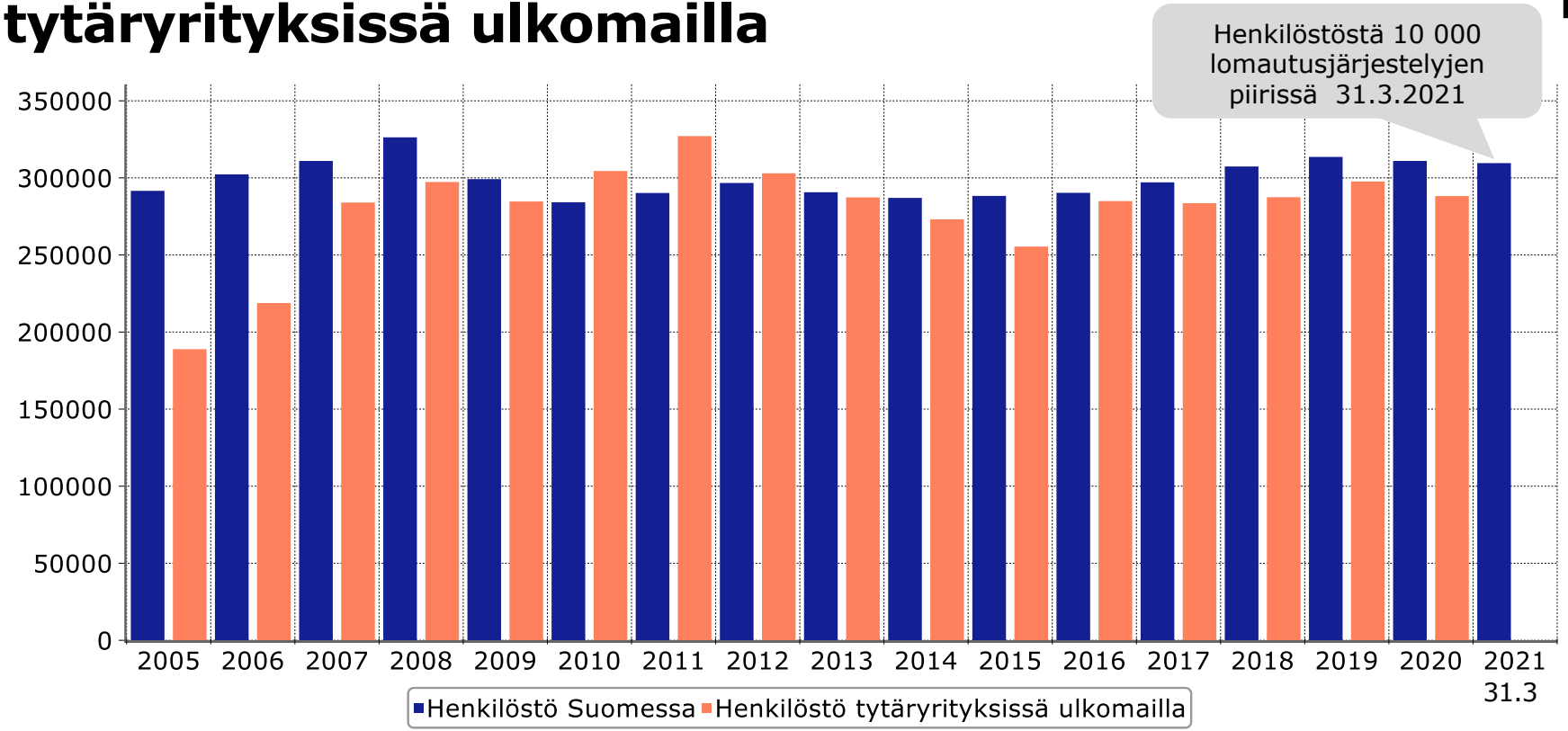

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Teknologiateollisuuden rekrytoinnit ja henkilöstömäärän muutos vuosineljänneksittäin

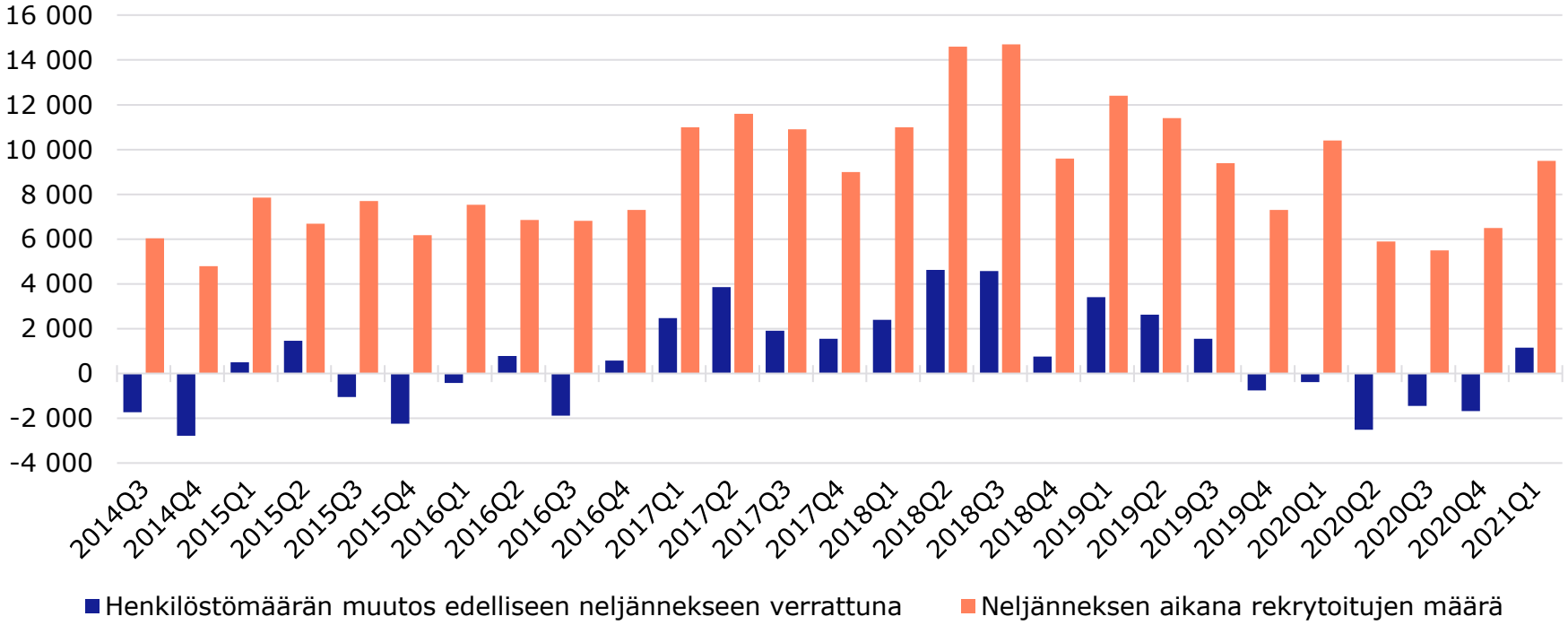

 Lähde: Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu

Teknologiateollisuuden henkilöstö Suomessa päätoimialoittain

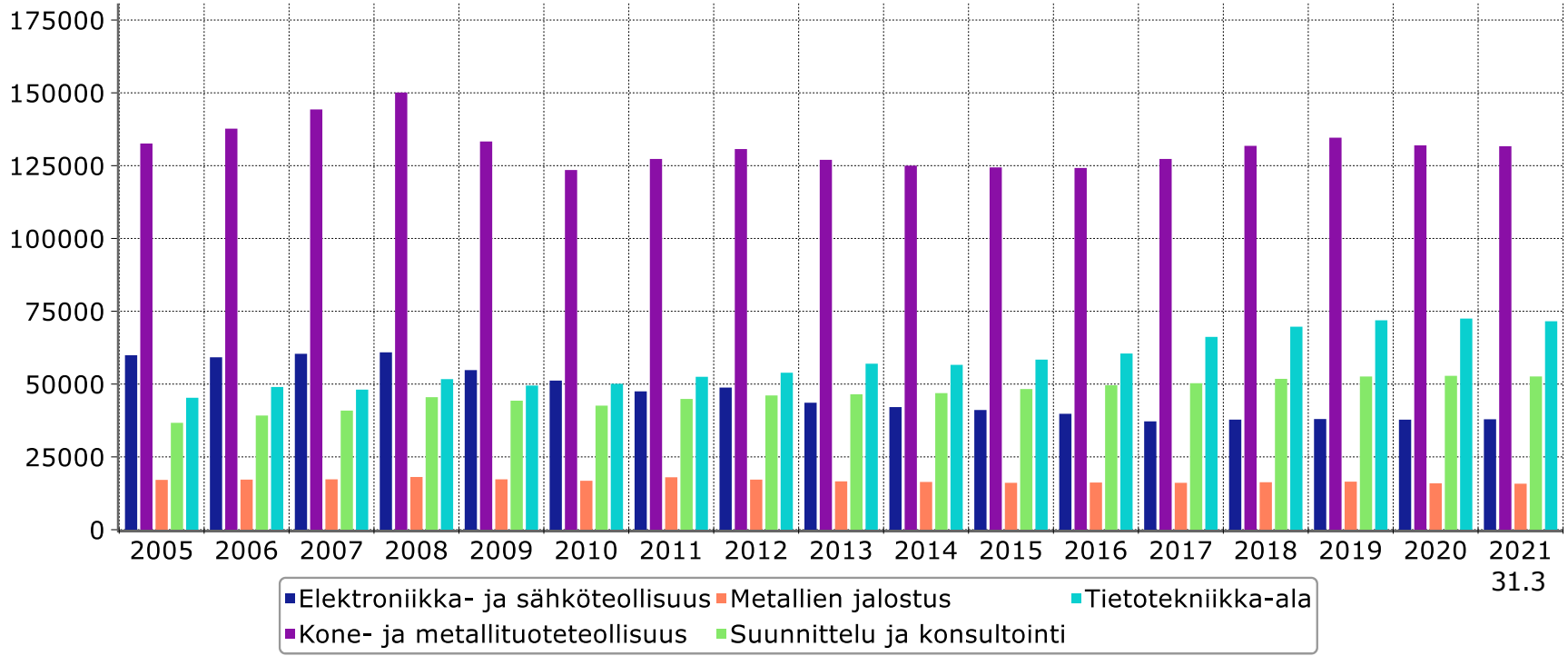

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Teknologiateollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla päätoimialoittain

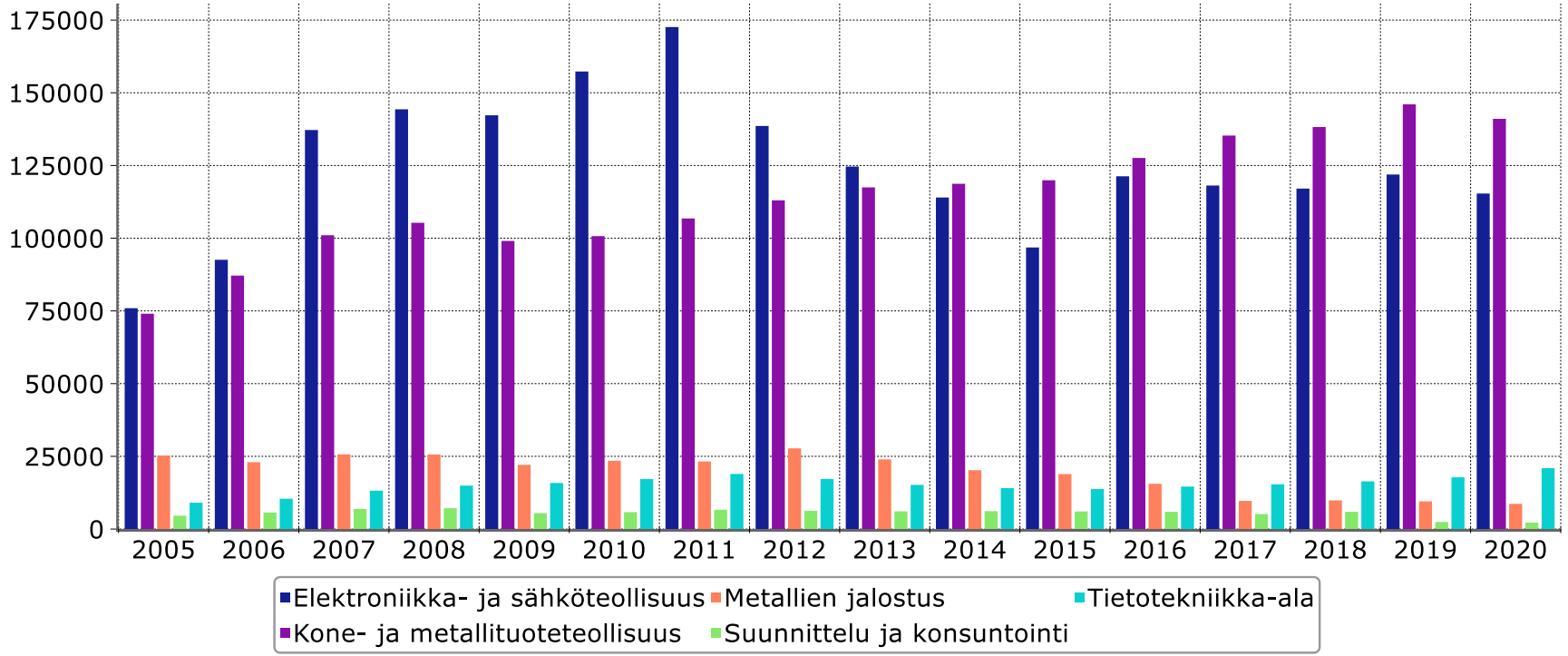

Teknologiateollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla alueittain

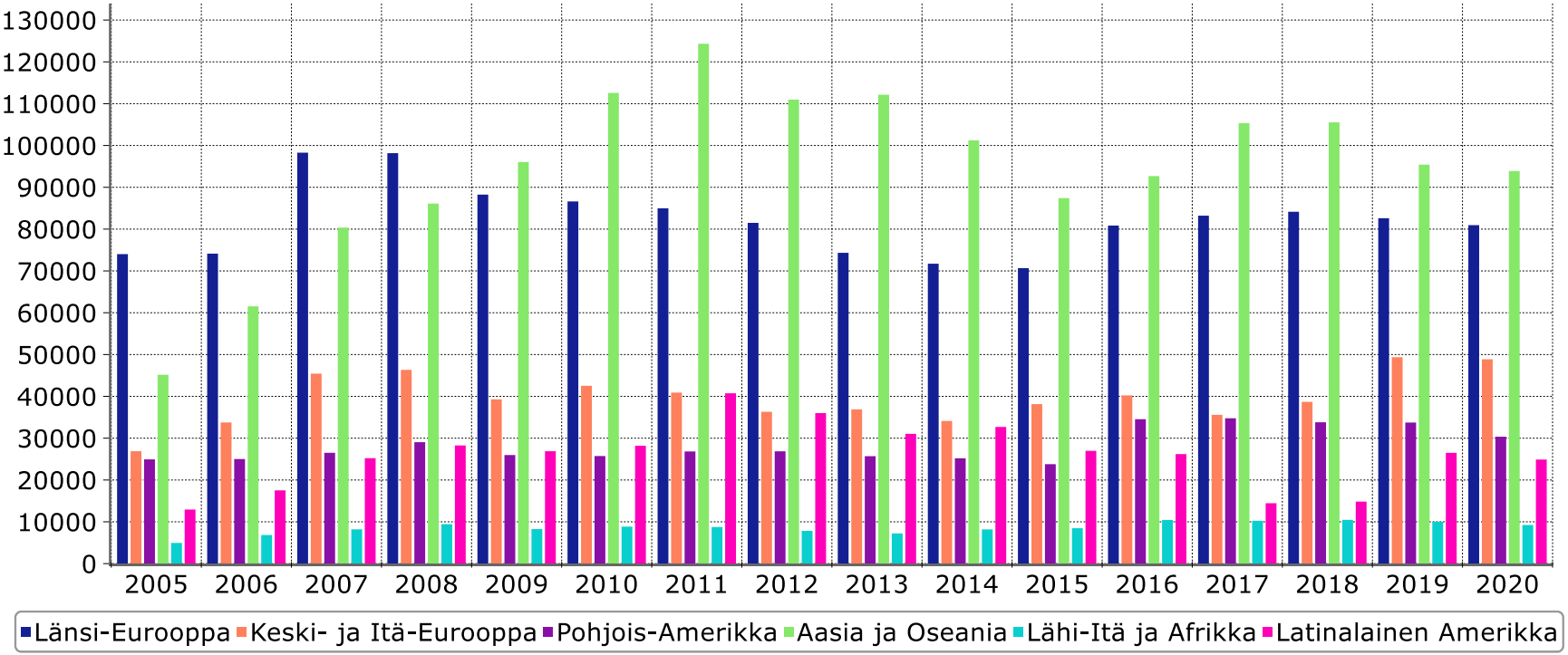

Teknologiateollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla alueittain

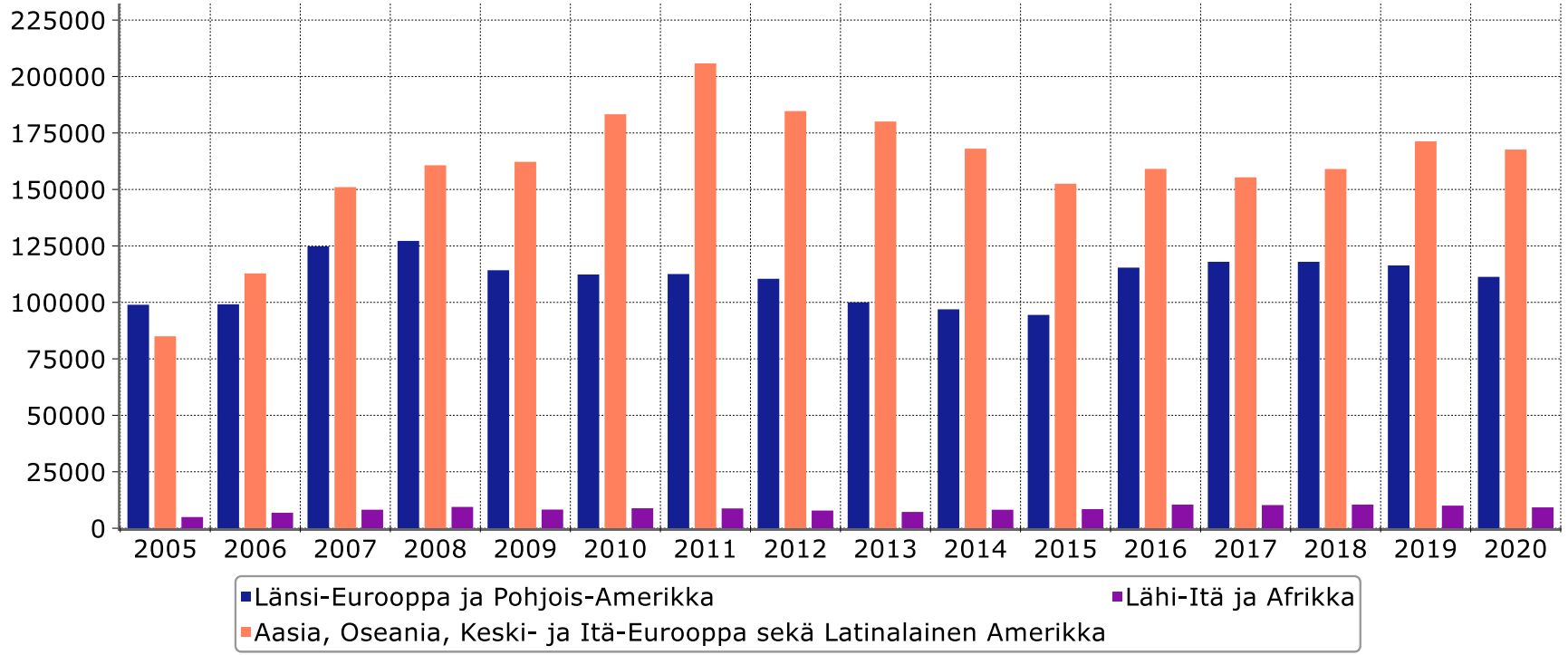

Teknologiateollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla maittain

Tiedot vuodelta 2020

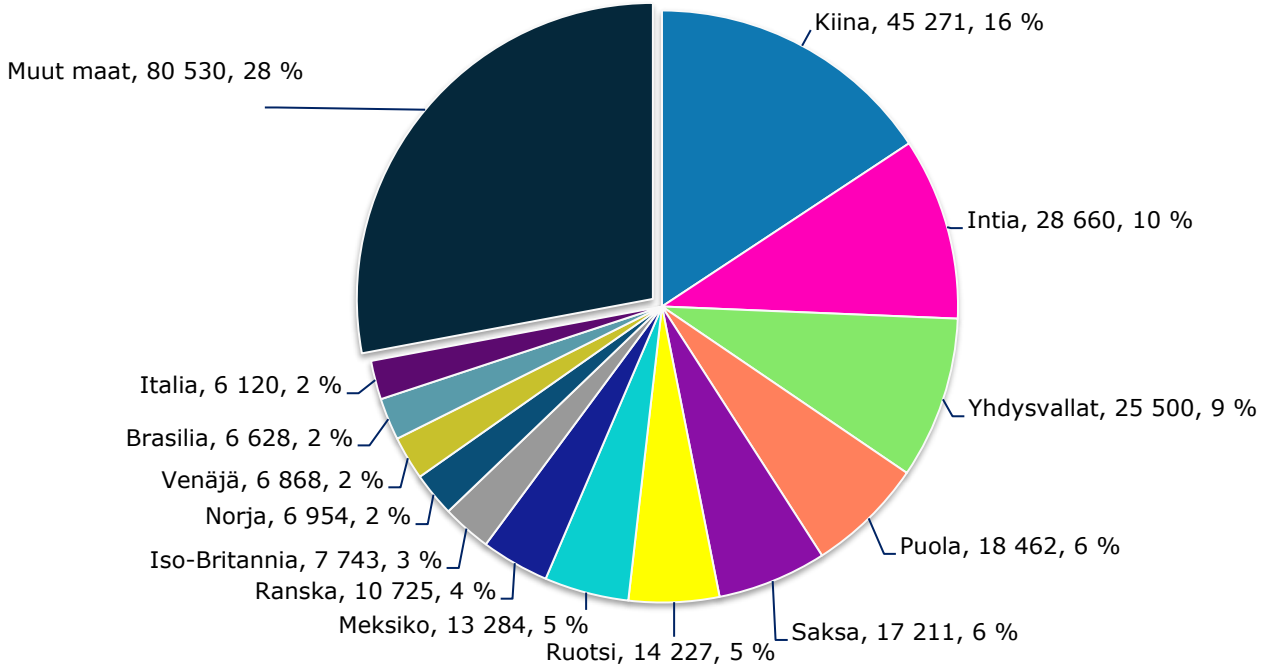

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden henkilöstö

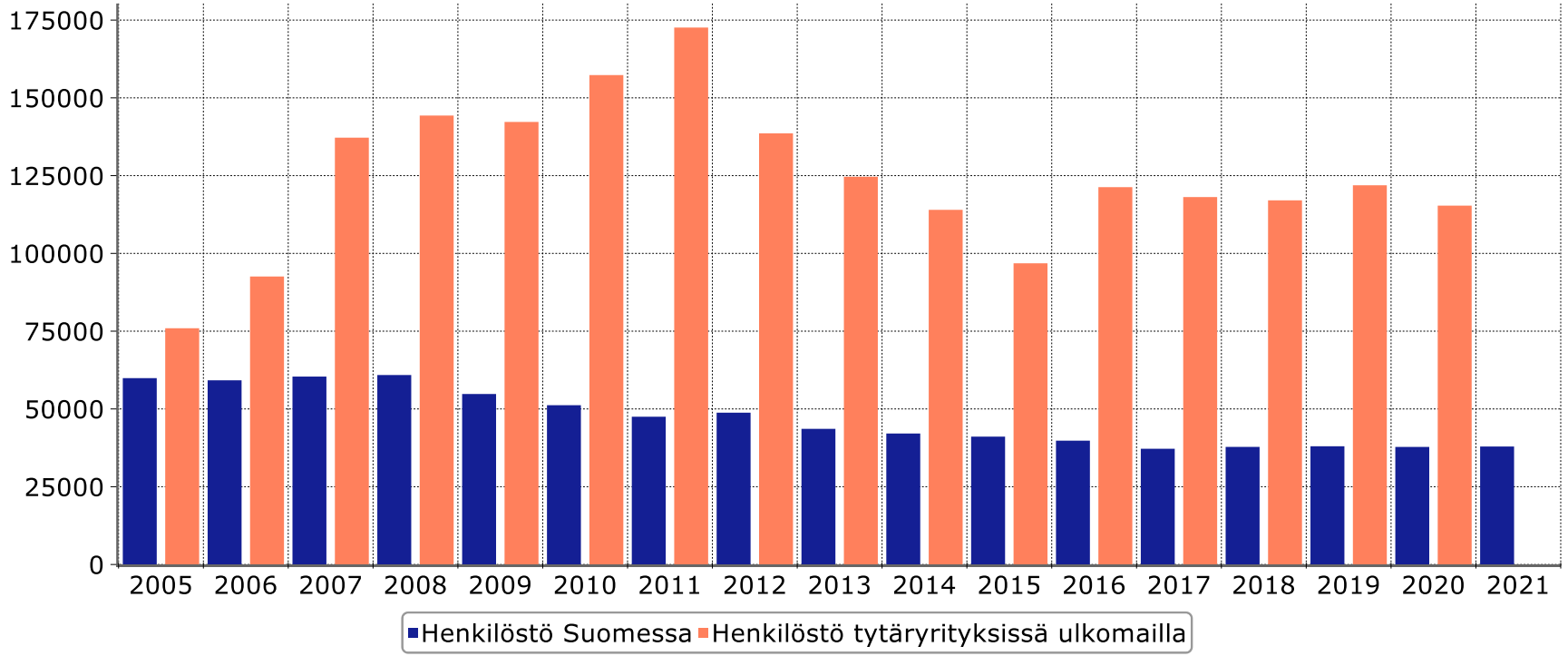

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden henkilöstö

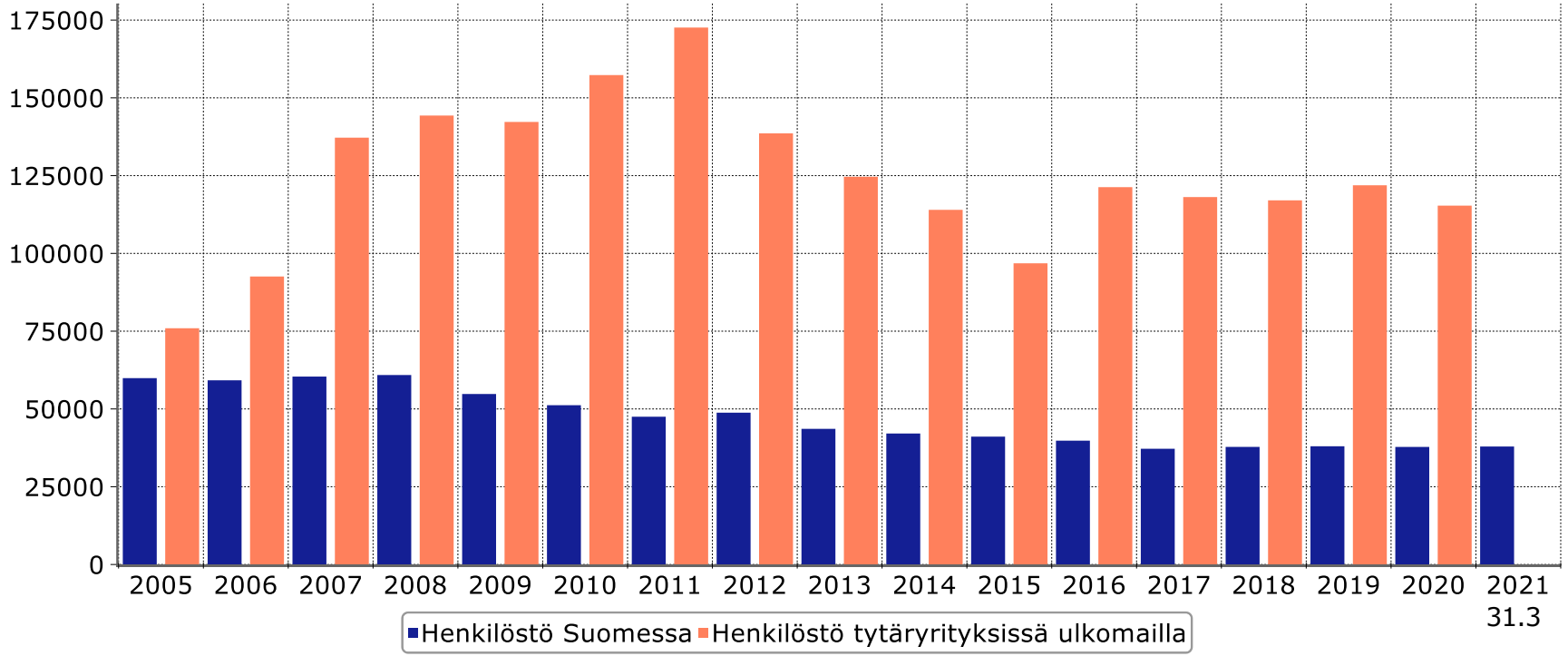

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla

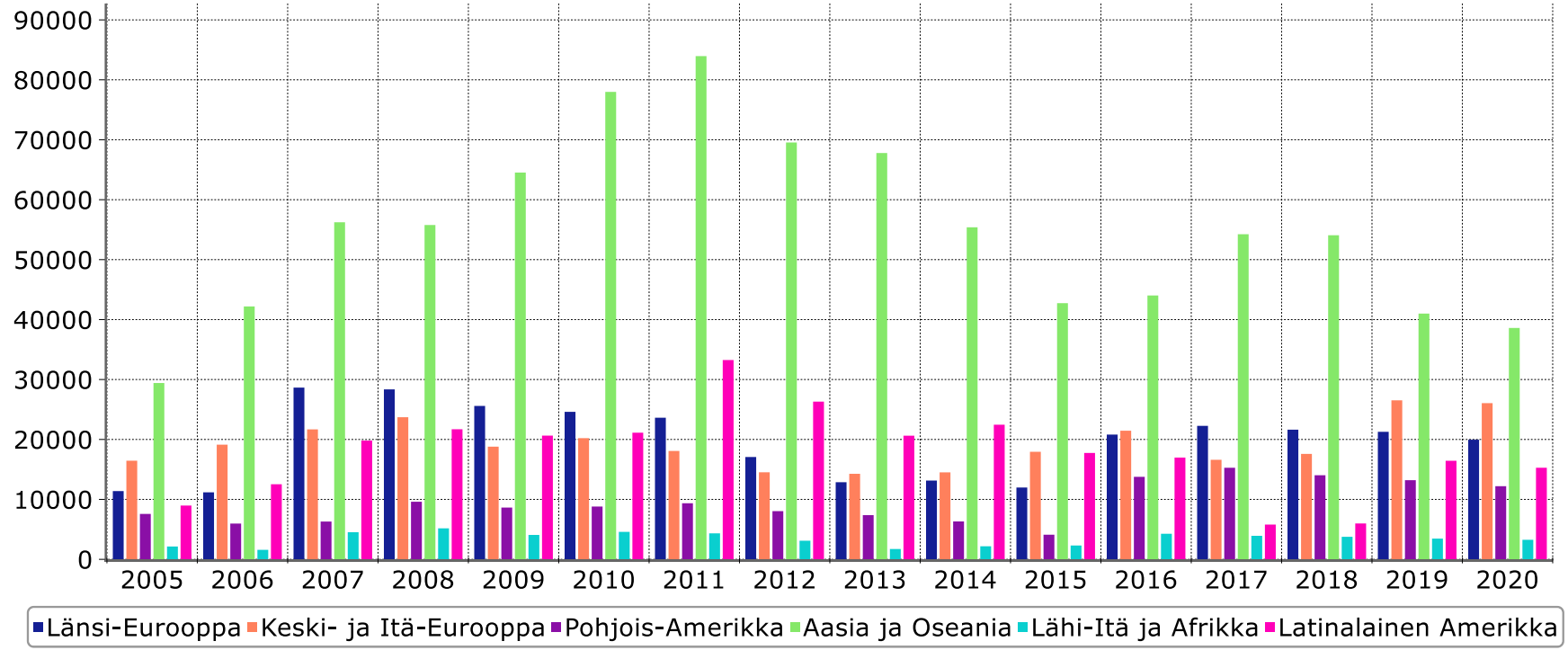

Kone- ja metallituoteteollisuuden henkilöstö

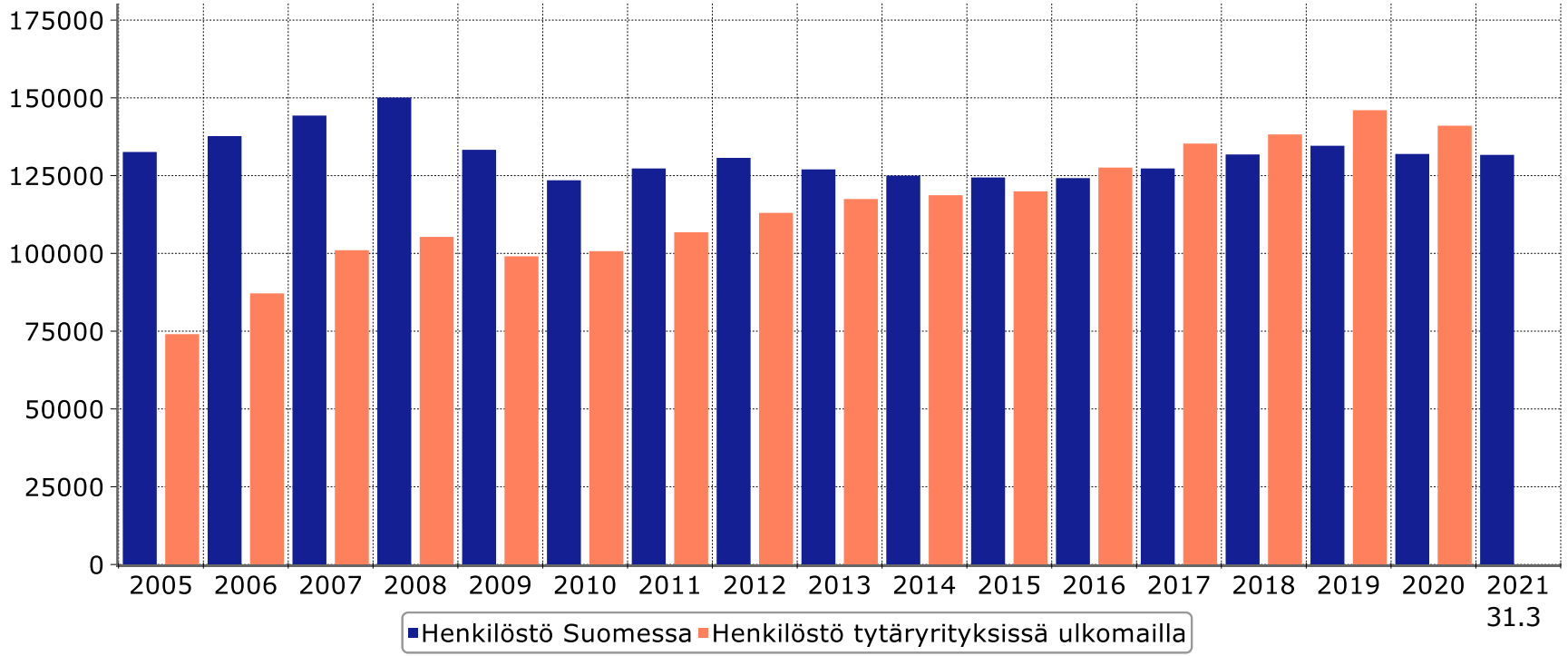

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Kone- ja metallituoteteollisuuden henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla

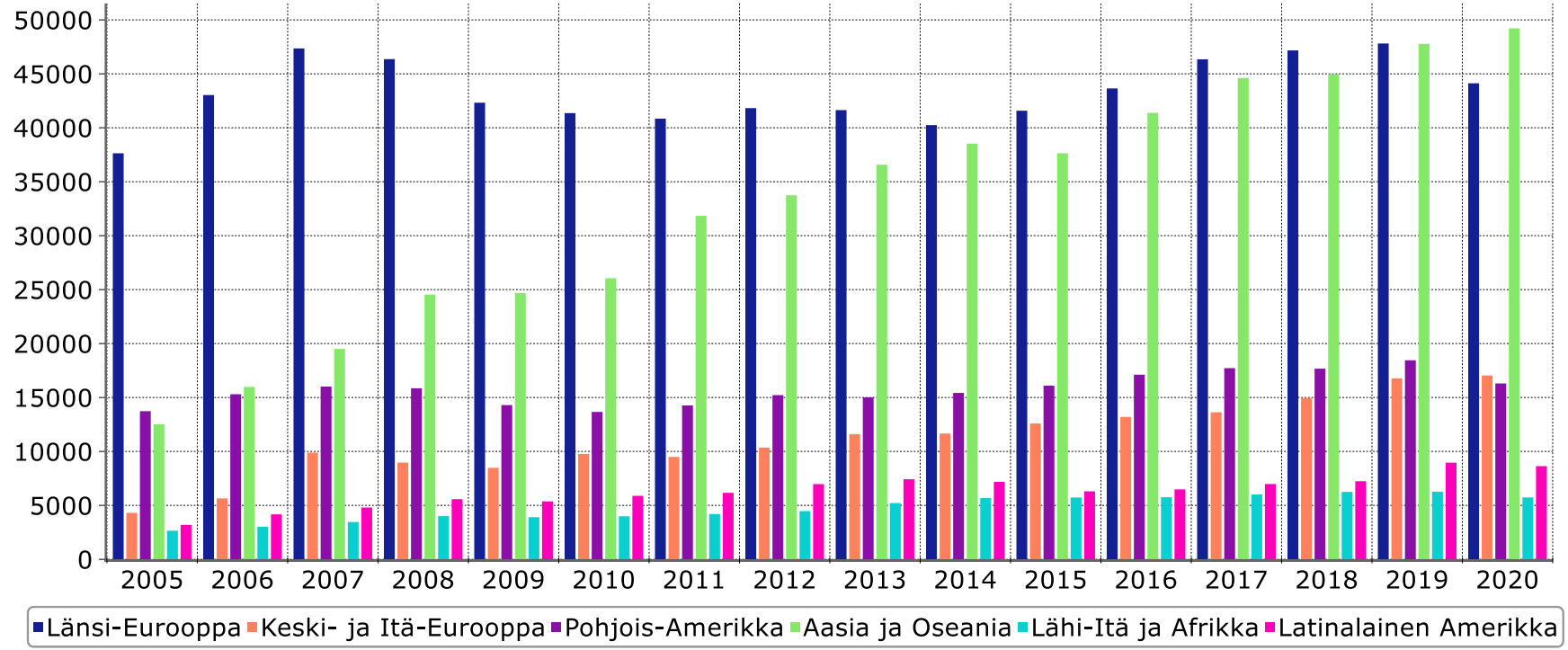

Metallien jalostuksen henkilöstö

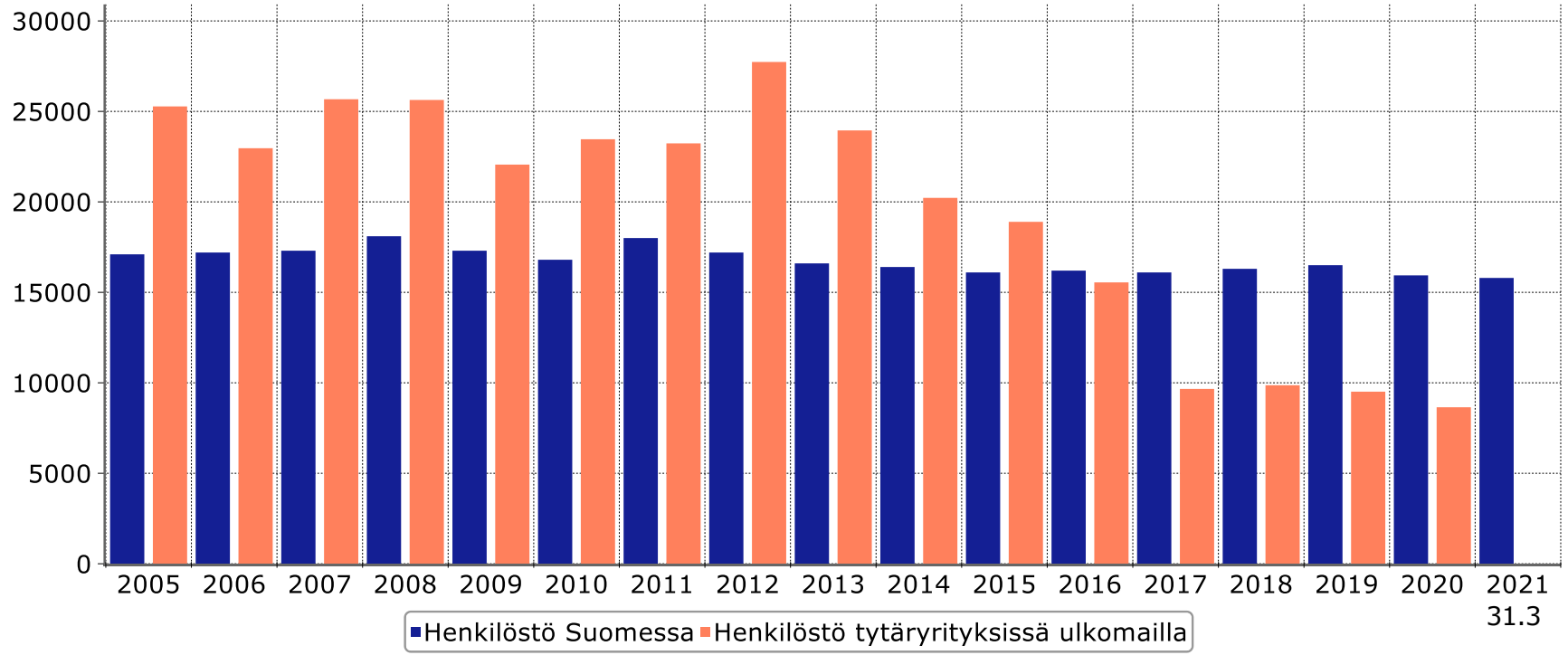

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Metallien jalostuksen henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla

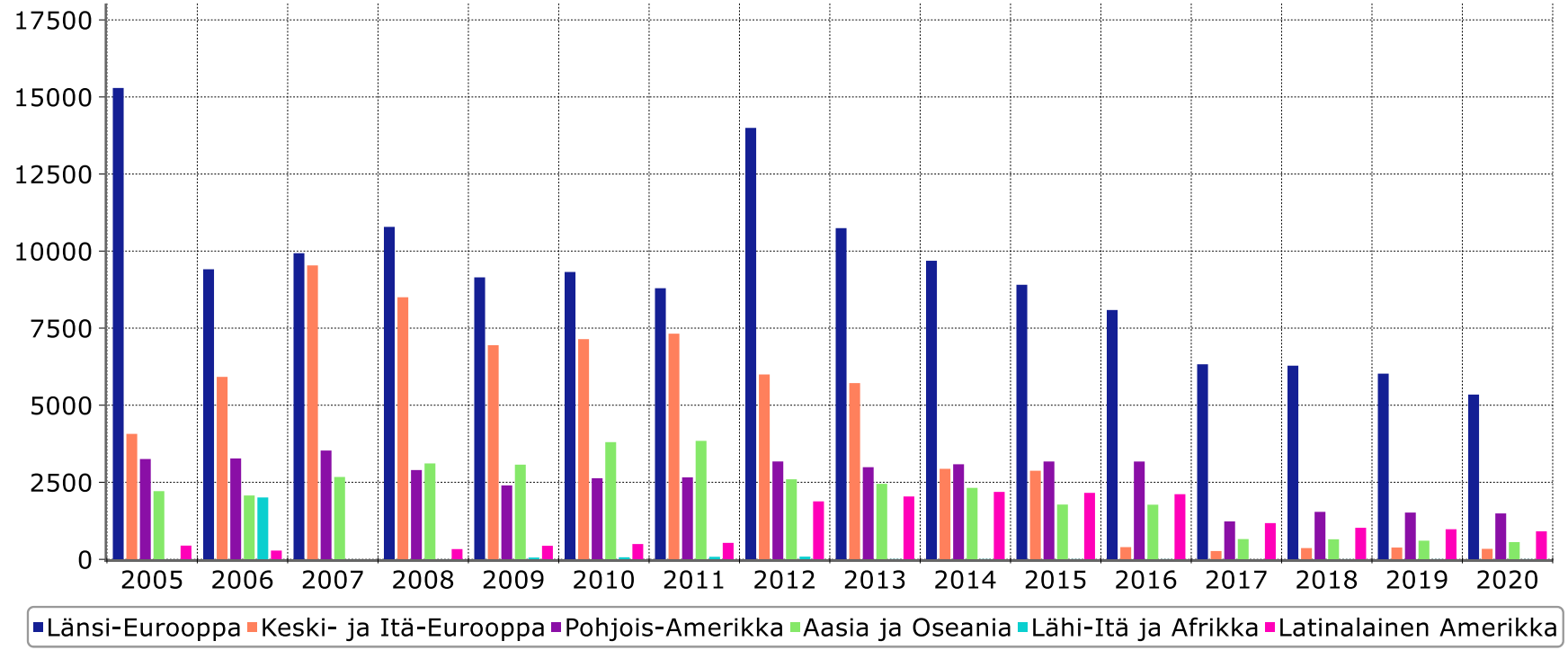

Suunnittelu- ja konsultointialan henkilöstö

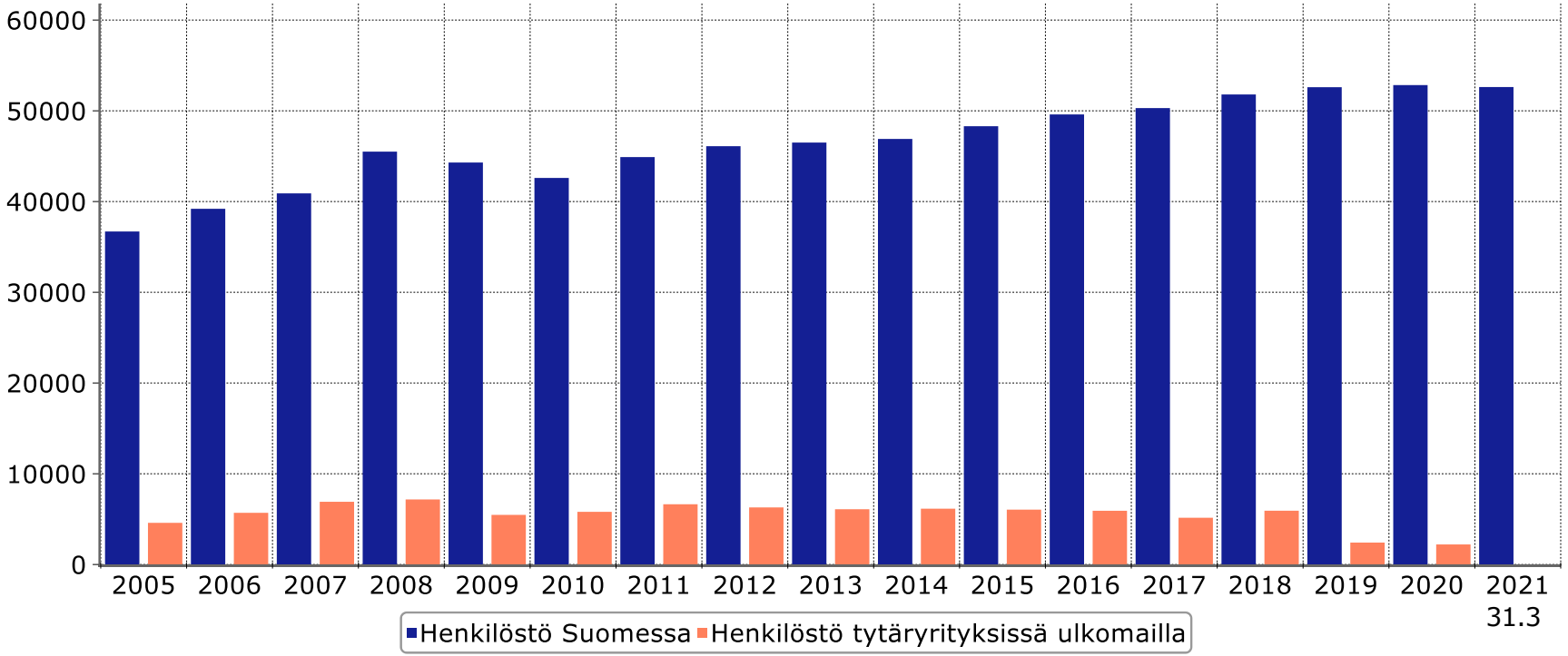

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Suunnittelu- ja konsultointialan henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla

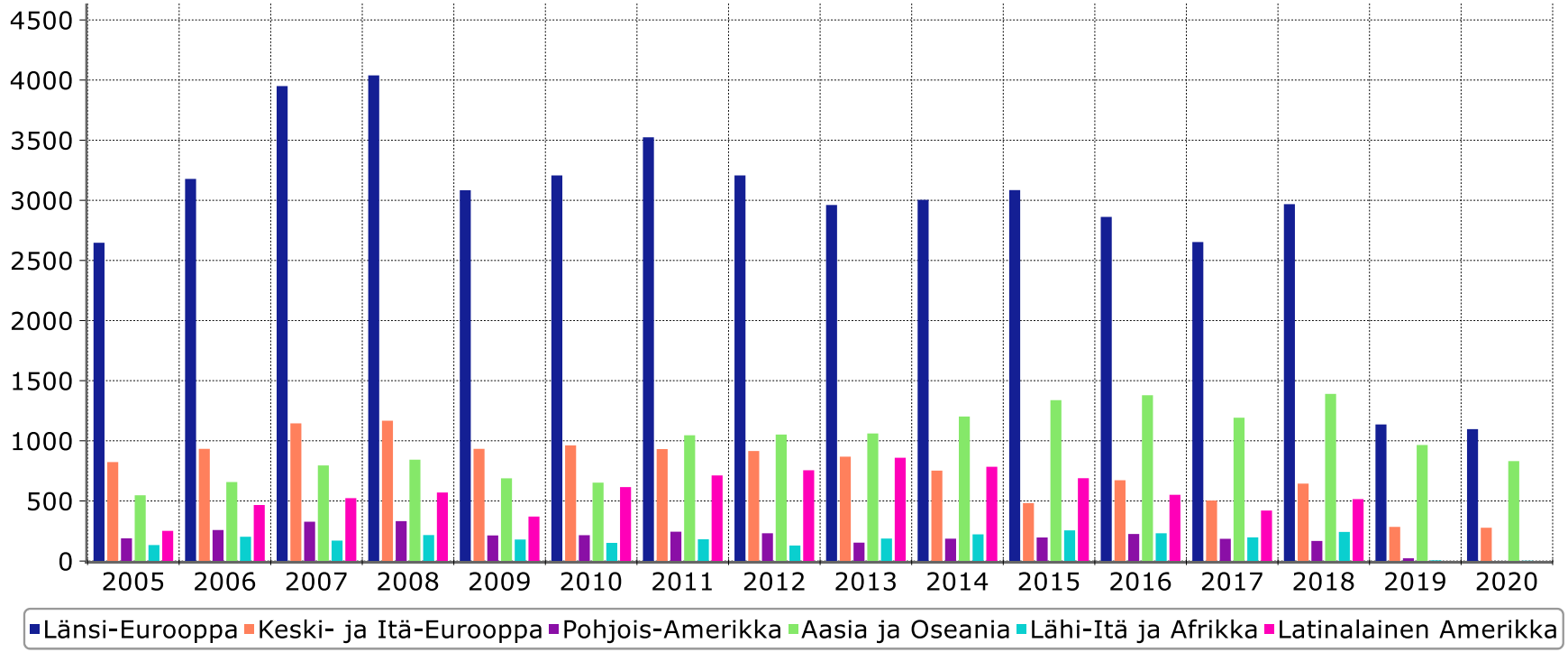

Tietotekniikka-alan henkilöstö

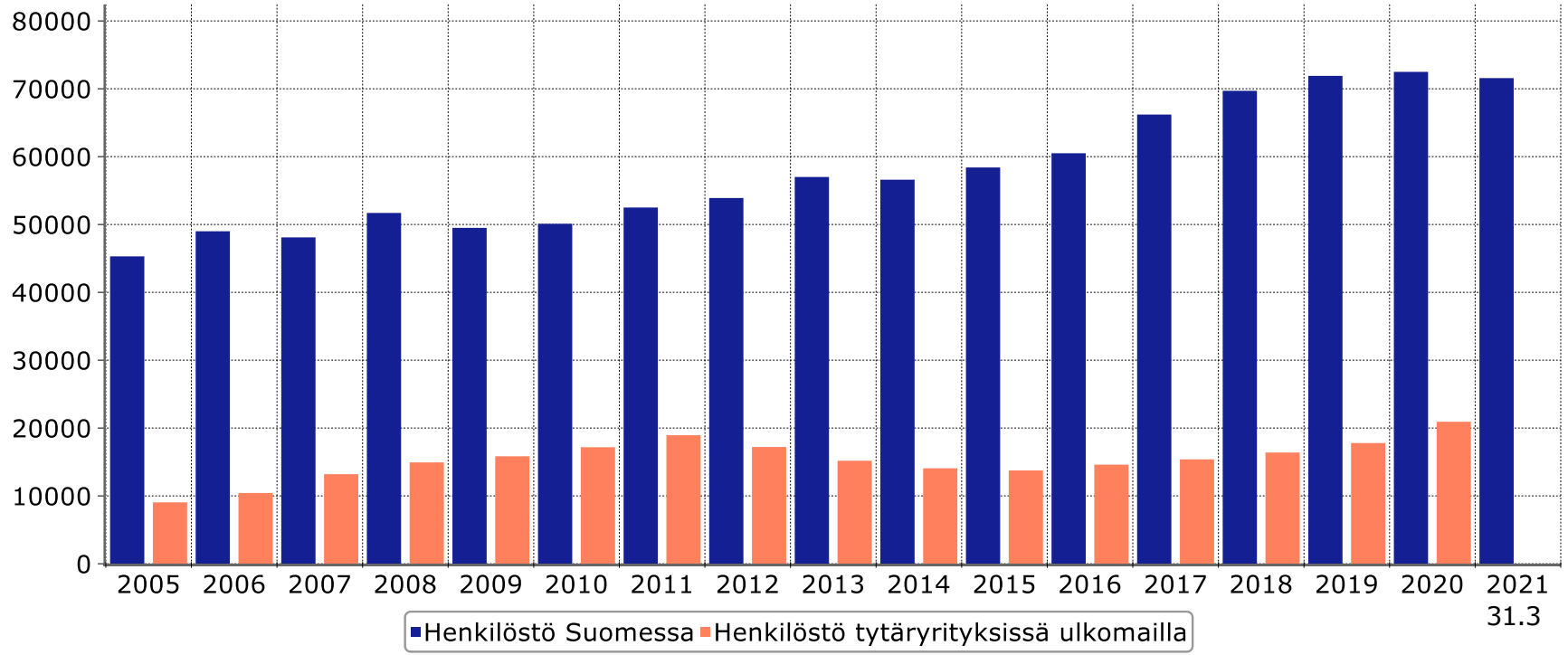

 Lähde: Tilastokeskus, Teknologiateollisuus ry:n henkilöstötiedustelu, Macrobond

Tietotekniikka-alan henkilöstö tytäryrityksissä ulkomailla

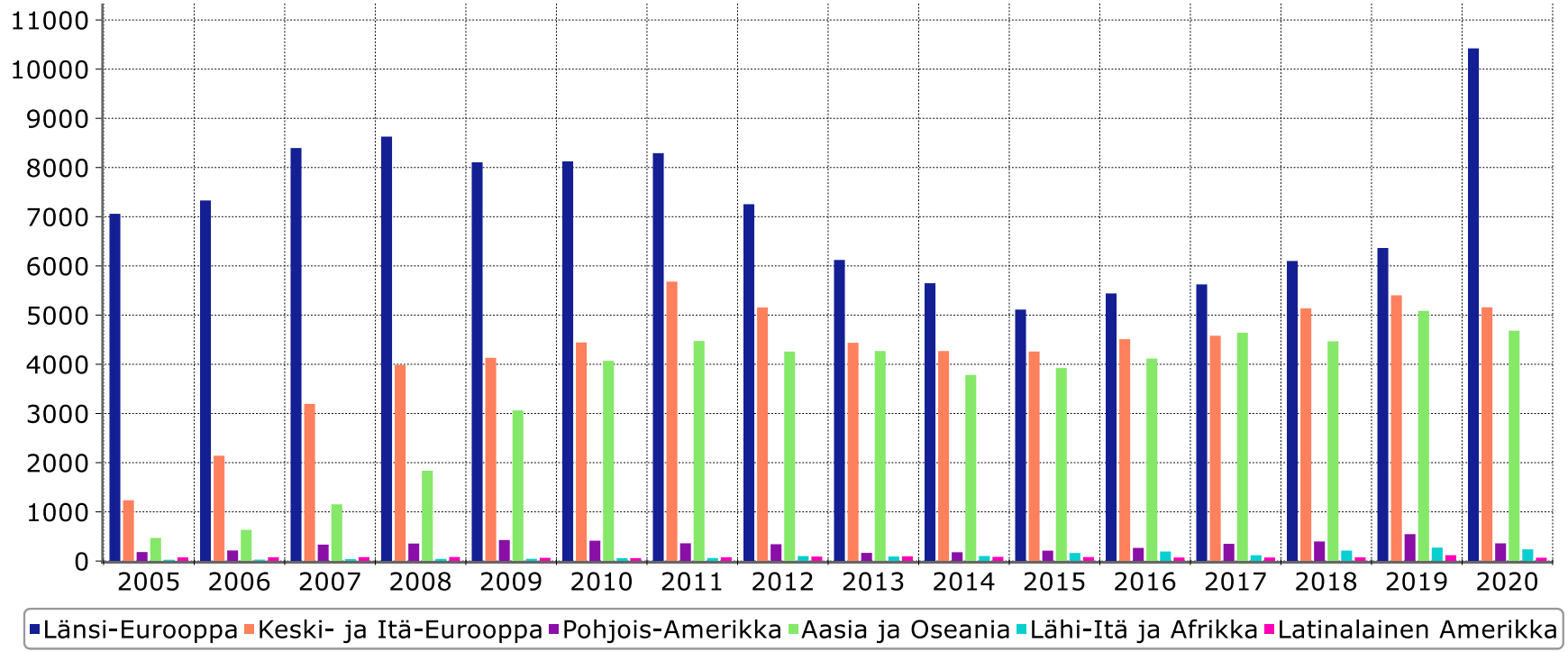

Teknologiateollisuuden henkilöstön eläkkeelle siirtyminen Suomessa

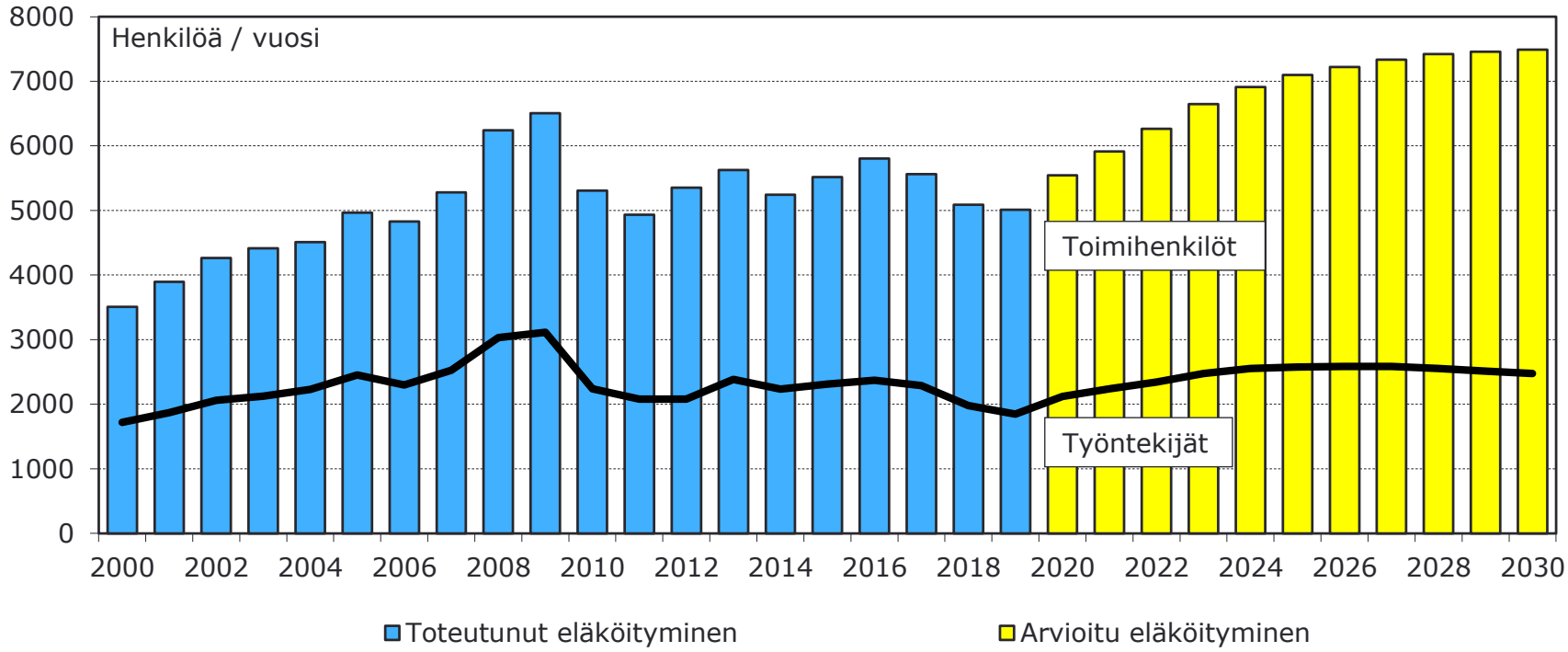

 Lähde: Teknologiateollisuus ry:n palkkatiedustelu, Eläketurvakeskus, Tilastokeskus

Teknologiateollisuuden työntekijöiden (toimihenkilöt pl.) eläkkeelle siirtyminen Suomessa

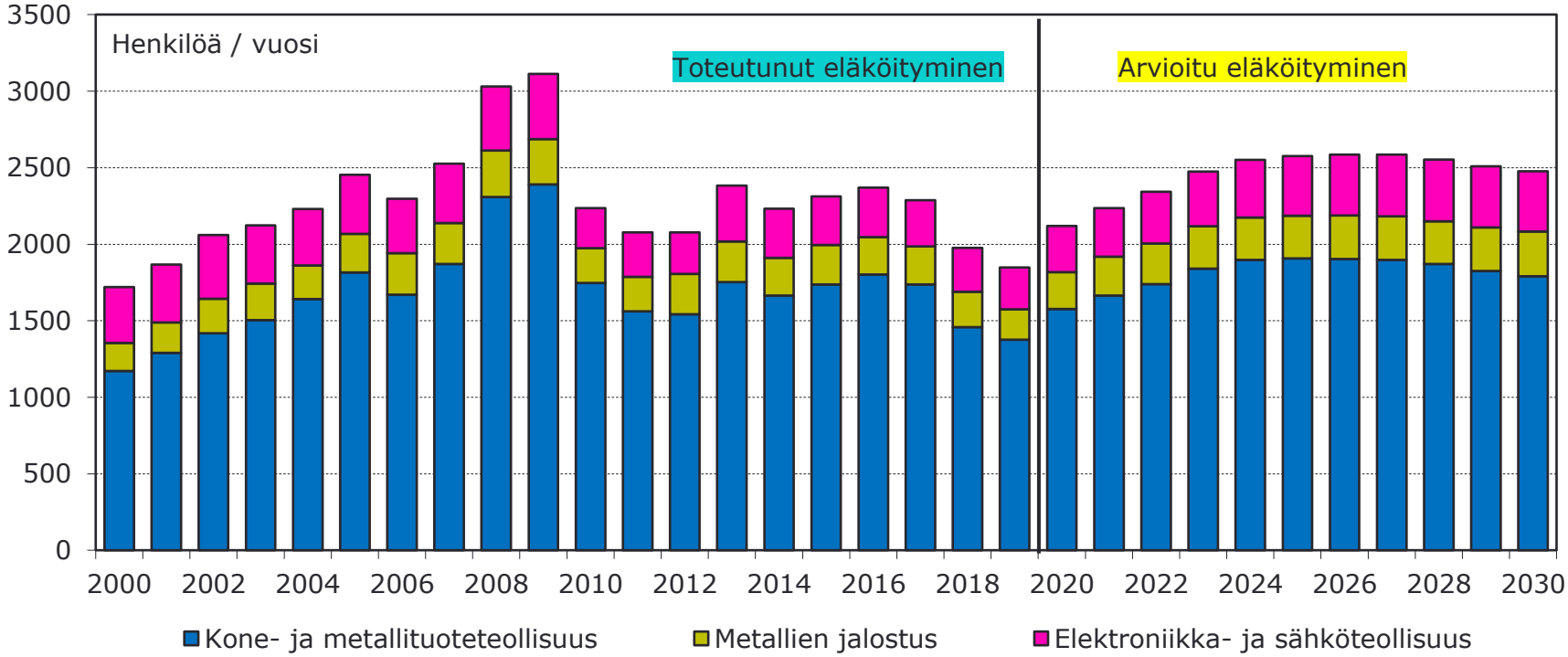

 Lähde: Teknologiateollisuus ry:n palkkatiedustelu, Eläketurvakeskus, Tilastokeskus

Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritykset 2019

Yritysten lukumäärä / 1 608

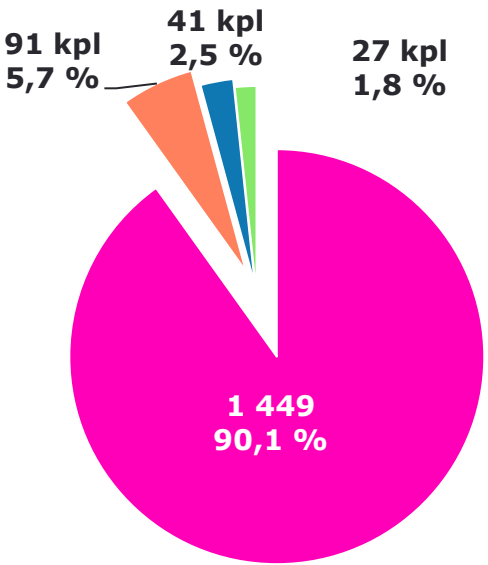

Henkilöstön määrä / 192 299

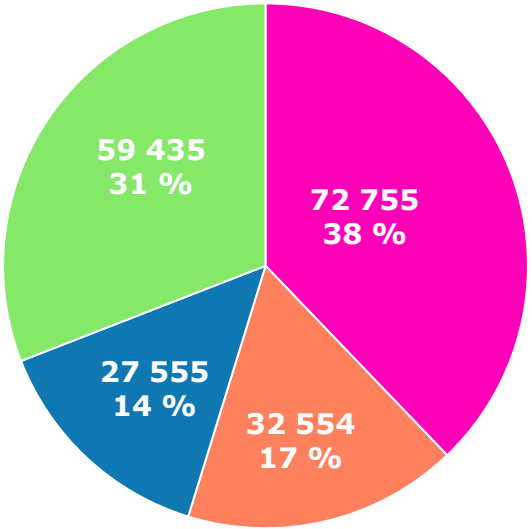

1–249 henkilön yritykset
250–499 henkilön yritykset
500–999 henkilön yritykset
1000– henkilön yritykset

Teknologiateollisuus ry:n pk-jäsenyritykset 2019

Yritysten lukumäärä / 1 449

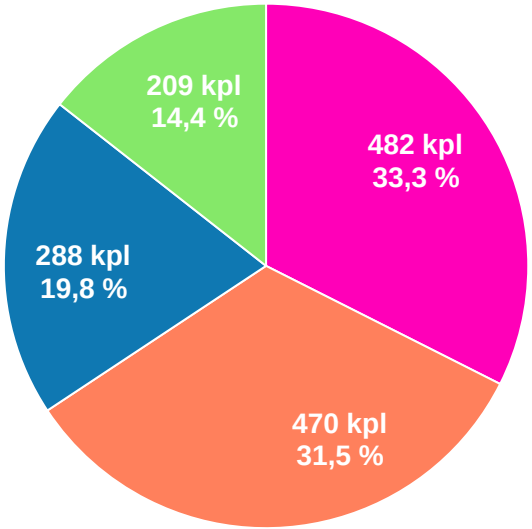

Henkilöstön määrä / 72 755

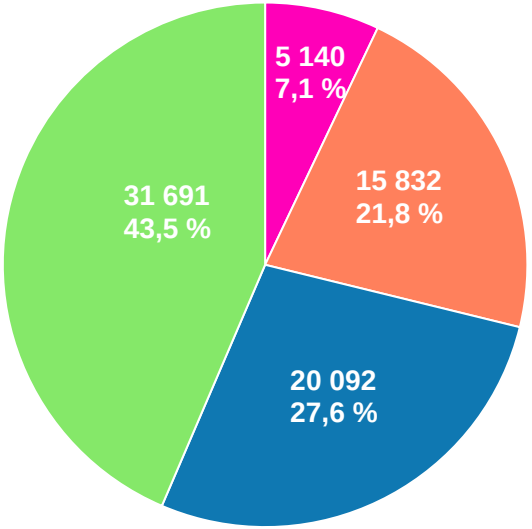

1–19 henkilön yritykset
20–49 henkilön yritykset
50–99 henkilön yritykset
100–249 henkilön yritykset

 Lähde: Teknologiateollisuus ry:n jäsentietojärjestelmä

Suomen talouskasvu on vakaalla pohjalla, jos myös vienti kasvaa

Suomen vienti on elpymässä uudelleen

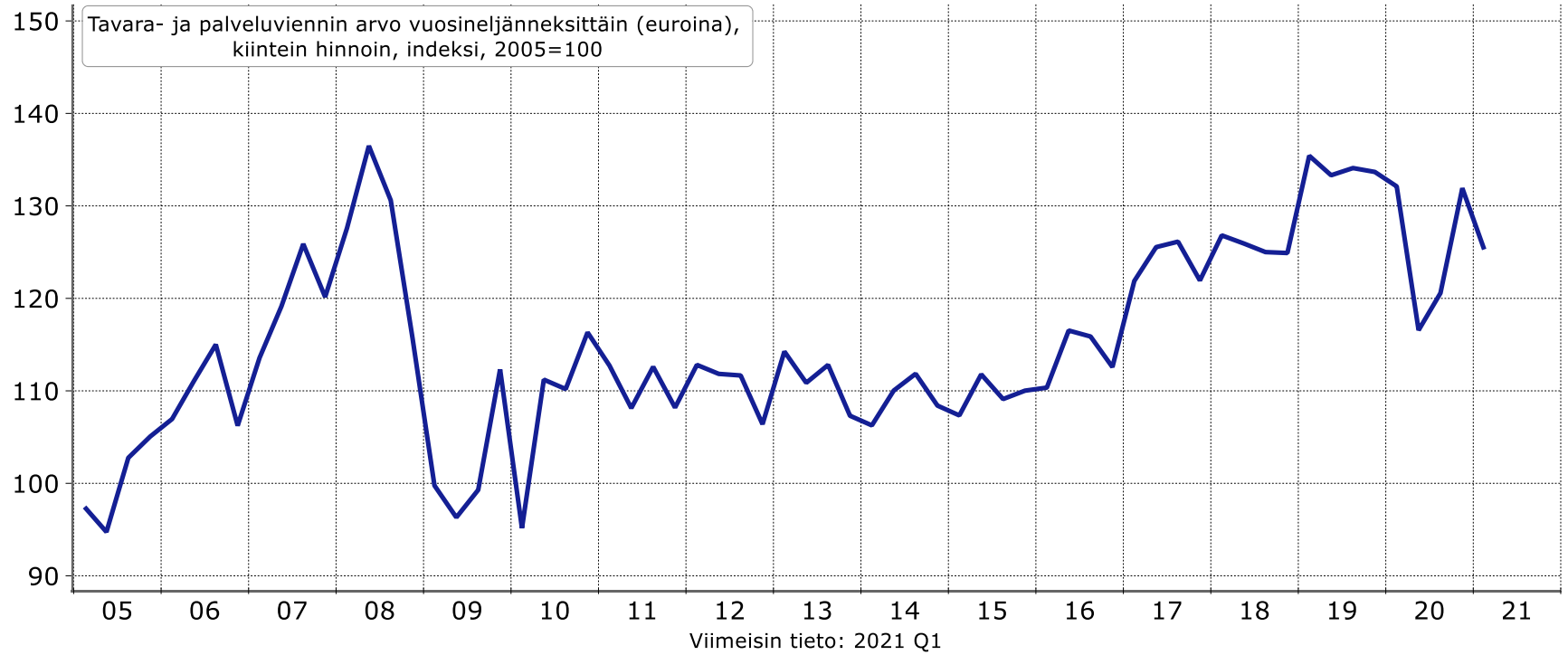

Suomen viennissä on tuntuva takamatka verrattuna muihin euromaihin

Suomen vienti oli kilpailijamaita jäljessä jo ennen koronakriisiä

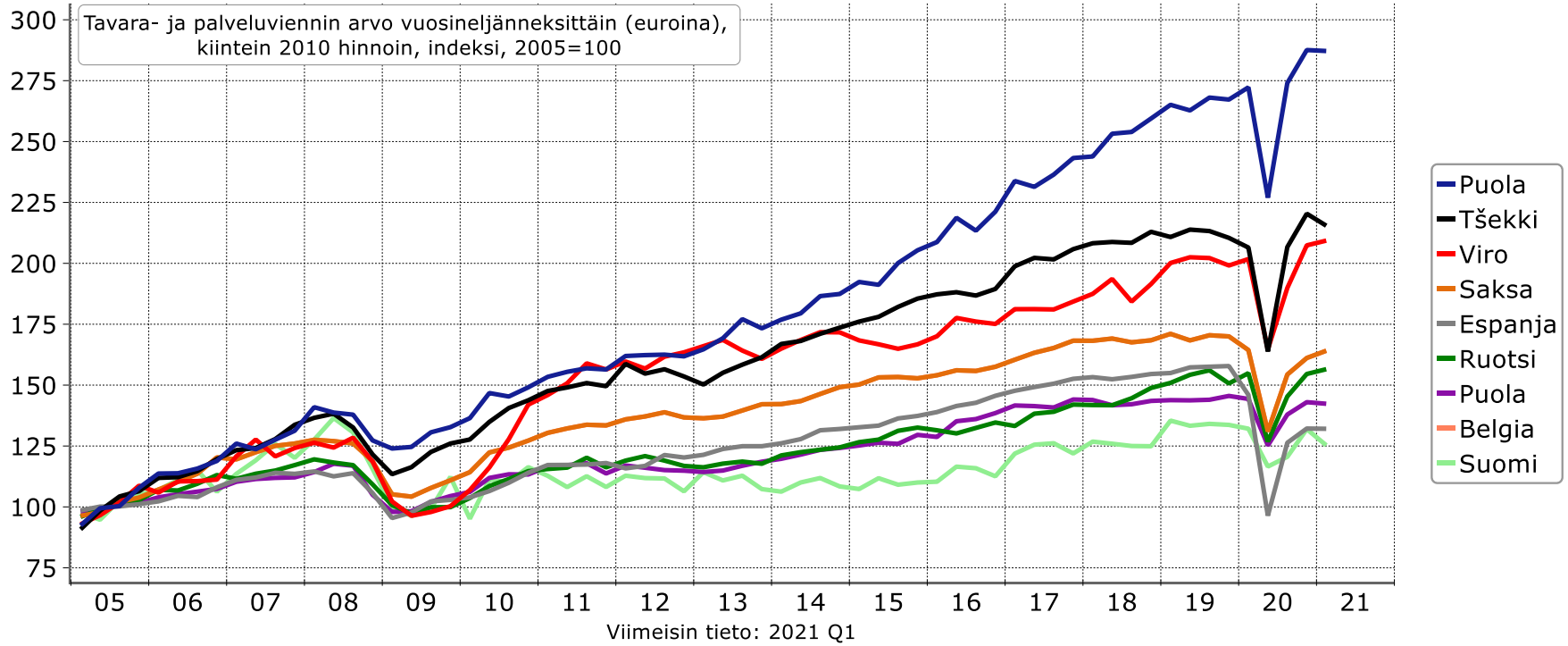

Maailmankauppa on elpynyt uudelleen

Viennin määrän kehitys

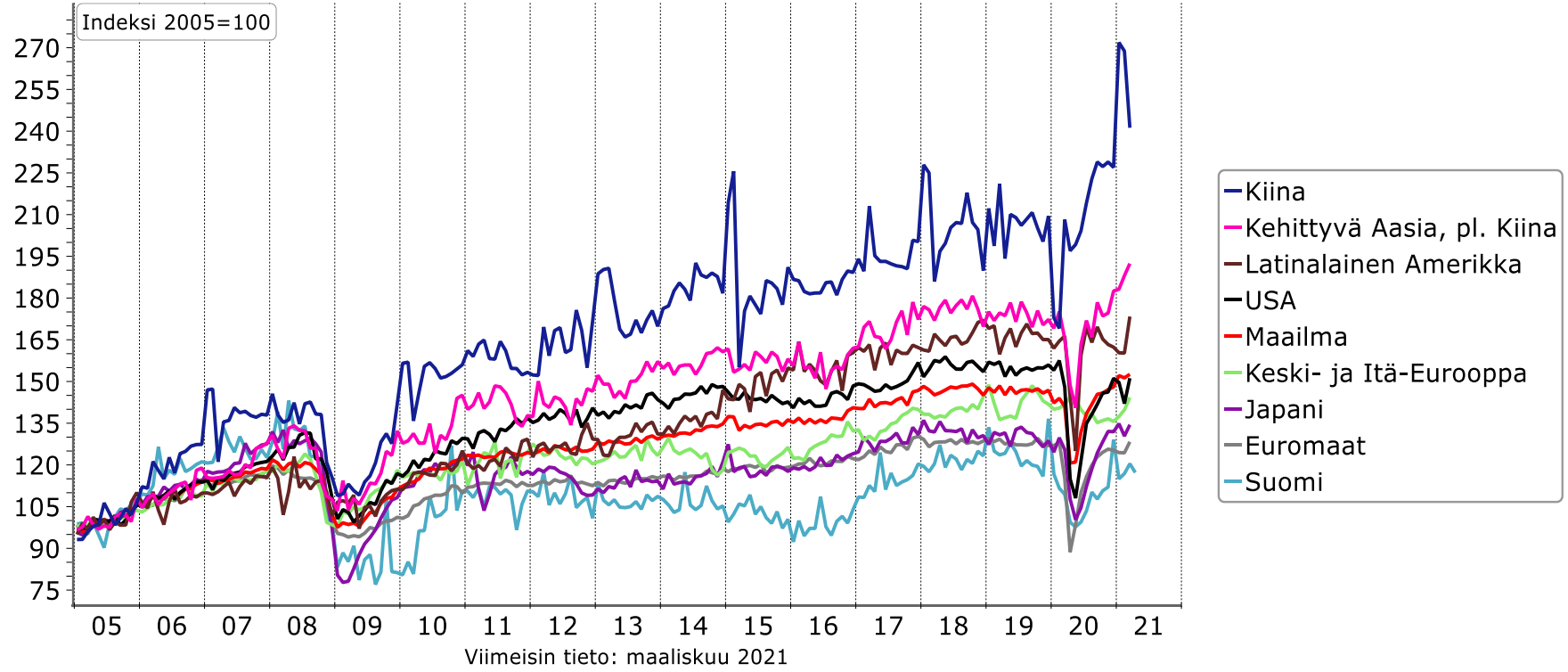

 Lähde: Macrobond, The CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

Suomen viennistä runsas 70 % on tavaroita, vajaa 30 % palveluja

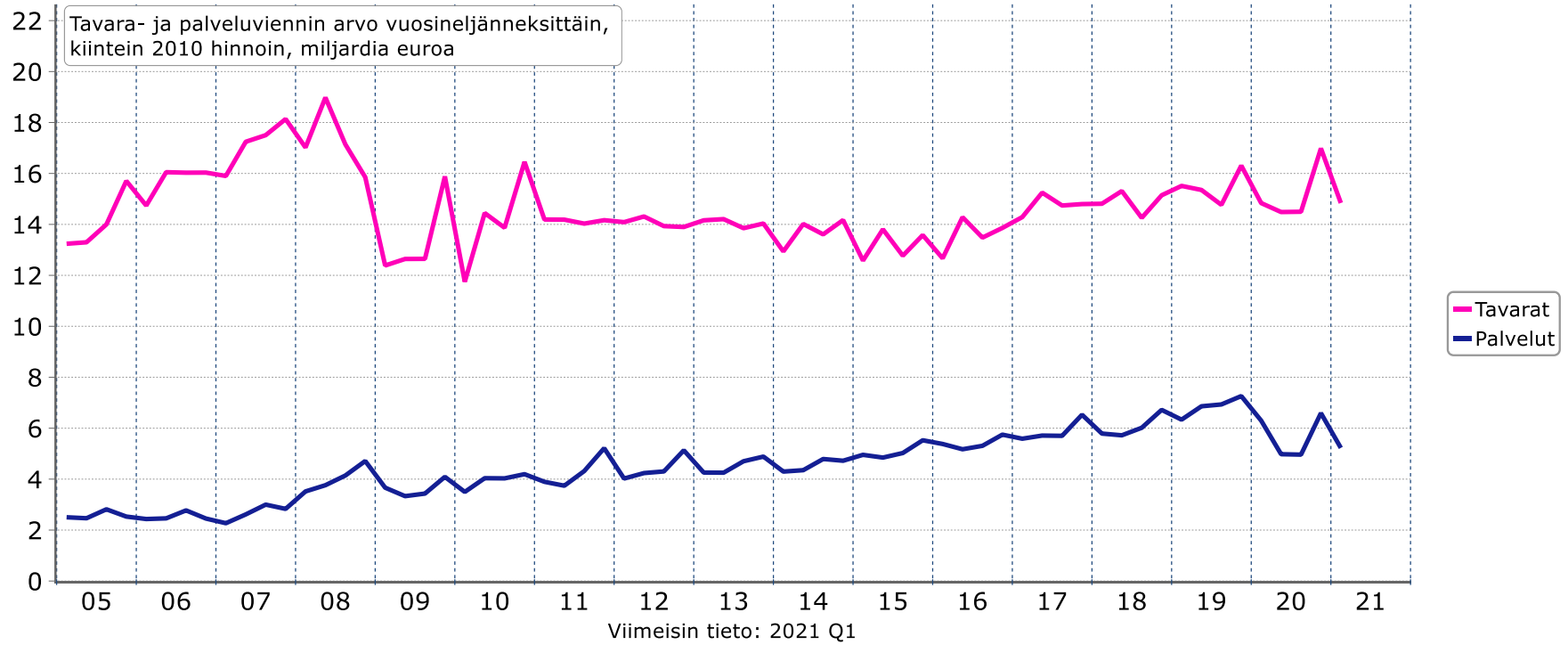

Suomen tavaravienti on päässyt uuteen kasvuun

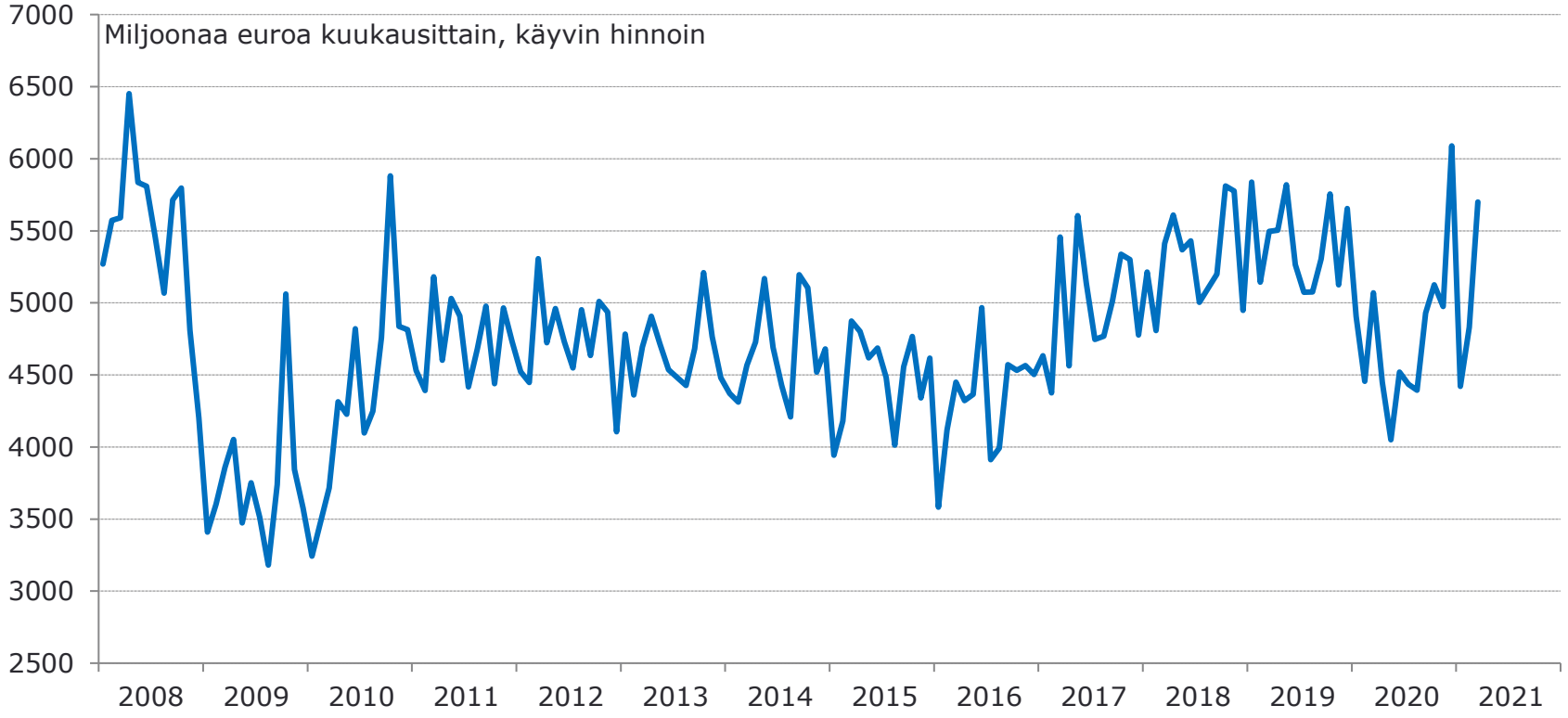

Viimeinen tieto maaliskuu 2021
Lähde: Tullihallitus (Tavaroiden ulkomaankauppa)

Viennin suhde bkt:hen on Suomessa selvästi pienempi kuin Ruotsissa ja Saksassa

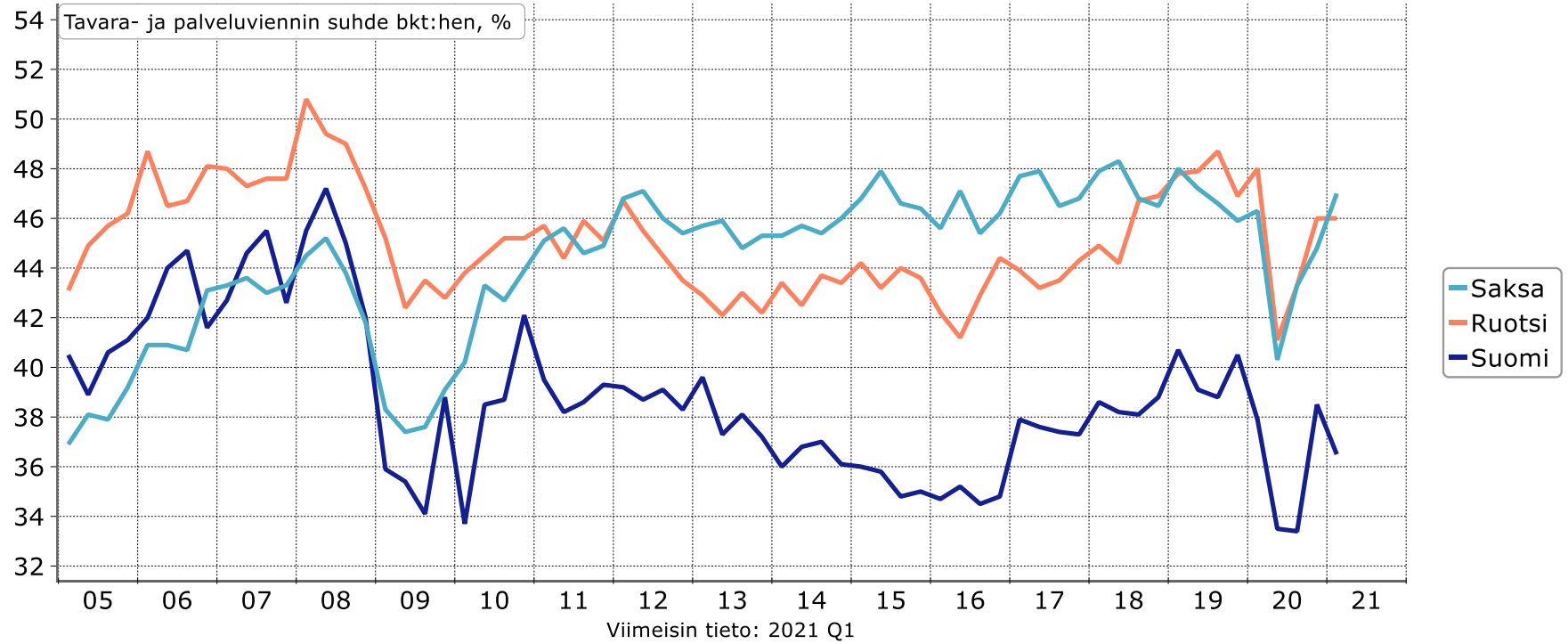

Teollisuuden osuus bruttokansantuotteesta on Suomessa historiallisen matalalla tasolla

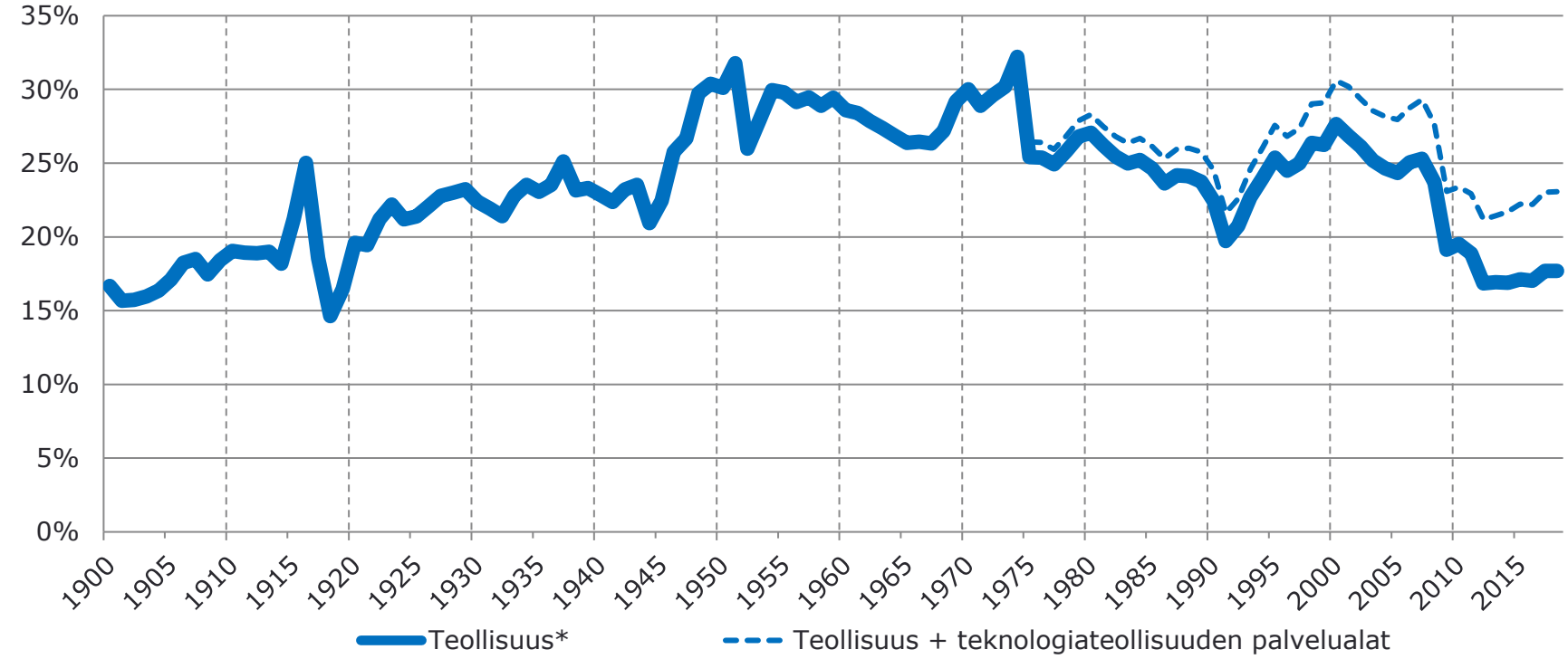

*) Vuosina 1900-1974 teollisuuteen kuuluvat myös kaivostoiminta, energia-, vesi- ja jätehuolto.
Lähde: Tilastokeskus

Teollisuusyritysten lukumäärä Suomessa on vähentynyt 20 prosentilla vuoden 2007 jälkeen

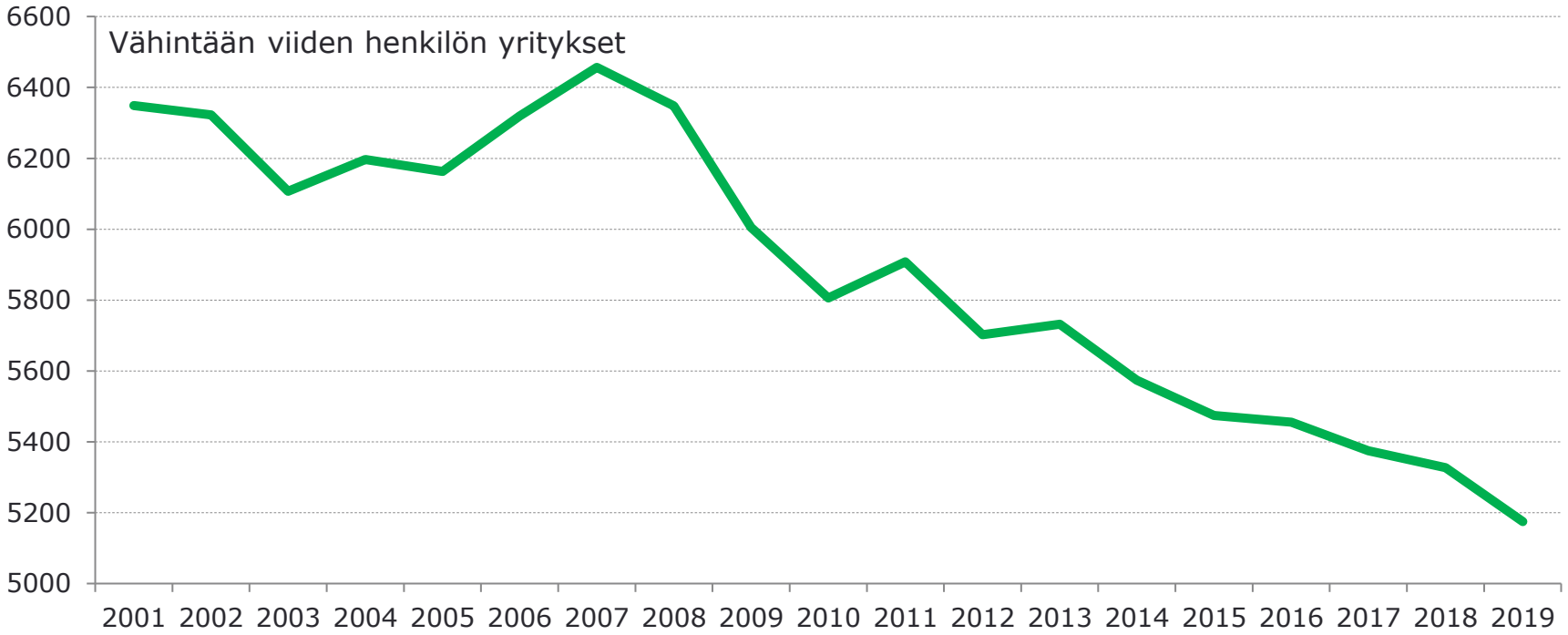

Valtion ja kuntien velkamäärä oli korkealla tasolla jo ennen koronakriisiä

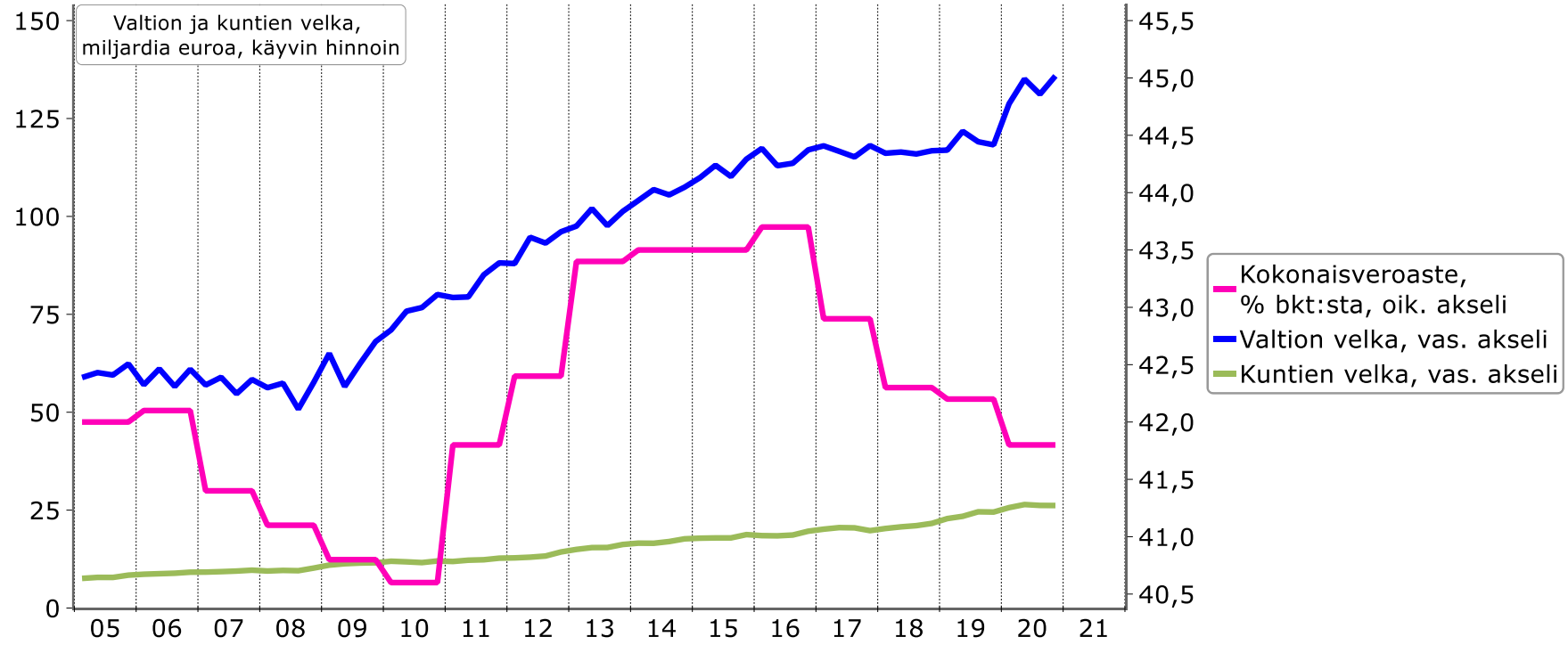

Suomen kokonaisveroaste on korkealla tasolla muiden pohjoismaiden tavoin

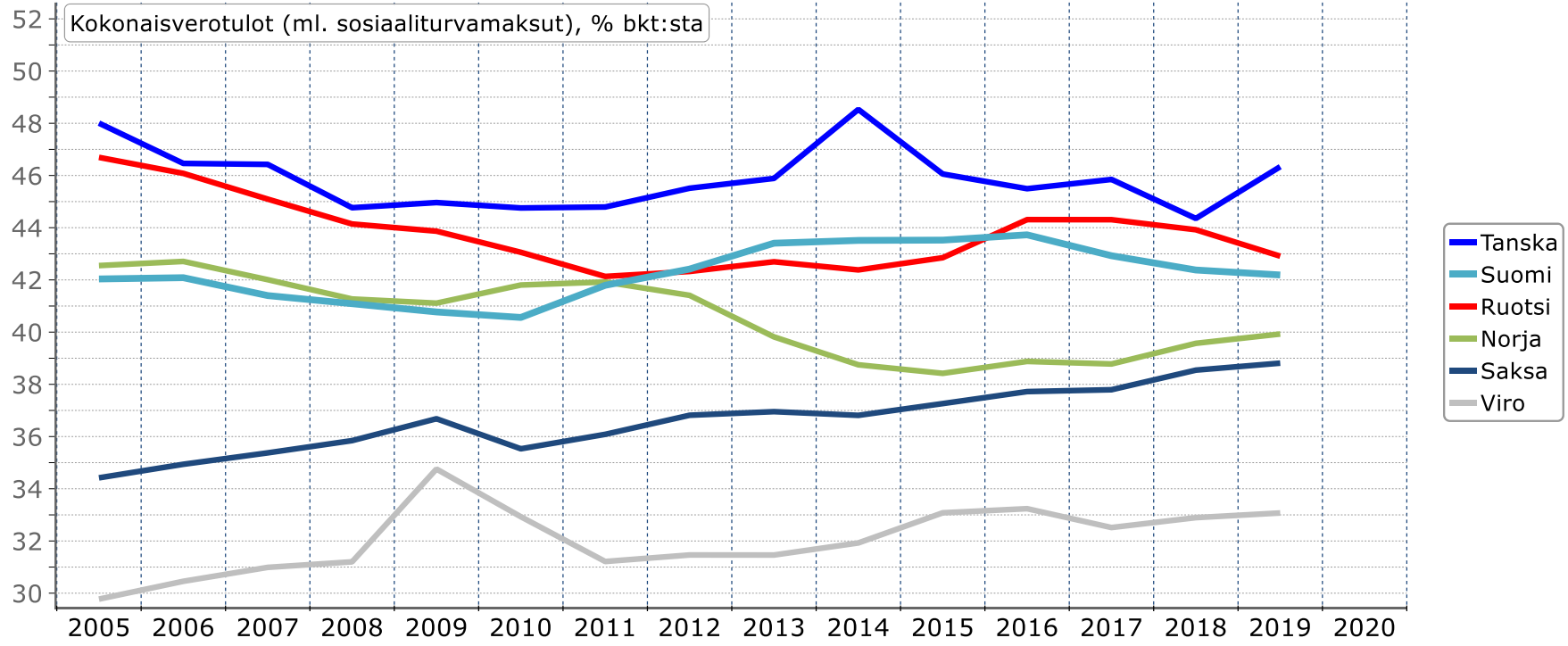

Suomessa julkisen sektorin bkt-suhteen tervehdyttäminen edellyttää vahvaa talous- ja työllisyyskasvua

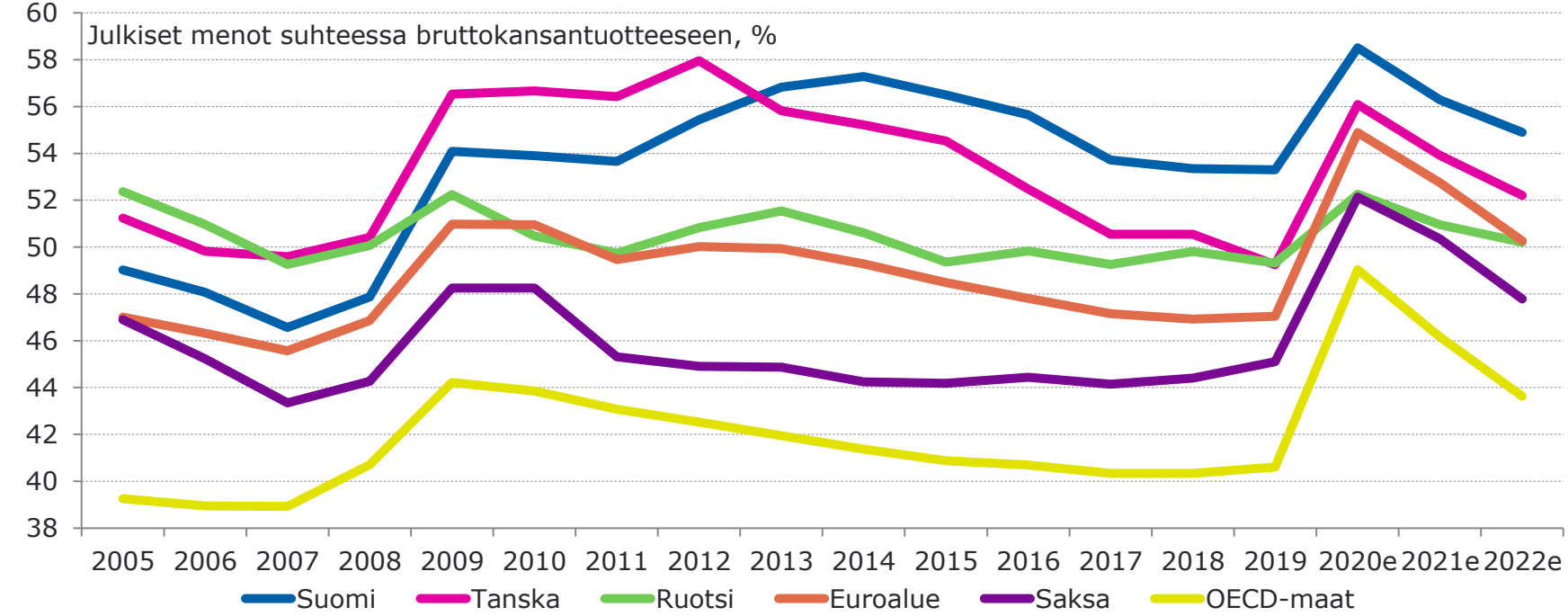

 Lähde: OECD, Economic Outlook (December 2020)

Suomen vaihtotase on tasapainottunut koronapandemian aikana

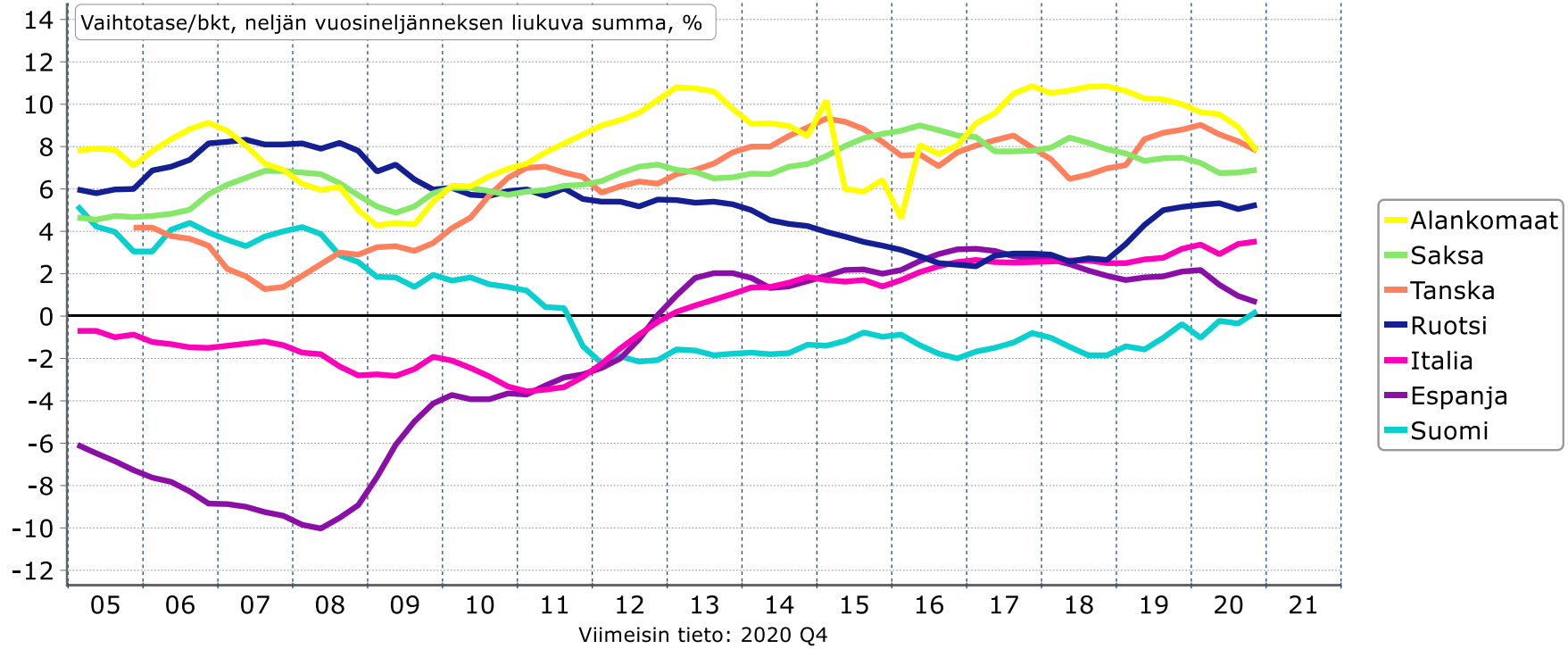

Pk-yritysten suoraa ulkomaanvientiä on kasvatettava

Erikokoisten yritysten* osuus tavaraviennin arvosta 2017

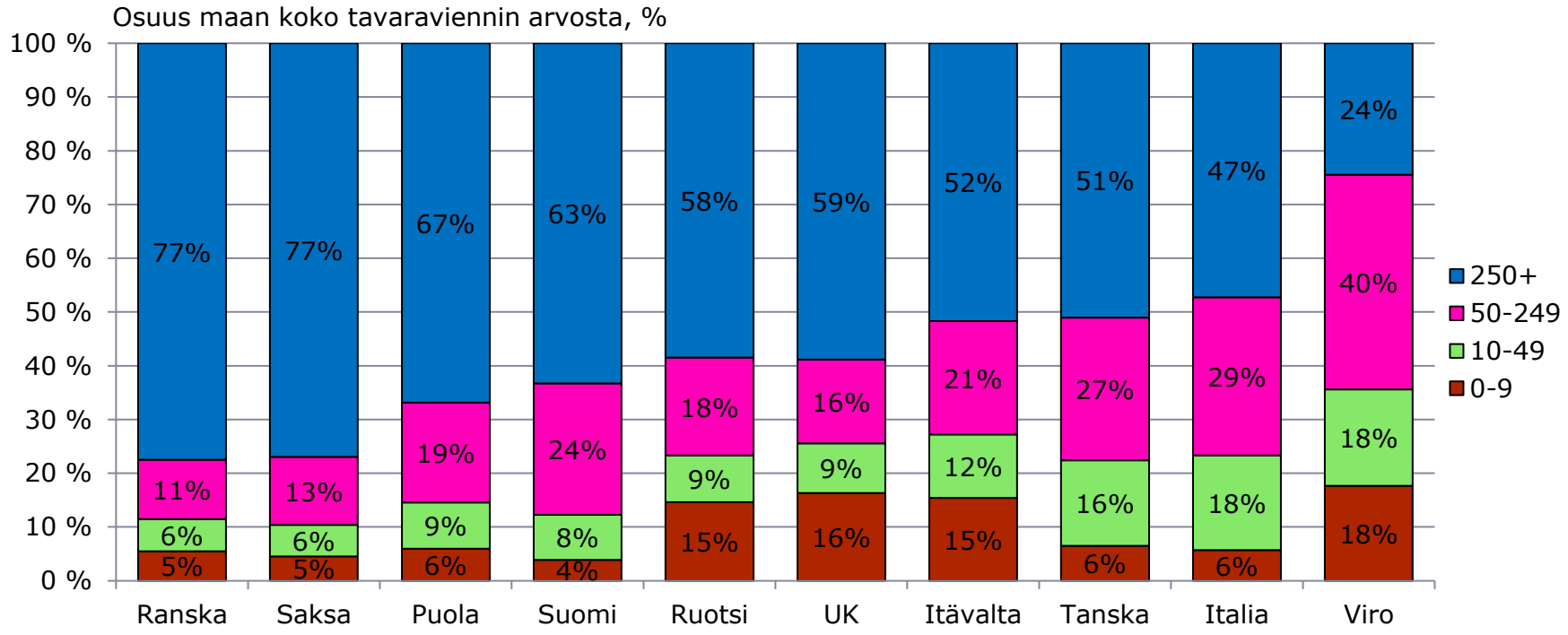

*) Vertailussa yritysten koko perustuu niiden henkilöstön määrään. Niitä vientiyrityksiä, joilta ei ole tiedossa henkilöstön määrää, ei ole otettu vertailussa huomioon.
Lähde: OECD, Trade by Enterprise Characteristics

Pk-yritysten osuus tavaraviennissä on kasvanut hieman

Erikokoisten yritysten osuus Suomen koko tavaraviennistä, %

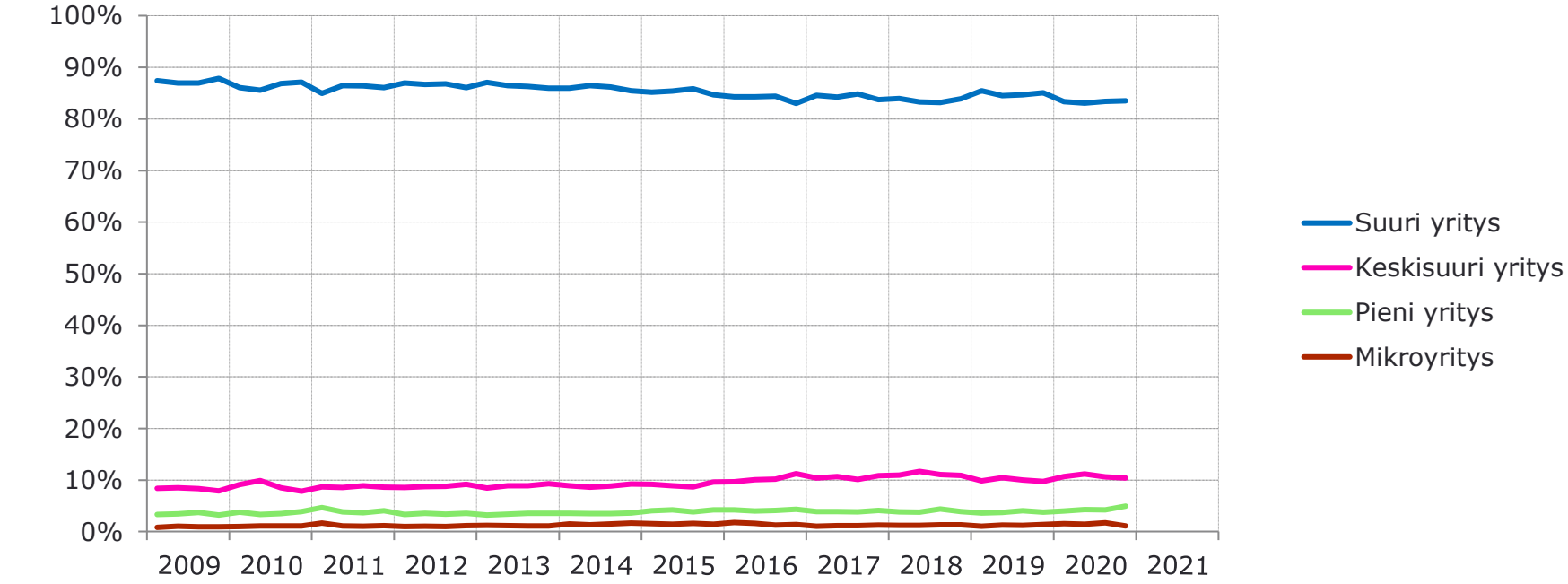

*) Vertailussa yritysten koko perustuu Tilastokeskuksen määritelmiin:
Mikroyritys: henkilöstöä 0-9, liikevaihto 0-2 milj. euroa tai tase 0-2 milj. euroa
Pieni yritys: henkilöstöä 10-49, liikevaihto 2-10 milj. euroa tai tase 2-10 milj. euroa
Keskisuuri yritys: henkilöstöä 50-249, liikevaihto 10-50 milj. euroa tai tase 10-43 milj. euroa
Suuri yritys: henkilöstöä 250-, liikevaihto yli 50 milj. euroa tai tase yli 43 milj. euroa.
Lähde: Tullihallitus, Tavaroiden ulkomaankauppa yritysten kokoluokittain

Tuottavuus ja investoinnit ovat keskeisiä kilpailukyvyn kannalta

Suomen tuottavuus on jäänyt jälkeen Ruotsin vauhdista

Bruttokansantuote kiintein hinnoin / tehdyt työtunnit

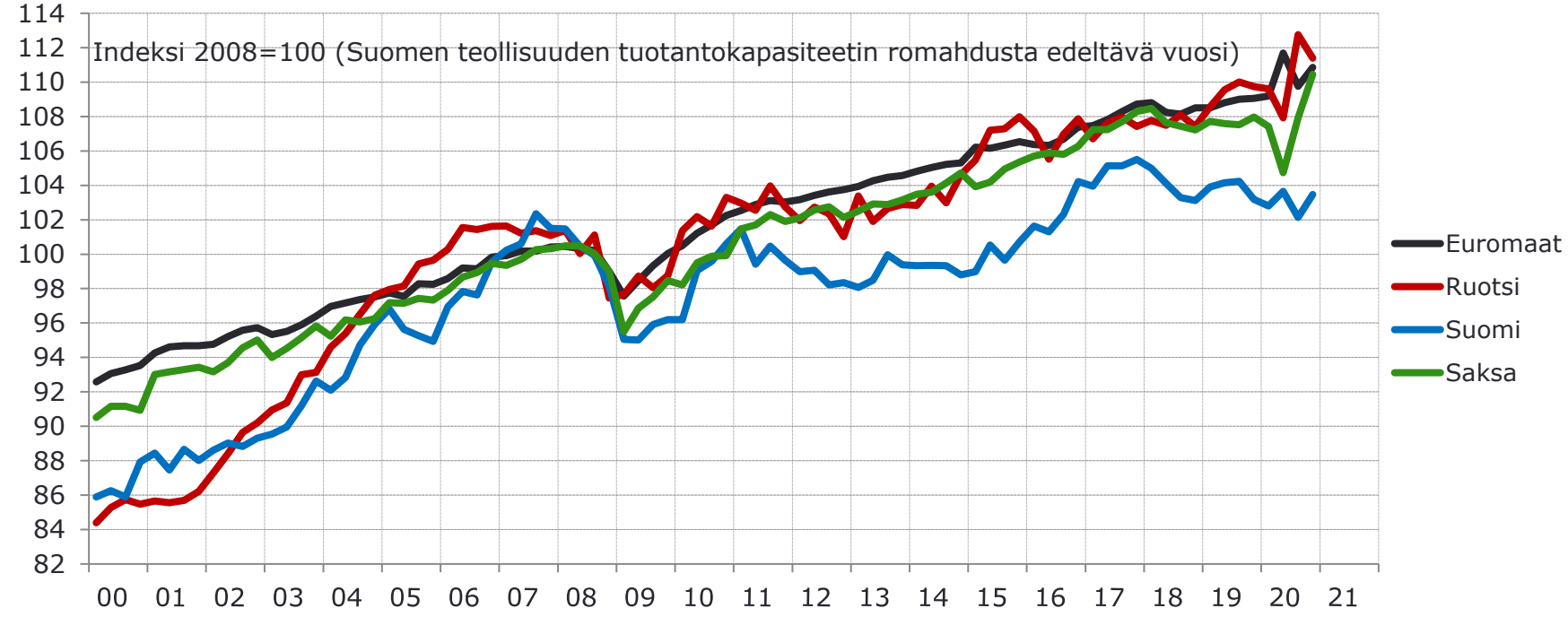

Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020.
Lähde: Eurostat: Quarterly National Accounts

Teollisuuden tuottavuuskehityksessä Suomella on selvä takamatka verrattuna kilpailijamaihin

Teollisuuden arvonlisäys kiintein hinnoin / tehdyt työtunnit

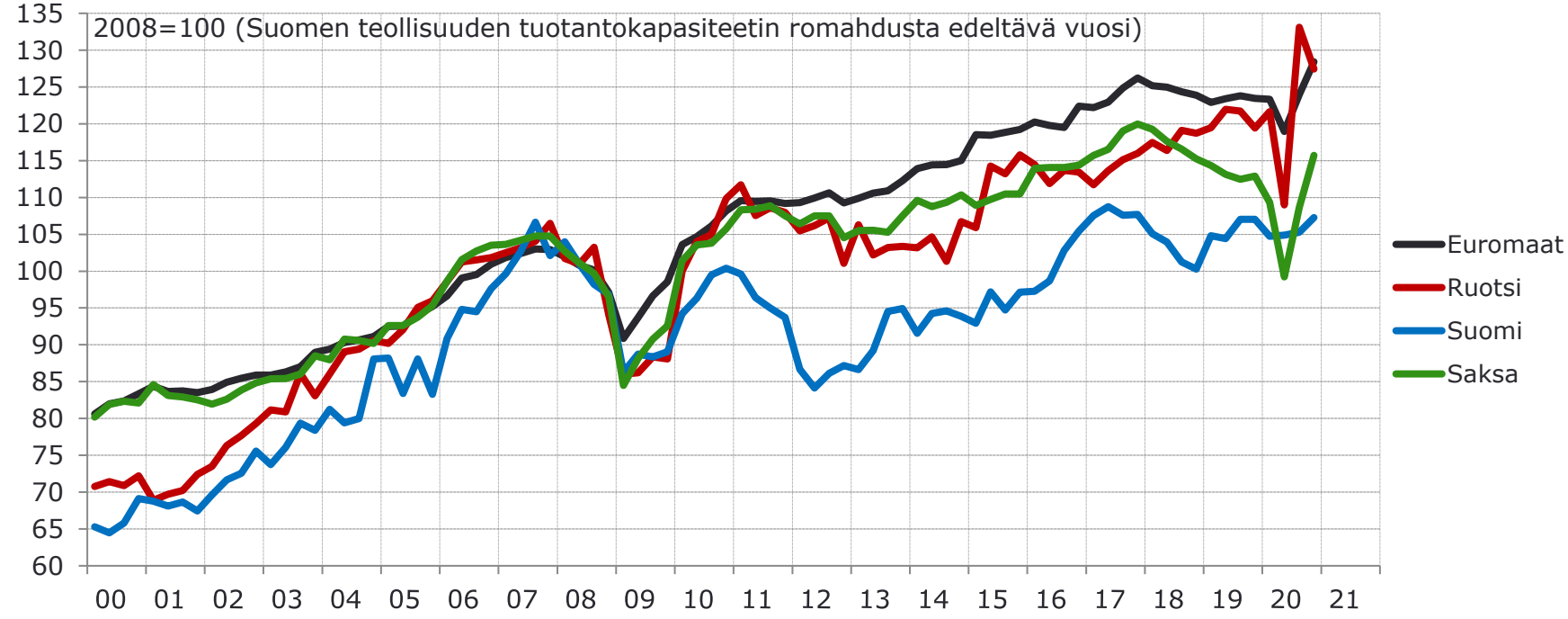

Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020.
Lähde: Eurostat: Quarterly National Accounts

Tuottavuuskehitys* Suomessa

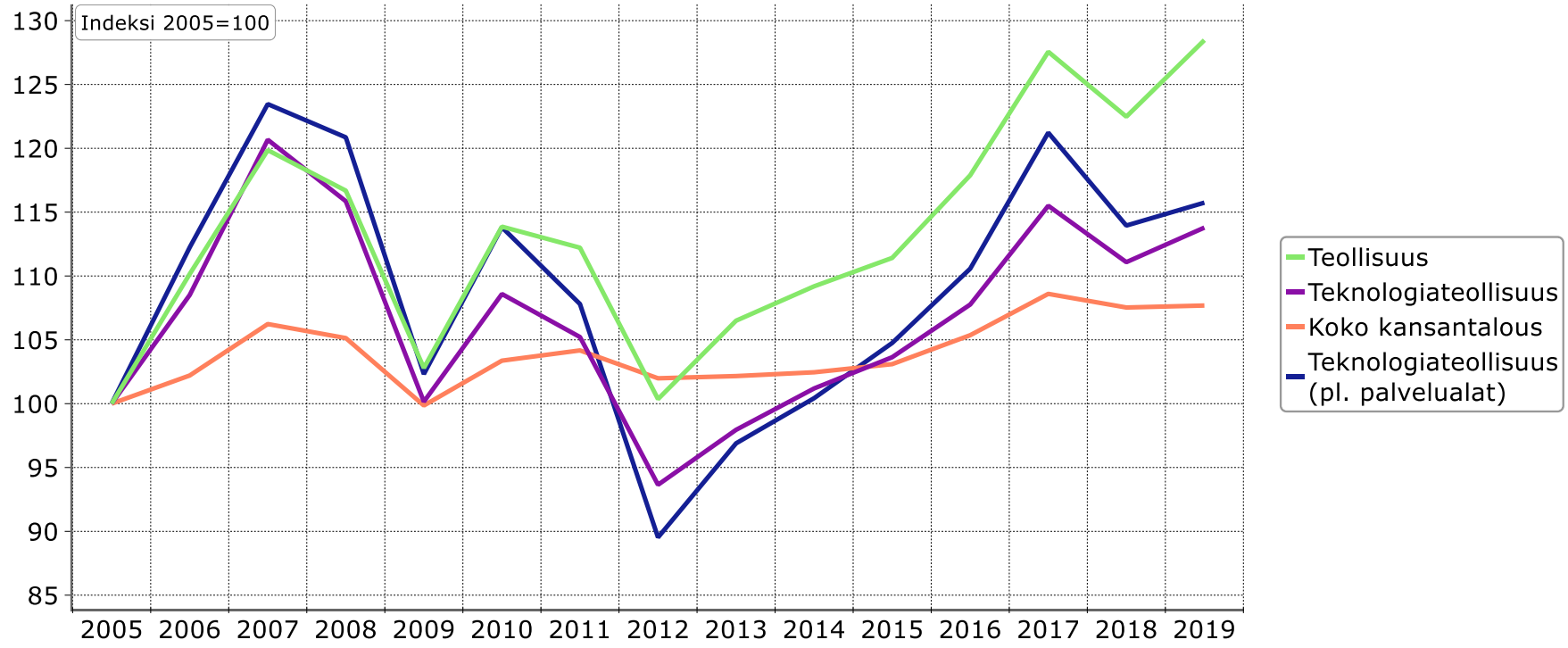

*) Työn tuottavuudella tarkoitetaan kiinteähintaista jalostusarvoa työtuntia kohden. Jos tuottavuus paranee (käyrä) nousee jalostusarvo lisääntyy enemmän kuin tehdyt työtunnit.
Lähde: Tilastokeskus

Teollisuusyrityksissä tuottavuus on selvästi suurempi kuin palveluyrityksissä

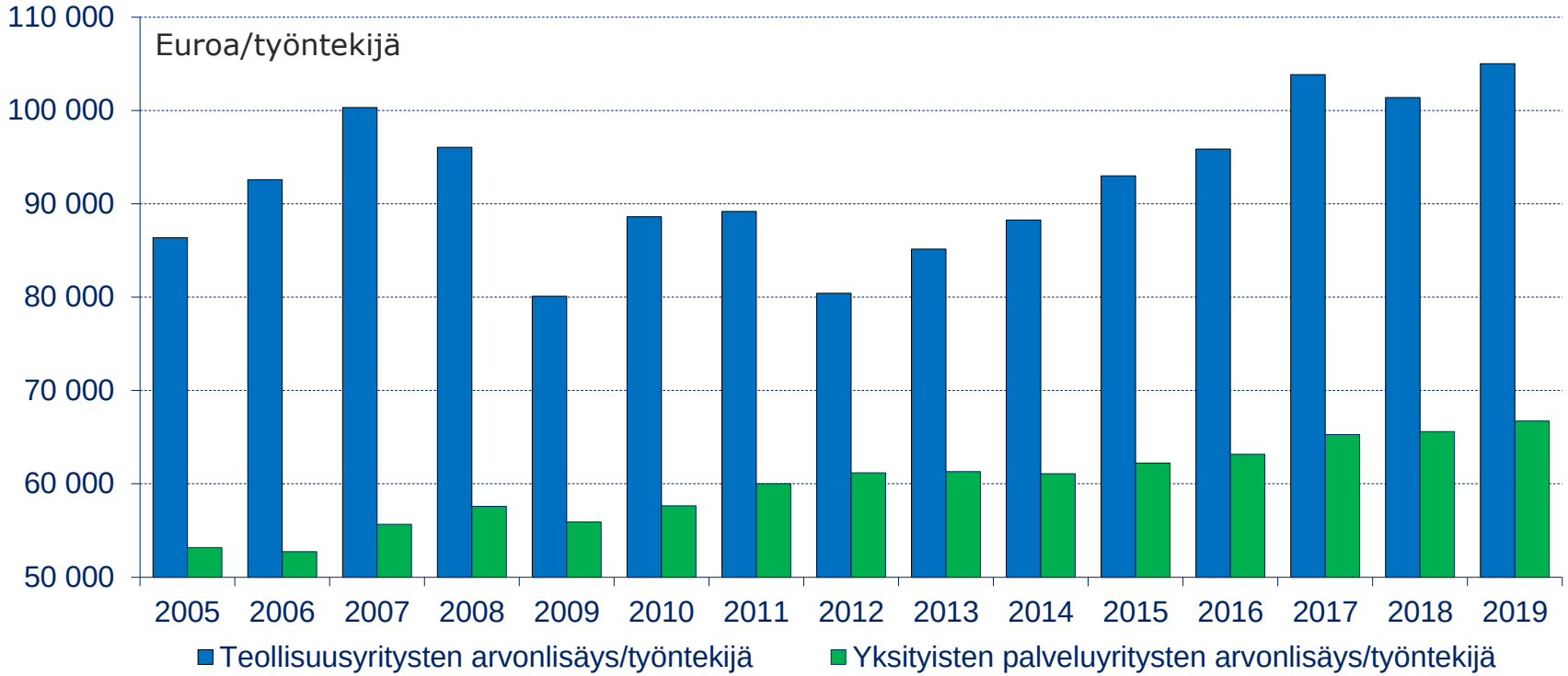

Tuottavuuskehitys* teknologiateollisuuden päätoimialoilla

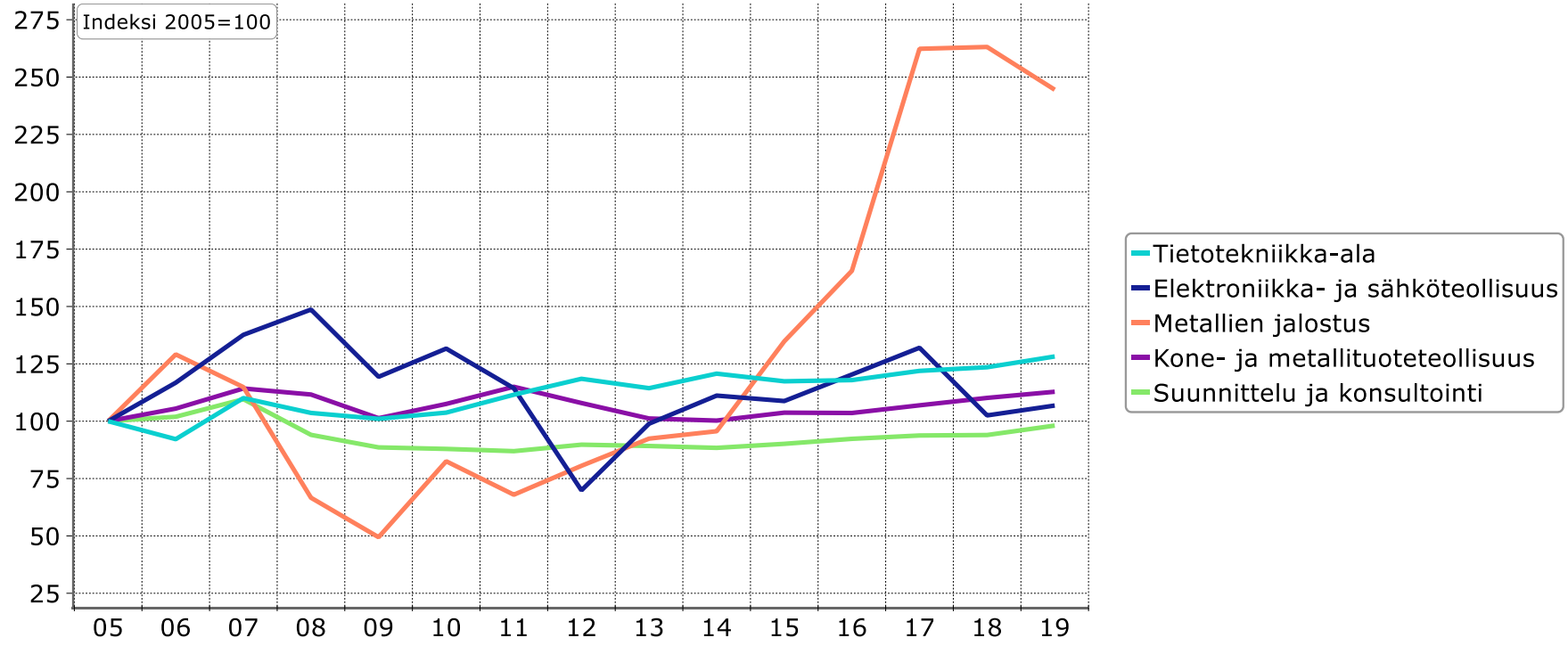

*) Työn tuottavuudella tarkoitetaan kiinteähintaista jalostusarvoa työtuntia kohden. Jos tuottavuus paranee (käyrä) nousee jalostusarvo lisääntyy enemmän kuin tehdyt työtunnit.
Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden aineellisten investointien kasvu Suomessa on jäänyt jälkeen useista kilpailijoista

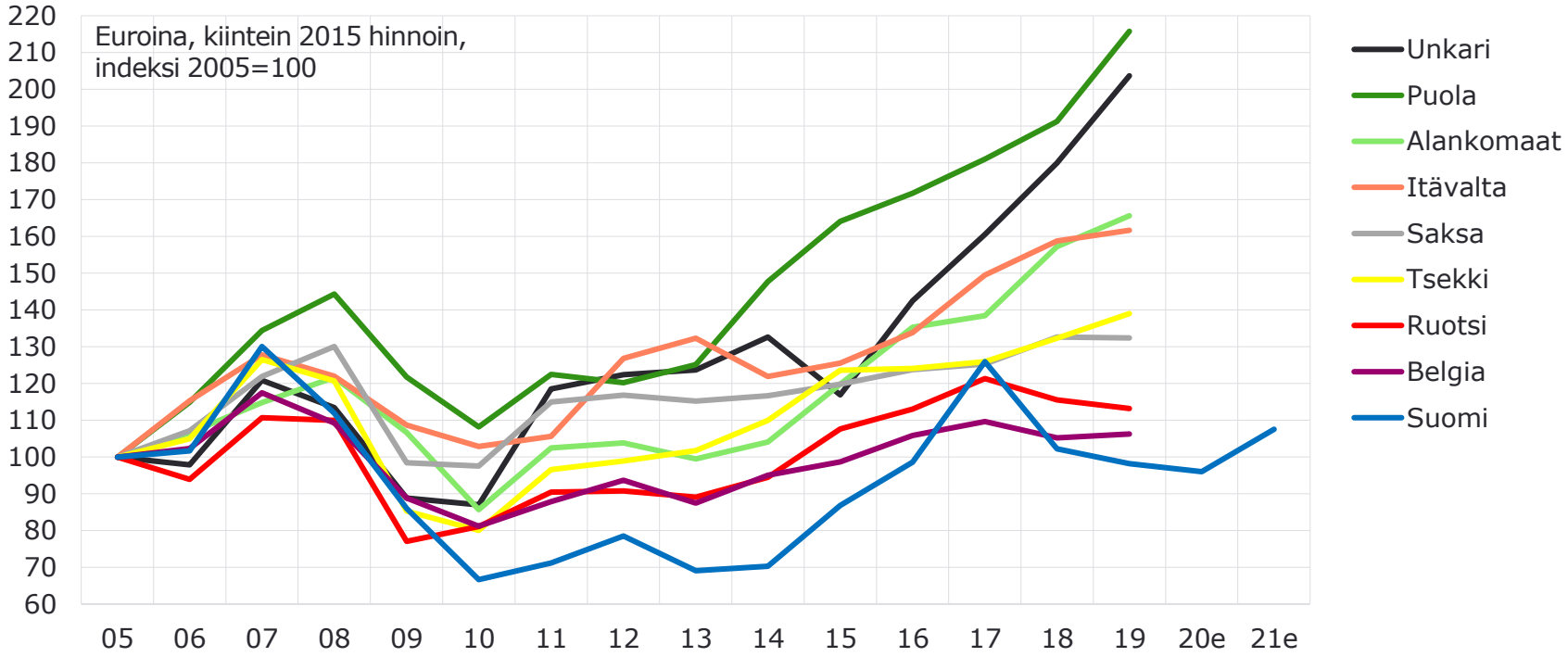

 Lähde: Eurostat (Kansantalouden tilinpito), EK:n investointitiedustelu tammikuu 2021 (yritysten suunnitelmat 2021)

Teollisuuden investointiaste aineellisissa investoinneissa on Suomessa matalalla tasolla

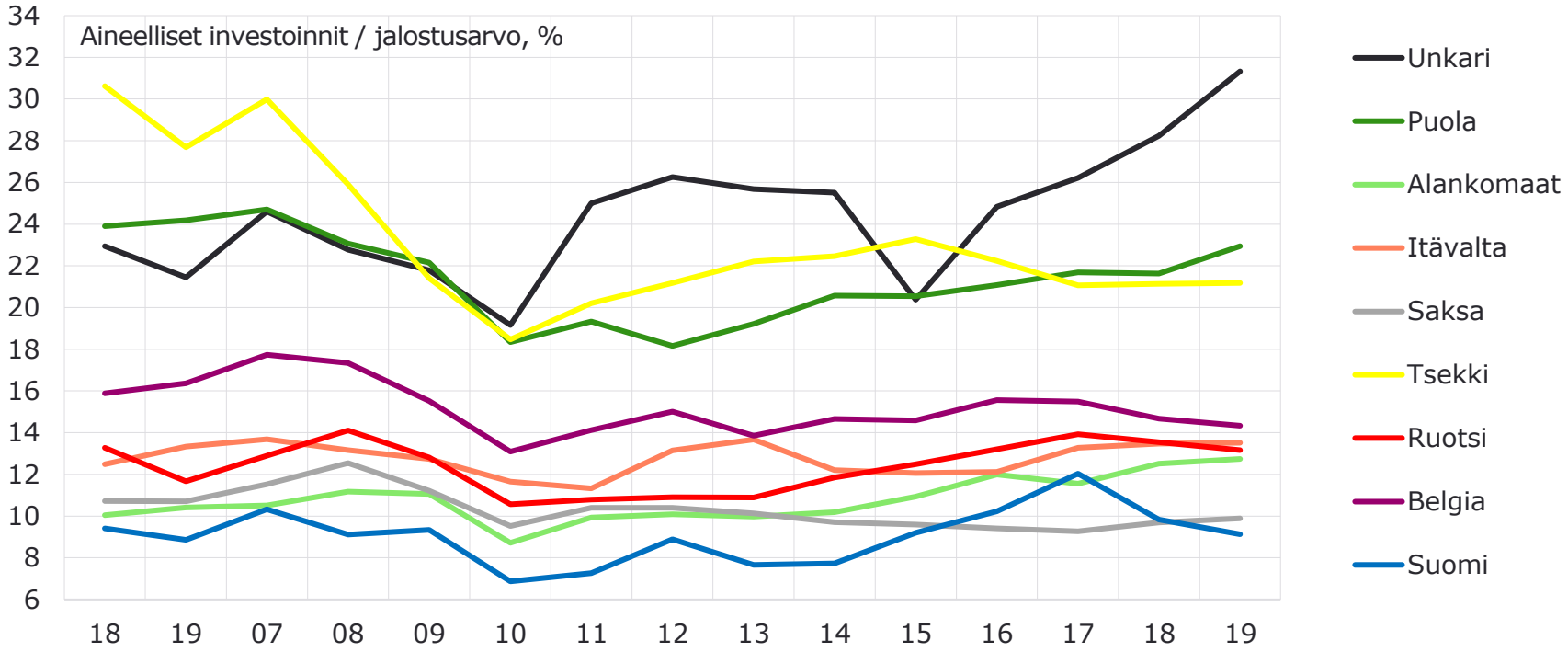

Teollisuuden aineettomat investoinnit* Suomessa ovat lähes puolittuneet vuoden 2005 jälkeen

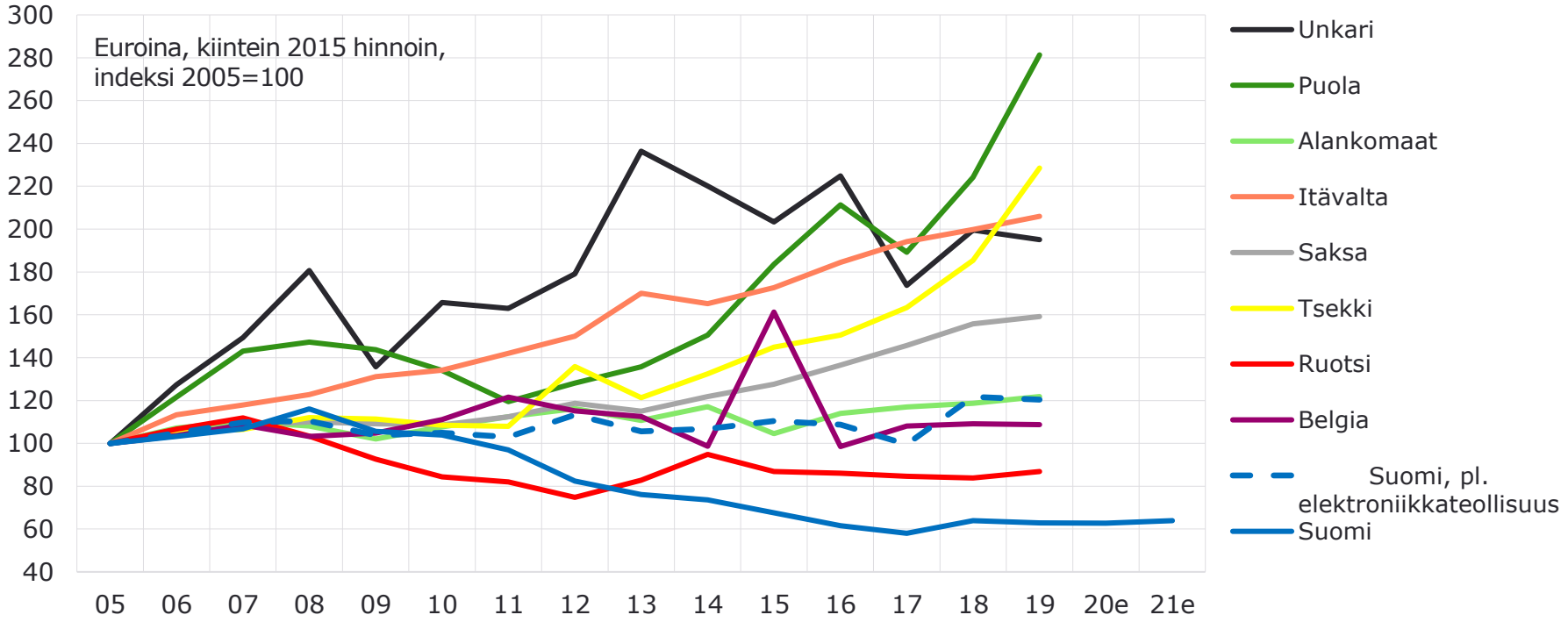

*) Aineettomiin investointeihin kuuluvat mm. tutkimus- ja kehittämis- sekä tietokoneohjelmistoinvestoinnit.
Lähde: Eurostat (Kansantalouden tilinpito), EK:n investointitiedustelu tammikuu 2021 (yritysten suunnitelmat 2021)

Teollisuuden investointiaste aineettomissa investoinneissa* on pudonnut tuntuvasti Suomessa

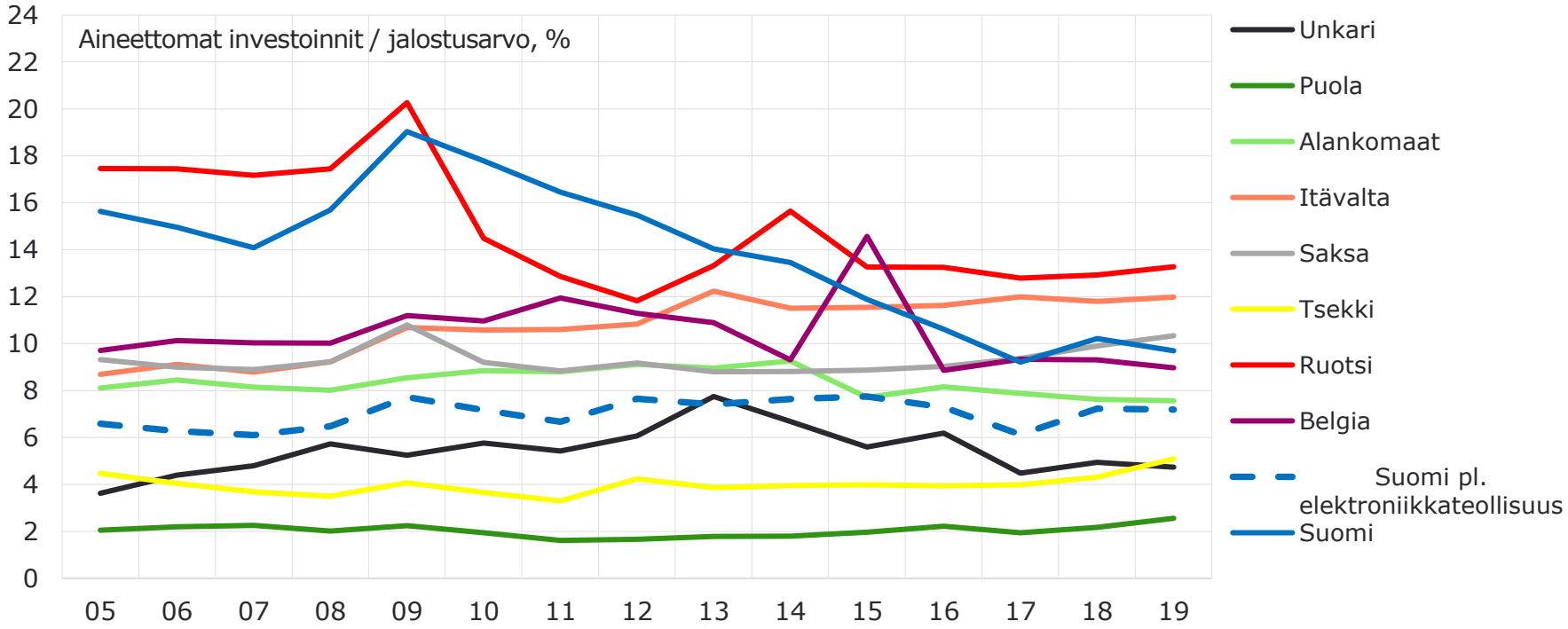

*) Aineettomiin investointeihin kuuluvat mm. tutkimus- ja kehittämis- sekä tietokoneohjelmistoinvestoinnit.
Lähde: Eurostat (Kansantalouden tilinpito)

Teollisuuden aineelliset ja aineettomat investoinnit Suomessa eivät ole yltäneet 2007/2008 tasolle

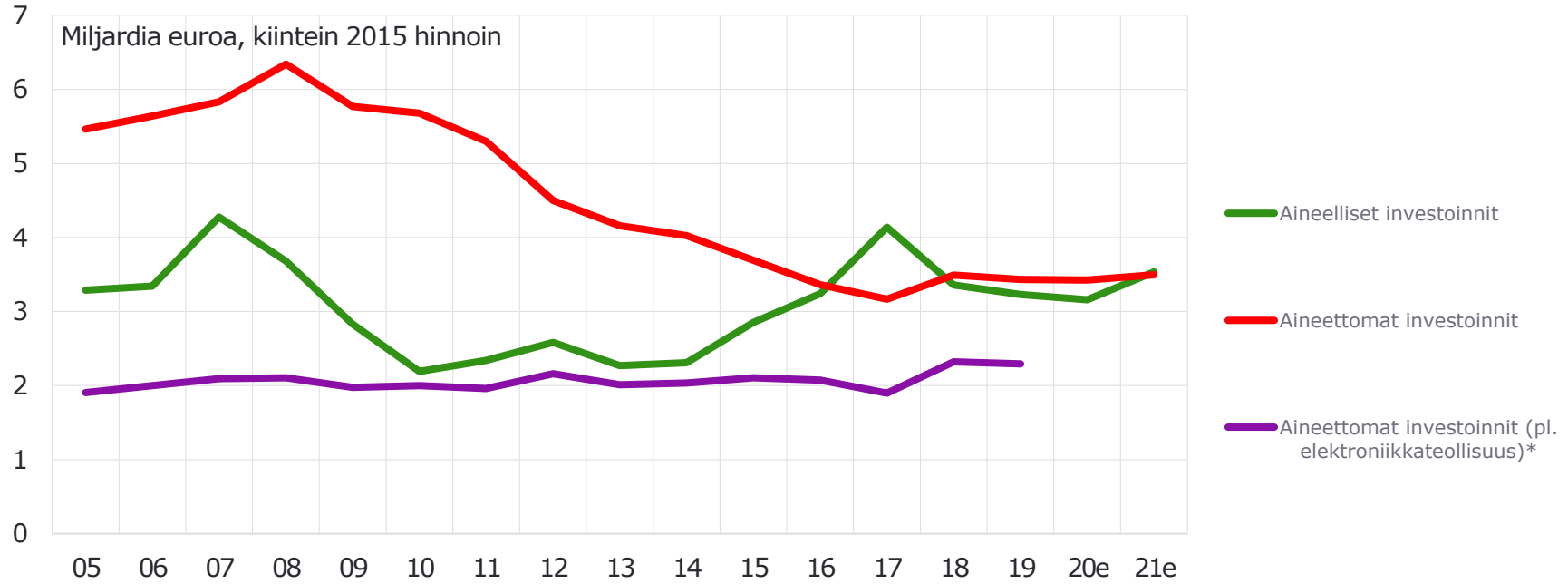

*) Sisältää ohjelmistoinvestoinnit

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito, EK:n investointitiedustelu tammikuu 2021 (yritysten suunnitelmat 2021)

Teollisuuden kokonaisinvestoinnit Suomessa ovat nyt pääomien kulumisen tasolla

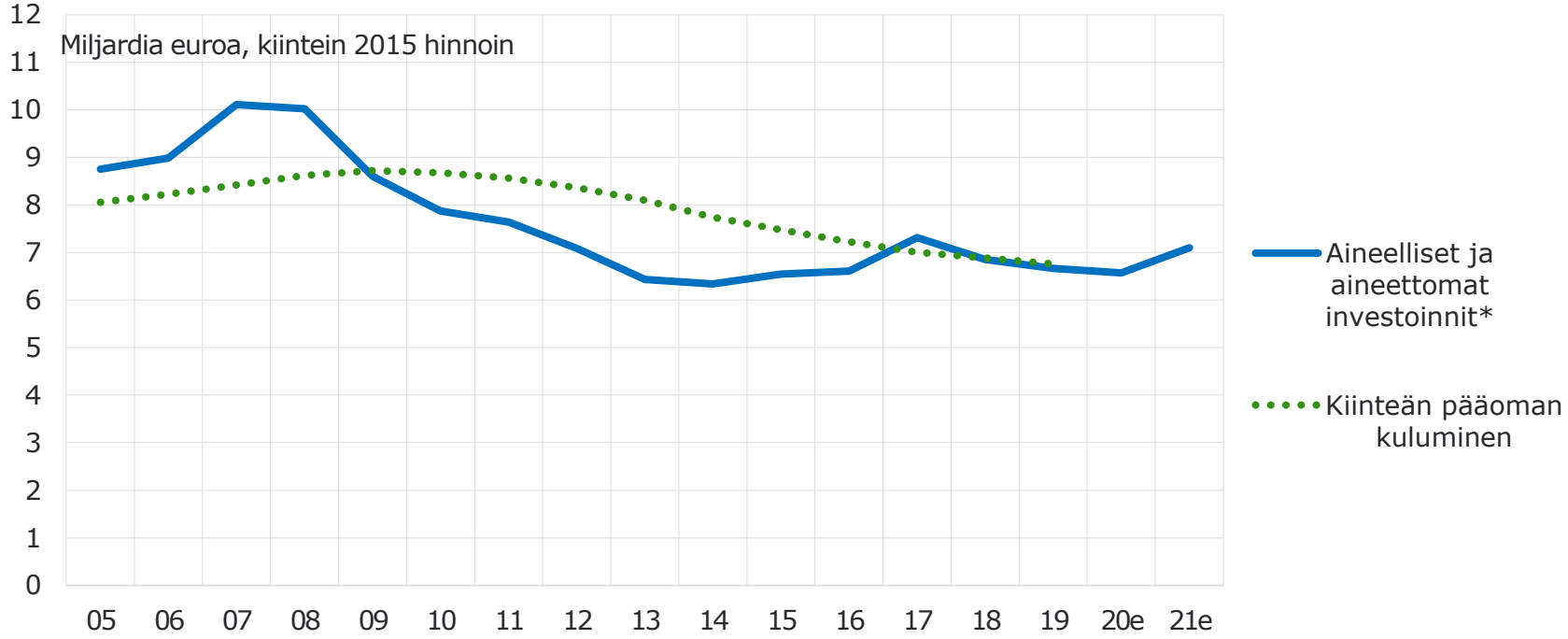

*) Sisältää ohjelmistoinvestoinnit

Lähde: Eurostat, Tilastokeskus (Kansantalouden tilinpito), EK:n investointitiedustelu tammikuu 2021 (yritysten suunnitelmat 2021)

Teollisuuden aineelliset investoinnit Suomessa ovat nyt pääomien kulumisen tasolla

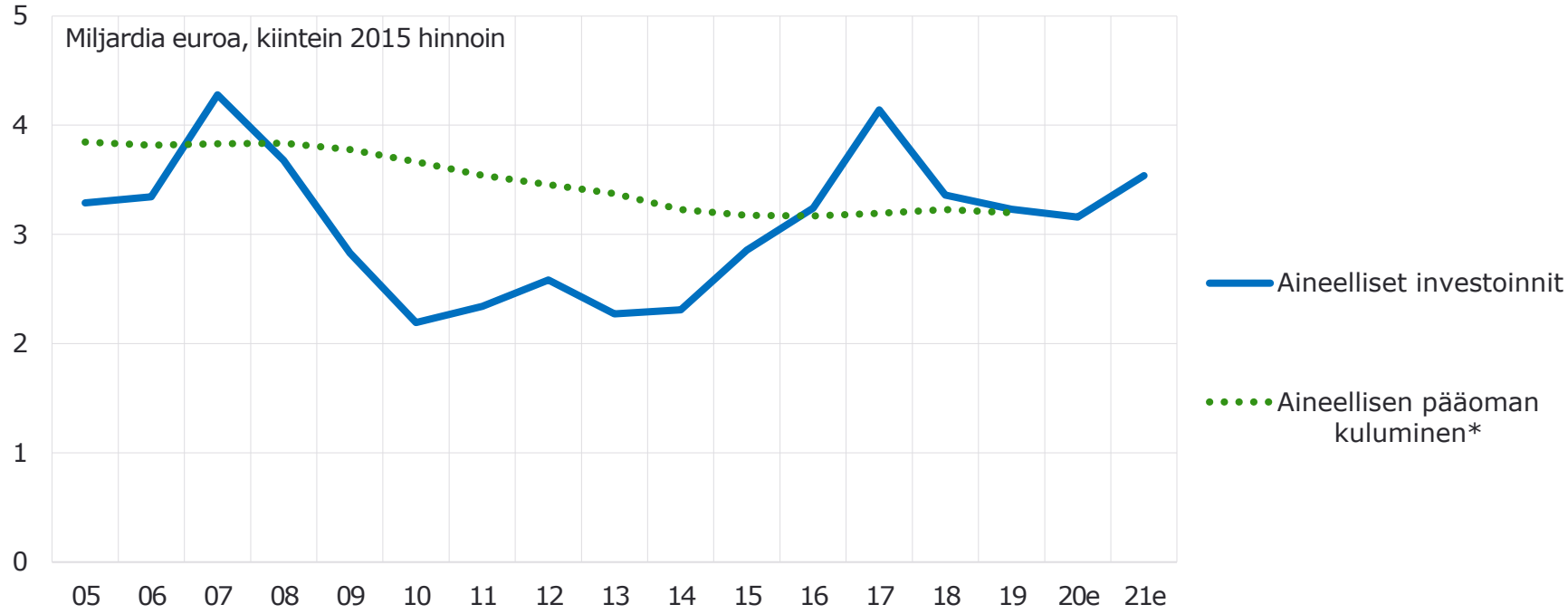

Lähde: Eurostat, Tilastokeskus (Kansantalouden tilinpito), EK:n investointitiedustelu tammikuu 2021 (yritysten suunnitelmat 2021)

Teollisuuden aineellista pääomaa on hävinnyt Suomesta merkittävästi, erityisesti 2008 jälkeen

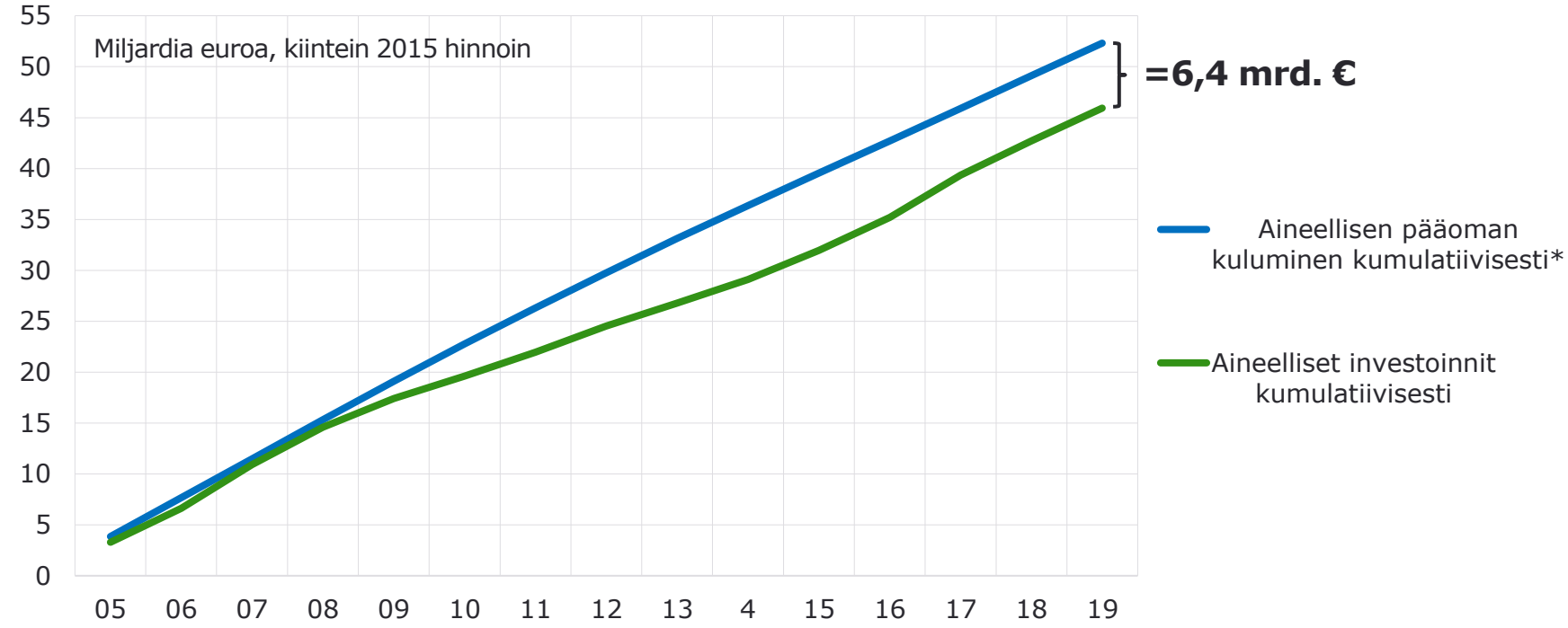

*) Tiedot aineellisen pääoman kulumisesta ovat vuoden 2010 hinnoin
Lähde: Eurostat, Tilastokeskus (Kansantalouden tilinpito)

Teknologiateollisuuden investointiaste Suomessa putosi finanssikriisin jälkeen

Aineelliset ja aineettomat investoinnit Suomessa

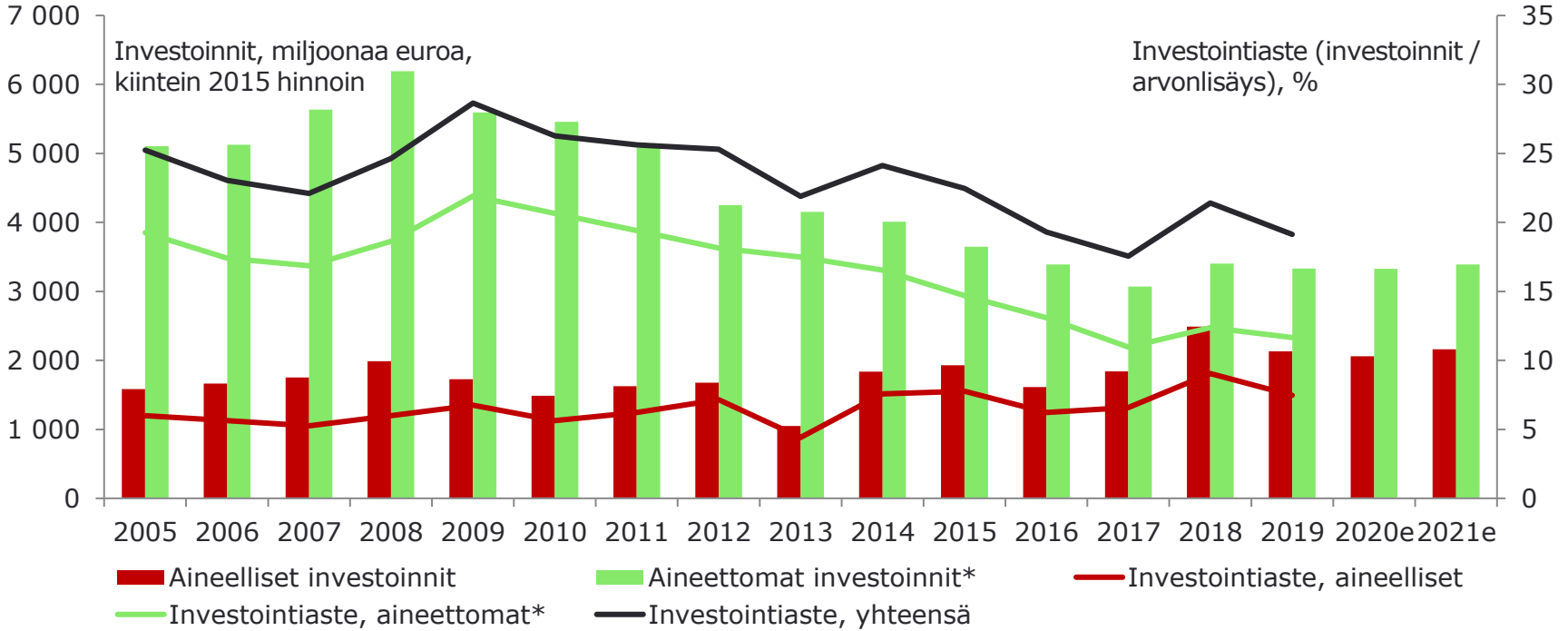

Lähde: Eurostat (kansantalouden tilinpito), EK:n investointitiedustelu (tammikuu 2021)
*) Aineettomiin investointeihin kuuluvat mm. tutkimus- ja kehittämis- sekä tietokoneohjelmistoinvestoinnit.

Kilpailijamaista poiketen yritysten investoinnit ovat Suomessa edelleen alemmalla tasolla kuin vuonna 2008

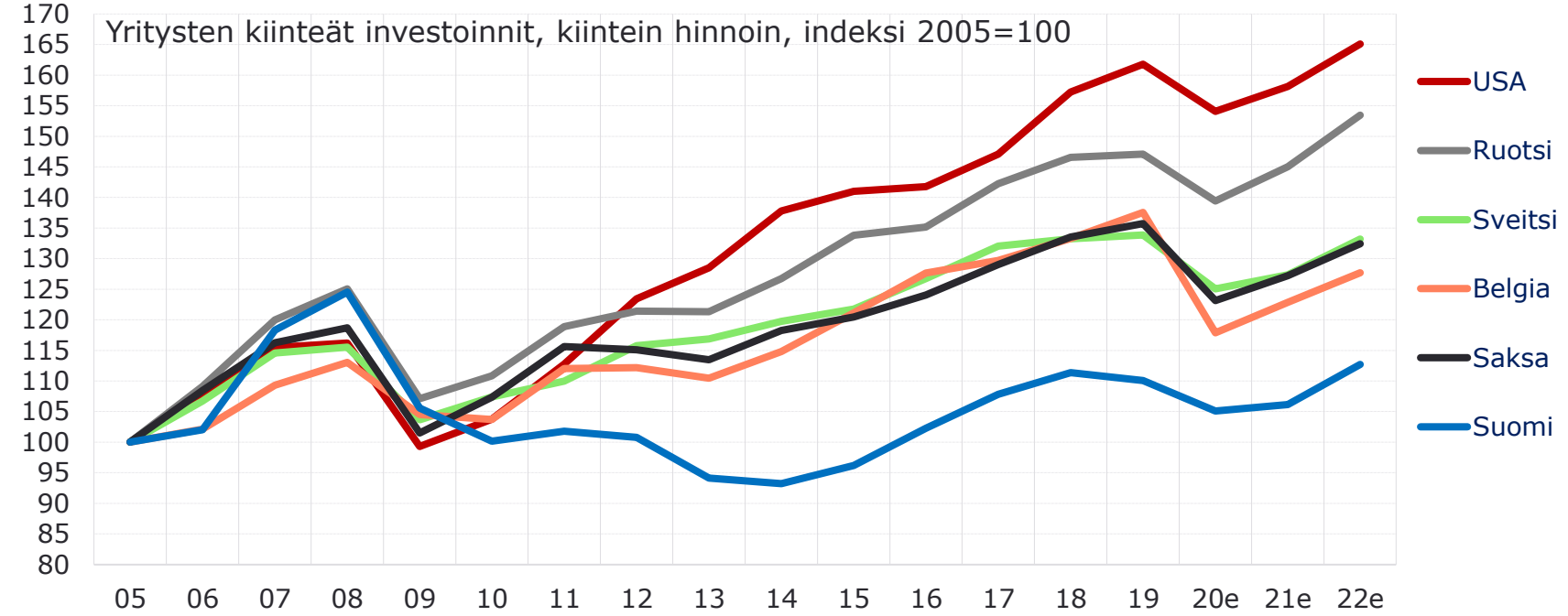

 Lähde: OECD, Economic Outlook (December 2020)

Yritysten investoinnit notkahtivat uudelleen 2019

Aineelliset ja aineettomat investoinnit Suomessa

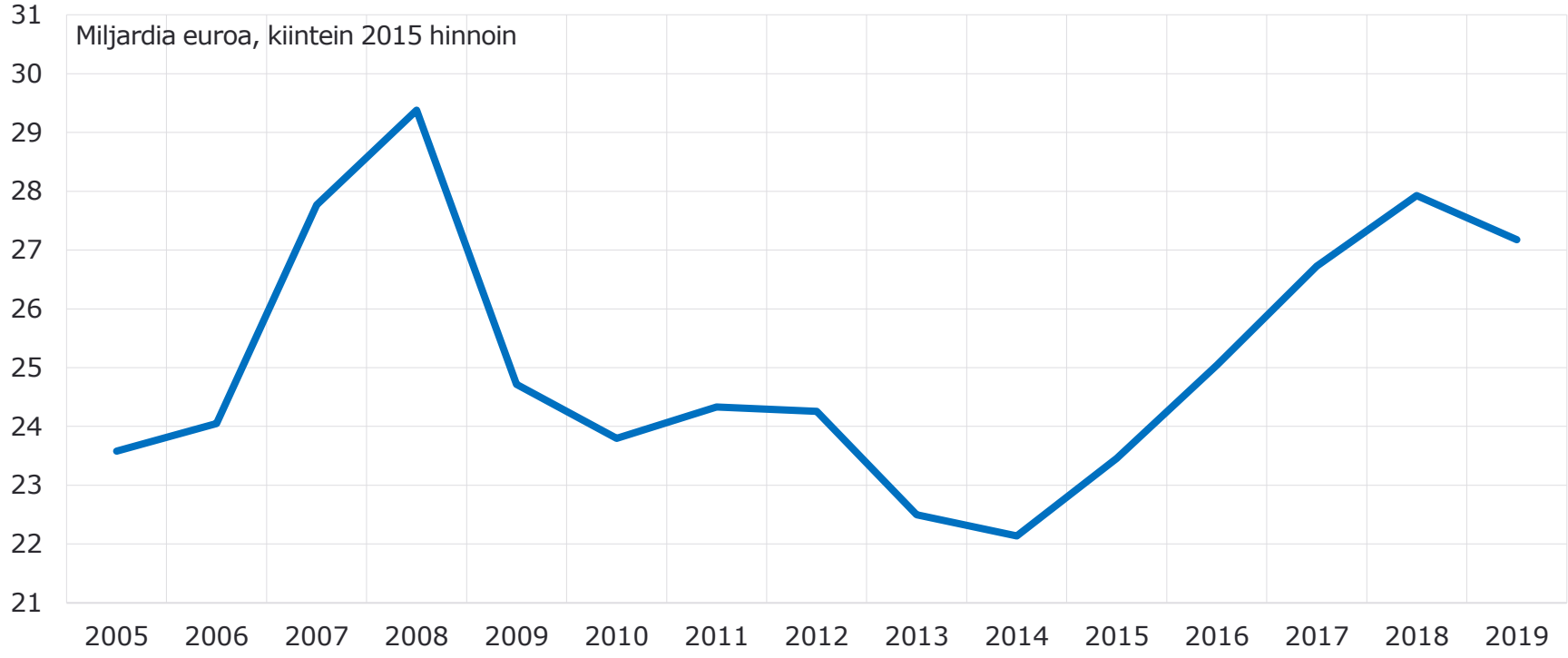

 Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

Yritysten aineelliset ja aineettomat investoinnit vähenivät jonkin verran 2019

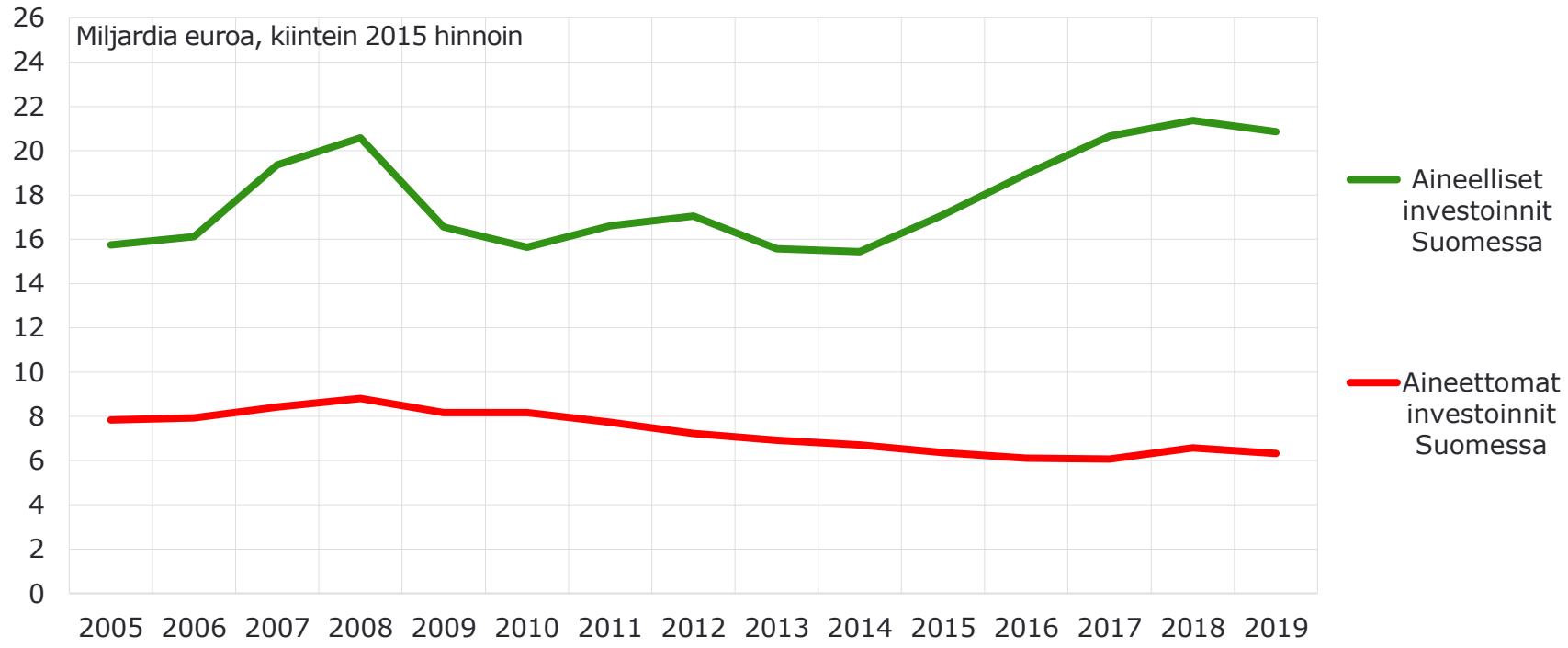

Yritykset investoivat nyt Suomessa enemmän kuin pääomia kuluu

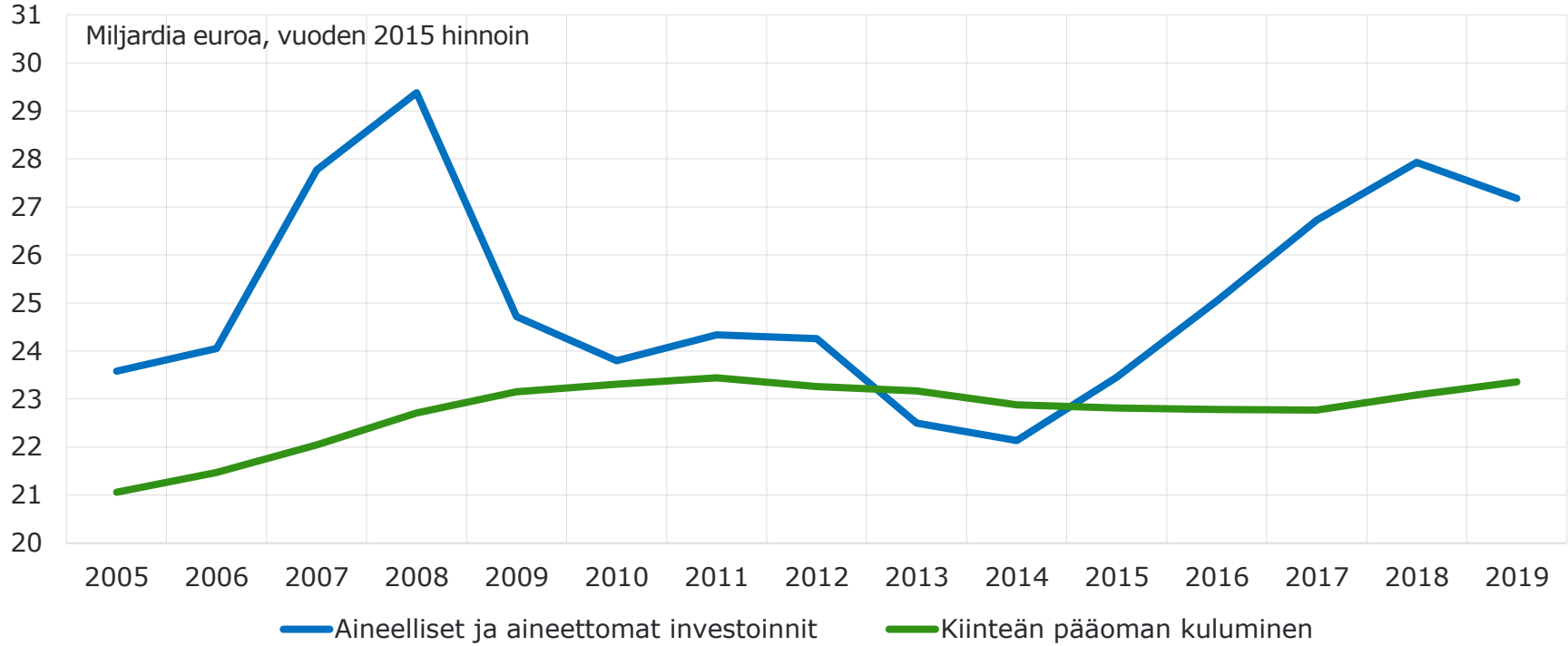

Pk-yritysten* osuus yritysten investoinneista on ollut keskimäärin 66 % vuosina 2006-2019

%-osuus yritysten aineellisista nettoinvestoinneista 2019

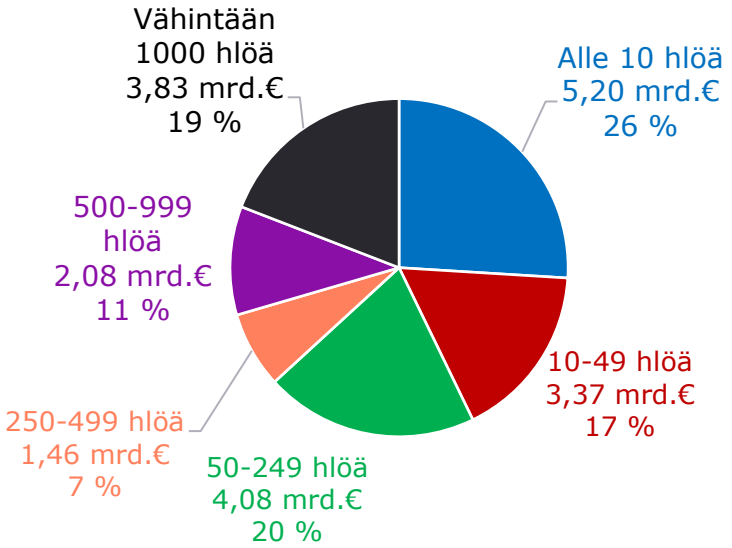

%-osuus yritysten aineellisista nettoinvestoinneista

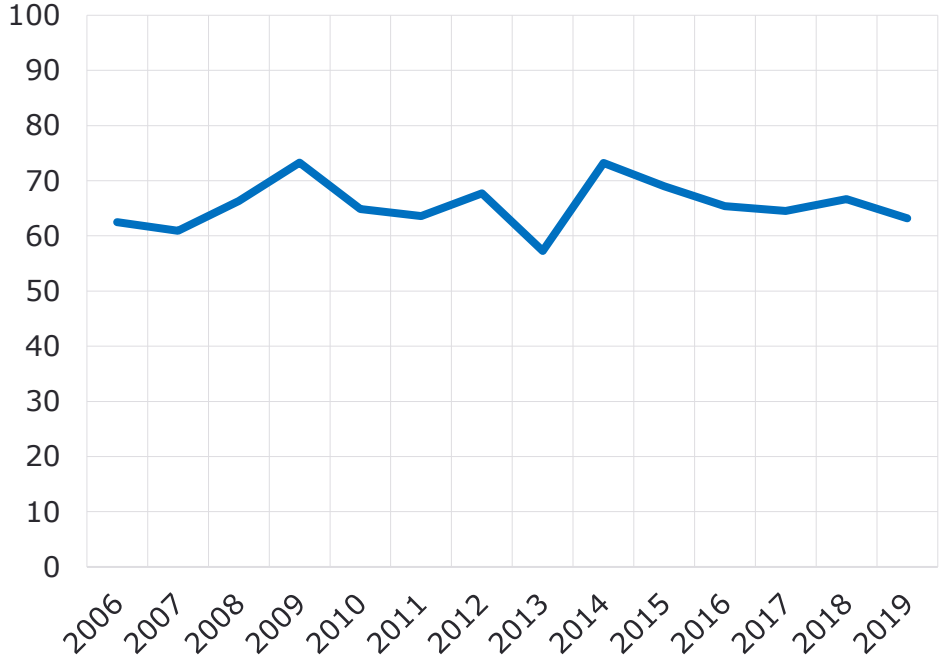

*) Alle 250 henkilöä työllistävät yritykset Suomessa
Lähde: Tilastokeskus (yritysten tilinpäätöstilasto)

Yritysten investointiaste on Suomessa selvästi alempi kuin keskeisissä kilpailijamaissa

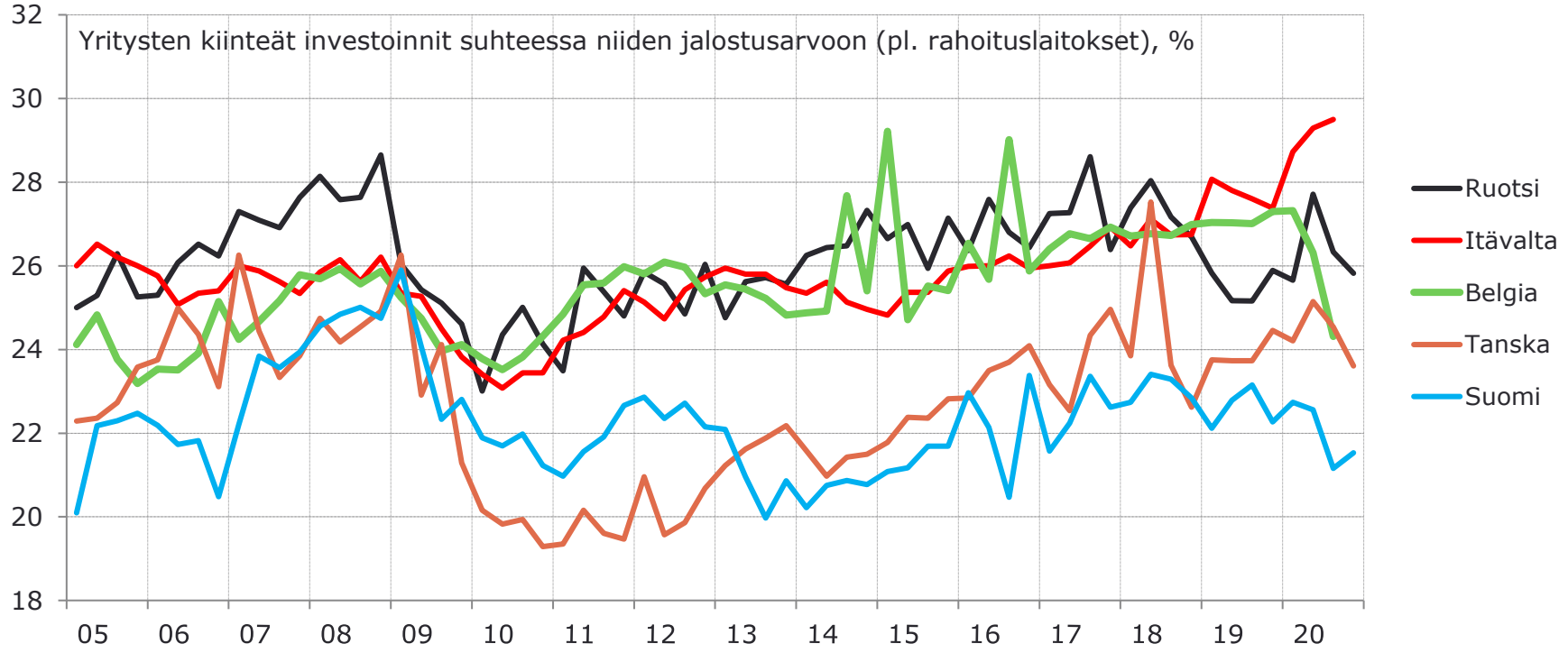

Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020.
Lähde: Eurostat

Yritysten investointiaste on Suomessa kroonisesti alempi kuin keskeisissä kilpailijamaissa

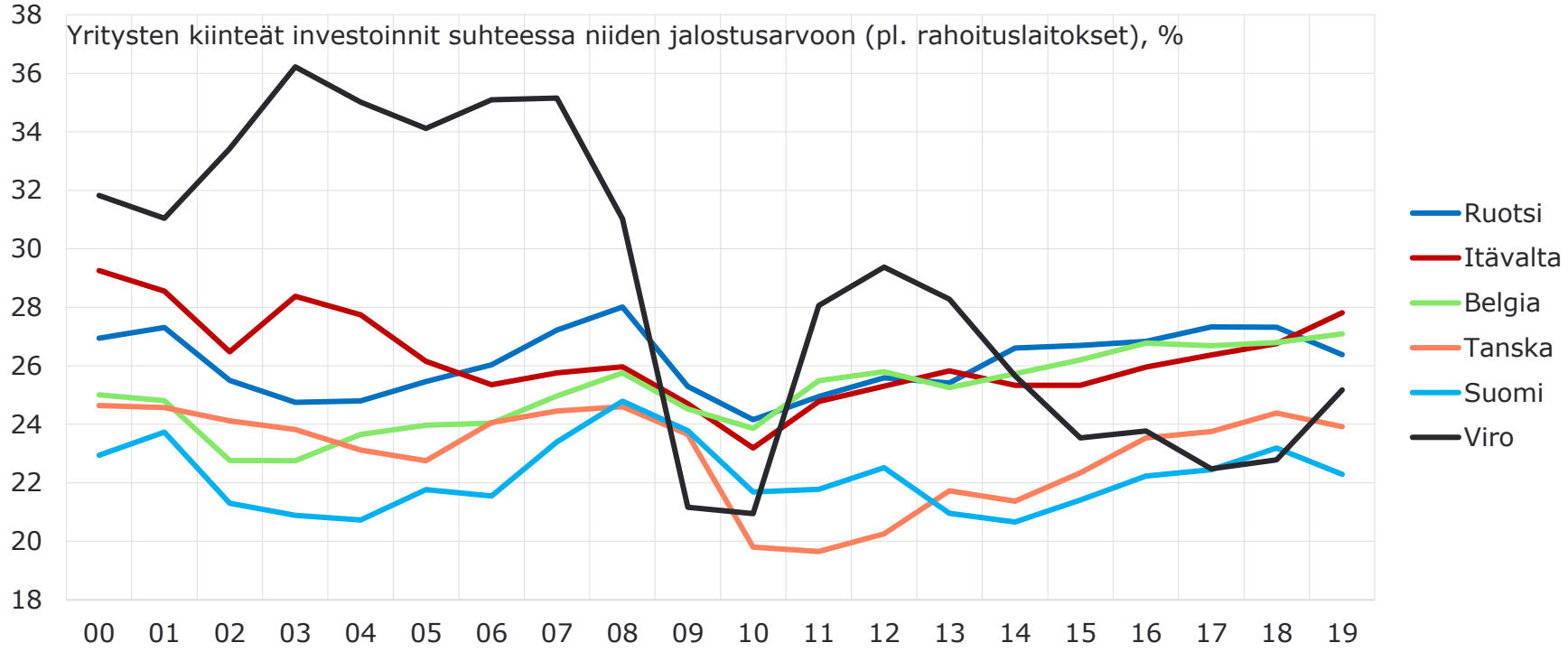

Yritysten saama TKI -tuki on Suomessa vain 41 % Ruotsin tasosta

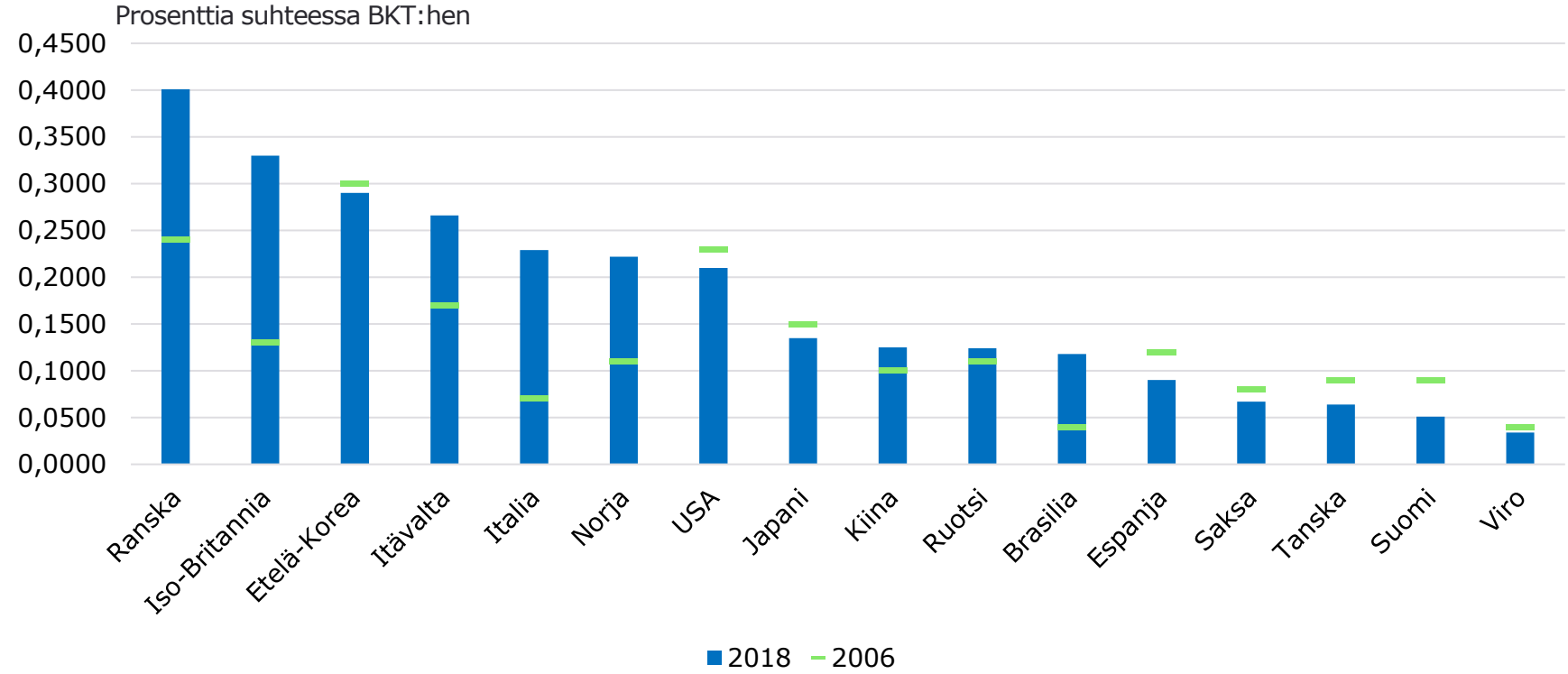

Julkinen tuki yritysten T&K toimintaan suhteessa bruttokansantuotteeseen (suorat tuet ja verotuet)
Lähde: OECD

Suomi ei ole ollut erityisen houkutteleva maa ulkomaisille investoinneille ja yrityksille

Ulkomaisten yritysten osuus henkilöstöstä teollisuudessa ja koko elinkeinoelämässä (pl. finanssisektori)

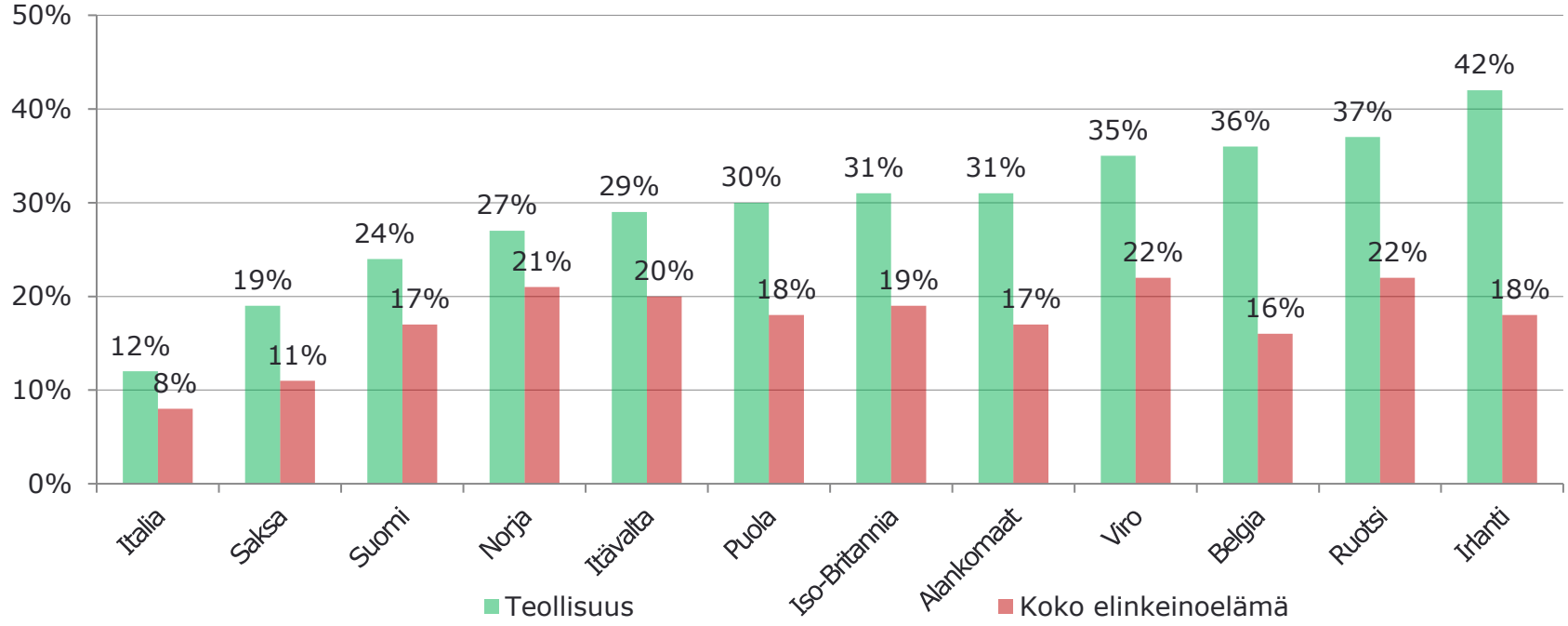

Suomen kustannuskilpailukyky on parantunut useita vuosia kestäneen heikkenemisen jälkeen. Kirittävää on kuitenkin edelleen. Talouden avoimen sektorin tuotannon ja työllisyyden edellytyksissä on kohentamisen varaa.

Jos ennusteet toteutuvat, Suomen kustannus-kilpailukyky heikkenee

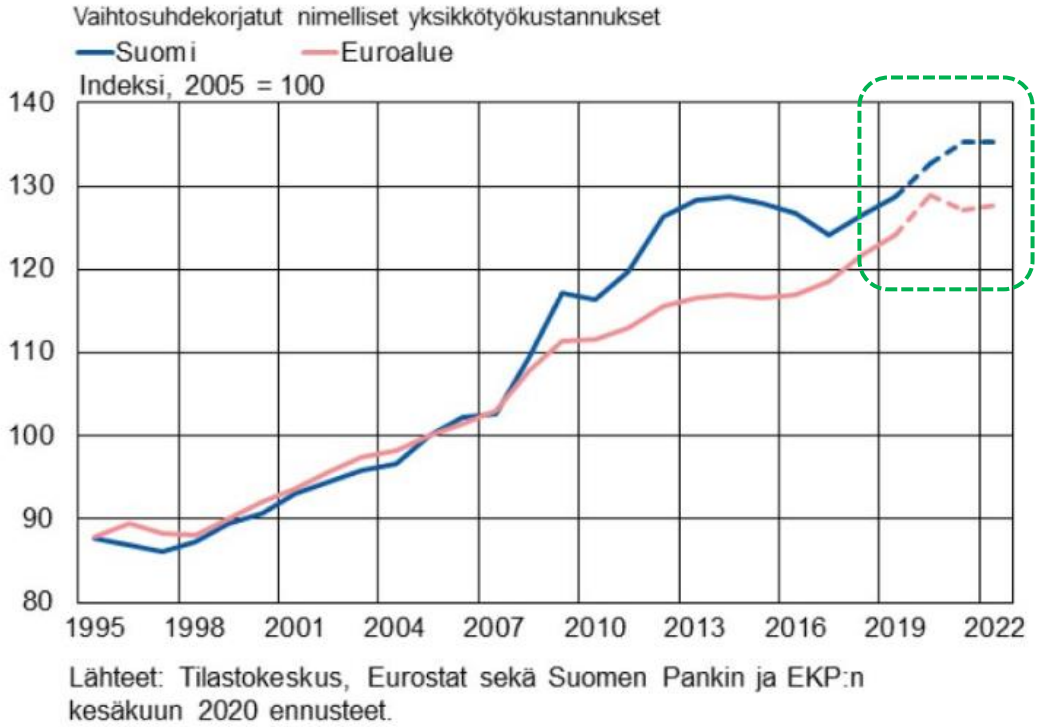

- Ennuste kertoo riskistä, jonka toteutumista syytä seurata
- Epävarmuus tulevasta nyt suuri:
  - Miten palkkakehitys sopeutuu muissa maissa?
  - Miten nopeasti taloudet elpyvät?
- Vuodenvaihteessa näkymät olivat kokonaan toisenlaiset
- Jos kustannuskilpailukyky uhkaa heikentyä, löytyykö sopimusjärjestelmän kautta helpotusta?

Suomen kustannuskilpailukyvyssä on edelleen parantamisen varaa

Yksikkötyökustannukset = työvoimakustannukset / tuottavuus, ml. kunkin maan toteutuneet valuuttakurssit

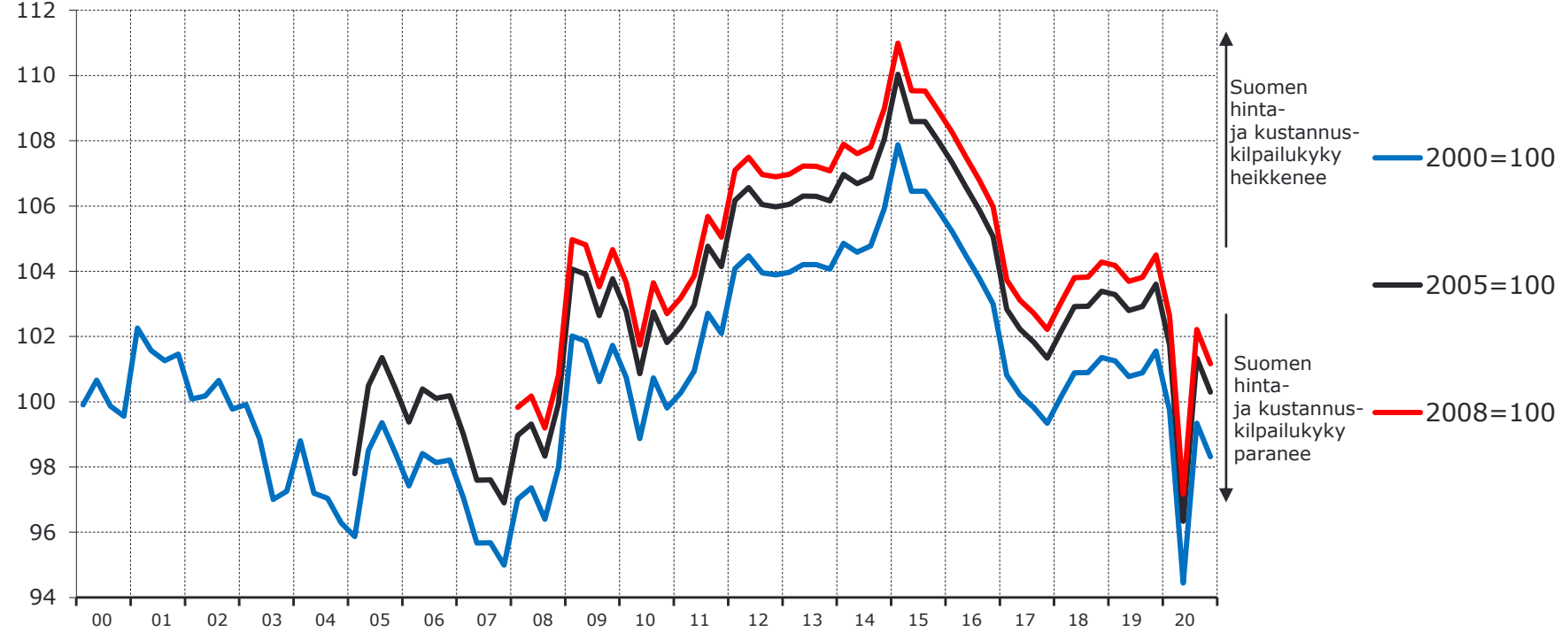

*) **EKP:n harmonisoidussa hinta- ja kustannuskilpailukykymittarissa** kunkin maan keskimääräinen toteutunut valuuttakurssi lasketaan 38 tärkeimmän vientimaan valuuttakurssipainoilla sekä koko talouden yksikkötyökustannusten kehityksellä. Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020. Lähde: Euroopan keskuspankki

Suomen kustannuskilpailukyvyn ja tavaraviennin välinen yhteys

Suomen kansantalouden yksikkötyökustannukset suhteessa euromaiden keskiarvoon = työvoimakustannukset / tuottavuus, ml. kunkin maan toteutuneet valuuttakurssit

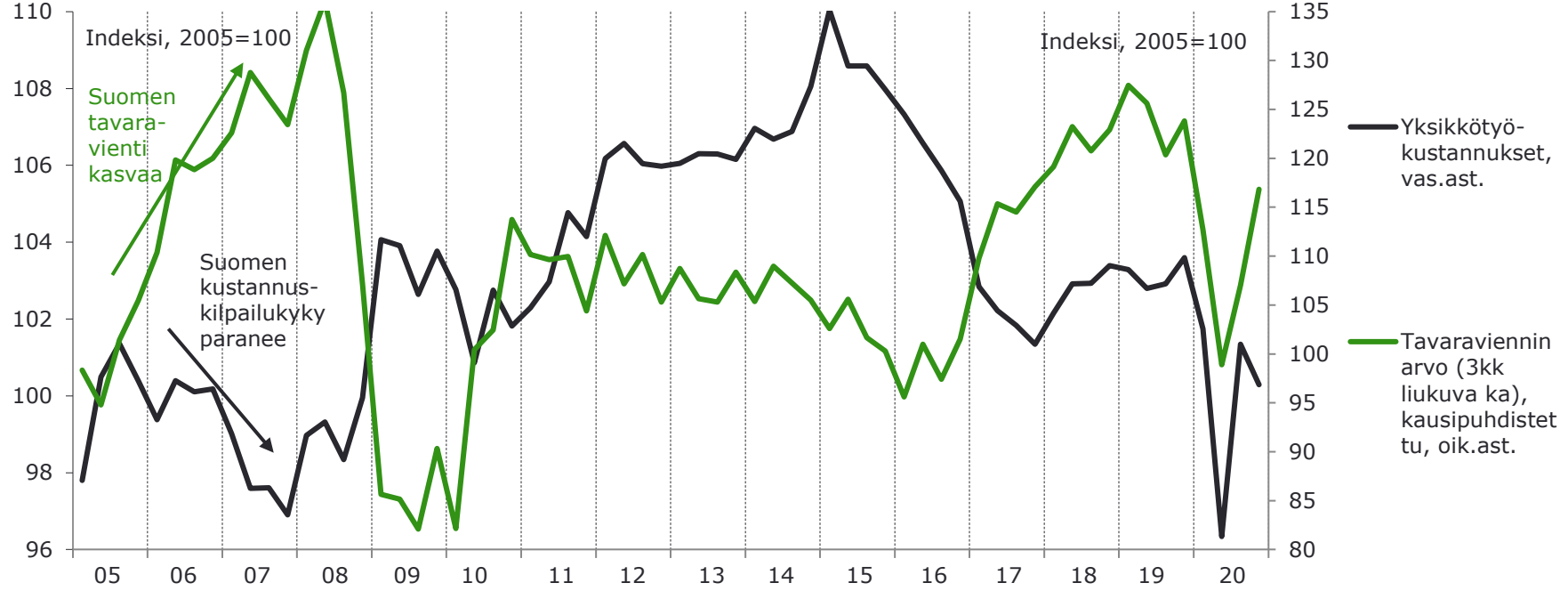

*) **EKP:n harmonisoidussa hinta- ja kustannuskilpailukykymittarissa** kunkin maan keskimääräinen toteutunut valuuttakurssi lasketaan 38 tärkeimmän vientimaan valuuttakurssipainoilla sekä koko talouden yksikkötyökustannusten kehityksellä. Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020, tavaraviennin loka-joulukuu 2020. Lähde: Euroopan keskuspankki, Tullihallitus

Teollisuuden työpaikkoja Suomessa on kadonnut 2000-luvulla noin 100 000

Teollisuus tuo kuitenkin 80 % Suomen vientituloista

Teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet 2000-luvulla eniten pohjoismaissa

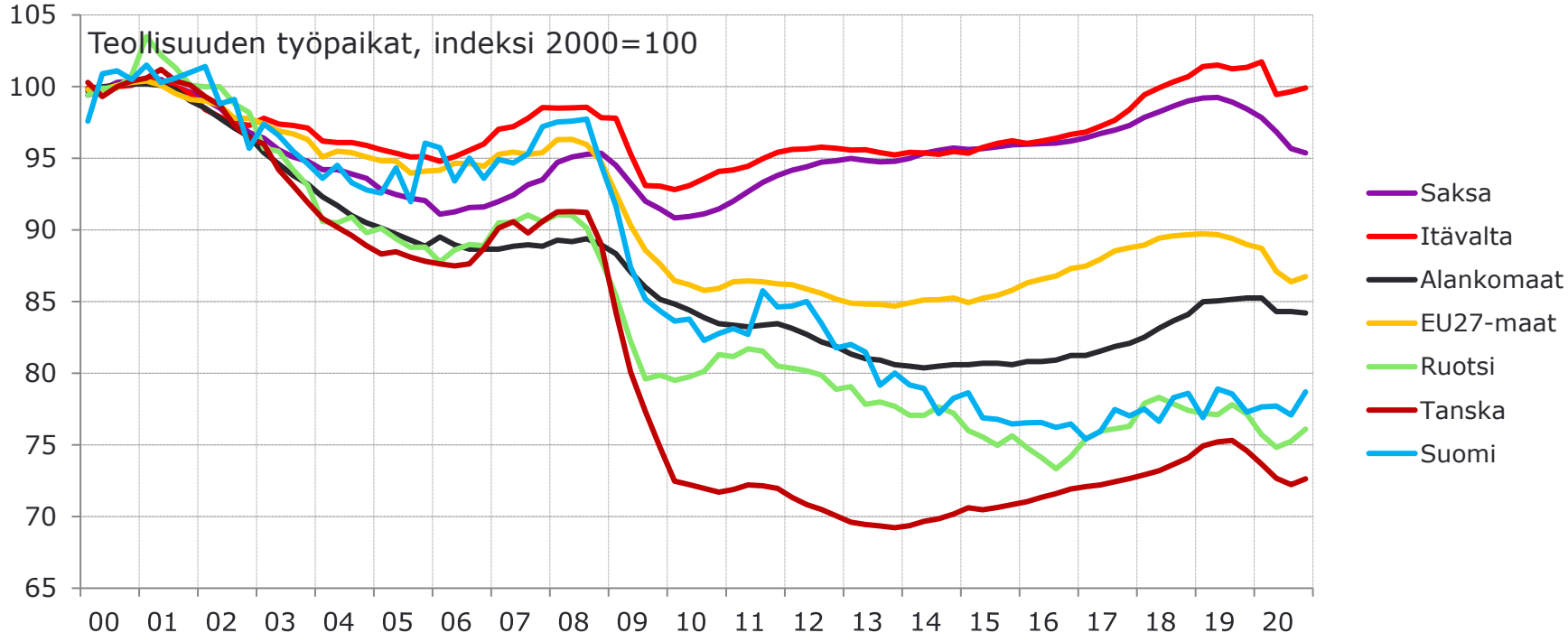

Viimeisin tieto loka-joulukuu 2020.
Lähde: Eurostat: Quarterly National Accounts

Koko kansantalouden työllisyys on vähentynyt koronapandemian aikana

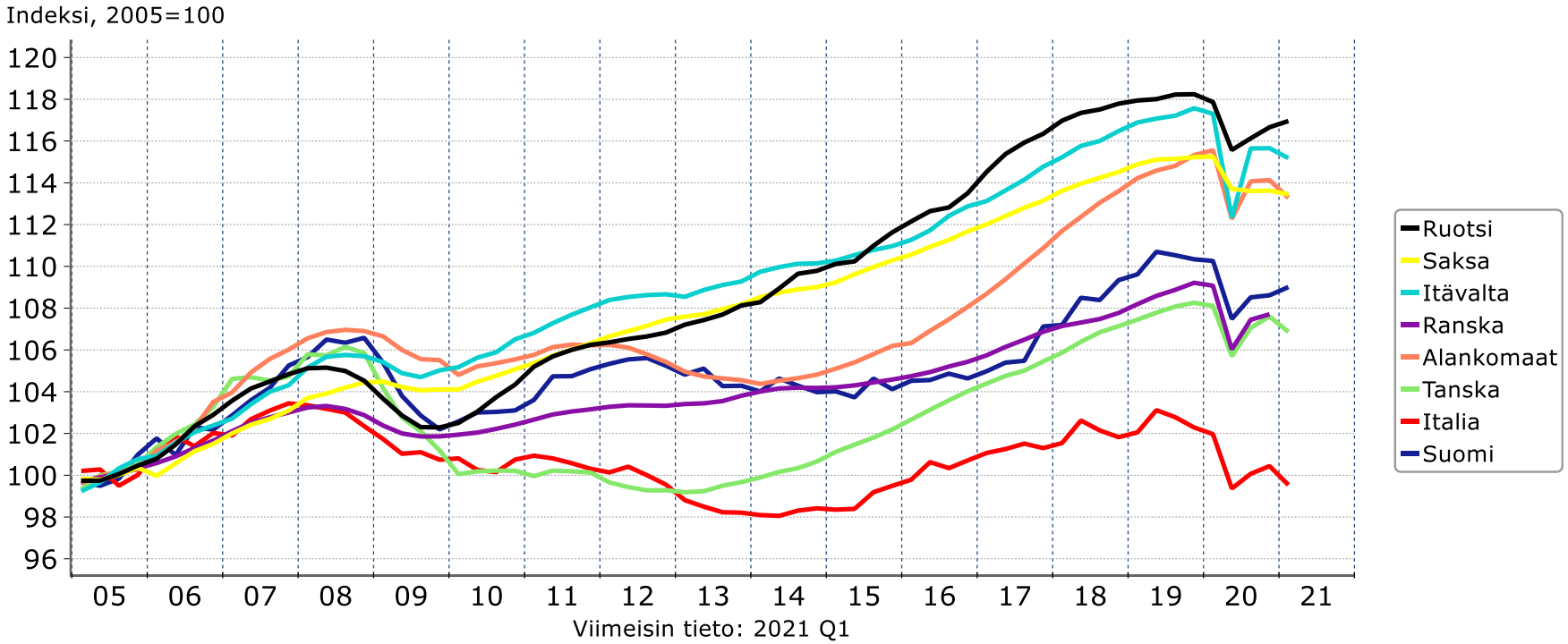

 Source: Macrobond, Eurostat (kansantalouden tilinpito)

Työttömien työnhakijoiden määrä Suomessa on vähentynyt keväästä 2020

TES-korotusten ja toteutuneiden palkankorotusten muutos Suomessa

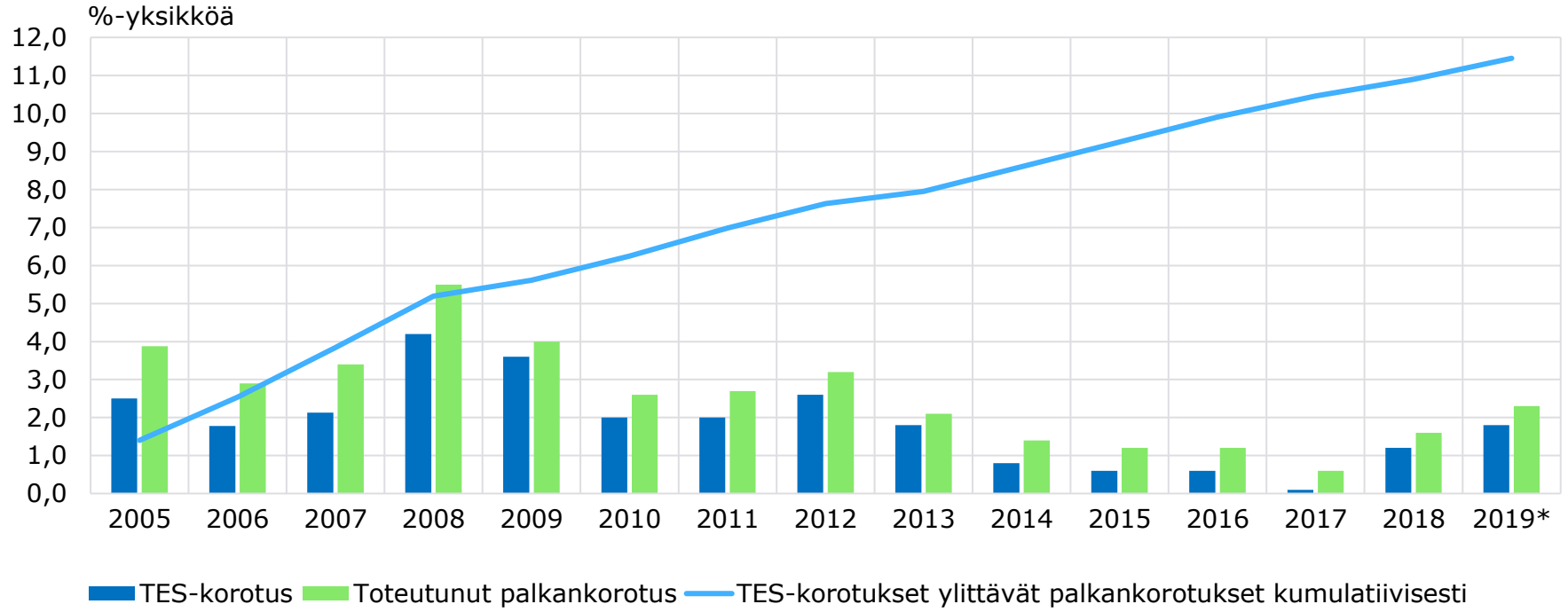

*) Ennakkotieto
Lähde: Tilastokeskus, TUKUSETO

TES-korotusten ja toteutuneiden palkankorotusten muutos Ruotsissa

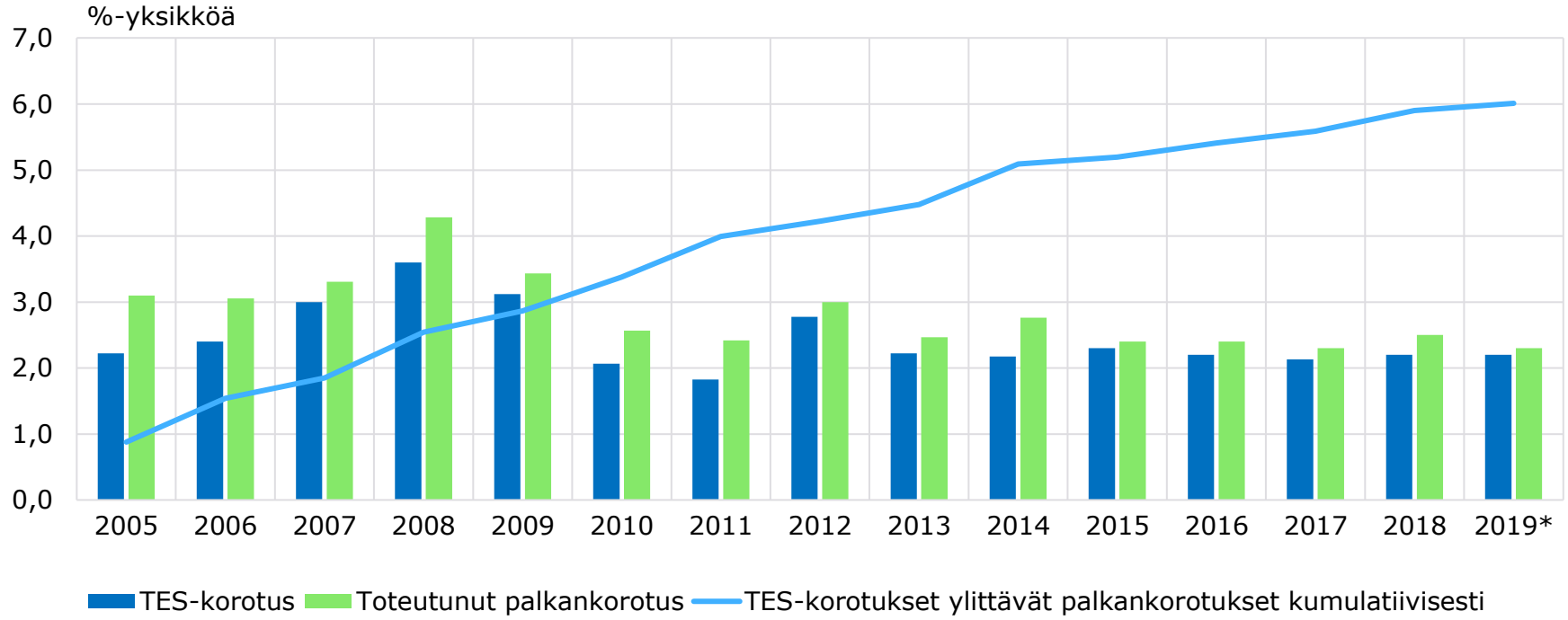

*) Ennakkotieto
Lähde: Medlingsinstitutet

TES-korotusten ja toteutuneiden palkankorotusten muutos Saksassa

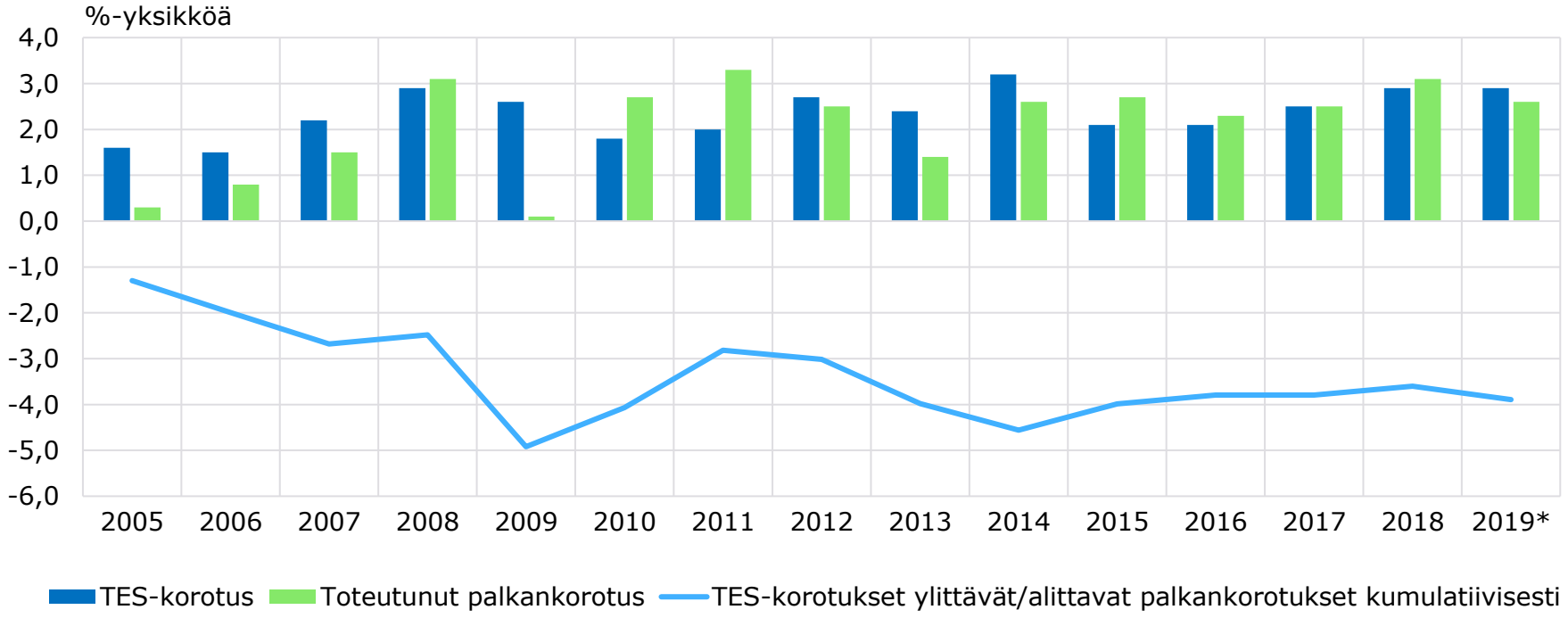

TES-korotusten ja toteutuneiden palkankorotusten muutos Suomessa ja Saksassa

Suomen jäykkä palkkamalli on heikentänyt Suomen kustannuskilpailukykyä

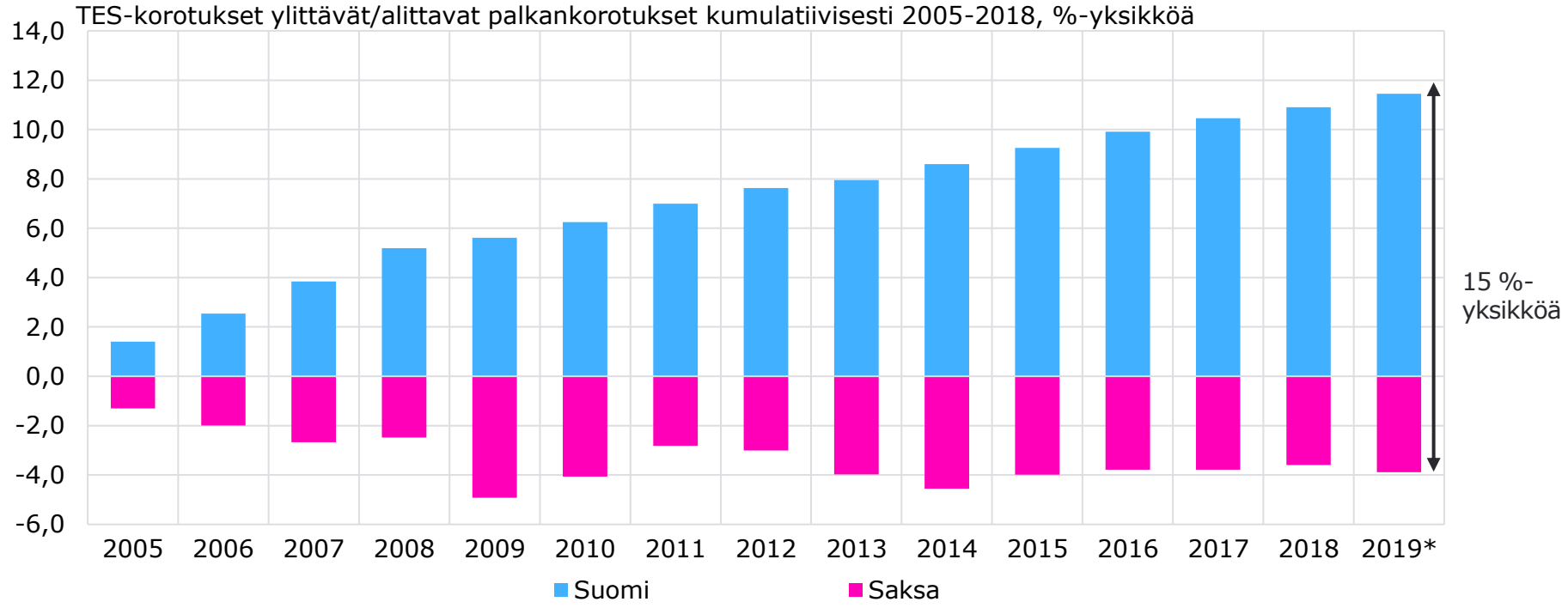

*) Ennakkotieto
Lähde: Tilastokeskus, TUKUSETO Statistisches Bundesamt, WSI

Työvoimakustannukset ovat korkealla tasolla teknologiateollisuudessa* Suomessa 2016

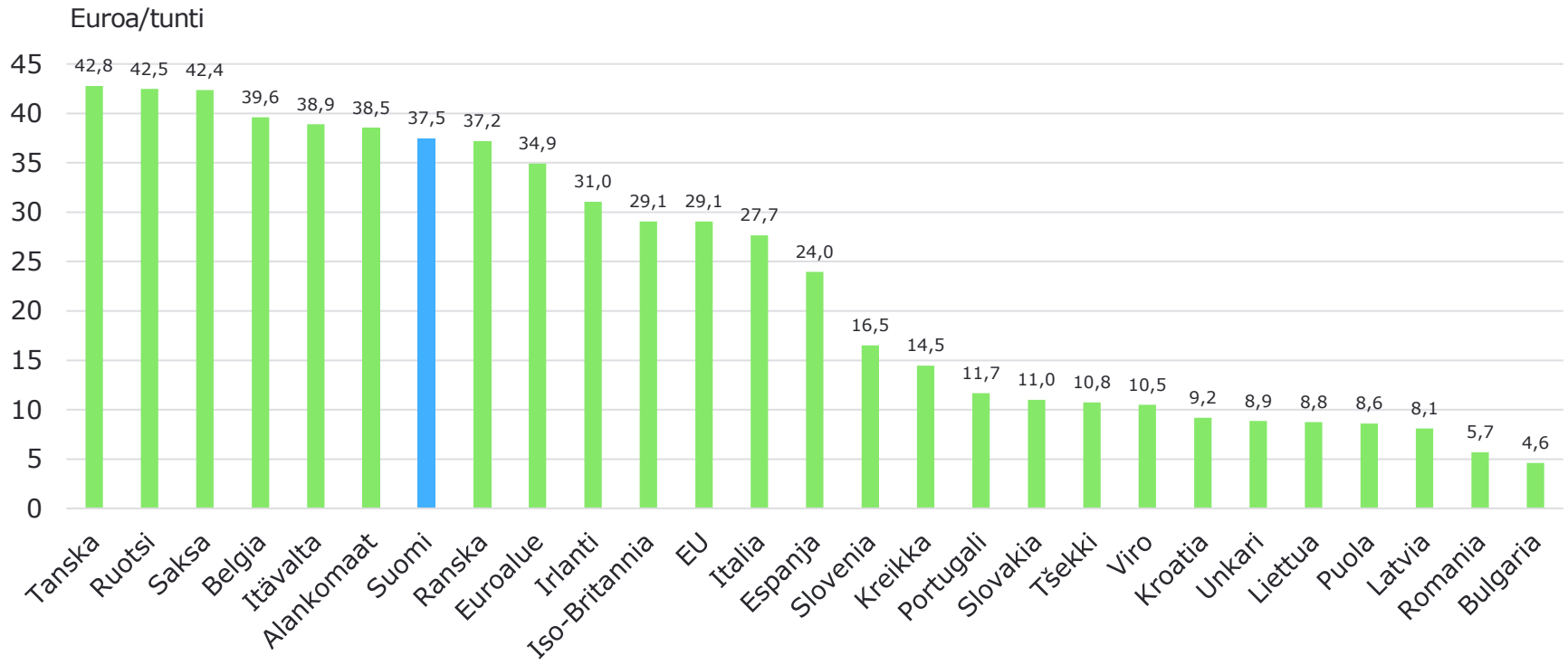

*) Pl. tietotekniikka-ala sekä suunnittelu- ja konsultointi
Lähde: Eurostat

Teollisuuden työn hinta

Teollisuuden työn hinta eri Euroopan maissa 2019, euroa per tunti

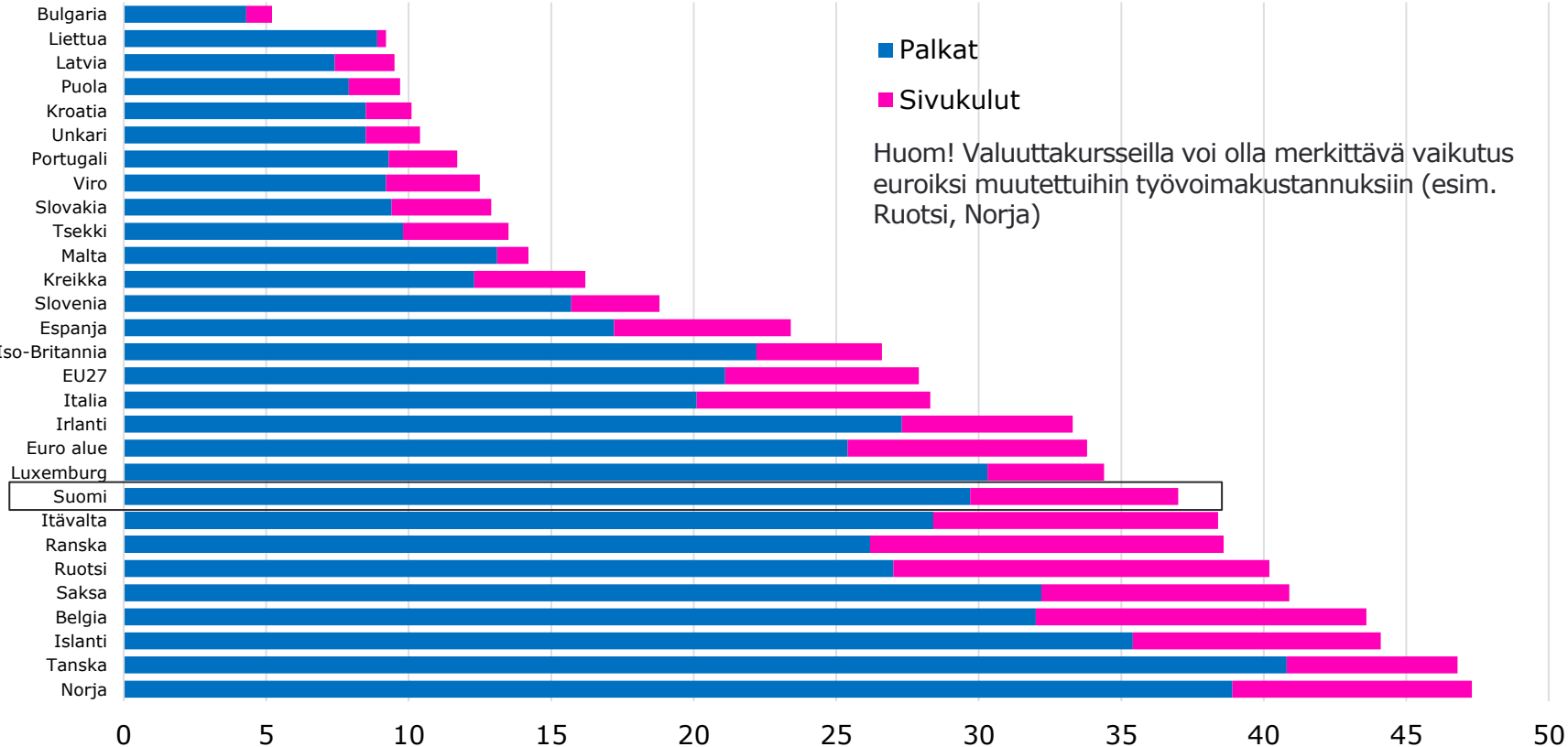

Suomalaisten työaika on Euroopan lyhyimpiä

Kokoaikatyössä olevien palkansaajien keskimääräinen toteutunut viikkotyöaika 2019

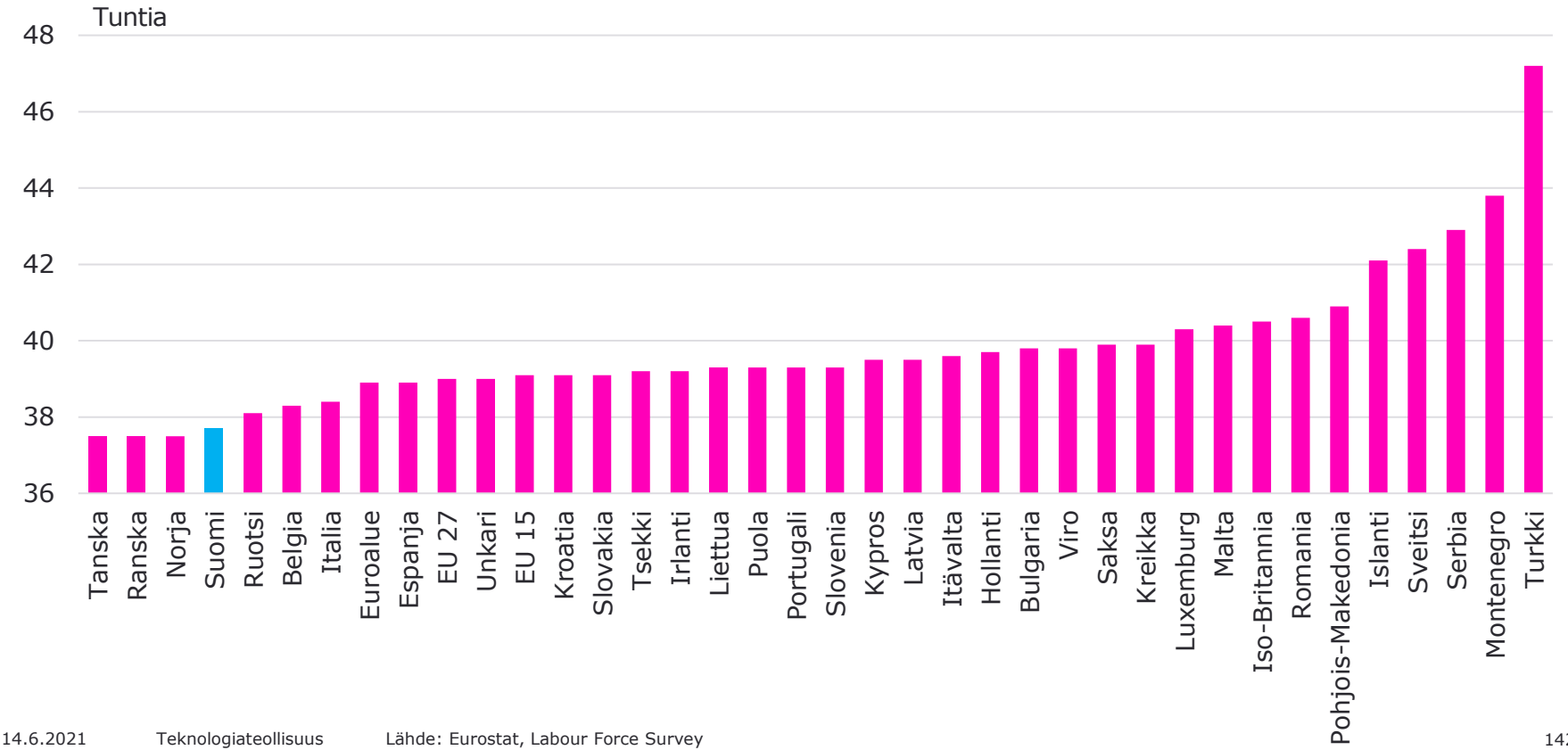

 Lähde: Eurostat, Labour Force Survey

Suomalaisten työaika on Euroopan lyhyimpiä

Kokoaikatyössä olevien teollisuuden palkansaajien keskimääräinen toteutunut viikkotyöaika 2019

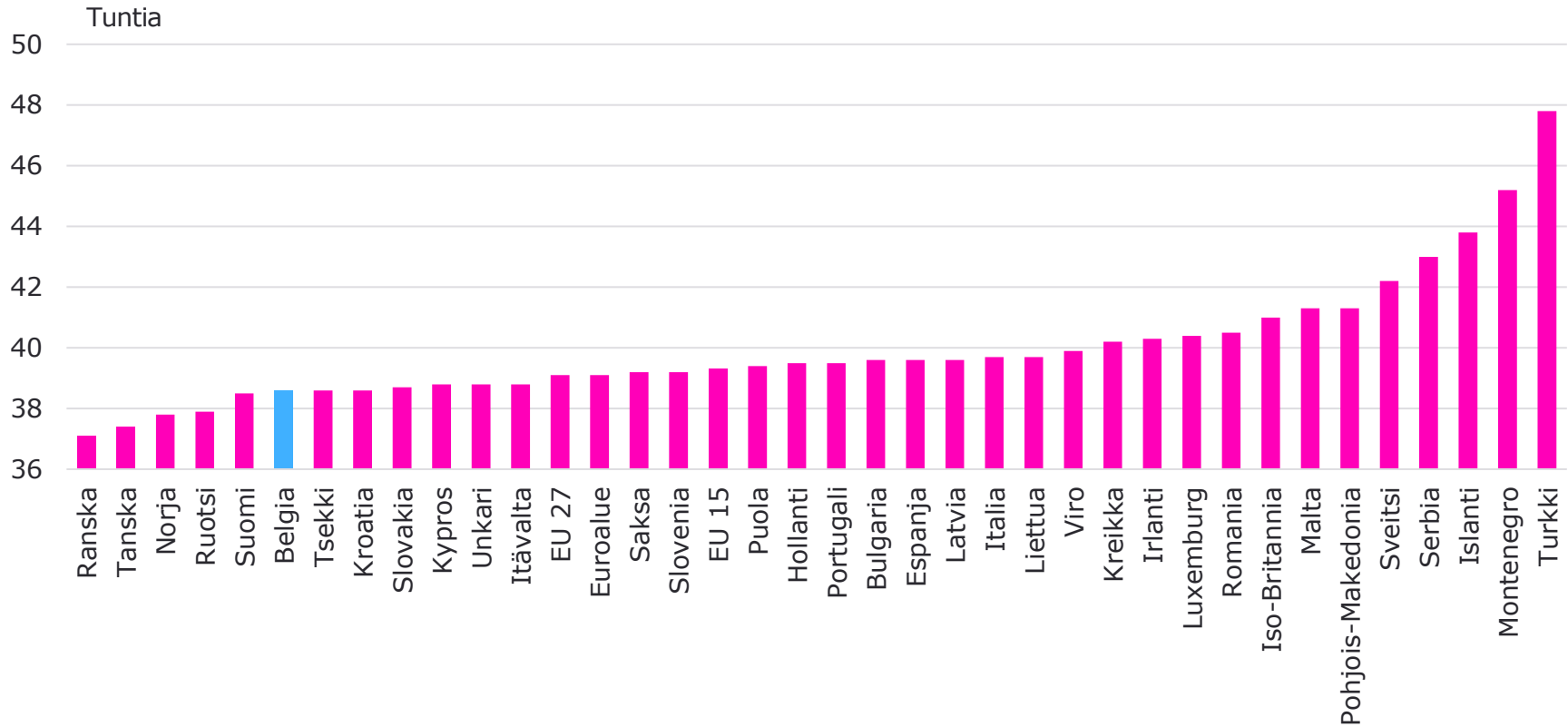

 Lähde: Eurostat, Labour Force Survey

Koko vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa

- Mukana jatkuva toiminta ja investoinnit
- Välittömät, välilliset ja yksityisen kulutuksen kautta tulevat vaikutukset

Vientiteollisuus - mukana olevat toimialat

- B Kaivostoiminta ja louhinta
- C Teollisuus (mm. teknologia-, metsä-, kemian- ja elintarviketeollisuus)
- 62-63 Tietotekniikkapalvelut
- 71 Suunnittelu ja konsultointi

➢ Osuus Suomen tavara- ja palveluviennistä 85 %

Vientiteollisuus luo Suomeen lähes 1,1 miljoonaa työpaikkaa eli 43 % kaikista työpaikoista

Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018; sis. vientiteollisuuden suoran, välillisen ja yksityisen kulutuksen kautta syntyvän vaikutuksen.

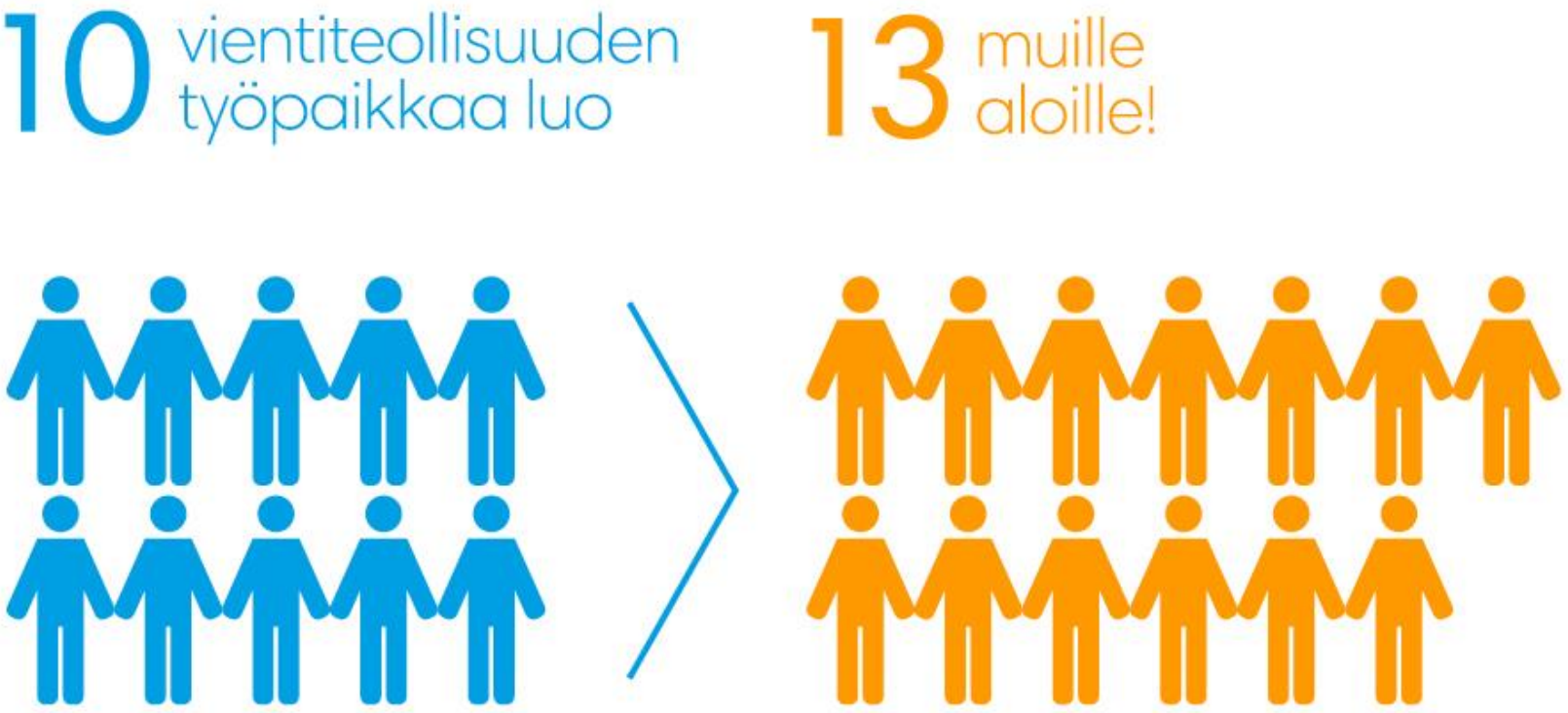

Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018; sis. vientiteollisuuden suoran, välillisen ja yksityisen kulutuksen kautta syntyvän vaikutuksen.

1 vientiteollisuuden työpaikka luo reilun yhden palveluihin

Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018; sis. vientiteollisuuden suoran, välillisen ja yksityisen kulutuksen kautta syntyvän vaikutuksen.

Vientiteollisuus tuo Suomeen 28 miljardin euron verokertymän

Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018; sis. vientiteollisuuden suoran, välillisen ja yksityisen kulutuksen kautta syntyvän vaikutuksen.

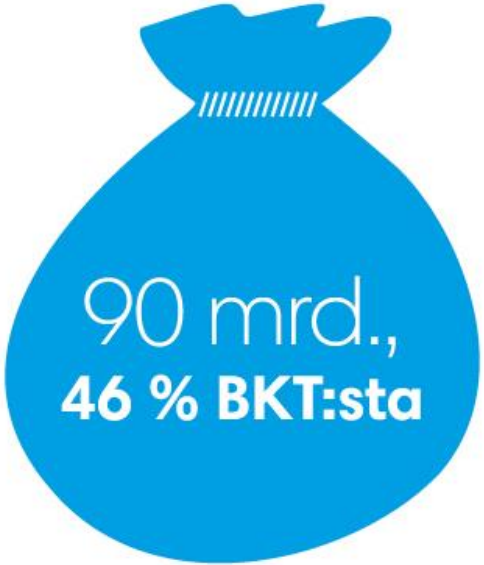

Vientiteollisuus luo Suomeen 90 miljardin euron arvonlisän

Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018
Vientiteollisuuden kokonaisvaikutus arvonlisään oli viime vuonna 90 miljardia euroa eli yli 46 prosenttia Suomen BKT:n arvonlisäyksestä, joka oli 193,3 miljardia euroa vuonna 2017.

Suomalainen teollisuus on ekoteko

Gaia Consulting Oy (2019): Suomen vientiteollisuus ja ympäristöindikaattoreiden maavertailu

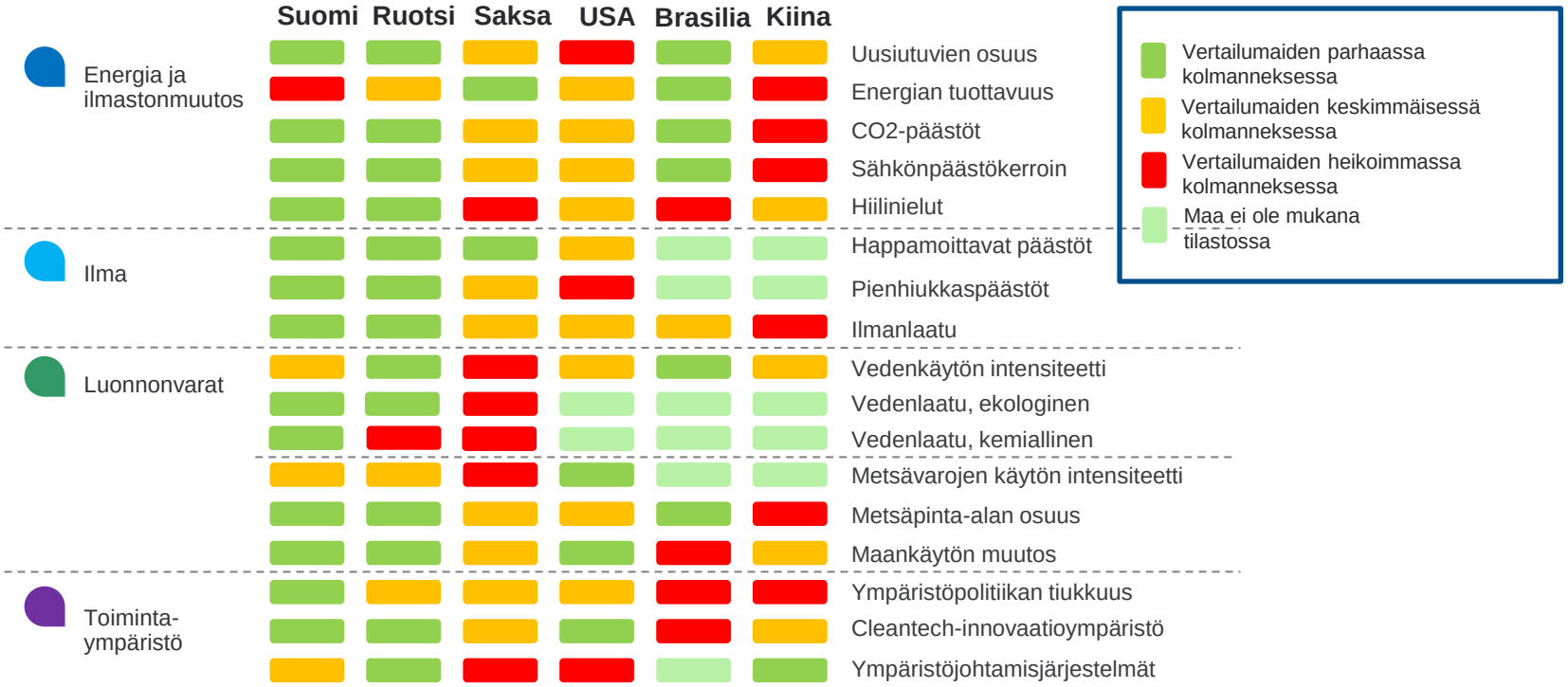

Vientiteollisuuden luoma arvonlisä talouteen on 90 miljardia euroa eli yli 46 % BKT:sta*

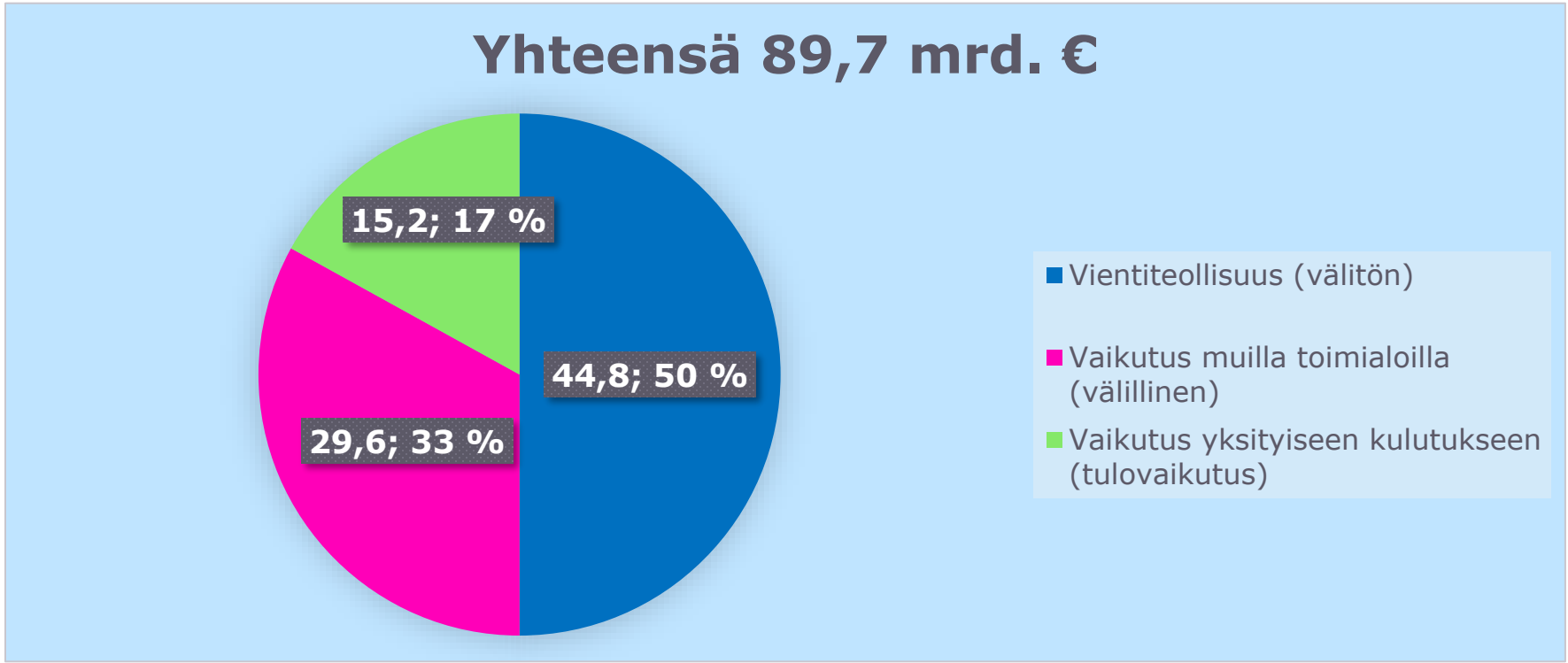

*) BKT:n arvonlisäys oli 193,3 mrd. euroa vuonna 2017.
Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Vientiteollisuus synnyttää Suomessa lähes 1,1 miljoonaa työpaikkaa (43 % kaikista työllisistä)

Yhteensä 1 082 600 työllistä

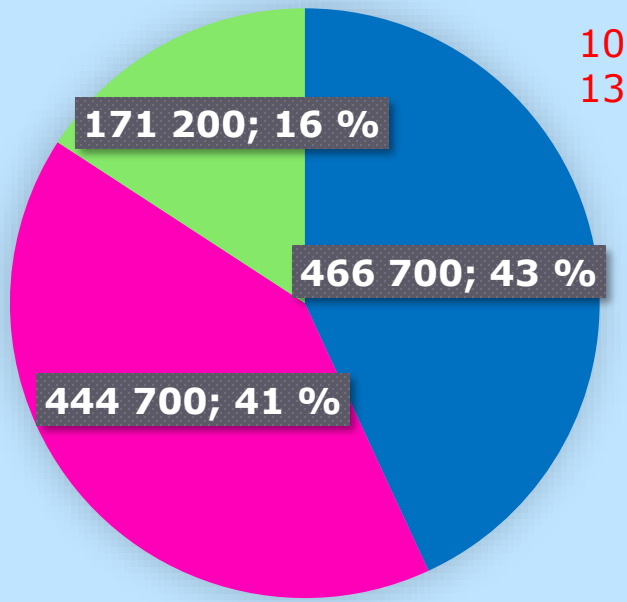

10 työpaikkaa vientiteollisuudessa luo
13 työpaikkaa muualle talouteen

- Vientiteollisuus (välitön)
- Vaikutus muilla toimialoilla (välillinen)
- Vaikutus yksityiseen kulutukseen (tulovaikutus)

 Lähde: Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Jokainen vientiyrityksen työpaikka synnyttää enemmän kuin yhden työpaikan palveluissa

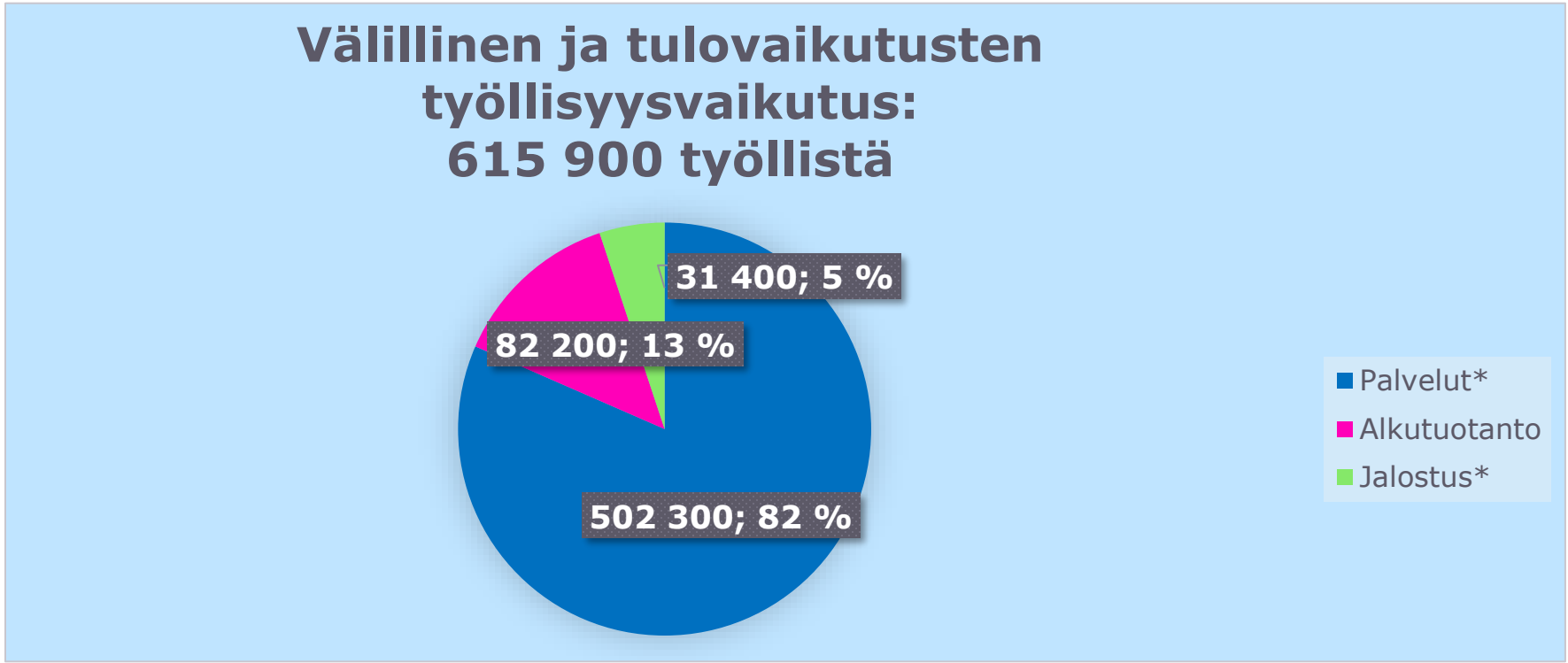

*) Pl. vientiteollisuuteen lukeutuvat alatoimialat
Lähde: KPMG, Vientiteollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa, 28.11.2018

Vientiteollisuus tuo Suomeen yli 28 miljardin euron verotulot vuosittain

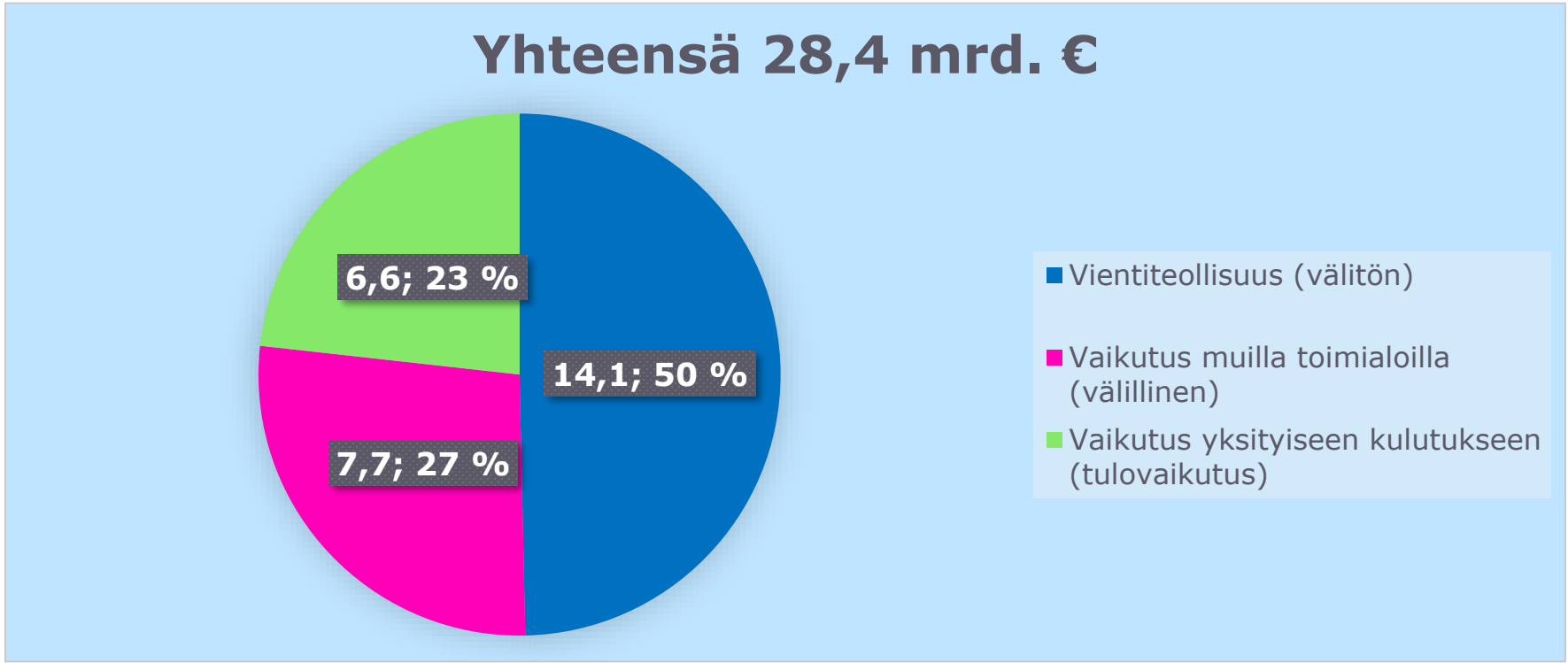

Teknologiateollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa

- Mukana jatkuva toiminta ja investoinnit
- Välittömät, välilliset ja yksityisen kulutuksen kautta tulevat vaikutukset

Teknologiateollisuus - mukana olevat toimialat

- 07 Metallimalmien louhinta
- 24 Metallien jalostus
- 25 Metallituotteiden valmistus
- 26 Elektroniikkateollisuus
- 27 Sähkölaitteiden valmistus
- 28 Koneiden ja laitteiden valmistus
- 29 Moottoriajoneuvojen ym. valmistus
- 30 Muiden kulkuneuvojen valmistus
- 325 Lääkintä- ja hammaslääkintäinstrumenttien ja –tarvikkeiden valmistus
- 33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus
- 62-63 Tietotekniikkapalvelut
- 71 Suunnittelu ja konsultointi

Teknologiateollisuuden luoma arvonlisä talouteen on 55 miljardia euroa eli yli 28 % BKT:sta*

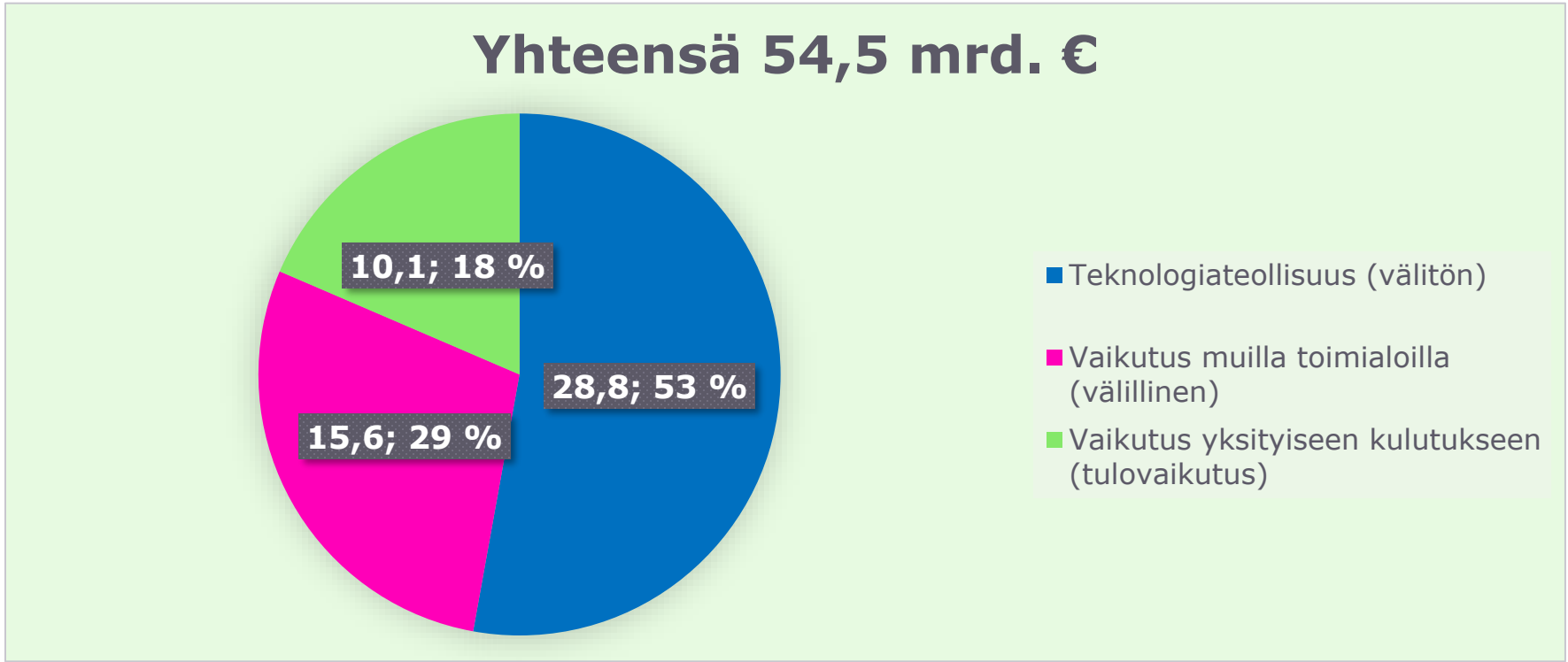

*) BKT:n arvonlisäys oli 193,3 mrd. euroa vuonna 2017.
Lähde: Teknologiateollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Teknologiateollisuus synnyttää Suomessa lähes 650 000 työpaikkaa (yli 25 % kaikista työllisistä)

Yhteensä 644 900 työllistä

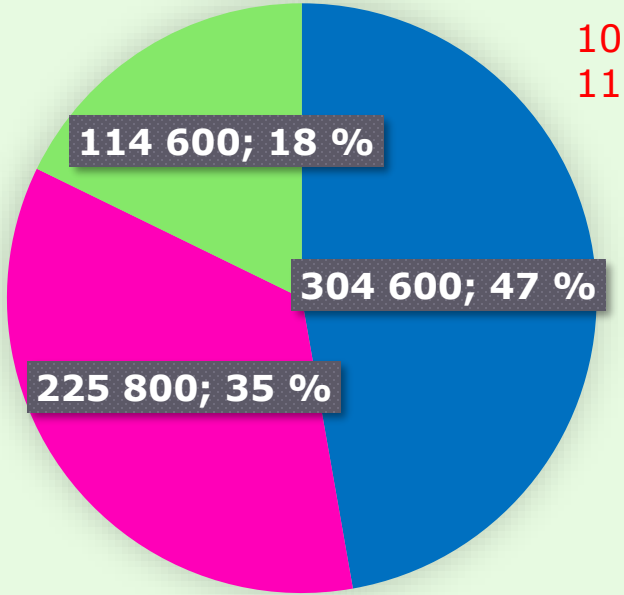

10 työpaikkaa teknologiateollisuudessa luo
11 työpaikkaa muualle talouteen

- Teknologiateollisuus (välitön)
- Vaikutus muilla toimialoilla (välillinen)
- Vaikutus yksityiseen kulutukseen (tulovaikutus)

 Lähde: Teknologiateollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Jokainen teknologiateollisuuden työpaikka synnyttää lähes toisen työpaikan palveluissa

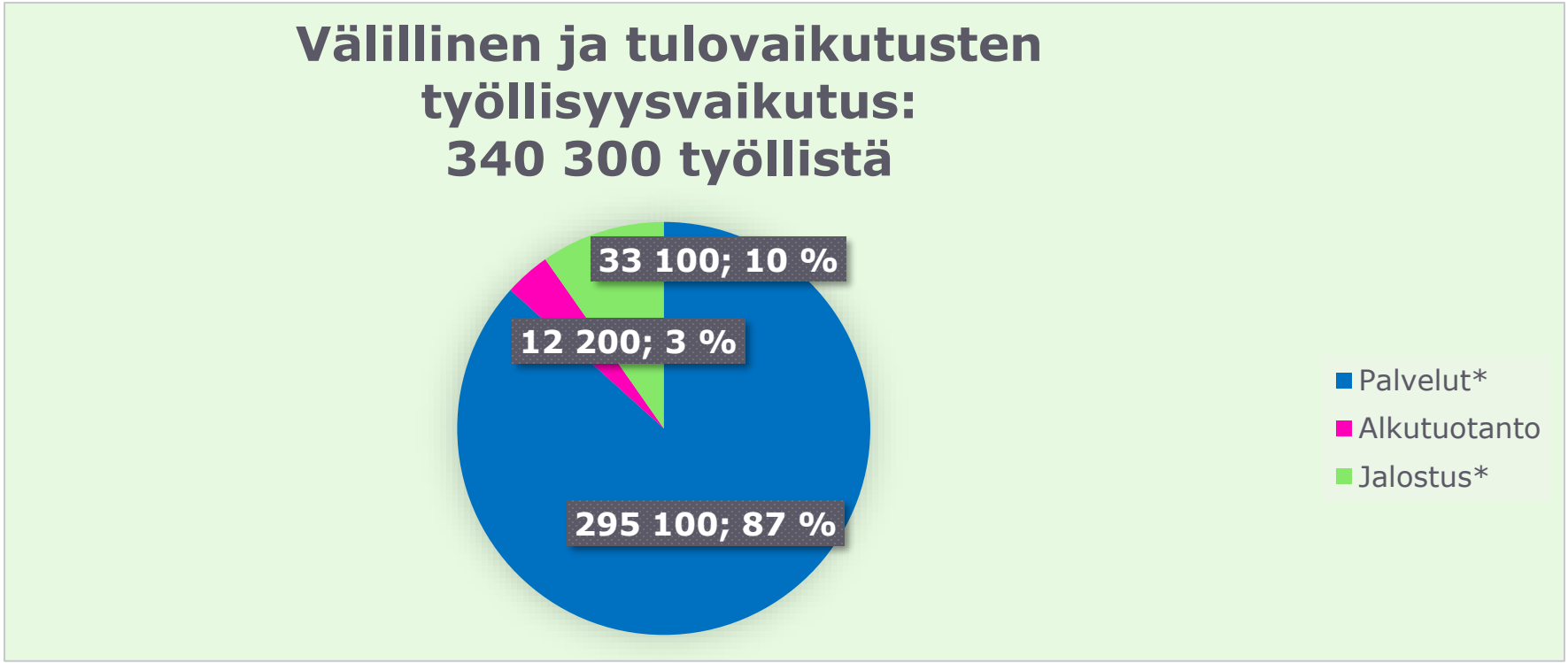

*) Pl. teknologiateollisuuteen lukeutuvat alatoimialat
Lähde: Teknologiateollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Teknologiateollisuus tuo Suomeen yli 18 miljardin euron verotulot vuosittain

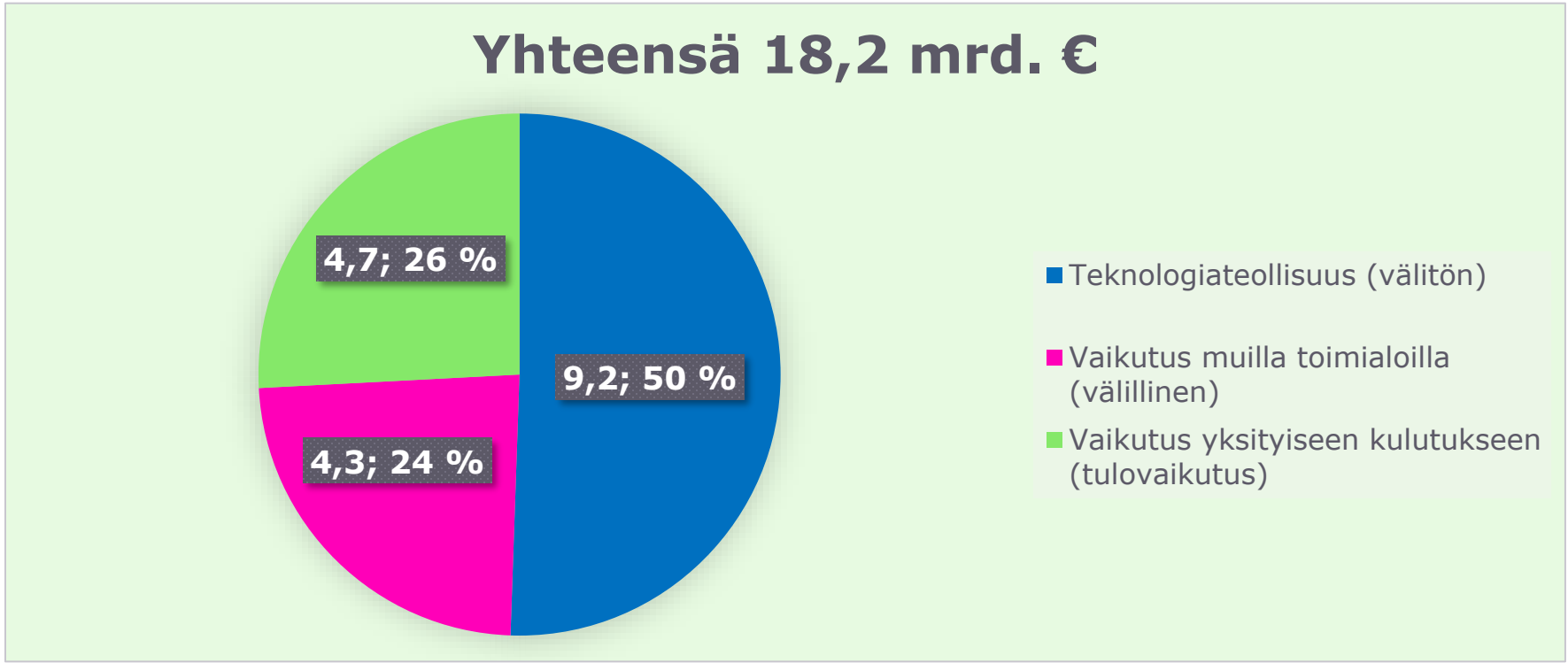

 Lähde: Teknologiateollisuuden taloudelliset vaikutukset Suomessa 11/2018

Taustatietoa teknologiateollisuudesta sekä koko vientiteollisuudesta

Teknologiateollisuus on viiden toimialan kokonaisuus

ELEKTRONIIKKA- JA SÄHKÖTEOLLISUUS
ABB, Ensto, Murata Electronics, Nokia, Planmeca, Polar Electro, Suunto, Vacon, Vaisala…

METALLIEN JALOSTUS
Boliden, Componenta, Kuusakoski, Luvata, Outokumpu, Ovako, Sacotec, SSAB …

KONE- JA METALLITUOTETEOLLISUUS
Abloy, Cargotec,, Fiskars, Glaston, Kone, Konecranes, Metso-Outotec, Meyer Turku, Neles, Normet, Oras, Patria, Pemamek, Ponsse, Prima Power, Stala, Valmet, Valtra, Wärtsilä…

TIETOTEKNIIKKA-ALA
Basware, Bilot, CGI, Digia, Efecte, Enfo, F-Secure, Fujitsu Finland, IBM, Innofactor, Knowit, Microsoft, Nixu, TietoEVRY…

SUUNNITTELU JA KONSULTOINTI
AFRY, A-Insinöörit, Citec, Elomatic, Etteplan, FCG, Granlund, Neste Engineering Solution,, Ramboll, Rejlers, Sitowise, SWECO, WSP…

Teknologiateollisuus on viiden toimialan kokonaisuus

ELEKTRONIIKKA- JA SÄHKÖTEOLLISUUS
- tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia
- liikevaihto (2020): 18 mrd euroa
- henkilöstö (2020): 37 600

METALLIEN JALOSTUS
- terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmikaivokset
- liikevaihto (2020): 9,9 mrd euroa
- henkilöstö (2020): 16 700

KONE- JA METALLITUOTETEOLLISUUS
- koneet, metallituotteet, kulkuneuvot
- liikevaihto (2020): 32,4 mrd euroa
- henkilöstö (2020): 133 600

TIETOTEKNIIKKA-ALA
- tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot
- liikevaihto (2020): 15,3 mrd euroa
- henkilöstö (2020): 72 300

SUUNNITTELU JA KONSULTOINTI
- teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut
- liikevaihto (2020): 6,6 mrd euroa
- henkilöstö (2020): 52 700

Teknologiateollisuus Suomessa – Suomen suurin elinkeino

- Noin **50 %** koko viennistä.
- Työllisyysvaikutus suoraan noin **310 000,** välilliset vaikutukset mukaan lukien **650 000** ihmistä.
- Vaikutus arvonlisään yhteensä **57 mrd. € eli 28 %** BKT:n arvonlisäyksestä.
- Tuo Suomeen **18 mrd. €:n** verotulot vuosittain.
- Investoinnit vuosittain **5 mrd. €**.
- **70 %** elinkeinoelämän t&k -investoinneista.

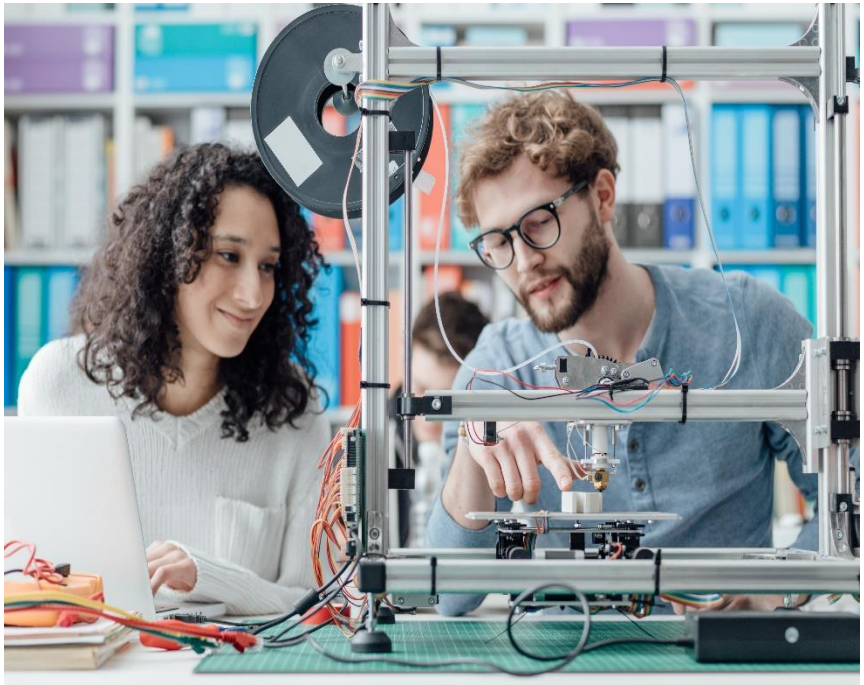

Toimialakohtaisia asioita yhdistyksissä ja ryhmissä

Viiden toimialan kokonaisuus

Liikevaihto teknologiateollisuudessa:

KONE- JA METALLI-TUOTETEOLLISUUS	ELEKTRONIIKKA- JA SÄHKÖTEOLLISUUS	TIETOTEKNIIKKA-ALA	METALLIEN JALOSTUS	SUUNNITTELU JA KONSULTOINTI
41%	20%	17%	14%	8%

Toimialakohtaiset

Tietotekniikka

Metallinjalostajat

SKOL

Poikkitoimialaiset

Healthtech Finland

Meriteollisuus Finnish Marine Industries

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY

Sähköinen liikenne E-mobility

Tuotekohtaiset

Kaapeliteollisuus

Kaivosteollisuus

Valimoteollisuus

Metalliteollisuudenharjoittajain Liitto MTHL

Alihankkijat, alumiinituotteet, lämpökäsittely ja takomot, metallintyöstökonevalmistajat, ohutlevy, teollisuusovet, teräspalo-ovet, perävaunut ja päällirakenteet, polttomoottorit, puuntyöstökonevalmistajat, rakennuskonevalmistajat, työvälinevalmistajat, valaisinvalmistajat, voimansiirto, ydinenergia-alan toimittajat

Suomalaisten teknologiateollisuuden pörssiyritysten henkilöstöstä 87 % on ulkomailla, 13 % Suomessa (2019)

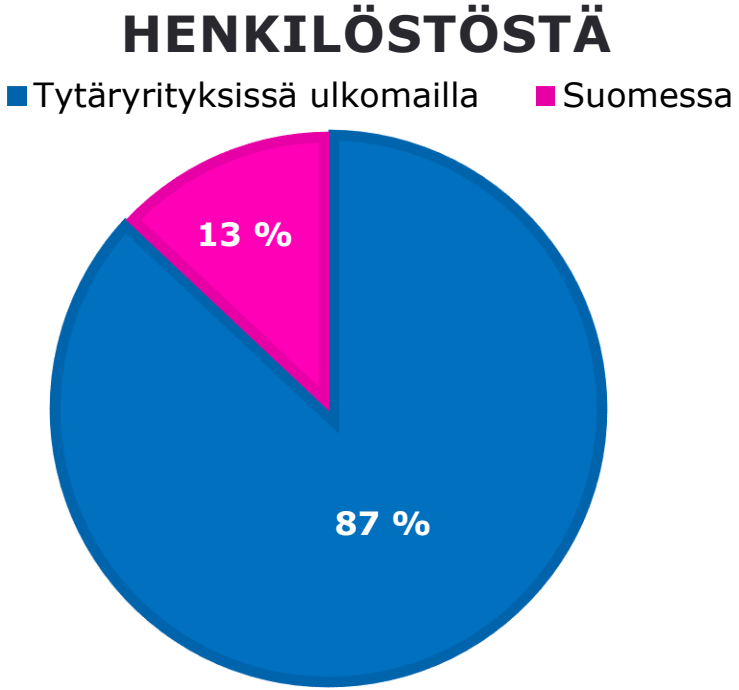

Lähde: Pörssiyritysten vuosikertomukset ja teknologiateollisuus ry:n henkilöstökyselyt

Teknologiateollisuuden tavaravienti Suomesta alueittain 2020

Tavaravienti yhteensä 30,72 mrd. euroa*

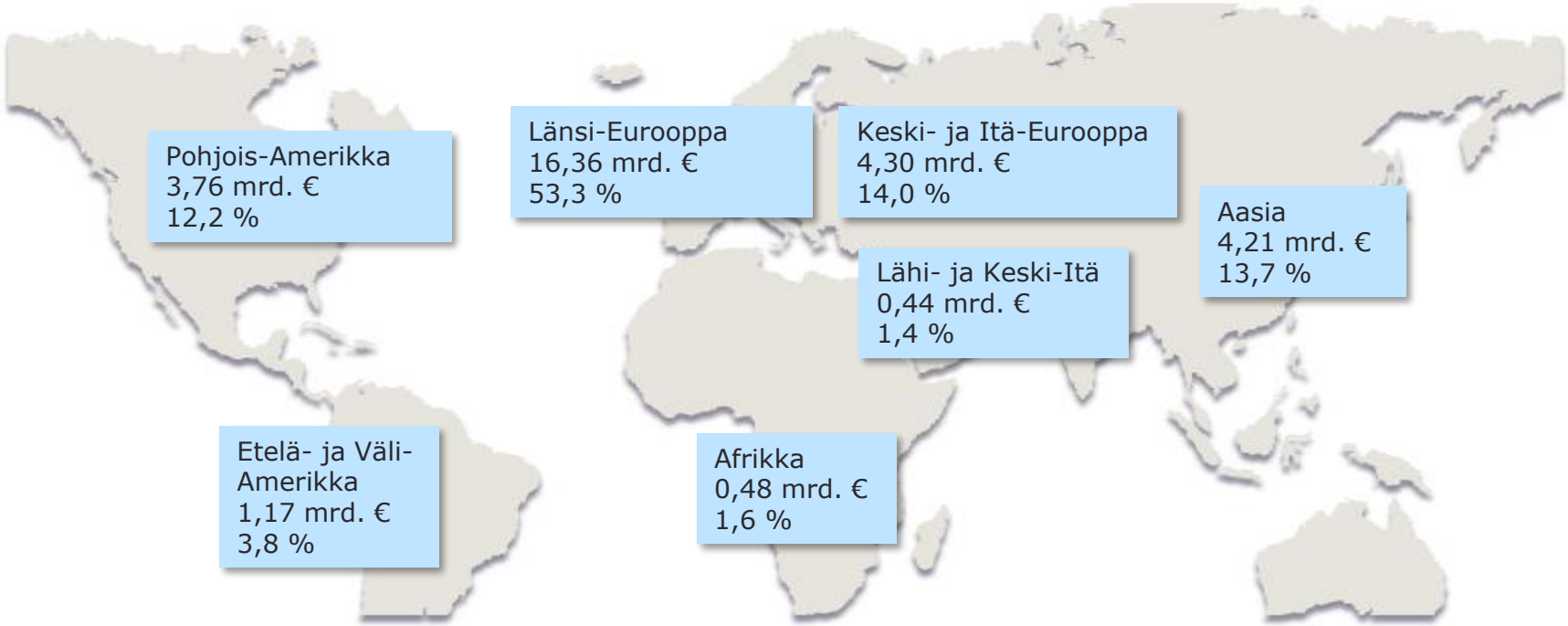

*) Tavaraviennin lisäksi alan yrityksillä oli palveluvientiä alustavien tietojen mukaan 14-15 miljardia euroa.
Lähde: Tullihallitus, Tilastokeskus

Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuus tuovat 81 % Suomen tavara- ja palveluviennin tuloista

Tavara- ja palveluvienti: miljardia euroa ja osuus Suomen viennistä 2017

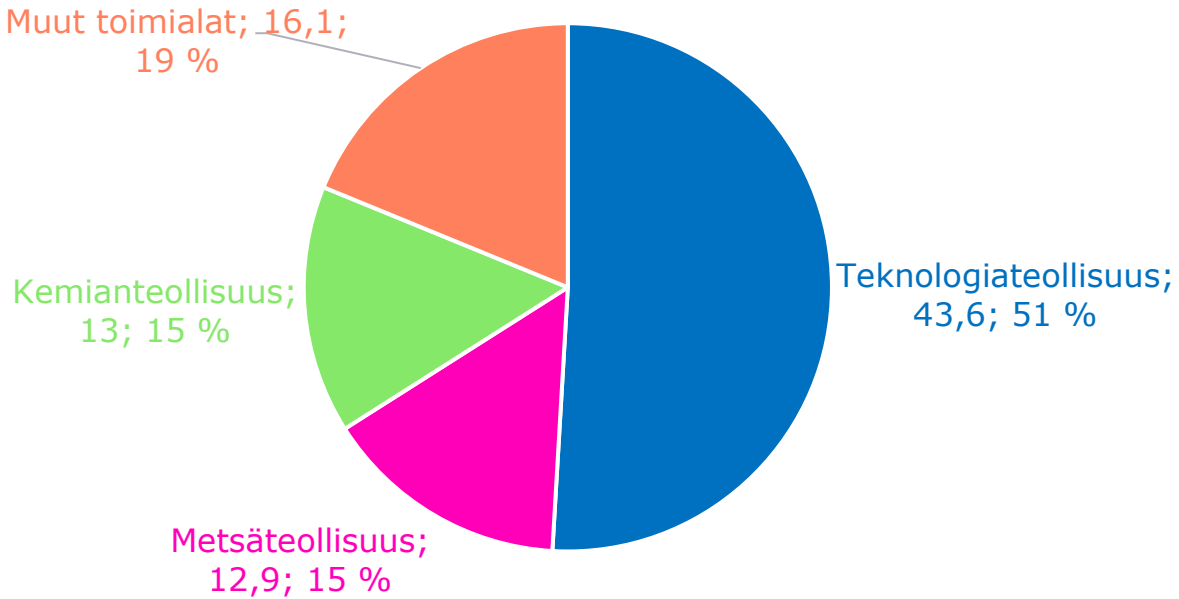

Palveluviennin toimialakohtaiset tiedot ovat alustavia.
Lähde: Tullihallitus, Tilastokeskus (kansantalouden tilinpito, palvelujen ulkomaankauppa), Teknologiateollisuus ry

Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuuden tavara- ja palveluvienti alatoimialoittain (mrd. euroa 2017)

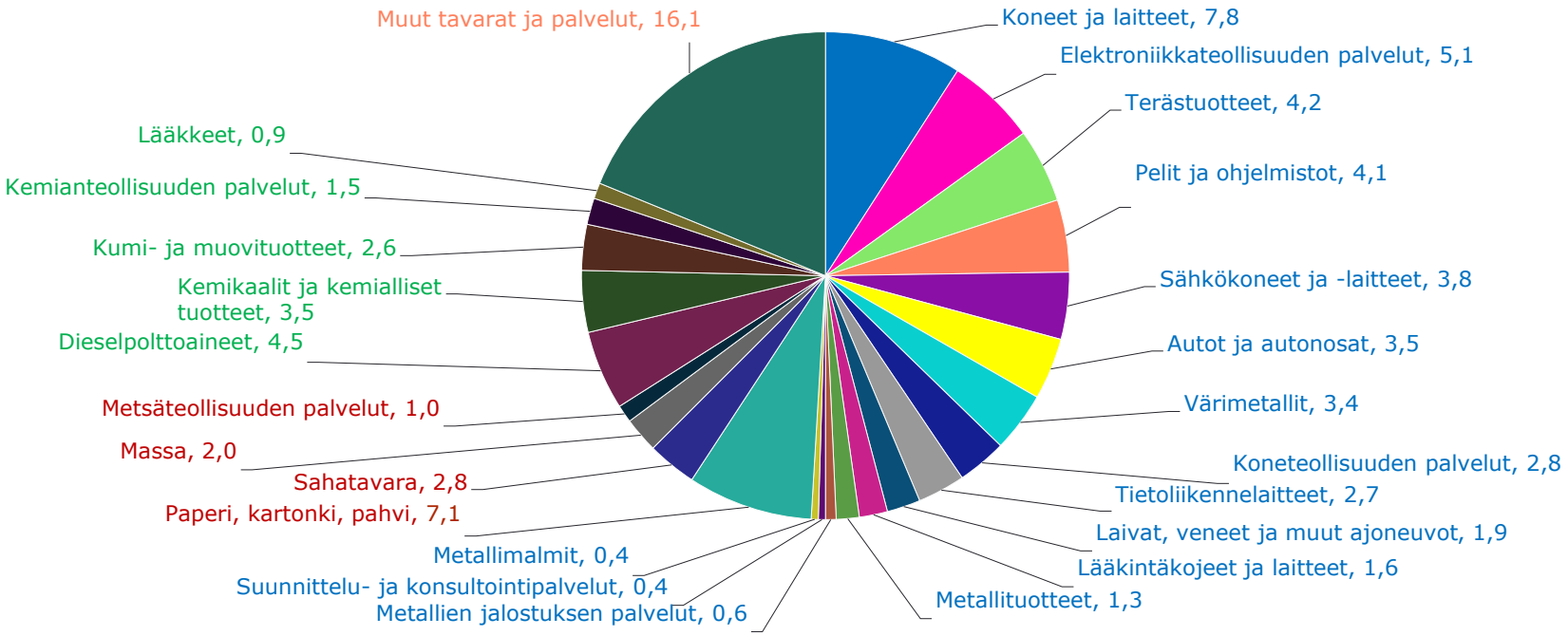

Palveluviennin toimialakohtaiset tiedot ovat alustavia.
Lähde: Tullihallitus, Tilastokeskus (kansantalouden tilinpito, palvelujen ulkomaankauppa), Teknologiateollisuus ry

Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuus tuovat 91 % Suomen tavaraviennin tuloista

Tavaravienti: miljardia euroa ja osuus Suomen tavaraviennistä 2019

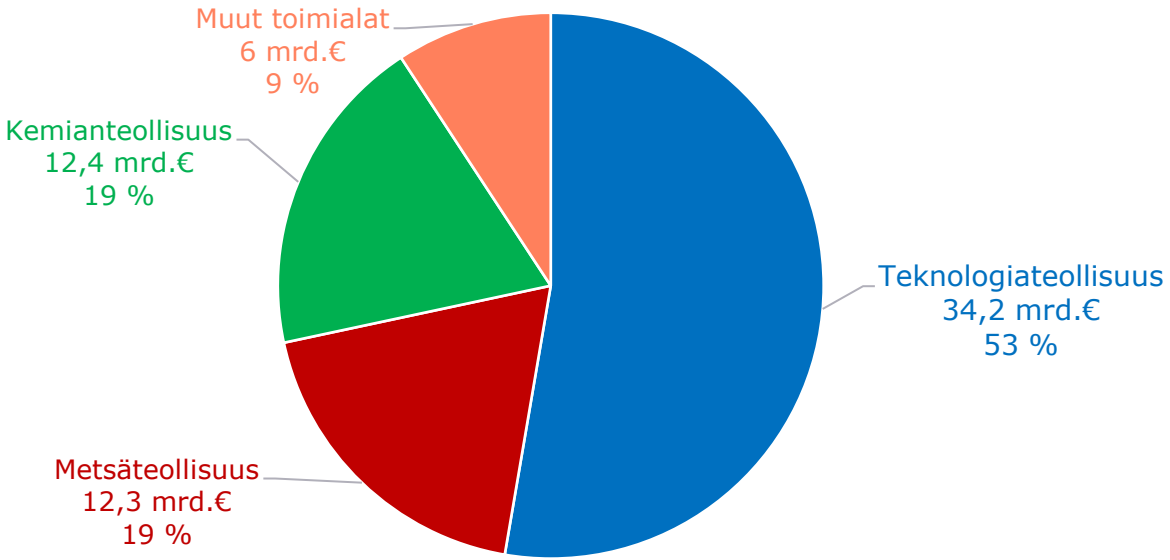

Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuuden tavaravienti alatoimialoittain (mrd. euroa 2017)

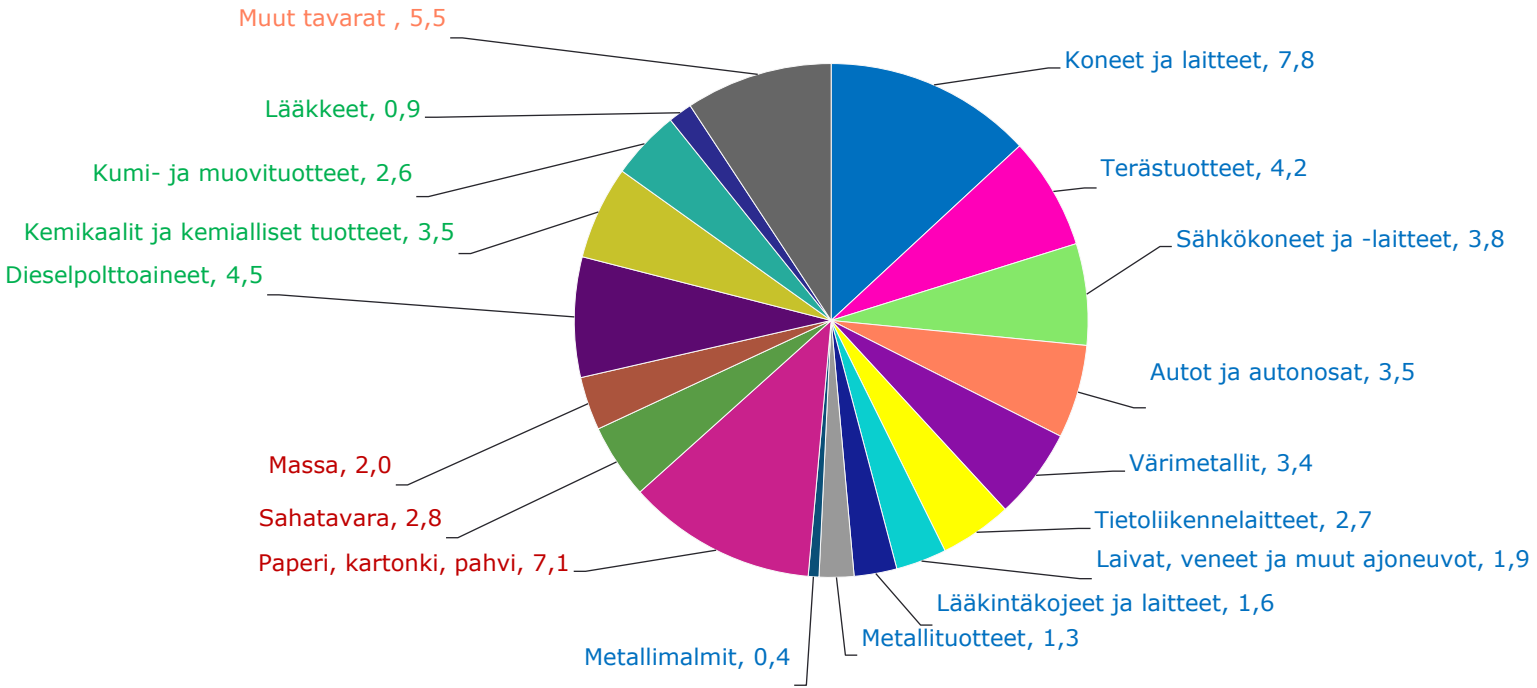

Teknologia-, metsä- ja kemianteollisuus tuovat 60 % Suomen palveluviennin tuloista

Erityisesti peliteollisuus on kompensoinut elektroniikkateollisuuden palveluviennin vähenemisen

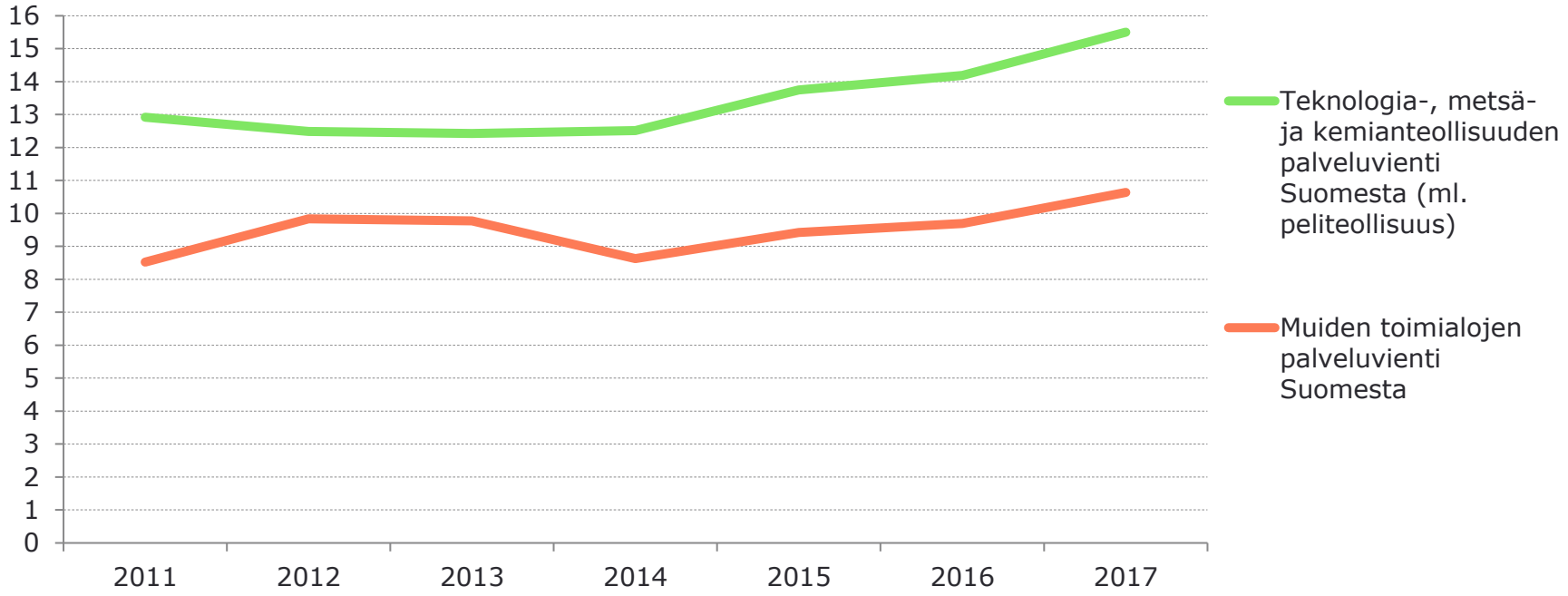

Palveluviennin toimialakohtaiset tiedot vuodelta 2017 ovat alustavia.
Lähde: Tilastokeskus (kansantalouden tilinpito, palvelujen ulkomaankauppa), Teknologiateollisuus ry

Hallitukselta kaivataan uusia rohkeita tekoja investointien vauhdittamiseksi

Hallitukselta kaivataan uusia rohkeita tekoja investointien vauhdittamiseksi

- **Yritysten aineellisia ja aineettomia investointeja on kannustettava verotuksellisin keinoin**
  - Vientiteollisuuden ja koko kansantalouden heikko tuottavuuskehitys kertoo yritysten investointien vaisusta kehityksestä.
  - Hallituksen päätökset investointikannusteista ovat hyvä alku tarvittaville uudistuksille.
    - Tuplapoisto-oikeus kone- ja laiteinvestoinneille 2020-2023. Tulisi ulottaa koskemaan myös käytettynä hankittavia koneita ja laitteita.
    - Ylimääräinen (esim. 50%) verovähennys yritysten toteuttamille, yhteistyössä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa tehtäville TKI-hankkeille 2020-2023.
  - Seuraavassa vaiheessa aineelliset investoinnit tulisi voida poistaa vapaasti, jopa kerralla kokonaan.
- **Suomen TKI-intensiteettiä on nostettava**
  - Julkisen sektorin tuen osuus yritysten TKI-investoinneista on Suomessa vain puolet OECD-keskiarvosta.
  - Julkisen sektorin tuki toimii vipuvartena yritysten omien TKI-panostusten ja tutkimusyhteistyön lisäämiseksi.
  - Yrityksille suunnattuja TKI-avustuksia tulisi lisätä pysyvästi 150 milj. € / vuosi vuoteen 2030 mennessä ja suuntaus yritysvetoisille, tutkimuslaitosten/yliopistojen kanssa yhdessä toteutettaville innovaatiokumppanuuksille.
  - Yritysten omille TKI-investoinneille tulisi sallia ylimääräinen verovähennys selkeillä säännöillä ja koskemaan laajasti yrityskenttää. Verovähennys auttaa TKI-intensiteetin nostoa.